Chulalongkorn University
Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2019

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

สมภัสสร ข้าวรอด
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd

Part of the Educational Assessment, Evaluation, and Research Commons

Recommended Citation

ข้าวรอด, สมภัสสร, "รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ" (2019). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 9083.
https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/9083

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

น.ส.สมภัสสร บัวรอด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MODEL OF EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION CAPACITY BUILDING FOR PRE-SERVICE TEACHERS IN RAJABHAT UNIVERSITY BY USING EMPOWERMENT EVALUATION

Miss Somphatsorn Buarod

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Educational Measurement and Evaluation
Department of Educational Research and Psychology
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
โดย	น.ส.สมภัสสร บัวรอด
สาขาวิชา	การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กฤชคฤหาสน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กฤชคฤหาสน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาษีผล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สมภัสสร บัวรอด : รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ. (MODEL OF EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION CAPACITY BUILDING FOR PRE-SERVICE TEACHERS IN RAJABHAT UNIVERSITY BY USING EMPOWERMENT EVALUATION) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ศ. ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดร.สุวิมล กฤชคฤหาสน์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 3) ประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อม 2) กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน 3) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน 4) วางแผนการดำเนินงาน 5) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน 6) ประเมินผลลัพธ์ และ 7) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมเวลาในการดำเนินกิจกรรม 22 สัปดาห์ ในแต่ละขั้นตอนใช้กลยุทธ์และหลักการของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจโดยใช้แอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตควบคู่กับการลงพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม

2) รูปแบบที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูได้จริง นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะปฏิบัติ นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษามีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีคุณภาพตามมาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต .....
ปีการศึกษา 2562 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม .....

5784470127 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION
KEYWORD: EDUCATION, MEASUREMENT AND EVALUATION, EMPOWERMENT EVALUATION, PRE-SERVICE TEACHERS
Somphatsorn Buarod : MODEL OF EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION CAPACITY BUILDING FOR PRE-SERVICE TEACHERS IN RAJABHAT UNIVERSITY BY USING EMPOWERMENT EVALUATION. Advisor: Prof. SIRICHAI KANJANAWASEE, Ph.D. Co-advisor: Asst. Prof. Suwimon Krikharuehart, Ph.D.

The purpose of this research was to 1) create a model for the development of educational competency measurement and evaluation of pre-service teachers who applied empowerment evaluation 2) study the experimental results using the measurement competency development model And evaluating the educational results of pre-service teachers students who applied the empowerment evaluation, and 3) assess the quality of the model for the development of measurement competency and educational evaluation of pre-service teachers students who applied the empowerment evaluation. The sample consists of pre-service teachers, mentors and educational supervisors. Divided into experimental and control groups. The quantitative data analysis used frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Multivariate Analysis of Variance. The qualitative data analysis used content analysis.

The results of the research were as follows:

1) A model for the development of competency in educational measurement and evaluation of pre-service teachers who applied empowerment evaluation consisting of 7 steps, were 1) Preparation 2) Defining vision 3) Collect current status information 4) Plan operations 5) Assess operational processes 6) Evaluate results and 7) Share learning. The total activity time is 22 weeks. At each step, use the strategies and principles of empowerment evaluation by using the application on their smartphone or tablet together with onsite of activities.

2) The model can really improve the competency in educational measurement and evaluation of pre-service teachers. The pre-service teachers in the experimental group had an average level of knowledge, understanding, and skills in educational measurement and evaluation which were significantly higher than the control group at the .05 level, but their attitude towards educational measurement and evaluation was not different. The students in the Early Childhood Education Department had higher scores in understanding and evaluation of education than in the Physical Education Department with statistical significance at the level of .05. In practice skills, students in early childhood education and the Department of Technology and Computer Education had a higher skill score than the Physical Education Department with statistical significance at the level of .05. But their attitude towards educational measurement and evaluation was not different.

3) A model for the development of competency in educational measurement and evaluation of pre-service teachers in applying empowerment evaluation of quality in accordance with utility standards possibility suitability and accuracy.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

Field of Study:	Educational Measurement and Evaluation	Student's Signature .....
Academic Year:	2019	Advisor's Signature .....
		Co-advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เนื่องด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กฤชคฤหาสน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ให้คำแนะนำอันทรงคุณค่าในการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาษีผล รองศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้ดียิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งแก่ข้าพเจ้า

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ขอขอบคุณนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ นิสิตดุษฎีบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา และพี่ ๆ น้อง ๆ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณพ่อ แม่ น้ารัก และน้าหมวด ที่ได้วางรากฐานทางการศึกษาให้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมา

สมภัสสร บัวรอด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ง
กิตติกรรมประกาศ ..... จ
สารบัญ ..... ฉ
สารบัญตาราง ..... ฎ
สารบัญภาพ ..... ณ
บทที่ 1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
คำถามการวิจัย 6
วัตถุประสงค์การวิจัย 6
ขอบเขตการวิจัย 6
นิยามศัพท์เฉพาะ 7
ประโยชน์ที่ได้รับ 9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11
ตอนที่ 1 สภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 11
1.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบริบทประเทศไทย 11
1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบริบทต่างประเทศ 16
ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 20

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2.1 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทประเทศไทย 20
2.2 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทต่างประเทศ.....21
2.3 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 26
2.4 สภาพการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....30
ตอนที่ 3 สมรรถนะการประเมินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 38
ตอนที่ 4 กระบวนการนิเทศการสอนระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 46
4.1 กระบวนการนิเทศการสอน.....46
4.2 กระบวนการนิเทศการสอนระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.....49
ตอนที่ 5 แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 53
5.1 ความหมายและหลักการประเมินเสริมพลังอำนาจ 54
5.2 หลักการประเมินเสริมพลังอำนาจ 54
5.3 ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ.....56
5.4 ลักษณะของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ.....60
5.5 โมเดลการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 61
5.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ.....62
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย 71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....75
ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ.....76
ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 97

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 103

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 105

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์105

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความต้องการจำเป็น 105

1.2 ผลประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์..... 107

1.3 ผลการเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 113

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 119

2.1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 120

2.2 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจก่อนนำไปทดลองใช้ 136

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 142

3.1 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ 142

3.2 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์..... 160

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 176

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 176
4.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 179
4.3 กิจกรรม และจำนวนครั้งที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 208
4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 210
4.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 220
ตอนที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 224
5.1 จำนวนและร้อยละของผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบ 224
5.2 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน 225
5.3 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 233
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 234
สรุปผลการวิจัย 235
อภิปรายผลการวิจัย 243
ข้อเสนอแนะ 253
บรรณานุกรม 255
ภาคผนวก 262
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 263
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย 294

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก ค คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 297

ประวัติผู้เขียน 321

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทประเทศไทย..... 14
2.2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทต่างประเทศ..... 19
2.3 มิติของความสามารถในการประเมินสำหรับครูและผู้บริหารสถานศึกษา..... 23
2.4 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 27
2.5 สรุปองค์ประกอบและรายละเอียดของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู..... 29
2.6 ผลการสังเคราะห์การออกแบบรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 31
2.7 สัดส่วนการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู..... 35
2.8 ประเด็นการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู..... 35
2.9 การประเมินความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ..... 36
2.10 สมรรถนะการประเมินตามบทบาทของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์..... 39
2.11 สรุปองค์ประกอบและรายละเอียดของสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์..... 46
2.12 เปรียบเทียบแนวคิดของการประเมินในมิติต่าง ๆ..... 53
2.13 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 70
3.1 โครงสร้างแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู..... 78
3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู..... 78
3.3 โครงสร้างแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 81
3.4 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (Mentoring and Empowering Application)..... 83
3.5 รายละเอียดประเด็น/ส่วนที่แก้ไขหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญ..... 84
3.6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้ Mentoring and Empowering Application..... 85
3.7 ชื่อเครื่องมือ ผู้ใช้เครื่องมือ และผู้ถูกประเมินในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 88
3.8 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ตามโครงสร้างแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 90

ตารางที่ **หน้า**

3.9 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 91
3.10 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 92
3.11 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน..... 93
3.12 จำนวนข้อสอบตามโครงสร้างแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 94
3.13 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้..... 96
3.14 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบวัดเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 97
3.15 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 98
3.16 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 99
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความต้องการจำเป็น..... 106
4.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร..... 107
4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของครูพี่เลี้ยง..... 109
4.4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์..... 112
4.5 ผลการจัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 114
4.6 ผลการจัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 116
4.8 หลักการแบบเสริมพลังอำนาจที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบ..... 118
4.9 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของผู้วิจัยและผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในขั้นเตรียม..... 123

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ **หน้า**

4.10 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของผู้วิจัยและผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในขั้นฝึกประสบการณ์..... 127
4.11 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของผู้วิจัยและผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในขั้นสรุปผล..... 132
4.12 เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 135
4.13 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในภาพรวม..... 137
4.14 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบขั้นเตรียม..... 137
4.15 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบขั้นฝึกประสบการณ์..... 138
4.16 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบขั้นสรุปผล..... 141
4.17 การกำหนดรหัสผู้ใช้งาน Mentoring and Empowering Application..... 143
4.18 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อ Mentoring and Empowering Application ในภาพรวม..... 150
4.19 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อการเข้าถึง Mentoring and Empowering Application..... 150
4.20 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อเนื้อหาใน Mentoring and Empowering Application..... 151
4.21 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อการออกแบบ Mentoring and Empowering Application..... 151
4.22 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์..... 158
4.23 ผลการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ..... 160
4.24 โครงสร้างแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 161
4.25 ความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 163
4.26 โครงสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 163
4.27 โครงสร้างแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 165
4.28 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 166
4.29 โครงสร้างแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน..... 167
4.30 โครงสร้างแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 168
4.31 ความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 170
4.32 โครงสร้างแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้..... 171

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ **หน้า**

4.33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ 171
4.34 โครงสร้างแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 174
4.35 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 175
4.36 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 176
4.37 ผลการดำเนินกิจกรรมขั้นเตรียมครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ 180
4.38 ผลการเปรียบความแตกต่างสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 182
4.39 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนในหน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต 185
4.40 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนหลังเรียนในหน่วยการเรียนรู้ 187
4.41 ผลการกำหนดพันธกิจ (Established Mission) 188
4.42 จุดอ่อนของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 194
4.43 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 199
4.44 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามสาขาวิชา 200
4.45 เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู 203
4.46 คะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มทดลอง 204
4.47 ความถี่ของระดับคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู 204
4.48 กิจกรรม และจำนวนครั้งที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 208
4.49 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนการใช้รูปแบบ 210
4.50 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรทั้งหมดด้วย Box's test 211
4.51 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Levene's test 211
4.52 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Bartlett's Test of Sphericity 212
4.53 ผลการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรพหุ 212
4.54 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ 213
4.55 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 214

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ **หน้า**

4.56 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe..... 216
4.57 ผลการเปรียบเทียบคะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู..... 217
4.58 ความถี่ของระดับคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู..... 218
4.59 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองใช้รูปแบบ..... 220
4.60 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมินและเจตคติต่อการประเมิน..... 221
4.61 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรสมรรถนะในการประเมินด้วย Box’s test..... 222
4.62 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินด้วย Levene’s test..... 222
4.63 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมินและเจตคติต่อการประเมินด้วย Bartlett’s Test of Sphericity..... 222
4.64 ผลการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรพหุที่นำความรู้ก่อนการใช้รูปแบบเป็นตัวแปรร่วม..... 223
4.65 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมิน..... 223
4.66 จำนวนและร้อยละของผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 224
4.67 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน..... 225
4.68 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านอรรถประโยชน์..... 226
4.69 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านความเป็นไปได้..... 228
4.70 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านความเหมาะสม..... 229
4.71 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านความถูกต้อง..... 231
4.72 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 233

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 ขั้นตอนการพัฒนานักศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพครู..... 30
2.2 แผนภูมิกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง..... 51
2.3 โมเดลเชิงทฤษฎีการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 61
2.4 โมเดลการเสริมพลังอำนาจสำหรับผู้เรียนพิการ..... 65
2.5 ความเชื่อมโยงระหว่างการเสริมพลังอำนาจในตนเองของผู้นำ ICT และจุดแข็งของโรงเรียน..... 66
2.6 รูปแบบการของกระบวนการซึมซับ ICT..... 66
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 74
4.1 ขั้นตอนในรูปแบบการสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 122
4.2 ช่วงเวลาและกิจกรรมสำคัญในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ..... 134
4.3 การระบุตัวตนก่อนเข้าใช้งาน Mentoring and Empowering Application..... 143
4.4 เมนูหลักและหน่วยการเรียนรู้..... 144
4.5 ตัวละครในคลิปวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชั่น..... 145
4.6 ลำดับขั้นการเข้าศึกษาในหน่วยการเรียนรู้..... 145
4.7 การเลือกเฉลยคำตอบของแบบทดสอบหลังเรียน..... 146
4.8 การบันทึกกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้..... 147
4.9 การกำหนดงานที่ได้มอบหมายและการนัดหมายครั้งถัดไป..... 148
4.10 ข่าวสาร/ประกาศ..... 149
4.11 คะแนนสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์..... 183
4.12 จำนวนนักศึกษาที่เข้าหน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตเมื่อมีการกระตุ้น กำกับ ติดตามแต่ละครั้ง..... 184
4.13 ความถี่ของกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา..... 195
4.14 คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา..... 201
4.15 คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา..... 201
4.16 คะแนนเจตคติของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา..... 202
4.17 ขั้นตอนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินการศึกษาของครูพี่เลี้ยง..... 205
4.18 ขั้นตอนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินการศึกษาของอาจารย์นิเทศก์..... 207
4.19 คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ..... 215
4.20 คะแนนทักษะปฏิบัติของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ..... 215
4.21 คะแนนเจตคติของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ..... 216

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาผลผลิตทางการศึกษาให้มีคุณภาพ คือ ครู พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดเจตนารมณ์ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพขั้นสูง โดยบัญญัติในหมวด 7 ว่าด้วยการปฏิรูปครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 52 ว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่พัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง” มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูได้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรจากหลักสูตรการผลิตครูของสภาสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2543 ซึ่งมีระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาวิชาชีพครูได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ปรับเป็นหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2546 มีระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี โดยนักศึกษาวิชาชีพครูได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ปีการศึกษาหรือ 2 ภาคเรียน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสาระสำคัญที่ระบุไว้ในมาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ส่วน คือ 1) มาตรฐานความรู้ กำหนดว่าจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง และ 2) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ กำหนดว่าจะต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด โดยจะต้องมีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนและการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548: 3) หลักสูตรสาขาวิชาชีพครูแบ่งระยะการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะการพัฒนาในมหาวิทยาลัยระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 และระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในชั้นปีที่ 5 ในระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ฝึกทักษะกระบวนการตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ของครูในอนาคตเพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู นักศึกษาต้องบูรณาการความรู้ทั้งหมดที่ได้ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตั้งแต่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้และดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา ตลอดจนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (เหมวรรณ ขันมณี, 2559) เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548) ดังนี้ 1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) การ

วัดและประเมินผลการศึกษา 6) การบริหารจัดการในห้องเรียน 7) การวิจัยทางการศึกษา 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) ความเป็นครู

สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นสมรรถนะสำคัญที่นักศึกษาวิชาชีพครูจำเป็นต้องมี เนื่องจากการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาที่ต้องมีความสอดคล้องกับการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548) ได้กำหนดมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ไว้ 2 ด้าน คือ ด้านสาระความรู้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา 2) การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษา 3) การประเมินตามสภาพจริง 4) การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน 5) การประเมินภาคปฏิบัติ 6) การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม ด้านสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สามารถวัดและประเมินผลได้ตามสภาพจริง 2) สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ซึ่งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาต้องใช้ความรู้ภาคทฤษฎีทางการวัดและประเมินผลการศึกษามาประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

จากการศึกษาสภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามหลักสูตรการผลิตครู พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูไม่เห็นการเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีจากมหาวิทยาลัยสู่ภาคการปฏิบัติในโรงเรียน (ชุลีพร ผมพันธ์, 2555) สอดคล้องกับ เหมวรรณ ขันมณี (2559) ที่พบว่า แม้นักศึกษาวิชาชีพครูจะมีผลการเรียนในรายวิชาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสูง แต่เมื่อเข้าสู่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษามักประสบปัญหาที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และจากผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทประเทศไทยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาชีพครูขาดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ตั้งแต่ขั้นการวางแผน การสร้างเครื่องมือ การเลือกใช้เครื่องมือ การตรวจสอบและการใช้ผลการประเมิน เช่น นักศึกษาวิชาชีพครูไม่สามารถเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ไม่สามารถวัดและประเมินผลการสอนตามจุดประสงค์ที่เขียนไว้ได้ ขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบ ใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลไม่เหมาะสม ประเมินผลอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่เก็บข้อมูลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถวินิจฉัยเพื่อหาสาเหตุและข้อบกพร่องของผู้เรียน ไม่นำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ (อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์, 2556, อำนวย บุญศรี และเสาวนีย์ เจียมจักร, 2553, บังอร เครือประกอบ และจุรีรัตน์ สว่างพลกรัง, 2548, วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และชลันดา พันธุ์พานิช, 2546, วรรณทิพา รอดแรงค้า และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์, 2545, กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข, 2545, ดวงพร หนูพงษ์, 2545) ในบริบทต่างประเทศ พบมีลักษณะสภาพปัญหาที่คล้ายกัน คือ นักศึกษามีทักษะการสื่อสารผลการประเมินให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้สอนคนอื่น ๆ ได้รับทราบในระดับต่ำ (Beziat and Coleman, 2015) นักศึกษาวิชาชีพครูขาดความรู้ด้านการประเมินที่ระบุไว้ในโครงการสอน (Votante and Fazio, 2007) และนักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะการตัดเกรดในระดับต่ำ (Alkharusi, 2011)

สภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู จำเป็นต้องหาแนวทางการพัฒนา

ที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องหลากหลายที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู เช่น การออกแบบหลักสูตรรายวิชา รูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้พื้นฐานของนักศึกษา ในงานวิจัยของ Kaden, Patterson และ Healy (2014) ได้สำรวจตัวแปรที่มีความสำคัญส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการทางการประเมิน พบว่า ประสบการณ์ในพื้นที่การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกสอน มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ครูพี่เลี้ยง ครูผู้สอนในรายวิชา กระบวนการสร้างและใช้หน่วยการเรียน การวางแผนการสอน การมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนและปฏิสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และอาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัย ตามลำดับ สอดคล้องกับ Beziat และ Coleman (2015) ได้อธิบายว่าองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ในพื้นที่จริงเป็นฐานจะช่วยให้นักศึกษาสาขาวิชาชีพครูสามารถประยุกต์ใช้เนื้อหาในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างทันทีทันใด นอกจาความสำคัญดังกล่าวข้างต้น กระบวนการนิเทศในการจัดประสบการณ์ในพื้นที่จริงหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ถือเป็นกระบวนการสำคัญและเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่ามากที่สุดในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (Evans, 1985 อ้างถึงใน สุจินดา ม่วงมี, 2549: 34)

ในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพนักศึกษาประกอบไปด้วย 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยฝึกวิชาชีพ คือ อาจารย์นิเทศก์ และ 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ คือ ครูพี่เลี้ยง เป็นผู้มีหน้าที่จัดประสบการณ์เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานด้านการสอน และงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนให้คำแนะนำ เสนอแนะวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ขาดไม่ได้ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (จรูญ จัวนาน, 2539) คุณภาพและความสามารถของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยทำให้กระบวนการผลิตครูประสบความสำเร็จ (เหมวรรณ ขันมณี, 2559) นอกจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์จะมีหน้าที่สำคัญต่อการพัฒนาการสอนและงานด้านอื่น ๆ แล้วยังมีบทบาทต่อการหล่อหลอมให้นักศึกษาวิชาชีพครูเกิดเจตคติที่ดีและตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพครู ปุญชรัสมิ์ เต็มชัย (2546) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อนักศึกษาวิชาชีพครูไว้ดังนี้ ครูพี่เลี้ยง มีหน้าที่ 1) ชี้แนะนักศึกษาวิชาชีพครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และงานของครู 2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา การปฏิบัติงาน และการแต่งกาย ฯลฯ 3) ช่วยเหลือ แนะนำนักศึกษาวิชาชีพครูในเรื่องสื่อการเรียนการสอนในด้านการเลือก จัดหา จัดทำ ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ 4) ควบคุมดูแลนักศึกษาวิชาชีพครูที่รับผิดชอบให้ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามที่สถาบันกำหนดด้วยความรับผิดชอบ 5) ให้คำแนะนำช่วยเหลือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษาตามควรแก่กรณี 6) จัดให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้มีโอกาสร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม ของโรงเรียนทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมโรงเรียน 7) ประเมินผลความก้าวหน้าด้านพฤติกรรมการสอน ได้แก่ การสอนตลอดภาค การทำแผนการสอน ความรับผิดชอบและตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์นิเทศก์ มีหน้าที่ 1) ตรวจและให้คำแนะนำ/ปรับปรุง/แก้ไข กำหนดการสอน และแผนการสอน แผนปฏิบัติการสอน แผนปฏิบัติงาน 2) สังเกตการสอน ให้คำแนะนำและบันทึกข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในสมุดประจำตัวหรือแบบสังเกตการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) นิเทศและประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทิน 4) ปรึกษาหารือ

กับผู้บริหารโรงเรียนและครูพี่เลี้ยงเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาชีพครู ภรณี ศิริวิศาลสุวรรณ (2559: 43) ได้ระบุว่าทักษะในด้านการประเมินผลเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งในการนิเทศการศึกษา

จะเห็นได้ว่าครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์จำเป็นต้องมีสมรรถนะในการประเมินเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ สะท้อนผลการปฏิบัติหน้าที่ของนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการเรียนการสอน รวมทั้งด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยไปยังนักศึกษาวิชาชีพครู แต่จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู อีกทั้งยังไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตน เช่น ครูพี่เลี้ยงไม่สังเกตการสอน นักศึกษามีความคับข้องใจในการตัดเกรดของครูพี่เลี้ยง (วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และชลันดา พันธุ์พานิช, 2546) ครูพี่เลี้ยงใช้การบรรยายงานมากกว่าการให้ฝึกปฏิบัติจริง ไม่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (เอกภูมิ จันทรขันตี และคณะ, 2551) ดังนั้นหากต้องการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างเป็นระบบจำเป็นต้องมีการพัฒนาสมรรถนะในการประเมินด้วย รวมทั้งสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของกระบวนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูในระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นอย่างมาก

แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (empowerment evaluation) ที่นำเสนอโดย Fatterman และคณะ เป็นแนวคิดหนึ่งที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะการประเมินของบุคคล มุ่งเน้นให้เกิดการใช้เทคนิค และข้อค้นพบเกี่ยวกับการประเมินเพื่อปรับปรุงตนเอง และกำหนดตนเอง (self determination) โดยมีระบบพี่เลี้ยง (Coaching) ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะตามระดับความต้องการความช่วยเหลือของแต่ละบุคคล ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทที่ทำการประเมิน โดยมีหลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 10 หลักการ (Fetterman and Wandersman, 2005; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2559) คือ การปรับปรุง (improvement) ความเป็นเจ้าของชุมชน (community ownership) การรวม (inclusion) การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย (democratic participation) การตัดสินใจเชิงสังคม (social justice) องค์ความรู้ชุมชน (community knowledge) ยุทธวิธีที่เน้นหลักฐาน (evidence-based strategies) การพัฒนาสมรรถนะ (capacity building) และการเรียนรู้ความเป็นองค์กร (organizational learning) และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) ซึ่งแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจได้รับความนิยมอย่างมากและถูกนำมาใช้ในการประเมินทางการศึกษาอย่างแพร่หลาย เช่น การใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นกลยุทธ์ในการตรวจสอบตนเองเพื่อปรับปรุงโรงเรียน (Smith and Goodwin, 2014) พัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมพลังอำนาจครู (Fang, 2013) พัฒนารูปแบบการเสริมพลังอำนาจของโรงเรียน Avidov-Ungar and Tamar Shamir-Inbal, 2013) การพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนการสอน (สาธิดา สกุลรัตนกุลชัย, 2553) การพัฒนาครูประจำการด้านการประเมินผลการเรียนรู้ (มณีรัตน์ โนนหัวรอ, 2557; กฤติยา วงศ์ก้อม, 2547) การพัฒนาทักษะการประเมินของครูและนักเรียน (สมพงษ์ ปั้นหุ่น, 2548) การพัฒนาการปฏิบัติงานครู (ธัญญรัศม์ จอกสถิตย์, 2553) การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์, 2549; วรวรรณ สังสัพพันธ์, 2560) สุวิมล ว่องวานิช (2543) ได้ระบุบทบาท

ของนักประเมินในการพัฒนาบุคลากรในหลายลักษณะได้แก่ การฝึกอบรม (training) การอำนวยความสะดวก (facilitation) การได้รับการสนับสนุน (advocacy) การสร้างความความกระจ่าง (illumination) และการให้เสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation)

เมื่อพิจารณาแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ บทบาทของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและบริบทของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถนำมาออกแบบเครื่องมือช่วยในการส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น กำกับติดตามในกระบวนพัฒนาสมรรถนะตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจได้ทั้งระยะก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ และเพื่อให้สอดคล้องกับ ยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีได้ก้าวหน้า มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางที่ทำให้เกิดการสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถของบุคคลที่หลากหลายทั้งในลักษณะที่เป็นฮาร์ดแวร์และซอฟแวร์ที่ใช้งานผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต เช่น การสร้างแอพพลิเคชั่นทางการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบและการทำงานของคอมพิวเตอร์ (วัชรินทร์ จันทิมา, 2558) การใช้แอพพลิเคชั่นฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์บนเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บแล็ต (วิลัยพร ไชยสิทธิ์, 2554) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเสริมรายวิชาคณิตศาสตร์บนอุปกรณ์แบบหน้าจอสัมผัสระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (เพ็ญนภา พวงทอง, 2556) การใช้บทเรียนออนไลน์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ (วิสุทธิพงษ์ ยอดเสาดี, 2555) การใช้แอพพลิเคชั่นกลุ่มเมฆของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (คมกริช อุดารักษ์, 2557) จุดเด่นของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่สำคัญคือ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่างสะดวกรวดเร็วในทุกเวลา และผู้สร้างนวัตกรรมสามารถปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้สะดวก นอกจากนี้การเรียนรู้ผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถสื่อสารโต้ตอบผ่านห้องสนทนาเกิดเป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้อีกด้วย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีลักษณะแอพพลิเคชั่นสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เป็นเครื่องมือสำคัญเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู และสมรรถนะการในการประเมินของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

จากสภาพปัญหาการขาดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สภาพความไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้แนวคิดหลัก คือ แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและนำแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตกำหนดและสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนา และมีการพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ให้มีสมรรถนะในการ

ประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทำให้เกิดเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจประกอบด้วยอะไรบ้าง มีการดำเนินการอย่างไร

2. ผลที่เกิดจากรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นอย่างไร

3. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีคุณภาพเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ

1.1 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

1.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

1.3 เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

1.4 เพื่อพัฒนาหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

1.5 เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ

2.1 เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจด้วยวิธี 3 ขั้นตอน (three-step approach) คือ การกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ (establishing mission or vision statement) การรวบรวมข้อมูล (taking stock) และการวางแผนสำหรับอนาคต (planning for the future) (Fetterman

and Wandersman, 2005) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูโดยตรงให้สามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับการประเมินมาปรับปรุงตนเอง และกำหนดตนเองให้มีสมรรถนะในการประเมิน และโดยอ้อมผ่านการพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ให้มีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสามารถปรับปรุงตนเอง และกำหนดตนเองให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ซึ่งการพัฒนาโดยตรงและโดยอ้อมจะส่งผลร่วมกันต่อสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

บริบทในการวิจัยครั้งนี้ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้จากการเลือกโดยมีหลักการสำคัญ คือ อธิการบดี คณบดีคณะครุศาสตร์ และผู้อำนวยการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความสนใจ สมัครใจให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากมหาวิทยาลัยและโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูเข้าร่วมในการวิจัย โดยมีการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจกับ 1) นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา สาขาพลศึกษา และสาขาภาษาอังกฤษ 2) ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 3) อาจารย์นิเทศก์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ หมายถึง แบบแผนของกระบวนการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ตามหลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจให้เกิดการใช้เทคนิคและข้อค้นพบจากการประเมินเพื่อปรับปรุงตนเอง กำหนดตนเอง และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ในทุกกระบวนการผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา มิตรวิพากษ์ สร้างความกระจ่าง สนับสนุนความร่วมมือและกระตุ้นกำกับติดตามด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามในโรงเรียนเป้าหมายและผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนและแท็บแล็ตโดยมีเป้าหมายสำคัญที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ หมายถึง การนำแนวคิด และข้อค้นพบเกี่ยวกับการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงตนเอง และกำหนดตนเอง ในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูสนับสนุนให้มีสมรรถนะด้าน

การวัดและประเมินผลการศึกษา สามารถปฏิบัติการได้ตามหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์สนับสนุนให้มีสมรรถนะในการประเมินสามารถปรับปรุงและพัฒนาการประเมินและนิเทศให้ข้อเสนอแนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาได้ด้วยตนเองโดยมีผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดหาสิ่งสนับสนุนที่จำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทำหน้าที่เป็นมิตรวิพากษ์ ให้คำปรึกษา สร้างความกระจ่าง กระตุ้นและกำกับติดตามนักศึกษาวิชาชีพครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

นักศึกษาวิชาชีพครู หมายถึง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยวิธีฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจในหลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หลักการสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา การประเมินตามสภาพจริง การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน การประเมินภาคปฏิบัติ การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม มีทักษะการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร และมีเจตคติที่ดีต่อการประเมิน วัดโดยใช้แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินทักษะการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ประเมินจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการสังเกตผลการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยมีครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมิน แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยการรายงานตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู และการประเมินจากแฟ้มสะสมงานโดยตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นผู้ประเมิน

สมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจในหลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หลักการสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา การประเมินตามสภาพจริง การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน การประเมินภาคปฏิบัติ การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม มีทักษะปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร การประเมินความก้าวหน้า การประเมินเพื่อตัดสินผล และมีเจตคติที่ดีต่อการประเมิน วัดโดยใช้แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้โดยการรายงานตนเองของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ และแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยการรายงานตนเองของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น และกำกับติดตามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบไปด้วย หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ครอบคลุมในขั้นเตรียม ขั้นฝึกประสบการณ์ และขั้น

สรุปผลในรูปแบบ ประกอบไปด้วย แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา หมายถึง ชุดบทเรียนที่มีลักษณะเป็นแอพพลิเคชั่นชื่อ Mentoring and Empowering Application ที่ใช้กับสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตที่หน้าจอเป็นระบบสัมผัส (touch screen) ในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) ที่มีส่วนประกอบการใช้งานในเมนูหลัก 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นคลิปวีดีโอที่มีเนื้อหา 4 เรื่องเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการใช้ผลการประเมิน และมีแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนในทุกเนื้อหา ส่วนที่ 2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีลักษณะเป็นช่องทางการสื่อสารทางข้อความ เสียง และภาพแบบโต้ตอบกันได้อย่างทันทีทันใดของผู้ใช้งาน ส่วนที่ 3 ข่าวสาร/ประกาศ มีลักษณะเป็นช่องทางในการให้ข้อมูลต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งาน

หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ หมายถึง หน่วยเนื้อหาที่ประกอบด้วยกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีมโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ถูกต้อง มีทักษะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการนิเทศนักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ใช้ระยะเวลา 6 ชั่วโมง ในช่วงเวลาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพครู

คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู หมายถึง ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชองนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่บรรลุผลการประเมินตามมาตรฐานของการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation ได้แก่ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพของรูปแบบ 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประโยชน์ด้านวิชาการ

1.1 ได้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ ได้

1.2 โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาสามารถใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อวางแผนพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู พัฒนาแนวทางการมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง

1.3 มหาวิทยาลัยมีเครื่องมือที่ใช้พัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้

2. ประโยชน์ด้านการนำไปใช้

2.1 โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู และมหาวิทยาลัยมีแนวทางให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์พัฒนาสมรรถนะในการประเมิน สามารถประเมินตนเองและประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูได้ และนำผลการประเมินไปพัฒนางานของตนได้ เป็นการสร้างบุคลากรที่ใช้ผลการประเมินเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

2.2 ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนข้อง คือ มหาวิทยาลัยและโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพจากการประยุกต์ใช้แนวคิดประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เป็นการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญในการยกระดับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ตอนที่ 3 สมรรถนะการประเมินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 กระบวนการนิเทศการสอนระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 5 แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นับได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในการผลิตครู เนื่องจากเป็นการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ฝึกทักษะกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท ภารกิจ และหน้าที่ของผู้ที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคต โดยนักศึกษาต้องประสานความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติเพื่อเผชิญกับสถานการณ์จริงในการปฏิบัติหน้าที่ครู แต่จากศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความต้องการความช่วยเหลือจากการนิเทศระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบริบทประเทศไทยและต่างประเทศ พบประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือความต้องการพัฒนาความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้

1.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบริบทประเทศไทย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ความต้องการความช่วยเหลือจากการนิเทศระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบริบทประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 – ปัจจุบัน จำนวน 7 เรื่อง สรุปได้ดังนี้

กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข (2545) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านงานสอน 2) ด้านงานกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว 3) ด้านงานธุรการใน

ชั้นเรียนและงานธุรการทั่วไป 4) ด้านงานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน และ 5) ด้านงานพัฒนาตน ซึ่งประเด็นการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เป็น 1 ใน 14 ประเด็นในด้านงานการสอน ผลพบว่านักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้เป็นอันดับที่ 4 ในด้านงานการสอน โดยมีความต้องการการนิเทศเกี่ยวกับการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนอยู่ในระดับมากทุกรายการ

วรรณิภา รอดแรงค้า และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2545) ได้สำรวจปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาพลศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ศิลปศึกษา และสุขศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 – 2544 จากมุมมองของตัวนิสิตนักศึกษาเอง ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ สามารถแบ่งปัญหาออกเป็นด้าน ๆ สำหรับด้านการวัดและประเมินผลพบว่า นิสิต นักศึกษาขาดทักษะการเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลอย่างมีกฎเกณฑ์ และการใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดผลอย่างเหมาะสม ตัวอย่างปัญหาด้านอื่น ๆ ที่นิสิตนักศึกษาพบ ได้แก่ การเลือกกิจกรรมและอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด การเสนอปัญหาให้นักเรียนร่วมอภิปราย และการส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง การทำบันทึกการสอนให้ทันตามกำหนดเวลา และขาดแหล่งวิทยาการในการเตรียมการสอน

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และชลันดา พันธุ์พานิช (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 4 ที่ออกฝึกสอนในภาคเรียนปลายปีการศึกษา 2544 จำนวน 252 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสามารถวัดและประเมินผลการสอนตามจุดประสงค์ที่เขียนไว้ในระดับน้อย และพบปัญหาการจัดการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เช่น บางโรงเรียนครูพี่เลี้ยงไม่มีการสังเกตการสอน ทำให้นักศึกษาคับข้องใจต่อเกรดที่ได้รับ

บังอร เครือประกอบ และจุรีรัตน์ สว่างพลกรัง (2548) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนและครูที่ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านการวัดและประเมินผล ผลการศึกษาด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูพี่เลี้ยงเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนการเลือกใช้วิธีการวัดผลไม่เหมาะสมในระดับมาก (M = 3.85, SD = .61) ไม่แน่ใจว่านักศึกษาสามารถวินิจฉัยหาสาเหตุและข้อบกพร่องของผู้เรียนในระดับมาก (M = 3.19, SD = .93) ไม่แน่ใจว่านักศึกษาสามารถวางแผนการวัดผลทั้งระหว่างภาคและปลายภาคได้อย่างถูกต้องในระดับมาก (M = 3.22, SD = 1.11) และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแก่ผู้เรียนทราบก่อนล่วงหน้าในระดับปานกลาง (M = 2.80, SD = .89) การสร้างข้อสอบคลอบคลุมเนื้อหาที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ได้ในระดับปานกลาง (M = 2.69, SD = 1.01)

อำนวย บุญศรี และเสาวนีย์ เจียมจักร (2553) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 34 คน ครู 60 คน เครื่องมือที่

ใช้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารและครู 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านสังคม ในด้านวิชาการประกอบด้วย 1) ความรู้เรื่องหลักสูตร 2) เป็นผู้ใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่เสมอ 3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจ 4) ความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล 5) ความตั้งใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6) การใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม 7) การติดตามผลการเรียน 8) ความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 9) ความสามารถจัดนิทรรศการเสริมบทเรียนได้ดี ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นอันดับที่ 7 จาก 9 อันดับ ครูมีความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นอันดับที่ 8 จาก 9 อันดับ ซึ่งใกล้เคียงกับความพึงพอใจของผู้บริหาร

ชาตรี ฝ่ายคำตา เอกภูมิ จันทรขันตี และวรรณทิพา รอดแรงค้า (2553) ได้สำรวจสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพ ความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพ การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนิสิตครูวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตครูวิทยาศาสตร์จำนวน 22 คน ของสถาบันการผลิตครูแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพ แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสารการจัดประสบการณ์วิชาชีพ และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบปัญหาเกี่ยวกับ 1) การจัดเวลาให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงในการนิเทศ คือ เวลาว่างของนิสิตและอาจารย์พี่เลี้ยงไม่ตรงกัน การนัดหมายกับอาจารย์พี่เลี้ยงทำได้ยาก ทำให้นิสิตมีโอกาสพบปะกับอาจารย์พี่เลี้ยงน้อยเกินไปและบางครั้งนิสิตต้องขาดเรียนในรายวิชาอื่น เพื่อไปร่วมกิจกรรมในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกภูมิ จันทรขันตี ชาตรี ฝ่ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงค้า (2551) ที่พบว่าเวลาว่างของนิสิตไม่ตรงกับอาจารย์พี่เลี้ยง และไม่ได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพร่วมกันก่อนกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นผลทำให้การดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง 2) นิสิต 5 คน ต้องการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มาก เพราะส่วนใหญ่อาจารย์พี่เลี้ยงจะบรรยายให้ฟังว่างานแต่ละอย่างมีกระบวนการในการทำอย่างไร แต่ไม่เปิดโอกาสให้นิสิตได้ลองฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง สำหรับความพึงพอใจของนิสิตด้านการดำเนินการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดให้นิสิตศึกษาและฝึกสร้างข้อสอบในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดใน 17 ข้อรายการ 3) นิสิตได้สะท้อนว่าศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรมีการวางแผนและประสานงานกับอาจารย์พี่เลี้ยงให้มากกว่านี้เกี่ยวกับกำหนดเวลาและการแจ้งภาระงานให้อาจารย์พี่เลี้ยงรับทราบ เพราะอาจารย์พี่เลี้ยงบางท่านไม่ทราบว่าจะต้องนิเทศอะไรนิสิตบ้าง เพียงแค่ให้นิสิตนั่งดูการสอนของอาจารย์พี่เลี้ยงเท่านั้น

อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการบริหารวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลในการศึกษาเป็นนักศึกษาที่ออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2556 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คอมพิวเตอร์ศึกษา

ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ทั่วไป พลศึกษา สังคมศึกษา และคณิตศาสตร์ จำนวน 158 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 33 คน ครูคู่คิด จำนวน 37 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 135 คน รวม 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีคะแนนด้านการวัดและประเมินผล ในประเด็นการเลือกใช้วิธีการประเมินอย่างเหมาะสม การเก็บข้อมูลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนน้อยที่สุด ซึ่งเป็นข้อรายการใน 3 อันดับสุดท้ายในทุกสาขาวิชา

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทประเทศไทย

รายการวิเคราะห์/สังเคราะห์	**ผู้วิจัย**						
	กมลวรรณ (2545)	**วรรณทิพาและภาวิณี (2545)**	**วิชิตและชลันดา (2546)**	**บังอรและจุรีรัตน์ (2548)**	**อำนวยและเสาวนีย์ (2553)**	**ชาตรีและคณะ (2553)**	**อรุณี (2556)**
ผู้ประเมิน	นักศึกษาประเมินตนเอง	- นักศึกษาประเมินตนเอง - ครูพี่เลี้ยง - อาจารย์นิเทศก์	- นักศึกษาประเมินตนเอง	- ครูพี่เลี้ยง	- ผู้บริหาร - ครู	นักศึกษาประเมินตนเอง	- นักศึกษาประเมินตนเอง - ครูพี่เลี้ยง - อาจารย์นิเทศก์ - ครูคู่คิด
กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษาสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ 315 คน	- นักศึกษา - ครูพี่เลี้ยง - อาจารย์นิเทศก์	นักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา 252 คน	ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 110 คน	- ผู้บริหาร 34 คน - ครู 60 คน	นักศึกษา 22 คน	- นักศึกษา 168 คน - ผู้บริหาร 41 คน - ครูพี่เลี้ยง 168 คน - ครูคู่คิด 41 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แบบสอบถาม	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	แบบสอบถาม	แบบสอบถาม	แบบสอบถาม	- แบบสอบถาม - แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร - แบบสัมภาษณ์	แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการวิเคราะห์/สังเคราะห์	ผู้วิจัย						
	กมลวรรณ (2545)	วรรณทิพาและภาวิณี (2545)	วิชิตและชลันดา (2546)	บังอรและจุรีรัตน์ (2548)	อำนวยและเสาวนีย์ (2553)	ชาตรีและคณะ (2553)	อรุณี (2556)
สภาพปัญหาที่พบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา	นักศึกษาวิชาชีพครูต้องการการนิเทศเกี่ยวกับการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	นักศึกษาวิชาชีพครูไม่สามารถ - เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ - ใช้วิธีการเครื่องมือในการวัดและประเมินไม่เหมาะสม -ประเมินผลอย่างไม่มีกฎเกณฑ์	- นักศึกษาวิชาชีพครูไม่สามารถวัดและประเมินผลการสอนตามจุดประสงค์ที่เขียนไว้ได้ - ครูพี่เลี้ยงไม่มีการสังเกตการสอนทำให้นักศึกษาคับข้องใจต่อเกรดที่ได้รับ	นักศึกษาวิชาชีพครูไม่สามารถ - เลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม - ไม่สามารถสร้างข้อสอบได้ครอบคลุมเนื้อหาตามจุดประสงค์ - ไม่สามารถวางแผนการวัดผลระหว่างและปลายภาคเรียน - ไม่สามารถวินิจฉัยเพื่อหาสาเหตุและข้อบกพร่องของผู้เรียน	- ครูพึงพอใจต่อความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาอยู่ในอันดับ 7 จาก 9 อันดับ - ครูพึงพอใจต่อความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอยู่ในอันดับ 8 จาก 9 อันดับ	- เวลาในการพบปะครูพี่เลี้ยงน้อยเกินไป - นักศึกษาวิชาชีพครูต้องการฝึกปฏิบัติจริงในการสร้างข้อสอบ - บทบาทของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ไม่เหมาะสมและไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับ	นักศึกษาวิชาชีพครู - เลือกใช้วิธีการวัดผลและประเมินไม่เหมาะสม - ไม่เก็บข้อมูลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ - ไม่นำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
ระดับของสภาพปัญหา	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู	- นักศึกษาวิชาชีพครู - ครูพี่เลี้ยง - อาจารย์นิเทศก์	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู	- ครูพี่เลี้ยง - อาจารย์นิเทศก์	นักศึกษาวิชาชีพครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการวิเคราะห์/สังเคราะห์	ผู้วิจัย						
	กมลวรรณ (2545)	วรรณทิพาและภาวิณี (2545)	วิชิตและชลันดา (2546)	บังอรและจุรีรัตน์ (2548)	อำนวยและเสาวนีย์ (2553)	ชาตรีและคณะ (2553)	อรุณี (2556)
ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู	ควรจัดให้มีการนิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจในงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อให้มีความมั่นใจในระดับหนึ่งก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในทักษะที่จำเป็นก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู - ควรจัดหาอาจารย์ที่มีความรับผิดชอบสูงนิเทศเต็มเวลา - ส่งเสริมให้นักศึกษาสังเกตซึ่งกันและกัน	ควรกำหนดตารางเวลาในการนิเทศอย่างชัดเจนและมีการนัดหมายล่วงหน้า - ครูพี่เลี้ยงควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พูดคุยและสำรวจตนเองเสมอ ๆ	- ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและโรงเรียนได้มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสม	ควรมีการศึกษากระบวนการติดตามพฤติกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอดระยะการฝึก	- ควรจัดปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงบทบาทอาจารย์นิเทศก์ครูพี่เลี้ยง - ควรจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างฝึกประสบการณ์	อาจารย์นิเทศก์ควรร่วมกับครูพี่เลี้ยงเพื่อนิเทศติดตามและซักถามการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างม่ำเสมอเพื่อกระตุ้นให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทประเทศไทยจากผลการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู และผลการประเมินของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา และแบบสัมภาษณ์ พบสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ใน 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 สภาพปัญหาความสามารถของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาขาดความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในทุกขั้นตอนของกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา ตั้งแต่การวางแผน เช่น การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การสร้างเครื่องมือ เช่น การสร้างข้อสอบได้อย่างถูกต้อง และครอบคลุม การเลือกใช้เครื่องมือ การตรวจสอบและการใช้ผลการประเมิน เช่น การใช้ผลการประเมินเพื่อหาสาเหตุและข้อบกพร่องของผู้เรียน ระดับที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับระบบการนิเทศและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดมโนทัศน์ที่ถูกต้องและมาตรฐานในการประเมิน เช่น การไม่สังเกตพฤติกรรมนักศึกษาแต่ให้เกรด ไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู เป็นต้น สำหรับประเด็นข้อเสนอแนะต่อการพัฒนานักศึกษา พบว่า ทุกข้อเสนอแนะล้วนแล้วแต่เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้ร่วมกันจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งด้านเนื้อหา และการประสานงานต่าง ๆ ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เอื้อประโยชน์สูงสุดให้นักศึกษามีความพร้อมในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบริบทต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ความต้องการความช่วยเหลือจากการนิเทศระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในบริบทต่างประเทศ ตั้งแต่ ค.ศ. 2004 – ปัจจุบัน จำนวน 4 เรื่อง สรุปได้ดังนี้

Mertler (2004) ได้ศึกษาสมรรถนะในการประเมินในชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะการประเมินชั้นเรียน (The Classroom Assessment Literacy Inventory: CALI) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูประจำการมีทักษะ และนักศึกษาวิชาชีพครู ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะการตัดเกรดต่ำที่สุด และผลจากการเปรียบเทียบพบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะในการประเมินชั้นเรียนของครูประจำการและนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Votante และ Fazio (2007) ได้ศึกษาสมรรถนะในการประเมินของนักศึกษาครูทั้ง 4 ชั้นปี จำนวน 69 คน ในทุกสาขาวิชา ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการประเมินเพื่อการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน และสำรวจความต้องการการฝึกอบรมในอนาคตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANOVA ผลการวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์ในการประเมินจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) การประเมินเพื่อสรุปผล 2) การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และ 3) การใช้การประเมินเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ปรับปรุงตนเอง ผลการเปรียบเทียบ พบว่านักศึกษาแต่ละชั้นปีใช้วัตถุประสงค์ในการประเมินไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ใช้การประเมินเพื่อสรุปผล แต่พบความแตกต่างของนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันจะใช้วัตถุประสงค์ของการประเมินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการสำรวจความต้องการการฝึกอบรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการการอบรมเกี่ยวกับการการประเมินตามสภาพจริงมากที่สุด และเทคนิคการสังเกตน้อยที่สุด

Beziat และ Coleman (2015) ได้ศึกษาสมรรถนะการประเมินในชั้นเรียนของครูฝึกสอน (นักศึกษาสาขาวิชาชีพครู) โดยมีคำถามวิจัย 2 ข้อ คือ 1) สมรรถนะด้านการประเมินในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกสอนอยู่ในระดับใด 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการประเมินของนักศึกษาฝึกสอนโปรแกรมปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เป็นอย่างไร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูฝึกสอนที่ลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยขนาดเล็กทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้ คือ TALQ (The Teacher Assessment Literacy Questionnaires) ที่สร้างขึ้นโดย Plake และ Impra (1992) มีข้อรายการประเมิน 7 มาตรฐานสมรรถนะครูในการประเมินการเรียนของผู้เรียน มาตรฐานละ 5 ข้อรายการ รวม 35 ข้อรายการ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก กระบวนการที่ใช้ในการวิจัยเป็นการติดตามระยะยาว (longitudinal research) ทำการเก็บข้อมูล 4 ครั้ง จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและไม่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจิตวิทยาการศึกษา นักศึกษาที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมฝึกในโครงการโรงเรียนครูฝึกสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANOVA และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาสาขาวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านการประเมินในชั้นเรียนตามมาตรฐานที่ 1: ทักษะในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมในการเรียนการสอนสูงที่สุด (M = 3.35 ,SD = 1.05)และมาตรฐานที่ 6: ทักษะในการสื่อสารผลการประเมินให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้สอนอื่น ๆ ต่ำที่สุด (M = 1.46, SD = 1.21) 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการประเมินก่อนและหลังการเข้าเรียนรายวิชาจิตวิทยาทางการศึกษา ไม่พบความแตกต่างของนักศึกษาในทุกสาขาวิชา แต่พบความแตกต่างของสมรรถนะด้านการประเมินระหว่างนักศึกษาที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมฝึกในโครงการโรงเรียนครูฝึกสอน โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนครูฝึกสอนมีสมรรถนะในการประเมินสูงกว่านักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมฝึกในโครงการโรงเรียนครูฝึกสอน

Alkharusi (2011) ได้ศึกษาทักษะการประเมินตามการรับรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาชีพครูและครูประจำการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการประเมินตามการรับรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาชีพครูและครูประจำการ ด้านการวิเคราะห์ผลเชิงสถิติเกี่ยวกับแบบทดสอบ ด้านการสร้างข้อสอบและการดำเนินการสอบ ด้านการสื่อสารผลการประเมิน ด้านการใช้ผลการประเมินตามสภาพจริง

และด้านการตัดเกรด เครื่องมือที่ใช้พัฒนาจากแบบประเมินทักษะการประเมินตาม การรับรู้ของตนเอง จำนวน 50 ข้อ จำแนกเป็น 3 มิติ คือ 1) การสร้างข้อสอบและการดำเนินการสอบ จำนวน 20 ข้อ 2) ข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ จำนวน 15 ข้อ 3) การประเมินภาคปฏิบัติ จำนวน 15 ข้อ นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบและหมุนแกนด้วยวิธี Varimax พบว่า สามารถจัดองค์ประกอบใหม่ได้ 5 มิติ คือ 1) ด้านการวิเคราะห์ผลการทดสอบ จำนวน 20 ข้อ 2) การสร้างข้อสอบและการดำเนินการสอบ จำนวน 10 ข้อ 3) การสื่อสารผลการประเมิน จำนวน 9 ข้อ 4) ใช้ผลการประเมินภาคปฏิบัติจำนวน 9 ข้อ 5) การตัดเกรด จำนวน 9 ข้อ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาสาขาวิชาชีพครู จำนวน 180 คน และครูประจำการจำนวน 150 คน โดยนักศึกษาสาขาวิชาชีพครู 80% เป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ อีก 20% เป็นสาขาการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีอายุเฉลี่ย 21 ปี ครูประจำการ 74.67% สอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ อีก 10.00% สอนภาษาอาหรับ 8.67% สอนภาษาอังกฤษ และ 6.67% สอนการศึกษาทางสังคม มีประสบการณ์สอนเฉลี่ย 6 ปี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ MANOVA เพื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างตัวแปรตาม คือ ทักษะการประเมินตามการรับรู้ของตนเอง จำแนกตามตัวแปรอิสระ คือ เพศ และสถานะของผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ครูประจำการมีทักษะด้านการประเมินภาคปฏิบัติ และการตัดเกรดมากกว่านักศึกษาวิชาชีพครู และพบปฏิสัมพันธ์ (Interaction effect) ระหว่างเพศและสถานภาพของผู้สอน ซึ่งเป็นความแตกต่างของทักษะด้านการวิเคราะห์ผลการทดสอบ ด้านการสร้างและการดำเนินการทดสอบ ด้านการสื่อสารผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้ ด้านการวิเคราะห์ผลการทดสอบ กลุ่มครูประจำการ เพศชายมีทักษะการวิเคราะห์ผลการทดสอบมากกว่าเพศหญิง แตกต่างจากกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาชีพครู เพศหญิงมีทักษะการวิเคราะห์ผลการทดสอบมากกว่าเพศชาย ด้านการสร้างข้อสอบและการดำเนินการสอบ เพศชายมีทักษะการสร้างข้อสอบและการดำเนินการสอบสูงกว่าเพศหญิง ทั้งในกลุ่มครูประจำการและกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาชีพครู ด้านการสื่อสารผลการประเมิน กลุ่มครูประจำการ เพศหญิงมีทักษะการสื่อสารผลการประเมินได้ดีกว่าเพศชาย แตกต่างจากในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาชีพครู เพศชายมีทักษะการสื่อสารผลการประเมินได้ดีกว่าเพศหญิง ในขณะที่นักศึกษาสายครูมีความรู้เรื่องการวิเคราะห์ผลเชิงสถิติเกี่ยวกับแบบทดสอบสูงกว่าครูประจำการ เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศของนักศึกษาสาขาวิชาชีพครูและครูประจำการผลการวิจัยของ Alkharusi นี้ สอดคล้องกับ Mertler (2004) ที่พบว่าครูประจำการมีทักษะ การให้คะแนน และการวิพากษ์เพื่อสื่อสารผลการประเมินมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาชีพครู

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทต่างประเทศ

รายการวิเคราะห์/สังเคราะห์	**ผู้วิจัย**			
	Mertler (2004)	**Valante และ Fazio (2007)**	**Alkharusi (2011)**	**Beziat และ Coleman (2015)**
ผู้ประเมิน	- นักศึกษาประเมินตนเอง - ครูประจำการประเมินตนเอง	นักศึกษาประเมินตนเอง	- นักศึกษาประเมินตนเอง - ครูประจำการประเมินตนเอง	นักศึกษาประเมินตนเอง
กลุ่มตัวอย่าง	- นักศึกษาวิชาชีพครู - ครูประจำการ	นักศึกษาวิชาชีพครู	- นักศึกษาวิชาชีพครู - ครูประจำการ	นักศึกษาในมหาวิทยาลัยขนาดเล็กทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แบบประเมินสมรรถนะการประเมินชั้นเรียน(The Classroom Assessment Literacy Inventory: CALI)	แบบประเมินสมรรถนะในการประเมิน	แบบประเมินทักษะด้านการประเมินตามการรับรู้ของตนเอง	แบบสอบถามสมรรถนะในการประเมินของครู (The Teacher Assessment Literacy Questionaire: TALQ)
สภาพปัญหาที่พบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา	นักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะการตัดเกรดต่ำที่สุด	- นักศึกษาวิชาชีพครูขาดความรู้ด้านการประเมินที่ระบุไว้ในโครงการสอน - นักศึกษาที่ชั้นปีแตกต่างกันมีความสามารถในการประเมินไม่แตกต่างกัน	นักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะด้านการประเมินภาคปฏิบัติ และทักษะการตัดเกรดต่ำกว่าครูประจำการ	นักศึกษามีทักษะในมาตรฐานด้านการสื่อสารผลการประเมินให้กับนักเรียนผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้สอนคนอื่น ๆ ต่ำที่สุด
ระดับของสภาพปัญหา	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู
ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู	-	หลักสูตรวิชาชีพครูควรมีการจัดเตรียมความรู้ความเข้าใจในการประเมินที่ลึกซึ้งอย่างดีพอให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู	ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความกดดันของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนชั้นเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการประเมินของนักศึกษา	การใช้พื้นที่จริงเป็นฐานในการฝึกปฏิบัติจะช่วยให้เกิดการประยุกต์ใช้เนื้อหาที่เรียนในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างทันทีทันใด

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทต่างประเทศจากผลการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบประเมินสมรรถนะ หรือแบบประเมินทักษะด้านประเมินตามกรอบมาตรฐานต่าง ๆ พบสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู เกี่ยวกับความสามารถทั่วไปด้านการประเมินผลการศึกษา ความสามารถเกี่ยวกับการตัดเกรด และการรายงานผลการประเมินการสื่อสารผลการประเมิน สำหรับประเด็นข้อเสนอแนะต่อการพัฒนานักศึกษา พบว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพครู เช่น การจัดสภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้กับนักศึกษา การเตรียมเนื้อหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่เหมาะสมให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

McClelland ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัย Harvard ได้เสนอองค์ประกอบของสมรรถนะไว้ 5 ส่วน (วาสนา แสงงาม, 2552) ดังนี้ 1) ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ 2) ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติประจำจนเกิดความชำนาญ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเองหรือสิ่งที่เชื่อว่าตนเองเป็น 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น 5) แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) เป็นแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายหรือมุ่งสู่ความสำเร็จ องค์ประกอบของสมรรถนะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่มองเห็น และมองไม่เห็น ในส่วนที่มองเห็น ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ในส่วนที่มองไม่เห็น เป็นส่วนที่มากกว่า ไม่สามารถเห็นได้โดยตรง แต่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลได้มาก ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) และ แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) เป็นแรงขับภายใน จากแนวคิดองค์ประกอบสมรรถนะทั้ง 5 ส่วน Parry (1998 อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548) ได้รวมส่วนประกอบที่เป็นความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) เข้าเป็นกลุ่มเรียกว่า คุณลักษณะ (attributes) ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2549) ได้อธิบายความหมายของสมรรถนะว่า หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (ability) และคุณลักษณะ (attribute) ซึ่งมีอยู่ในตัวบุคคลที่บูรณาการขึ้นมาเป็นกลุ่มพฤติกรรมจนเกิดเป็นความสามารถอันเด่นชัดที่เพียงพอในการทำงาน (action) ได้อย่างมีมาตรฐาน (standard) จนงานประสบความสำเร็จ

ดังนั้น สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นพฤติกรรมในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติ เจตคติที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทประเทศไทย

Chulalongkorn University

ในบริบทประเทศไทยไม่มีการกำหนดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาชีพครูโดยตรง ผลจากการศึกษาพบมาตรฐานวิชาชีพครูสำหรับครูประจำการเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม มาตรฐานวิชาชีพครูยังคงเป็นเป้าหมายที่หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำเป็นต้องจัดกระบวนการ พัฒนาเพื่อให้นักศึกษามีสมรรถนะบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดเมื่อสำเร็จการศึกษา สรุปสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในบริบทประเทศไทย ดังนี้

สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548) ได้กำหนดมาตรฐานความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ประกอบไปด้วยสาระความรู้และสมรรถนะ ดังนี้

1. สาระความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย
   1.1 หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
   1.2 การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษา
   1.3 การประเมินตามสภาพจริง
   1.4 การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

1.5 การประเมินภาคปฏิบัติ

1.6 การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม

2. สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 สามารถวัดและประเมินผลได้ตามสภาพจริง

2.2 สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร

สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ได้กำหนดมาตรฐานความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ประกอบไปด้วยสาระความรู้และสมรรถนะ ดังนี้

1. สาระความรู้ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1 หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล

2. สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 สามารถวัดและประเมินผลได้

2.2 สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน (2551) ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะครูของประเทศไทยที่กำหนดโดยหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ (1) สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขานุการคุรุสภา (2) สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และ (3) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้สังเคราะห์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครู ว่าประกอบไปด้วย

1. สามารถวัดและประเมินผลการศึกษาได้ตามสภาพความจริง

2. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร

3. สามารถสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้

สุธาสินี แสงมุกดา (2549) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการวัดและประเมินผลของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองพบตัวบ่งชี้คุณภาพการวัดและประเมินผลมีจำนวน 11 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านครู ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ครูมีการรายงานผลการประเมิน ครูนำผลการประเมินไปใช้ ครูมีการสร้างเครื่องมือและบริหารการวัดผล ครูมีการวางแผนการประเมินผล ครูมีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล และครูมีการตัดสินและประเมินผลการเรียนรู้ 2) ด้านผู้บริหารและสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูและติดตามผลการประเมิน สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ สถานศึกษามีการจัดระเบียบบริหารงานด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารมีความรู้และความเป็นผู้นำ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดนโยบายและติดตามผลการประเมินผล

2.2 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในบริบทต่างประเทศ

ในปี 1990 สหภาพครูอเมริกา (American Federation of Teacher: AFT) สภาการวัดผลการศึกษาแห่งชาติ (National Council on Measurement in Education: NCME) และสมาคมการวัดผลแห่งชาติ (National Education Association: NEA) ได้ร่วมกันพัฒนามาตรฐานสมรรถนะครูในการประเมินทางการศึกษา เพื่อใช้ในการแนะนำการออกแบบและพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู

สมรรถนะครูในการประเมินการเรียนของผู้เรียน แนะนำการประเมินตนเองสำหรับครู ในการระบุความต้องการพัฒนาความเชี่ยวชาญในการประเมินผู้เรียน แนะนำสำหรับหลักสูตรการอบรมให้สามารถออกแบบการพัฒนาความเชี่ยวชาญของครูประจำการให้มีประสบการณ์ และเพื่อให้มาตรฐานนี้เป็นแรงผลักดันสำหรับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและผู้ฝึกหัดในการวัดผลการศึกษา เพื่อการประเมินผู้เรียนเชิงแนวคิดและอบรมครูในการประเมินผู้เรียนในวงกว้างมากกว่าในอดีตที่ผ่านมาโดยมีการกำหนดมาตรฐานด้านการประเมินไว้ 7 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ครูควรมีทักษะในการพัฒนาวิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจในการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 2 ครูควรมีทักษะในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจในการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 3 ครูควรมีทักษะในการบริหารคะแนนและการแปลความหมายของผลที่ได้จากทั้งภายนอกและวิธีการประเมินที่ครูสร้างขึ้น

มาตรฐานที่ 4 ครูควรมีทักษะในการใช้ผลการประเมินเมื่อมีการตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคน วางแผนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงโรงเรียน

มาตรฐานที่ 5 ครูควรมีทักษะในการพัฒนาขั้นตอนการจัดลำดับนักเรียนที่ถูกต้องในการประเมินนักเรียน

มาตรฐานที่ 6 ครูควรมีทักษะในการพัฒนาขั้นตอนการจัดลำดับนักเรียนที่ถูกต้องที่ใช้ในการประเมินนักเรียน

มาตรฐานที่ 7 ครูควรมีทักษะในการตระหนักถึงความผิดจรรยาบรรณ ผิดกฎหมาย และไม่เหมาะสมของวิธีการประเมิน และการใช้ข้อมูลจากการประเมิน

มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี (2001, อ้างถึงในดวงใจ สีเขียว, 2549) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินนักศึกษาสาขาวิชาชีพครูไว้ 42 ตัวบ่งชี้ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและการเตรียมการสอน (ตัวบ่งชี้ที่ 1-8) ด้านการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ (ตัวบ่งชี้ที่ 9-15) ด้านการสอนเพื่อการเรียนรู้ (ตัวบ่งชี้ที่ 16-30) ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ (ตัวบ่งชี้ที่ 31--38) และด้านการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน (ตัวบ่งชี้ที่ 39-42) โดยมีรายละเอียดของตัวบ่งชี้ด้านการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินการสื่อสารและมาตรฐานการปฏิบัติของนักเรียน
2. การพัฒนาความหลากหลายของการประเมินอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนและการประเมินตนเอง
4. บันทึกความก้าวหน้าเกี่ยวกับการทำงาน การปฏิบัติของนักเรียน

สภาเพื่อรับรองทางการเตรียมการศึกษา (The Council for the Accreditation of Educator Preparation: CAEP) (Kahl, Hofman and Bryaht, 2013) ได้พัฒนามาตรฐานสำหรับรับรองโปรแกรมการศึกษาของครูและเพื่อสร้างแนวปฏิบัติสำหรับการวัดผลการปฏิบัติงานของครู ผู้สมัครครูและครูฝึกหัด สรุปได้ดังนี้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 2.3 มิติของความสามารถในการประเมินสำหรับครูและผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐาน	ครูต้องสามารถสร้างและเลือกใช้มาตรฐานในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความหลากหลายของจุดมุ่งหมาย		ครูและผู้บริหารต้องสามารถเลือกวิพากษ์ และใช้ผลจากการออกแบบการประเมินระหว่างเรียนและสรุปผลเพื่อความหลากหลายของจุดมุ่งหมาย
ประเภทของการวัด	ปรับปรุงการเรียนการสอน	สรุปผลในชั้นเรียน	ระหว่างเรียนและสรุปผล
ชนิดของการวัด	● เทคนิคการรวบรวมหลักฐาน การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	● การตอบสนองที่เลือก ● ผลงาน/ภาระงาน ● แฟ้มสะสมงาน	● เทียบมาตรฐานเขต ● วินิจฉัย ● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ● การปรับตัว ● ความรับผิดชอบของรัฐ
คุณภาพของการวัด			● ตรงกับวัตถุประสงค์ ● ออกแบบที่เป็นสากล ● ข้อสอบที่มีคุณภาพในธนาคารข้อสอบ
	● มาตรฐานจัดเป็นส่วนๆ ● ความลึกของความรู้ ● คุณภาพของหลักฐานที่เกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้	● ชิ้นงาน ดี-ไม่ดี ● ความเที่ยงและความตรง ● ความยาวของแบบทดสอบ ● ตัวแทนของมิติ (Domain)	● เกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบ ● การจัด - ความร่วมมือเชิงกลุ่ม - ความลึกของความรู้ - ความกว้างของความรู้ - ความสมดุลและความเป็นตัวแทน ● ลักษณะทางเทคนิค (ความเที่ยงและความตรง)
ผลและการใช้ผล	● คุณภาพและการใช้ข้อมูลย้อนกลับ ● การใช้ข้อมูลเพื่อการสอนที่ไม่เป็นทางการ	● คะแนน การตัดเกรด ● การให้คะแนนที่มีประสิทธิภาพและสุ่มเสี่ยง	● รายงานสถิติ - คะแนน - อันดับเปอร์เซ็นไทล์ - ระดับการปฏิบัติ ● ผลกลุ่มย่อย แบบวัดย่อย ● พัฒนาการและข้อมูลระยะยาว ● ประเด็นเชิงเปรียบเทียบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

มลรัฐนิวแม็กซิโก ประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งสมรรถนะครูเป็น 3 ระดับ คือ ครูเตรียมการ (Provisional teacher) ครูมืออาชีพ (Professional teacher) และครูเชี่ยวชาญ (master teacher) (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551) สมรรถนะในการใช้วิธีการและเทคนิคการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับครูแต่ละระดับมีรายละเอียดดังนี้

ครูเตรียมการ

1. ใช้เครื่องมือและยุทธศาสตร์การประเมินที่หลากหลาย
2. นำผลการประเมินมาพัฒนานักเรียนและวางแผนการสอน
3. เก็บเอกสารสำคัญที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียน
4. แจ้งความก้าวหน้าในการเรียนให้นักเรียนและครอบครัวทราบ

ครูมืออาชีพ

1. เลือกใช้เครื่องมือและยุทธศาสตร์การประเมินที่เหมาะสมในการประเมินผลการเรียนรู้
2. ใช้การประเมินแบบสรุปผล (summative) และระหว่างเรียน (formative) ในการพัฒนานักเรียนและวางแผนการสอน
3. เก็บเอกสารสำคัญที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียน
4. แจ้งความก้าวหน้าในการเรียนให้นักเรียนและครอบครัวทราบอย่างสม่ำเสมอ

ครูเชี่ยวชาญ

1. ออกแบบและใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าของนักเรียน
2. ใช้ข้อมูลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวางแผนการสอนและพัฒนานักเรียน
3. เก็บเอกสารสำคัญที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียน
4. พัฒนาระบบการสื่อสารแบบสองทาง (two-way system) ในการแจ้งความก้าวหน้ากับนักเรียนและครอบครัว

นอกจากการศึกษาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูยังมีการศึกษาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินการศึกษาของครู สรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการจัดทำมาตรฐานครูของมลรัฐฮาวาย (Hawaii' Teacher Standards Board, 2003 อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551) 10 มาตรฐาน โดยมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ถูกกำหนดไว้ในมาตรฐานที่ 8 การใช้กลยุทธ์ในการประเมินพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. ประเมินผลงานและความสามารถของนักเรียนอย่างเป็นปรนัยและยุติธรรม
2. ใช้กลยุทธ์การประเมินเพื่อส่งเสริมความรู้ของนักเรียน
3. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์การประเมิน
4. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัดประเมินตนเอง และกำหนดเป้าหมายทางการเรียนรู้ของตน
5. นำข้อมูลจากการประเมินมาพิจารณาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน
6. บันทึกผลการประเมินและแจ้งให้นักเรียน ผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ

มลรัฐเคนตักกี (Kentucky State, 2006 อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551) ได้กำหนดมาตรฐานครูไว้ 9 มาตรฐาน โดยมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจัดอยู่ในมาตรฐานที่ 4 การประเมินผลและการรายงานผลประเมิน

1. สามารถประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร
2. สามารถใช้วิธีการประเมินและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
3. สามารถใช้ผลการประเมินมากำหนดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4. สามารถใช้วิธีการประเมินที่สอดคล้องกับการเรียนรู้

5. สามารถวิเคราะห์และแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ

6. สามารถส่งเสริมให้นักเรียนประเมินตนเอง

รัฐบาลแห่งควีนส์แลนด์ (Government of Queens Lands, 2005 อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551) กำหนดมาตรฐานครูไว้ 12 ด้าน มาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา คือ มาตรฐานที่ 7 การประเมินและการรายงานผลการเรียนรู้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และเกณฑ์การประเมิน

2. วางแผนการประเมินการเรียนรู้

3. รวบรวมและใช้หลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการประเมิน

4. สื่อสารความก้าวหน้าทางการเรียนรู้กับนักเรียน ครอบครัวและผู้เกี่ยวข้อง

5. ใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการวางแผนการสอนและการประเมินครั้งต่อไป

โรงเรียน Merchiston Cantle (2551) ประเทศอังกฤษ ได้กำหนดสมรรถนะด้านการประเมินของครูประจำการ ได้ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจหลักการประเมินและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมิน

2. มีความสามารถในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนตามมาตรฐานหลักสูตรของประเทศ

3. มีความสามารถในการบันทึกและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน

4. มีความสามารถในการรายงานผลป้อนกลับ (feed back) ให้กับนักเรียนทั้งทางวาจาและลายลักษณ์อักษร

5. มีความสามารถในการนำผลการประเมินมาพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน

Popbam (2009) ได้นำเสนอสมรรถนะสำคัญของครูในการประเมินผล โดยครูต้องมีความรู้และทักษะใน 13 ประเด็น ดังนี้

1. ความรู้และทักษะเกี่ยวกับหน้าที่พื้นฐานของการประเมินทางการศึกษา การเก็บรวบรวมเหตุการณ์ที่สรุปอ้างอิงได้ว่าเป็นการมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ

2. ความรู้และทักษะเกี่ยวกับความเที่ยงของการประเมิน ความเที่ยงของสถานการณ์ที่ถูกรายงานเพื่อกลุ่มผู้ทำข้อสอบ และวิธีการวัดความเที่ยงของการประเมินคุณลักษณะผู้ทำข้อสอบส่วนบุคคล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

3. ความรู้และทักษะเกี่ยวกับความตรง บทบาทในการสร้างข้อตกลงของเหตุผลเพื่อสนับสนุนความถูกต้องของการวิพากษ์แบบทดสอบเป็นฐาน ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามเกณฑ์ ความตรงตามคุณลักษณะที่มุ่งวัด

4. ความรู้และทักษะในการระบุและประเมินความลำเอียงซึ่งไม่ยุติธรรมกับผู้เข้าสอบ

5. ความรู้และทักษะในการสร้างและพัฒนาตัวเลือก และการตอบเชิงลักษณะที่มุ่งวัด

6. ความรู้และทักษะในการให้คะแนนเพื่อความตรงตามคุณลักษณะที่มุ่งวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างรูบริคส์ที่ดี

7. ความรู้และทักษะในพัฒนาและให้คะแนนการประเมินภาคปฏิบัติ การประเมินโดยเพื่อนและการประเมินตนเอง

8. ความรู้และทักษะในออกแบบและพัฒนากระบวนการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนที่สอดคล้องกลมกลืนกับทั้งสภาพการณ์และประสบการณ์เป็นฐาน ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับความสำเร็จของกระบวนการ

9. ความรู้และทักษะในวิธีการเลือกและวิพากษ์เหตุการณ์ของเจตคติ ความสนใจ และคุณค่า

10. ความรู้และทักษะในวิพากษ์การวัดการปฏิบัติของนักเรียน ความสามารถตามมาตรฐานและการประเมินความถนัด

11. ความรู้และทักษะในการประเมินผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 และผู้เรียนที่มีความบกพร่อง

12. ความรู้และทักษะในวิธีการประเมินเตรียมผู้เรียนที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมสำหรับการทดสอบที่มีผลกระทบสูง

13. ความรู้และทักษะในวิธีการกำหนดความเหมาะสมของการทดสอบที่เป็นความรับผิดชอบที่สำคัญเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการสอน

O'Donovan, Handley และ Bryant (2012, อ้างถึงใน Gregorio and Maria, 2015) เชื่อว่าสมรรถนะในการประเมินอย่างแท้จริง ต้องเป็นการรวมกันของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

1. ความสัมพันธ์ที่เข้มข้นระหว่างการประเมินและการเรียนรู้

2. ความเข้าใจเชิงแนวคิดของการประเมิน เช่น ความเข้าใจหลักการพื้นฐานของการประเมินที่มีความตรง การให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมถึงการใช้การประเมินในความหมายต่าง ๆ

3. ความเข้าใจในธรรมชาติ ความหมาย และระดับของเกณฑ์ มาตรฐานการประเมิน

4. ทักษะในการประเมินตนเอง และประเมินเพื่อน

5. ความคุ้นเคยกับวิธีการเชิงเทคนิคในการประเมิน การประเมินและทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ตรงประเด็น เทคนิค ขั้นตอนและการสรุปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกและประยุกต์ใช้กระบวนการและเทคนิคการประเมินชิ้นงาน

2.3 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ มีความแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การสร้างเครื่องมือ 3) การใช้เครื่องมือ 4) การตรวจสอบและการใช้ผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้

Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.4 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยและต่างประเทศ

	ประเด็น	ประเทศไทย			ต่างประเทศ									
		สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	สุธาสินี แสงมุกดา	พิมพันธ์ แดงพรพิพย์	AFT NCME และ NEA	มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี	CAEP	มลรัฐนิวแม็กซิโก	มลรัฐยูทาห์	มลรัฐเคนตักกี	รัฐบาลแห่งควีนส์แลนด์	Popham	O'Donovan, Handley และ	โรงเรียน Merchiston Cantle
	การวางแผน													
1	ความเป็นตัวแทนของมิติการวัด						✓							
2	การวางแผนการวัดและประเมิน		✓		✓						✓			
3	การเลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสม		✓		✓		✓			✓				
4	การพัฒนาขั้นตอน/ลำดับในการประเมิน				✓									
5	การตระหนักถึงการผิดจรรยาบรรณผิดกฎหมายและความรับผิดชอบในการประเมิน				✓	✓						✓		
	การสร้างเครื่องมือ													
1	การสร้างและเครื่องมือวัดและประเมินผล	✓		✓		✓	✓						✓	
2	เกณฑ์การประเมิน	✓				✓								
3	ความยาวของแบบทดสอบ						✓							
4	การระบุและประเมินความลำเอียงความไม่ยุติธรรม											✓		
5	การสร้างและพัฒนาตัวเลือก											✓		
6	คุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน	✓		✓	✓							✓	✓	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

	ประเด็น	ประเทศไทย			ต่างประเทศ									
		สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	สุธาสินี แสงมุกดา	พิมพันธ์ และพรทิพย์	AFT NCME และ NEA	มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี	CAEP	มลรัฐนิวแม็กซิโก	มลรัฐฮาวาย	มลรัฐเคนตักกี	รัฐบาลแห่งควีนส์แลนด์	Popham	O'Donovan, Handley และ	โรงเรียน Merchiston Cantle
	การใช้เครื่องมือ													
1	การประเมินตามสภาพจริง	✓		✓		✓								
2	การประเมินเพื่อตัดสินผล		✓											
3	การประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง					✓	✓	✓	✓	✓	✓			
4	การใช้แฟ้มสะสมงาน	✓					✓							
5	การให้คะแนนและการแปลความหมาย				✓		✓					✓		
6	ประเมินผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและผู้เรียนที่มีความบกพร่อง												✓	
7	การประเมินตนเองของผู้เรียน					✓				✓		✓	✓	
8	การประเมินโดยเพื่อน											✓	✓	
9	บันทึกความก้าวหน้าของผู้เรียน						✓	✓						
10	การประเมินอย่างเป็นปรนัย								✓					✓
11	การประเมินตามมาตรฐานของหลักสูตร													✓
	การตรวจสอบและการใช้ผลการประเมิน													
1	การรายงานผลประเมินให้ผู้เรียนผู้ปกครองได้รับทราบ		✓	✓			✓	✓		✓	✓			✓
2	การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนรู้	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓			✓
3	การนำผลการประเมินไปปรับปรุงหลักสูตร			✓			✓							
4	สถิติในการรายงานผล เช่น คะแนน เปอร์เซ็นไทล์						✓							

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

	ประเด็น	ประเทศไทย			ต่างประเทศ									
		สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	สุธาสินี แสงมุกดา	พิมพันธ์ และพรทิพย์	AFT NCME และ NEA	มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี	CAEP	มลรัฐนิวแม็กซิโก	มลรัฐฮาวาย	มลรัฐเคนตักกี	รัฐบาลแห่งควีนส์แลนด์	Popbam	O'Donovan, Handley และ	โรงเรียน Merchiston Cantle
5	คุณภาพและการใช้ข้อมูลย้อนกลับ						✓							✓
6	การพัฒนาขั้นตอน/วิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจ		✓											
	อื่น ๆ													
1	ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานทั่วไปด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	✓	✓							✓				✓

สรุปได้ว่า สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะการปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา มีองค์ประกอบและรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.5 สรุปองค์ประกอบและรายละเอียดของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ความรู้ความเข้าใจ	1. หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา
	2. การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลการศึกษา
	3. การประเมินตามสภาพจริง
	4. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน
	5. การประเมินภาคปฏิบัติ
	6. การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม
ทักษะการปฏิบัติ	1. สามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
	2. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
เจตคติ	1. ความรู้สึกต่อการประเมิน
	1.1 เห็นประโยชน์ คุณค่าของการประเมิน
	1.2 ตระหนักถึงจรรยาบรรณของการประเมิน

2.4 สภาพการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะการพัฒนาในมหาวิทยาลัย ระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 และระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในชั้นปีที่ 5

2.4.1 ระยะการพัฒนาในมหาวิทยาลัย

นักศึกษาวิชาชีพครูต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับที่จัดอยู่ในหมวดวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพครู นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนและสอบผ่านก่อนสำเร็จการศึกษา เมื่อนักศึกษาเสร็จสิ้นการเรียนรายวิชาหมวดต่าง ๆ ในชั้นปีที่ 1-4 ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตรแล้ว นักศึกษาต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นปีที่ 5 เป็นเวลา 2 ภาคการศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา ดังภาพที่ 2.1

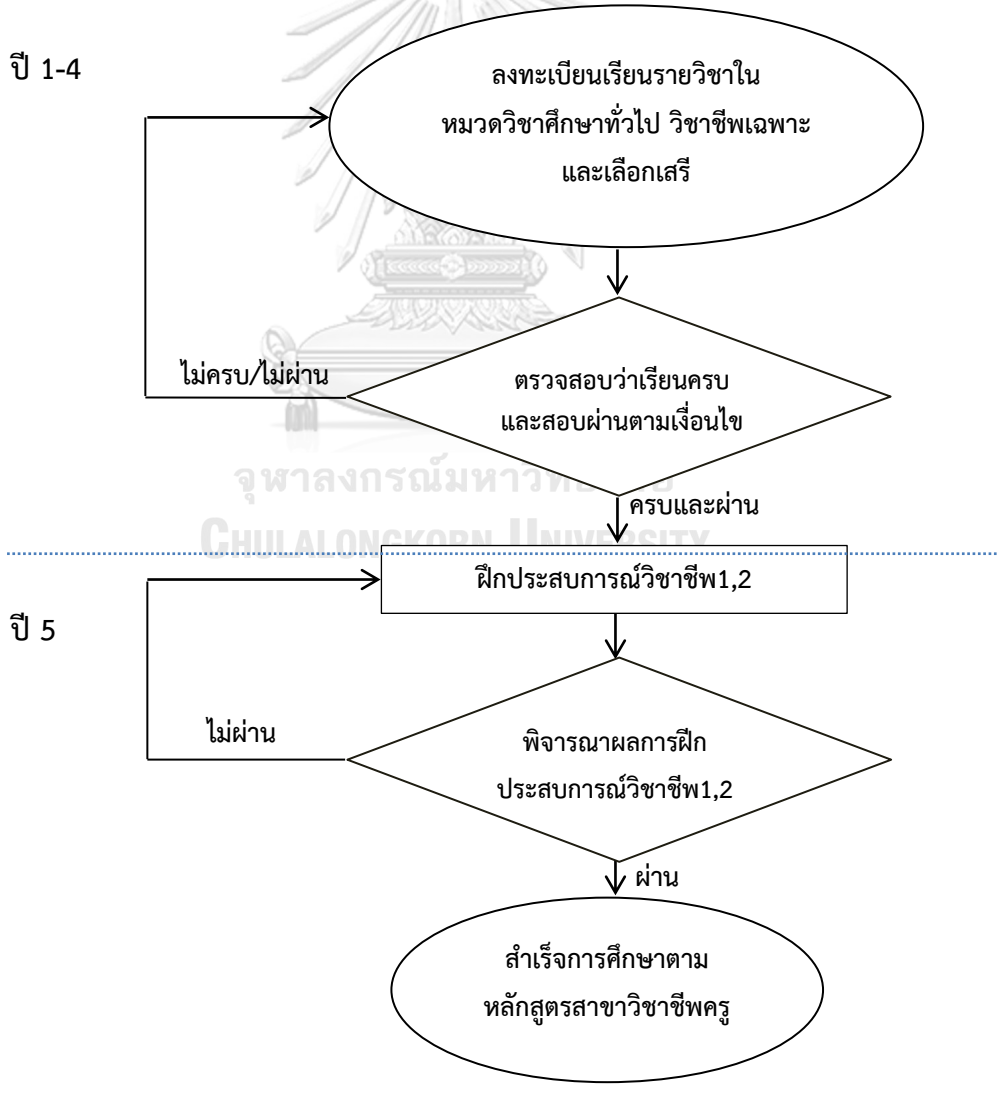

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการพัฒนานักศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพครู

ผลการศึกษาการออกแบบรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 6 แห่ง ครอบคลุมมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มภาคตะวันตก กลุ่มภาคเหนือ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มภาคใต้ พบความแตกต่างและสอดคล้องกันในหลายประเด็น เช่น จำนวนหน่วยกิต จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในแต่ละสัปดาห์ รายละเอียดของเนื้อหา เป็นต้น

ตารางที่ 2.6 ผลการสังเคราะห์การออกแบบรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ประเด็น	มรภ. หมู่บ้านจอมบึง	มรภ. สวนสุนันทา	มรภ. นครปฐม	มรภ. เชียงใหม่	มรภ. ร้อยเอ็ด	มรภ. สงขลา
1. ชื่อรายวิชา	การวัดและประเมินผลการศึกษา	การวัดและประเมินผลการศึกษา	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	การวัดและประเมินผลการศึกษา	การวัดและประเมินผลการศึกษา	การวัดและประเมินผลการศึกษา
	(Educational Measurement and Evaluation)	(Educational Measurement and Evaluation)	(Learning Measurement and Evaluation)	(Educational Measurement and Evaluation)	(Principles of Educational Measurement and Evaluation)	(Principles of Educational Measurement and Evaluation)
2. จำนวนหน่วยกิต	3(2-2-5)	3(2-2-5)	3(2-2-5)	3(3-0-6)	3(2-2-5)	2(1-2-3)
3. เวลาเรียน	ปี 3 ภาคเรียนที่ 2	ปี 2 ภาคเรียนที่ 1	ปี 2 ภาคเรียนที่ 1	ปี 3 ภาคเรียนที่ 1	ปี 3 ภาคเรียนที่ 1	ปี 3 ภาคเรียนที่ 1
4.รายละเอียดในคำอธิบายรายวิชา	☑หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑พฤติกรรมทางการศึกษา ☑การสร้าง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ☑ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ☑ สถิติเบื้องต้นสำหรับการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑การแปลความหมายของคะแนน ☐การประเมินภาคปฏิบัติ ☑การประเมินตามสภาพจริง ☐การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ☐การประเมินผลแบบย่อยและรวม	☑หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ☐พฤติกรรมทางการศึกษา ☑การสร้าง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ☑ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ☐ สถิติเบื้องต้นสำหรับการวัดและประเมินผลการศึกษา ☐การแปลความหมายของคะแนน ☑การประเมินภาคปฏิบัติ ☑การประเมินตามสภาพจริง ☑การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ☑การประเมินผลแบบย่อยและรวม	☑หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑พฤติกรรมทางการศึกษา ☑การสร้าง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ☑ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ☑ สถิติเบื้องต้นสำหรับการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑การแปลความหมายของคะแนน ☐การประเมินภาคปฏิบัติ ☑การประเมินตามสภาพจริง ☑การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ☐การประเมินผลแบบย่อยและรวม	☑หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑พฤติกรรมทางการศึกษา ☑การสร้าง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ☑ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ☐ สถิติเบื้องต้นสำหรับการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑การแปลความหมายของคะแนน ☑การประเมินภาคปฏิบัติ ☑การประเมินตามสภาพจริง ☑การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ☑การประเมินผลแบบย่อยและรวม	☑หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑ พฤติกรรมทางการศึกษา ☑การสร้าง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ☑ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ☐ สถิติเบื้องต้นสำหรับการวัดและประเมินผลการศึกษา ☐การแปลความหมายของคะแนน ☑การประเมินภาคปฏิบัติ ☑การประเมินตามสภาพจริง ☑การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ☑การประเมินผลแบบย่อยและรวม	☑หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑ พฤติกรรมทางการศึกษา ☑การสร้าง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ☑ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ☑ สถิติเบื้องต้นสำหรับการวัดและประเมินผลการศึกษา ☑การแปลความหมายของคะแนน ☐การประเมินภาคปฏิบัติ ☐การประเมินตามสภาพจริง ☐การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ☐การประเมินผลแบบย่อยและรวม

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ประเด็น	มรภ. หมู่บ้านจอมบึง	มรภ. สวนสุนันทา	มรภ. นครปฐม	มรภ. เชียงใหม่	มรภ. ร้อยเอ็ด	มรภ. สงขลา
	☑การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ☐แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	☑การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ☐แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	☐การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ☑แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	☑การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ☐แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	☐การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ☐แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	☑การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ☑แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่าการออกแบบรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ส่วนใหญ่กำหนดให้เรียน 3 หน่วยกิต ในชั้นปีที่ 2-3 และพบความหลากหลายในการกำหนดขอบเขตเนื้อหารายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาแต่ครอบคลุมตามมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครุสภา

2.4.2 ระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูโดยมีหลักการสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ครอบคลุมและนำไปใช้ได้จริง ประสานการเรียนภาคทฤษฎีให้ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติตลอดเวลา มุ่งฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา รวมเวลา 1,080 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคเรียนละ 540 ชั่วโมง ในกระบวนการฝึกประสบการณ์เน้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูภายใต้การนิเทศจากครูในสถานศึกษาได้รับการคัดเลือกจากมหาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพและจากอาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัย

ในระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาจากทั้งหน่วยฝึกวิชาชีพ และโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ทำหน้าที่ร่วมกันในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู รวมทั้งการประเมินความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วย ซึ่งแต่ละมหาวิทยาลัยมีการกำหนดสัดส่วนน้ำหนักการให้คะแนนจากทั้ง 2 ฝ่ายแตกต่างกัน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กำหนดสัดส่วนการให้คะแนนและประเด็นการประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ฝ่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. ผู้บริหารโรงเรียน 10%
   1.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานทั่วไปของโรงเรียน
2. ครูพี่เลี้ยง 30%
   2.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ
   คุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป
   2.3 การทำวิจัยในชั้นเรียน

ฝ่ายหน่วยฝึกวิชาชีพ

1. อาจารย์นิเทศก์ 25%

1.1 ประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้
1.2 การทำวิจัยในชั้นเรียน
2. อาจารย์คู่คิด 5%
2.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม
2.2 คุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป
3. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 20%
3.1 การเข้าร่วมกิจกรรม การปฐมนิเทศ การสัมมนา และการปัจฉิมนิเทศ
3.2 การจัดนิทรรศการ
3.3 การแต่งกาย
4. รายงานวิจัยในชั้นเรียน 10%

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กำหนดสัดส่วนการให้คะแนนและประเด็นการประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ฝ่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. ครูพี่เลี้ยง 40%
1.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้
1.2 คุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป
1.3 โครงการพัฒนาผู้เรียน
1.4 วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ฝ่ายหน่วยฝึกวิชาชีพ

1. อาจารย์นิเทศก์ 40%
1.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้
1.2 คุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป
1.3 โครงการพัฒนาผู้เรียน
1.4 สัมมนาการศึกษา
1.5 วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
2. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 20%
2.1 การเข้าร่วมกิจกรรม
2.2 การแต่งกาย
2.3 การจัดนิทรรศการ/สัมมนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กำหนดสัดส่วนการให้คะแนนและประเด็นการประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ฝ่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. ครูพี่เลี้ยง 40%
1.1 การจัดการเรียนรู้
1.2 ทักษะและคุณลักษณะความเป็นครู
1.3 การปฏิบัติงาน
1.4 แผนการจัดการเรียนรู้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2. ครูนิเทศก์ทั่วไป 10%

2.1 การปฏิบัติงาน

ฝ่ายหน่วยฝึกวิชาชีพ

1. อาจารย์นิเทศก์ 40%

1.1 การจัดการเรียนรู้

1.2 งานวิจัยในชั้นเรียน

1.3 แผนการจัดการเรียนรู้

1.4 การปฏิบัติงาน

2. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 10%

2.1 การเข้าร่วมสัมมนา

2.2 การลงบัญชีปฏิบัติการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำหนดสัดส่วนการให้คะแนนและประเด็นการประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ฝ่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. ครูพี่เลี้ยง หรือบุคคลที่ผู้บริหารมอบหมาย 40%

1.1 คุณลักษณะและการปฏิบัติตน

1.2 บันทึกแผนการสอน

ฝ่ายหน่วยฝึกวิชาชีพ

1. อาจารย์นิเทศก์ 45%

1.1 คุณลักษณะและการปฏิบัติตน

1.2 ตรวจผลงาน เช่น วิจัยในชั้นเรียน การผลิตสื่อ โครงการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชน

2. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5%

2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์และปัจฉิมนิเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กำหนดสัดส่วนการให้คะแนนและประเด็นการประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ฝ่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. ผู้บริหารโรงเรียน 10%

1.1 คุณลักษณะและการปฏิบัติตน

2. ครูพี่เลี้ยง 40%

2.1 คุณลักษณะและการปฏิบัติตน

2.2 ผลงานในหน้าที่ครู

2.3 สมรรถภาพการสอน

ฝ่ายหน่วยฝึกวิชาชีพ

1. อาจารย์นิเทศก์ 45%

1.1 คุณลักษณะและการปฏิบัติตน

1.2 ผลงานในหน้าที่ครู

1.3 สมรรถภาพการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

1.4 ตรวจผลงาน เช่น วิจัยในชั้นเรียน แฟ้มสะสมงาน

2. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5%

2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมที่คณะจัดให้

ตารางที่ 2.7 สัดส่วนการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผู้ประเมิน	มรภ. หมู่บ้านจอมบึง	มรภ. จันทรเกษม	มรภ. นครราชสีมา	มรภ. สกลนคร	มรภ. สุราษฎร์ธานี
โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ					
1. ผู้บริหารโรงเรียน	10%	-	-	-	10%
2. ครูพี่เลี้ยง	30%	40%	50%	40%	40%
หน่วยฝึกวิชาชีพครู					
1. อาจารย์นิเทศก์	30%	40%	40%	55%	45%
2. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	30%	20%	10%	5%	5%

สรุปได้ว่าครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีสัดส่วนในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสูงที่สุดเมื่อเทียบกับผู้บริหารโรงเรียนและฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เมื่อพิจารณารายละเอียดของประเด็นการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.8 ประเด็นการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผู้ประเมิน	มรภ. หมู่บ้านจอมบึง	มรภ. จันทรเกษม	มรภ. นครราชสีมา	มรภ. สกลนคร	มรภ. สุราษฎร์ธานี
โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 1. ผู้บริหารโรงเรียน	คุณลักษณะครู	-	-	-	คุณลักษณะครู
2. ครูพี่เลี้ยง	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู
หน่วยฝึกวิชาชีพครู 1. อาจารย์นิเทศก์	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู	1. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 2. ผลงานในหน้าที่ครู	1. การจัดการเรียนรู้ 2. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 3. ผลงานในหน้าที่ครู
2. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	1. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 2. ผลงานในหน้าที่ครู	1. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 2. ผลงานในหน้าที่ครู	1. คุณลักษณะการปฏิบัติตน	1. คุณลักษณะการปฏิบัติตน	1. คุณลักษณะการปฏิบัติตน 2. ผลงานในหน้าที่ครู

จากการกำหนดสัดส่วนน้ำหนักการให้คะแนนจะเห็นได้ว่าครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมินหลักในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และเป็นผู้ประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

สำหรับเครื่องมือในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู ใช้แบบประเมินที่กำหนดโดยมหาวิทยาลัย ผลการสังเคราะห์แบบประเมินระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 6 แห่ง พบประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 2.9 การประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

หน่วยงาน	ผู้ใช้เครื่องมือ		ชื่อเครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	ข้อคำถาม
	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์			
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	✓		แบบบันทึกการปฏิบัติงานเป็นครูผู้ช่วย	แบบบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน	-
		✓	แบบประเมินผลพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. วัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์กำหนดไว้ 2. ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสมและหลากหลาย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	✓		แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. มีการกำหนดจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ชัดเจนเหมาะสม 2. เลือกสาระ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 3. สามารถประเมินสภาวะความเข้าใจของนักเรียนเป็นระยะ ๆ ขณะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
	✓		แบบประเมินการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะความเป็นครู	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. บันทึกผลการเรียนของนักเรียนในแบบฟอร์มต่าง ๆ 2. สะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ 3. วางแผนและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดผลที่ถาวร
		✓	แบบประเมินนักศึกษาปฏิบัติการสอนโดยครูนิเทศก์ทั่วไป	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

หน่วยงาน	ผู้ใช้เครื่องมือ		ชื่อเครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	ข้อคำถาม
	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์			
		✓	แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. กำหนดวิธีการวัด เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินผลอย่างหลากหลายและสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	✓	✓	แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับการประเมินตามสภาพจริง 2. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนอย่างเป็นระบบ
	✓	✓	แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา 2. การวัดและประเมินผลมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของนักเรียน 3. การวัดและประเมินผลสามารถประเมินความก้าวหน้าและสรุปผลการเรียนรู้ของนักเรียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	✓		แบบประเมินผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านการเตรียมตัวก่อนการจัดการเรียนรู้	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา 2. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ 3. วัดและประเมินสิ่งที่ระบุได้ 4. เครื่องมือและเกณฑ์เหมาะสม
	✓		แบบประเมินผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. การวัดและประเมินผลตรงตามจุดประสงค์ 2. วิธีการวัดและประเมินเหมาะสม 3. เครื่องมือวัดและประเมินเหมาะสม 4. เวลาในการวัดและประเมินเหมาะสม 5. เกณฑ์การประเมินเหมาะสม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	✓	✓	แบบประเมินสมรรถภาพการสอน	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา 2. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ 3. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลหลายรูปแบบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

หน่วยงาน	ผู้ใช้เครื่องมือ		ชื่อเครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	ข้อคำถาม
	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์			
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	✓	✓	แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนและเหมาะสม 2. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. ใช้เครื่องมือวัดและประเมินได้อย่างเหมาะสม
	✓	✓	แบบประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และความเป็นครู	แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. ให้ข้อมูลย้อนกลับเน้นส่วนที่ดีและชี้แนะสิ่งที่ควรปรับปรุงตามสภาพจริง 2. วัดผลและประเมินผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ 3. วิธีการและเครื่องมือวัดประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ 4. สามารถใช้เทคโนโลยีประเมินผลด้วยความบริสุทธิ์และยุติธรรม

ตอนที่ 3 สมรรถนะการประเมินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีคุณภาพย่อมต้องอาศัยการส่งเสริมจากปัจจัยหลายด้าน ปัจจัยเกี่ยวกับผู้นิเทศเป็นปัจจัยสำคัญเพราะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้ประสบการณ์ทางด้านการสอนของนักศึกษาครูมีคุณภาพยิ่งขึ้น ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้มีส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู คุณภาพและความสามารถของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยทำให้กระบวนการผลิตครูประสบความสำเร็จ (เหมวรรณ ขันมณี, 2559) ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมินหลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วย ดังนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 2538, ชารี มณีศรี, 2538, Wiles, 1975 อ้างถึงใน พรวรัตม์ ชิดสิน, 2542) และทักษะในการประเมินด้วย ภรณี ศิริวิศาลสุวรรณ (2559: 43) ได้สรุปว่าผู้นิเทศจำเป็นต้องมีทักษะด้านการประเมินผล (Supervision as Skill in Evaluation) ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ๆ ได้แก่ 1) การประเมินผลตามกระบวนการในการทำงาน 2) การเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ อย่างมีระบบ 3) การประเมินผลตามวัตถุประสงค์ 4) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินผลการทำงานของกลุ่มได้ และ 5) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติตัดสินใจในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลุ่มให้ดียิ่งขึ้น ทักษะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ทำหน้าที่นิเทศได้ทราบว่าแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กระบวนการประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ยังจำเป็นต้องมีแรงจูงใจและเจตคติที่ดี (Motives/Attitude) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองด้วย บทบาทในการปฏิบัติ การประเมินของบุคคลกลุ่มนี้ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการนิเทศอย่างมากในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผลการศึกษาสมรรถนะการประเมินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.10 สมรรถนะการประเมินตามบทบาทของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

หน่วยงาน	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	สมรรถนะ
ปุญชรัสมิ์ เต็มชัย (2546)	1. ชี้แนะนักศึกษาวิชาชีพครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และงานของครู 2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา การปฏิบัติงาน และการแต่งกาย ฯลฯ 3. ช่วยเหลือ แนะนำนักศึกษาวิชาชีพครูในเรื่องสื่อการเรียนการสอนในด้านการเลือก จัดหา จัดทำ ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ 4. ควบคุมดูแลนักศึกษาวิชาชีพครูที่รับผิดชอบให้ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษากำหนดด้วยความรับผิดชอบ 5. ให้คำแนะนำช่วยเหลือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษาตามควรแก่กรณี 6. จัดให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้มีโอกาสร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมโรงเรียน 7. ประเมินผลความก้าวหน้าด้านพฤติกรรมการสอน ได้แก่ การสอนตลอดภาค การทำแผนการสอน ความรับผิดชอบและตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1. ตรวจและให้คำแนะนำ/ปรับปรุง/แก้ไข กำหนดการสอน และแผนการสอน แผนปฏิบัติการสอน แผนปฏิบัติงาน 2. สังเกตการสอน ให้คำแนะนำและบันทึกข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในสมุดประจำตัวนักศึกษาหรือแบบสังเกตการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3. นิเทศและประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทิน 4. ปรึกษาหารือกับผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาชีพครู	☑ การประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) ☑ การประเมินเพื่อตัดสินผล (summative assessment) ☑ ความรับผิดชอบในการประเมิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	1. พบนักศึกษา แนะนำตัว และทำความเข้าใจขอบข่ายงานในหน้าที่ของนักศึกษา 2. มอบหมายงานที่เหมาะสมให้นักศึกษาพร้อมทั้งแนะนำแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา 3. ควบคุมดูแล ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของนักศึกษา เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเรียบร้อย 4. ให้คำแนะนำ ตักเตือนนักศึกษาในกรณีที่เห็นว่าเป็นปัญหา	1. ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการเขียนรายงานตามแบบบันทึกต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องปฏิบัติ 2. ให้ความรู้ภาคทฤษฎี และให้คำแนะนำภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาเพื่อให้เกิดความพร้อมในเรื่องที่ต้องปฏิบัติงาน ในช่วงของการจัดกิจกรรมการประชุมสัมมนา 3. ควบคุมดูแลความประพฤติและการปฏิบัติตนของนักศึกษา ในขณะไปปฏิบัติงานที่โรงเรียน โดยประสานงานกับทางโรงเรียนอย่างใกล้ชิด	☑ การประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) ☑ การประเมินเพื่อตัดสินผล (summative assessment) ☑ ความรับผิดชอบในการประเมิน

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

หน่วยงาน	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	สมรรถนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (ต่อ)	5. ประเมินคุณลักษณะและการปฏิบัติงานเป็นระยะตามแบบประเมิน และแจ้งให้นักศึกษาทราบ โดยเฉพาะกรณีที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข 6. รวบรวมแบบประเมินของนักศึกษา สรุปผลรายงานให้ผู้บริหารโรงเรียนพิจารณา และส่งฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4. นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาทุกคน ในโรงเรียนที่รับผิดชอบตามแบบประเมิน 5. ประเมินผลสรุป โดยรวบรวมคะแนนลงในแบบประเมินเพื่อนำส่งฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	1. ชี้แนะให้นักศึกษาทราบและเข้าใจถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ครู 2. มอบหมายงานในหน้าที่ครู แผนการจัดการเรียนรู้ในช่วงของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพร้อมตรวจและให้คำแนะนำใน การทำบันทึกการสอนก่อนนักศึกษาจะใช้ในชั้นเรียน 3. ให้ความแนะนำในเรื่องทั่วไป เช่น ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในโรงเรียน การแต่งกาย ฯลฯ 4. สังเกตการณ์สอนของนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งบันทึกข้อเสนอแนะในสมุดบันทึกการนิเทศและการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5. ประเมินผลและร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาในความดูแลตามแบบประเมินผลตามเวลาที่กำหนด	1. เสริมเข้มการสอนวิชาเอกเพื่อเตรียมนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3. ตรวจแผนจัดการเรียนรู้ และติดตามการพัฒนาการทำแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา 4. นิเทศการสอนอย่างน้อย 2 ครั้งตลอดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา 5. นิเทศการสอนทุกครั้ง ควรบันทึกผลการนิเทศลงในสมุดบันทึกการนิเทศและการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป 6. ร่วมปรึกษากับอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อพัฒนาการเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 7. ตรวจสื่อการสอนนักศึกษาก่อนนักศึกษาจะนำส่งโรงเรียนเพื่อประกอบการตัดสินผลสมรรถนะการสอน	☑ การประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) ☑ การประเมินเพื่อตัดสินผล (summative assessment) ☑ ความรับผิดชอบในการประเมิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 2. แนะนำนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต่อนักเรียนในชั้นที่ทำการจัดการเรียนรู้	1. ศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะงานของแต่ละโรงเรียนเพื่อปฏิบัติงานนิเทศให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของแต่ละโรงเรียน 2. เข้าร่วมการปฐมนิเทศ และการสัมมนาหลังฝึก พร้อมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	☑ การประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) ☑ การประเมินเพื่อตัดสินผล (summative assessment)

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

หน่วยงาน	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	สมรรถนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (ต่อ)	3. แนะนำให้นักศึกษาเข้าใจถึงสภาพการเรียนของเด็กนักเรียน การปกครองชั้นเรียน ตลอดจนการทำงานธุรการในชั้นเรียน 4. ให้โอกาสนักศึกษา ได้สังเกตการสอนของตน ก่อนที่จะมอบหมายให้ทำการสอนอย่างจริงจัง 5. แนะนำ สาธิตการสอน และทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา6. ให้คำแนะนำแก่นักศึกษา ในเรื่องของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว และอื่นๆ 7. สังเกตการจัดการเรียนรู้ การทำงานในชั้นเรียนของนักศึกษา โดยสม่ำเสมอ ไม่ปล่อยให้นักศึกษาทำการจัดการเรียนรู้โดยลำพัง เมื่อพบว่างานใดบกพร่อง ต้องให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินไปด้วยดี 8. ช่วยเหลือ แนะนำ นักศึกษาในด้านการจัดทำและการใช้สื่อการเรียนรู้ตลอดจนแหล่งวิชาในชุมชน 9. ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไข ปรับปรุง ก่อนนำไปทำการจัดการเรียนรู้ 10. วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบฟอร์มที่คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดกำหนด 11. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3. ร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนและครูพี่เลี้ยงในการพัฒนางานด้านการสอนและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา 4. นิเทศ งานด้านวิชาการ และ งานด้านอื่นๆ ที่โรงเรียนมอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติ 5. ประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระหว่างคณะครุศาสตร์ กับโรงเรียน เช่น มีการเข้าพบผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในครั้งแรก 6. ดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 7. นิเทศติดตามการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง และ ใช้ระบบการนิเทศออนไลน์ผ่านเครือข่าย social network (Facebook) เพื่อสนับสนุนงานนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ให้สามารถรับรู้ปัญหาของนักศึกษาได้ทันท่วงที (หากมี) 8. กำกับดูแล ติดตาม ประเมิน และให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่โรงเรียน นักศึกษา และคณะครุศาสตร์ 9. เข้าใจคุณลักษณ์ของนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคล	☑ ความรับผิดชอบในการประเมิน

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

หน่วยงาน	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	สมรรถนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (ต่อ)	12. นิเทศ งานด้านวิชาการ และงานด้านอื่นๆ ที่โรงเรียนมอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติ 13. สรุปการประเมินผล การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาคปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบเมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 14. ร่วมประชุมกับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อรับทราบนโยบายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดอย่างสม่ำเสมอ 15. ในกรณีที่พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้ดำเนินการเบื้องต้น เป็นรายกรณีดังนี้ 1) ชี้แจงบทลงโทษให้กับนักศึกษาและโรงเรียนทราบ 2) ว่ากล่าวตักเตือน โดยความร่วมมือระหว่างครูพี่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ โดยบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร 3) เข้าสู่กระบวนการพิจารณาโดยคณะกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อไป 16. ลงนามเพื่อรับรองการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาในเอกสารตามที่คณะครุศาสตร์กำหนด	10. ร่วมกับครูพี่เลี้ยงดูแลเอาใจใส่นักศึกษาเป็นพิเศษ หากนักศึกษาประสบปัญหาในการฝึกประสบการณ์ และ/หรือ ปัญหาในการดำเนินชีวิตในช่วงฝึกประสบการณ์ และให้รายงานต่อโรงเรียนทันทีเมื่อทราบปัญหา 11. เสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ และเพื่อปรับปรุงกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้ดียิ่งขึ้น 12. ในกรณีที่พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ปัญหาชู้สาว ขาดความรับผิดชอบในการฝึกประสบการณ์ ไม่ปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยหรือภารหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ฯลฯ ให้ดำเนินการเบื้องต้น เป็นรายกรณีดังนี้ 1) ชี้แจงบทลงโทษให้กับนักศึกษาและโรงเรียนทราบ 2) ว่ากล่าวตักเตือน โดยความร่วมมือระหว่างครูพี่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ โดยบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร 3) เข้าสู่กระบวนการพิจารณาโดยคณะกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อไป 13. ลงนามเพื่อรับรองการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษา	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

หน่วยงาน	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	สมรรถนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	1. แนะนำนักศึกษาต่อนักเรียนนั้นที่ทำการสอน 2. แนะนำนักศึกษาให้เข้าใจสภาพการเรียนของนักเรียน การปกครองชั้นเรียน ตลอดจนงานธุรการในชั้นเรียน 3. ให้โอกาสนักศึกษาได้สังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยงเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4. แนะนำสาธิตการสอน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา 5. ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในเรื่องการทำกำหนดการสอน แผนการสอนและอื่น ๆ 6. สังเกตการสอน การทำงานในชั้นเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอพร้อมกับให้คำชี้แนะ 7. ช่วยเหลือ แนะนำนักศึกษาในการจัดทำและการใช้สื่อการสอน ตลอดจนแหล่งวิชาการในชุมชน 8. ตรวจแผนการสอนของนักศึกษาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงก่อนไปทำการสอน 9. ปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัย เมื่อพบว่าการปฏิบัติงานด้านการสอนหรือด้านอื่น ๆ ของนักศึกษามีปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน 10. ประเมินผลการสอบสอนของนักศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและยุติธรรม 11. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 12. สรุป ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ประจำโรงเรียนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	1. ศึกษาและทำความเข้าใจงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อปฏิบัติการนิเทศให้สอดคล้องสัมพันธ์กับผู้นิเทศก์อื่น ๆ 2. ร่วมประชุมวางแผนกับคณะกรรมการดำเนินงานจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3. เข้าร่วมการปฐมนิเทศ การสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์และปัจฉิมนิเทศ 4. ร่วมมือกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในการพัฒนางานเกี่ยวกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานฝึกประสบการณ์ 5. นิเทศงานด้านวิชาการ และงานด้านอื่น ๆ ที่มอบหมายให้นักศึกษาได้ปฏิบัติ 6. ประสานงานกับบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียน หรือหน่วยฝึกประสบการณ์ 7. เสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ และปรับปรุงงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ดียิ่งขึ้น 8. ส่งผลการนิเทศและผลการตรวจแผนการสอนให้คณะกรรมการดำเนินงานจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา	☑ การประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) ☑ การประเมินเพื่อตัดสินผล (summative assessment) ☑ ความรับผิดชอบในการประเมิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

หน่วยงาน	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	สมรรถนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	1. แนะนำนักศึกษาแก่นักเรียนในชั้นเรียน 2. ให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับทะเบียนประวัติ สภาพการเรียนของเด็ก การปกครองชั้นเรียนและแนวปรัชญาที่ดำเนินการอยู่ในโรงเรียน 3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้สังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยงเป็นเวลา 1 สัปดาห์ก่อนปฏิบัติการสอนจริง 4. สาธิตการสอนและทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา 5. จัดเตรียมวางแผนการจัดการเรียนรู้และงานอื่น ๆ ร่วมกับนักศึกษา 6. สังเกตการสอนและทำงานในชั้นเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอไม่ปล่อยให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยลำพัง เมื่อพบว่างานใดบกพร่องไม่ถูกต้องตามหลักการต้องให้คำแนะนำเพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดำเนินไปด้วยดี 7. ช่วยเหลือให้คำแนะนำนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก้ไขปรับปรุงก่อนปฏิบัติการสอน 8. ช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการพัฒนาผู้เรียน 9. ปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการสอนและงานด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาวิชาชีพครู ตลอดจนวางแผนงานด้านต่าง ๆ 10. วัดผลและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยสอบสอนนักศึกษาที่รับผิดชอบ 2 ครั้ง และประเมินผลตามแบบการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา	1. ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. นำนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพร้อมหนังสือส่งตัวไปมอบให้โรงเรียนที่นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3. ให้ความช่วยเหลือและนิเทศการสอนแก่นักศึกษาด้านการสอนและด้านคุณคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การทำโครงการ การทำวิจัยในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน 4. ให้การนิเทศแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง 5. ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข 6. สังเกตการณ์สอนโดยเชิญ ครูพี่เลี้ยงร่วมสังเกตการสอนของนักศึกษา จัดให้มีการประชุมปรึกษา หลังจากสังเกตการสอนร่วมกัน และบันทึกข้อเสนอแนะต่าง ๆ ลงในสมุดบันทึกการสอนของนักศึกษาทุกครั้ง 7. ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดนประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง 8. ปรึกษาหารือและประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาต่าง ๆ 9. ร่วมจัดการปฐมนิเทศและสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	☑ การประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) ☑ การประเมินเพื่อตัดสินผล (summative assessment) ☑ ความรับผิดชอบในการประเมิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

หน่วยงาน	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	สมรรถนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	11. สรุปผลการประเมินตามแบบฟอร์มและส่งคืนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	10. จัดประชุมนักศึกษาที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามที่เห็นสมควร 11. จัดให้มีการสอบสอน โดยเชิญครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผล 12. รวบรวมแบบประเมินผลจากครูพี่เลี้ยงและสรุปผลการประเมิน	

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์จำเป็นต้องมีสมรรถนะในการประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) และการประเมินเพื่อตัดสินผล (summative assessment) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินความก้าวหน้า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ต้องสามารถสะท้อนผลการปฏิบัติงานได้มอบหมายไปยังนักศึกษาวิชาชีพครูให้ได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (assessment for learning) ดังที่ Stiggins (2005) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ว่าเป็นไปเพื่อการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการเรียนรู้ เมื่อได้ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินแล้วก็จะนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อที่จะนำไปสู่มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ประเมินจะต้องทำให้ผู้เรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียนรู้และชี้ให้เห็นตัวอย่างงานที่มีคุณภาพดีและไม่ดีก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ บทบาทอีกประการคือ ผู้ประเมินจะเป็นผู้ให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) กับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงคุณภาพของงาน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองซ้ำแล้วซ้ำอีก สุดท้ายก็จะได้ข้อมูลแนะในการพัฒนาตนเองและกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ต่อไป บทบาทของผู้ถูกประเมินหรือนักศึกษาวิชาชีพครูในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ คือ ผู้ถูกประเมินต้องมุ่งที่จะทำความเข้าใจในสิ่งที่ประสบความสำเร็จ และจะใช้วิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบแต่ละวิธีที่จะทำให้ดีกว่าในครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า สมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ประกอบไปด้วยสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับไปยังนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง และจากการวิเคราะห์สมรรถนะของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์พบว่าควรมีทักษะการประเมินความก้าวหน้า การประเมินเพื่อตัดสินผล รวมทั้งความรับผิดชอบในการประเมินตามบทบาทหน้าที่ของตนด้วย

ตารางที่ 2.11 สรุปองค์ประกอบและรายละเอียดของสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ความรู้ความเข้าใจ	1. หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา
	2. การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลการศึกษา
	3. การประเมินตามสภาพจริง
	4. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน
	5. การประเมินภาคปฏิบัติ
	6. การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม
ทักษะการปฏิบัติ	1. สามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
	2. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
	3. สามารถประเมินความก้าวหน้า
	4. สามารถประเมินเพื่อตัดสินผล
เจตคติ	1. ความรู้สึกต่อการประเมิน
	1.1 เห็นประโยชน์ คุณค่าของการประเมิน
	1.2 ตระหนักถึงจรรยาบรรณของการประเมิน
	2. ความรับผิดชอบในการประเมิน

ตอนที่ 4 กระบวนการนิเทศการสอนระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การนิเทศการสอนระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนที่สำคัญอย่างมากต่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งแต่ละมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับกระบวนดังกล่าวเพราะเป็นช่วงเวลาที่สำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู

4.1 กระบวนการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการปฏิบัติงานสอนอย่างมีแบบแผน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปอย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง การนิเทศการสอนระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากในพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นเครื่องชี้แนะแนวการปฏิบัติระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ช่วยให้นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถปฏิบัติงานการสอนอย่างมีหลักเกณฑ์ มีความเข้าใจเกี่ยวกับงานสอนรวมทั้งด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา การนิเทศที่มีคุณภาพช่วยให้การดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

Copeland และ Boyan (1978 อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2552) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประชุมก่อนการสังเกตการสอน เป็นขั้นตอนการพิจารณาระบุเรื่องหรือพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของพฤติกรรมที่ต้องการจะปรับปรุงและพัฒนาและเลือกเครื่องมือสังเกตการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการจะปรับปรุงและพัฒนา

2. การสังเกตการสอน เป็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งทำการบันทึกพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือกระบวนการที่ใช้ในการสอน โดยใช้เครื่องมือที่เลือกหรือสร้างขึ้นเอง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน ผู้นิเทศวิเคราะห์ตนเองหรือร่วมกันวิเคราะห์พิจารณาพฤติกรรมการสอนที่ปฏิบัติหรือขั้นตอนในการสอน สิ่งใดที่ควรคงไว้หรือสิ่งใดที่ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น

4. การประชุมภายหลังการสังเกตการสอน เป็นขั้นตอนการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวกับผลการสังเกตการสอนและบันทึกผลข้อมูลจากการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ผู้นิเทศควรกระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศมองเห็น และยอมรับผลที่ได้จากการสังเกตการณ์สอนโดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดยุทธวิธีในการปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอนเพื่อส่งผลถึงพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

Acheson และ Gall (1997) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประชุมเพื่อการวางแผนระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้มีโอกาสเสนอความคิดเห็นหรือความต้องการเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจจะปรับปรุงหรือพัฒนา ผู้นิเทศควรช่วยให้ผู้รับการนิเทศมองเห็นพฤติกรรมการสอนของตนเอง

2. การสังเกตการณ์สอน ต้องมีการวางแผนและกำหนดแนวทางเกี่ยวกับวิธีการ สังเกตการสอน วันและเวลาที่จะสังเกตการสอน และวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เหมาะสม

3. การประชุมให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศประชุมร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ผลการสังเกตการสอน และร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อไป

Glickman, Stephen และ Jovita (2010) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอน ดังนี้

1. การประชุมร่วมกันก่อนนิเทศการสอน

2. การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน

3. การวิเคราะห์และติดตามผลการสังเกตการณ์สอน และพิจารณาวางแผนการประชุมร่วมกัน

4. การประชุมร่วมกันภายหลังการสังเกตการณ์สอน

5. การวิเคราะห์และพัฒนากระบวนการดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรให้ผู้ได้รับการนิเทศได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

พรรณทรี โชคไพศาล (2553) สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการสอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประชุมและวางแผนร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนการนิเทศการสอน

2. การดำเนินการนิเทศการสอน โดยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

3. การประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

4. การวางแผนในการนิเทศการสอนครั้งต่อไปและติดตามผลการปฏิบัติงาน

วัชรา เล่าเรียนดี (2552) ได้เสนอกระบวนการนิเทศเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนี้

1. การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

2. การเลือกประเด็นหรือเรื่องที่สนใจจะปรับปรุงและพัฒนา

3. นำเสนอโครงการพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินงาน

4. การให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารต่าง ๆ และการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและนวัตกรรมที่สนใจ

5. การจัดทำแผนการนิเทศ กำหนดวันและเวลาที่จะสังเกตการณ์สอน และประชุมเพื่อปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์

6. การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้และแผนการนิเทศ

7. การสรุปและการประเมินผล พร้อมรายงานผลสำเร็จ

สงัด อุทรานันท์ (2530) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยไว้ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาตามความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้ง วางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

2. การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ เป็นการให้ความรู้เพื่อเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถเรื่องใดอย่างไรบ้างจะมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร จะทำอย่างไรให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ ซึ่งขั้นตอนการนิเทศ ความรู้ความเข้าใจถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นต้องทำการทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่งด้วย

3. ดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ ประกอบด้วยการปฏิบัติงานของผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศ

4. การเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจและพึงพอใจในการปฏิบัติงานอาจดำเนินการไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือเมื่อปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้ว

5. การประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้การดำเนินการไม่ได้ผล สมควรที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ต้องปฏิบัติใหม่อีกครั้ง

จากการศึกษากระบวนการนิเทศตามแนวคิดต่าง ๆ สามารถสรุปกระบวนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังโดยระบุพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงพัฒนาจากการวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของตนเอง กำหนดเกณฑ์หรือระดับความสำเร็จที่เป็นมาตรฐานของพฤติกรรม 2) ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นการกำหนดวิธีดำเนินการ เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นการประเมินเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ รวมทั้งกระตุ้นให้ยอมรับผลการประเมินร่วมกันและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง และ 4) ทบทวนการฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นการร่วมกันกำหนดยุทธวิธีที่เหมาะสมในการปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป

4.2 กระบวนการนิเทศการสอนระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

4.2.1 กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่สำคัญต้องมีการศึกษาและฝึกฝนอย่างยาวนาน ดังที่คุรุสภาได้กำหนดให้นักศึกษาวิชาชีพครูต้องมีระยะเวลาของการเรียนรู้ตามหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี และกำหนดให้มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปีต่อเนื่อง ถึงจะมีสิทธิ์ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูจึงมีความสำคัญที่ได้รับการเล็งเห็นว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้การผลิตนักศึกษามีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการทดลองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ครูโดยบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การเลือกใช้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน การบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การสัมมนาทางการศึกษาระหว่างและภายหลังการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพผ่านการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการสัมมนาไปยังผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนากระบวนการการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาให้ดีมีคุณภาพต่อไป กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังภาพที่ 2.2

4.2.2 แนวปฏิบัติในการนิเทศของครูพี่เลี้ยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้ให้ความหมายของครูพี่เลี้ยงว่า หมายถึง บุคลากรประจำการที่ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมอบหมายให้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ดูแลช่วยเหลือนักศึกษา ตลอดจนมีอำนาจในการปกครอง อบรม และประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งครูพี่เลี้ยงต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ ได้แก่ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่นักศึกษาฝึกสอน มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับความเป็นครูและเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับแนวปฏิบัติในการนิเทศของครูพี่เลี้ยงได้กำหนดไว้ดังนี้

1) พบนักศึกษาและนัดหมายการปฏิบัติงาน พิจารณาอนุญาตและแนะนำแนวทางในการปฏิบัติงานของนักศึกษา ควบคุมดูแลแนะนำนักศึกษาในการทำงานให้เรียบร้อย ให้ความช่วยเหลือในกรณีที่นักศึกษามีปัญหา ตรวจบันทึก และประเมินผลพร้อมกับให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องสังเกตการปฏิบัติงานของนักศึกษาแล้วประเมินผลตามแบบประเมินของมหาวิทยาลัย สรุปผลการประเมินส่งผู้บริหารโรงเรียน

2) สาธิตการสอนหรือประสานงานกับบุคคลอื่นมาเป็นผู้สาธิตการสอนมอบหมายงานให้นักศึกษาชวยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแนะนำการวางแผนการสอนและสื่อการสอนให้กับนักศึกษาสำหรับนำไปใช้สอนพร้อมกับช่วยเหลือและสังเกตการสอนของนักศึกษาเพื่อหาจุดแก้ไขตรวจแผนการสอนและสื่อการสอน ปรับปรุงแก้ไขแล้วอนุญาตให้นักศึกษานำไปสอนพร้อมสังเกตการสอนและประเมินผลการสอนในชั้นเรียนลงในแบบประเมินเมื่อสิ้นสุดการสอน

3) มอบเนื้อหาและตรวจแผนการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้นักศึกษาให้คำแนะนำและสนับสนุนวัสดุในการทำสื่อเท่าที่โรงเรียนจะสนับสนุนได้ สังเกตการสอน ประเมินผลการสอนแล้วบันทึกลงในแบบประเมินให้คำแนะนำ ชี้แจงในข้อควรแก้ไข พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไขติดตามผลการนิเทศและประเมินผลคุณลักษณะและการปฏิบัติตนในแบบประเมินตรวจผลงานและประเมินในแบบประเมินสรุปผลการประเมินให้ผู้บริหารโรงเรียน

4.2.3 บทบาทหน้าที่ในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้ให้ความหมายของอาจารย์นิเทศก์ว่า หมายถึงอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้ไปนิเทศการสอนของนักศึกษาที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งอาจารย์นิเทศก์ต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ ได้แก่ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีทักษะการนิเทศโดยประสบการณ์ในการนิเทศไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือมีประสบการณ์ในการสอน 3 ปี และมีคุณลักษณะเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับแนวปฏิบัติในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ได้กำหนดไว้ดังนี้

1) ศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อปฏิบัติงานหน้าที่ในงานนิเทศนักศึกษาวิชาเอก ได้แก่ ความสอดคล้องและสัมพันธ์กันระหว่างแผนการสอนกับการสอนจริง การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การผลิตสื่อ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียน

2) ให้ความช่วยเหลือและนิเทศการสอนแก่นักศึกษาด้านการสอนและด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การทำโครงการ การทำวิจัยในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน

3) ให้คำแนะนำและเสนอแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติการสอน

4) ให้การนิเทศ ติดตามแก่นักศึกษาในการฝึกปฏิบัติการสอนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อย 4-8 ครั้งต่อภาคการศึกษา

5) สังเกตการสอนโดยเชิญครูพี่เลี้ยงประจำโรงเรียน ร่วมสังเกตการสอนของนักศึกษา จัดให้มีการประชุมปรึกษา หลังจากสังเกตการสอนรวมกัน และบันทึกข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในสมุดบันทึกการสอนของนักศึกษาทุกครั้ง

6) ประเมินผลการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

7) ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัย กับโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู และหน่วยงานที่เกี่ยวของ

8) ร่วมกันจัดปฐมนิเทศ สัมมนาระหว่างฝึกปฏิบัติการสอน และกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

9) ปรึกษาหารือ และประสานงานกับครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

10) กรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องดำเนินการใดๆ ที่เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญให้นำเรื่องดังกล่าวนั้นเข้าประชุมหารือกับสาขาวิชาหรือคณะกรรมการคุรุศึกษาทันที

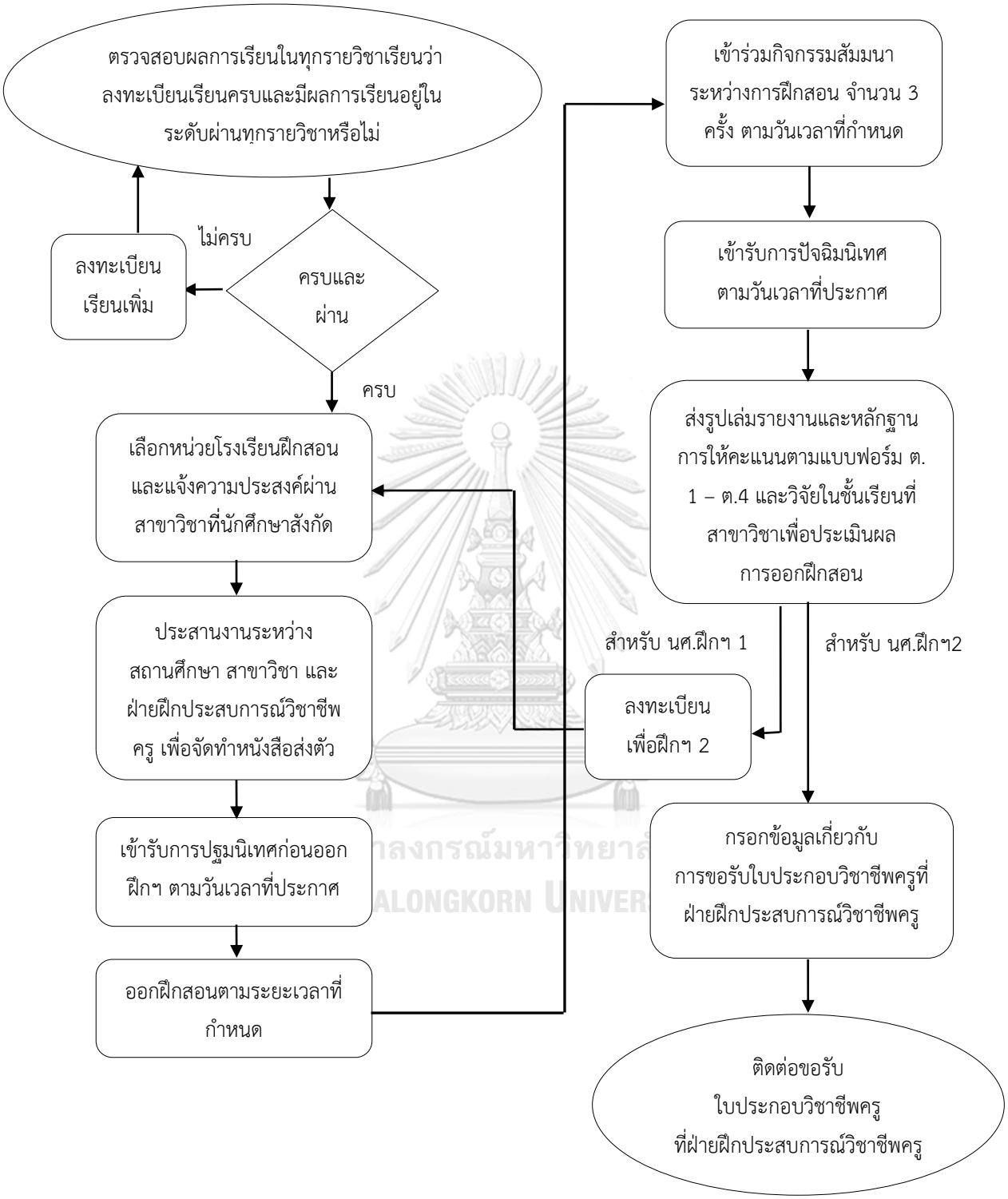

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

4.2.4 กิจกรรมและภาระงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาวิชาชีพครู

ในช่วงระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา 1 ภาคเรียน นักศึกษาวิชาชีพครูจะมีกิจกรรมและภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.4.1 กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ

1) สอนตามสาขาวิชาเอก 8-12 คาบ/สัปดาห์

2) ระยะเวลาในการฝึกไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์

3) ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาและวางแผนการสอนในวิชาและชั้นที่ได้รับมอบหมายล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ และส่งให้ครูพี่เลี้ยงตรวจก่อนนำไปสอน

4) จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่วางไว้

5) สอนตามตารางสอนที่ได้รับมอบหมาย

6) รับการนิเทศจากครูพี่เลี้ยงและครูนิเทศก์ พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

7) จัดทำวิจัยในชั้นเรียน

8) บันทึกกิจกรรมประจำวัน

9) จัดทำแฟ้มสะสมงาน

10) ปฏิบัติงานอื่นๆ ในหน้าที่ครูตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน

11) ประชุมร่วมกันระหว่างนักศึกษาในโรงเรียน เพื่อจัดทำโครงการพัฒนาผู้เรียน ปรึกษาหารือและส่งบันทึกการประชุมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

12) แก้ไขปรับปรุงการสอนตามข้อเสนอแนะที่ได้รับการนิเทศ

13) ปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยและโรงเรียน

4.2.4.2 ภาระงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย	กำหนดส่ง/นำเสนอ	สถานที่จัดส่ง
วิจัยในชั้นเรียน 1 เรื่อง	วันปัจฉิมนิเทศ	สาขาวิชา
แฟ้มสะสมงาน 1 แฟ้ม	วันปัจฉิมนิเทศ	สาขาวิชา
สมุดบันทึกประจำวัน	วันปัจฉิมนิเทศ	สาขาวิชา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน	ล่วงหน้าก่อนสอน 1 สัปดาห์	สาขาวิชา
โครงการพัฒนาผู้เรียน	วันปัจฉิมนิเทศ	สาขาวิชา

จากกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติและภาระงานที่ได้รับมอบหมายระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครูจำเป็นต้องได้รับการนิเทศจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่มีสมรรถนะในการประเมินเพื่อการกระตุ้นกำกับติดตาม พัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้สามารถปฏิบัติกิจกรรม ทำภาระงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จอย่างมีคุณภาพ หมายรวมถึงการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตอนที่ 5 แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้

แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ปัจจุบันรูปแบบการประเมินที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาจากการประเมินในอดีต การประเมินไม่ใช่การตัดสินคุณค่าจากนักประเมินเท่านั้น แต่ทิศทางของการประเมินเน้นความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักประเมินในการหาฉันทามติร่วมกัน โดยนักประเมินทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้ร่วมมือรวมพลัง ผู้เจรจาต่อรอง และผู้ประสานงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการปรับปรุงและสร้างสรรค์สิ่งที่มุ่งประเมินให้ดีขึ้น Dugan (1996, อ้างถึงใน Fetterman and Wanderman, 2007) อธิบายว่าการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (empowerment evaluation) การประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Evaluation) และการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Evaluation) มีลักษณะที่คล้ายกันในแง่ของการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมให้เกิดการพัฒนาเน้นการมีส่วนร่วมและความผูกพัน การประเมินทั้ง 3 แบบมีความใกล้เคียงกัน Patton (2005, อ้างถึงใน Fetterman and Wanderman, 2007) กล่าวว่า การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจแตกต่างจากการประเมินทั้งสองโดยเน้นที่การกำหนดตนเอง (self determination) สามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับการประเมินมาพัฒนาตนเอง พัฒนางานได้ Rita (2012) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของแนวคิดทั้ง 3 แนวคิดไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.12 เปรียบเทียบแนวคิดของการประเมินในมิติต่าง ๆ

มิติการประเมิน	Collaborative Evaluation	Participatory Evaluation	Empowerment Evaluation
1. จุดเน้นของการประเมินในเบื้องต้น	สนับสนุนการมีส่วนร่วมตลอดเวลา	ส่งเสริมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางส่วน	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใช้การประเมินเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุผล
2. การตัดสินใจประเมิน	เจรจาต่อรอง	นักประเมินและผู้มีส่วนร่วม	ผู้มีส่วนร่วม
3. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ลูกค้า หุ้นส่วน ผู้ช่วย	ลูกค้า แหล่งข้อมูล	หุ้นส่วน
4. บทบาทของนักประเมิน	หัวหน้าทีม ผู้ร่วมมือรวมพลัง	จากผู้ร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วมไปยังหัวหน้าทีม	ผู้ให้คำแนะนำ ผู้อำนวยความสะดวก เพื่อนวิพากษ์
5. กิจกรรมการทำความเข้าใจก่อนการประเมิน	ตรวจโครงการ วัตถุประสงค์ และทรัพยากร	-	เข้าไปอยู่ในการประเมิน
6. การออกแบบประเมิน	เข้มงวดมาก	ขึ้นอยู่กับบทบาทนักประเมิน	ผู้มีส่วนร่วมเป็นศูนย์กลาง
7. ชนิดของการเก็บข้อมูล	เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
8. ชนิดของการรายงานข้อมูล	ตามที่ตกลงกัน	-	กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลกระทบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 2.12 (ต่อ)

มิติการประเมิน	Collaborative Evaluation	Participatory Evaluation	Empowerment Evaluation
9. สร้างความสามารถในการประเมิน	มี	-	มี
10. การตอบสนองเชิงวัฒนธรรม	มี	-	มี
11. การพิจารณาระบบ/เครือข่าย	มี	-	มี
12. กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะที่เป็นเครื่องมือ			
- ผู้เก็บข้อมูล	มี	ไม่มี	มี
- ผู้วิเคราะห์ข้อมูล	มี	ไม่มี	มี
- ผู้แปลผลข้อมูล	มี	มี	มี
- ผู้รายงานผลข้อมูล	มี	ไม่มี	มี

หากพิจารณาประเด็นความสอดคล้องในเชิงหลักการในมิติจุดเน้นของการประเมินในเบื้องต้น มิติบทบาทหน้าที่ของนักประเมิน และมิติบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องอย่างมากกับธรรมชาติของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น จุดเน้นของการประเมินในเบื้องต้นตามการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใช้การประเมินเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุผล สอดคล้องกับจุดเน้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ ดวงใจ สีเขียว (2549) ได้สังเคราะห์ไว้ว่ามีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีจุดเน้น เพื่อปรับปรุงการสอนและการปฏิบัติตนทั่วไปของนักศึกษาวิชาชีพครู รายละเอียดของแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สรุปได้ดังนี้

5.1 ความหมายและหลักการประเมินเสริมพลังอำนาจ

Fetterman, Kaftarina และ Wandersman (1996) ได้ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจไว้ว่าเป็นการใช้แนวคิด เทคนิค และข้อค้นพบเกี่ยวกับการประเมินเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงและการกำหนดตนเองต่อมา Fetterman และ Wandersman (2005) ได้ขยายความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจให้มีความชัดเจนขึ้น โดยให้ความหมายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจว่าเป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มโอกาสการบรรลุความสำเร็จของโครงการโดย 1) จัดเตรียมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการมีเครื่องมือสำหรับประเมินการวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินโครงการด้วยตนเอง และ 2) ทำให้การประเมินเป็นกระแสหลัก โดยเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนและบริหารโครงการ/องค์กร

5.2 หลักการประเมินเสริมพลังอำนาจ

Fetterman และ Wandersman (2005) ได้กำหนดหลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (Principles of empowerment evaluation) ไว้ 10 หลักการ เพื่อช่วยกำหนดแนวทางของการประเมินทำให้นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

1) การปรับปรุง (improvement) การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มโอกาสการบรรลุความสำเร็จของโครงการโดยนักประเมินมีหน้าที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลมีส่วนร่วมทำการประเมินตนเอง ทำให้ผู้มีส่วนร่วมใช้การประเมินในการปรับปรุงโครงการ องค์การ ชุมชน และการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

2) ความเป็นเจ้าของชุมชน (community ownership) “ชุมชน” ในการประเมินแบบเสริมพลัง หมายถึง กลุ่มคนที่ทำการประเมิน ตัวแทนหรือองค์กรที่ทำการประเมินตนเอง การประเมินแบบเสริมพลังมีความเชื่อในทฤษฎีว่าบุคคลจะมีความเชื่อและใช้ข้อค้นพบและปฏิบัติตาม ถ้าเขามีส่วนรับผิดชอบในการสร้างสิ่งเหล่านั้นขึ้นมา นักประเมินไม่มีอำนาจที่จะมีสิทธิ์ขาดตัดสินใจ แต่ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำหรือผู้อำนวยความสะดวกในการประเมิน ส่งผลให้กลุ่มคนที่ทำการประเมินมีความเป็นเจ้าของการประเมินและทำให้ผลถูกนำไปใช้ประโยชน์

3) การรวม (inclusion) การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจทำให้เกิดความเป็นเจ้าของชุมชน ซึ่งเกิดจากการรวมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการจากหลายส่วน หลายระดับ ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่โครงการ ผู้มีส่วนร่วม และผู้ให้ทุน ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดการตกลงร่วมกันในการวางแผนและการตัดสินใจของโครงการ โดยแนวทางในการหาข้อตกลงร่วมกันให้ยึดที่การประเมินเป็นหลัก หากมีกลุ่มใดหายไปควรเปิดโอกาสให้มีการรวมใหม่ จนกว่าทุกคนจะมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายหรือการพัฒนายุทธวิธีของโครงการ หลักการรวมเป็นการเตือนให้นักประเมินตระหนักถึงการเชิญให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าการคัดออก เมื่อมีการข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ เวลา หรือความลำเอียงที่ทำให้กลุ่มคนบางส่วนถูกคัดออกไป

4) การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย (democratic participation) เน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถแสดงความคิดเห็นของตนต่อการประเมินได้อย่างเปิดกว้าง การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย ประกอบด้วย (1) การเน้นที่ความสำคัญของการพิจารณาอย่างรอบคอบและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการ เพื่อให้การใช้ทักษะและความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนเกิดความเป็นไปได้สูงสุด และ (2) การเน้นที่ความยุติธรรมและกระบวนการที่ถูกต้อง เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยการมมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยมี 2 ระดับ ระดับแรกเป็นการให้สิทธิกับแต่ละบุคคลโหวตหรือแสดงความคิดเห็น และระดับที่สองเป็นกระบวนการของการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยในการเก็บข้อมูล การโต้แย้ง และการนำไปปฏิบัติ ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินเกิดความเชื่อมั่น เป็นอิสระ และเต็มใจในการแสดงความคิดเห็น

5) การตัดสินเชิงสังคม (Social justice) นักประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีความเชื่อในหลักการตัดสินเชิงสังคม ตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันที่มีอยู่ในสังคม และพยายามที่จะปรับปรุงสถานการณ์เหล่านั้น โดยช่วยให้บุคคลใช้การประเมินในการปรับปรุงโครงการ ซึ่งจะทำให้เงื่อนไขทางสังคมและการร่วมกันเกิดผลในทางบวก ทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่น และสามารถที่จะกำหนดตนเองได้ หลักการตัดสินเชิงสังคมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติต่อบุคคลด้วยความเคารพในสิทธิของความเป็นมนุษย์ รวมถึง การเลือกระเบียบวิธีการประเมินเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเหมาะสม

6) องค์ความรู้ชุมชน (Community knowledge) เป็นสิ่งที่มีค่าต่อการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจซึ่งเชื่อว่าผู้มีส่วนร่วมในชุมชนเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับชุมชนเป็นอย่างดีและเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ เป็นวิธีการได้มาซึ่งองค์ความจากล่างขึ้นบน (bottom-up approach) ทำให้เกิดการ

แลกเปลี่ยนและพัฒนา โดยนักประเมินต้องมีความเคารพต่อองค์ความรู้ของชุมชน สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยใช้องค์ความรู้ในการจัดกิจกรรมการประเมิน สร้างเครื่องมือ รวมทั้งช่วยชุมชนเชื่อมโยงองค์ความรู้ชุมชนกับองค์ความรู้ที่เน้นหลักฐานที่ได้มาจากภายนอก

7) ยุทธวิธีที่เน้นหลักฐาน (Evidence-based strategies) การเน้นหลักฐาน (Evidence-based) หรือการปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practice) ในการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นวิทยาการหรือองค์ความรู้ที่ช่วยในการออกแบบกระบวนการแทรกแซง (intervention) ให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของชุมชน การนำการปฏิบัติที่ดีที่สุดมาใช้ในการประเมินและไม่ควรยอมรับการนำมาใช้ทั้งหมด แต่ต้องพิจารณาร่วมกับองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนอย่างให้เกิดความสมดุลเหมาะสม นักประเมินมีบทบาทช่วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่เน้นหลักฐานกับองค์ความรู้ของชุมชนในการวางแผนและการนำการแทรกแซงไปสู่การปฏิบัติ

8) การพัฒนาสมรรถนะ (Capacity building) เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เป็นการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน ทำให้เกิดการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์ในการประเมิน โดยนักประเมินทำหน้าที่ฝึกอบรมและช่วยสนับสนุนให้เกิดการประเมิน ทำให้บุคคลผู้มีส่วนร่วมได้เรียนรู้การพัฒนาสมรรถนะในการวางแผนการปฏิบัติงาน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน

9) การเรียนรู้ความเป็นองค์กร (organizational learning) เป็นกระบวนการ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุง การเรียนรู้ความเป็นองค์กรเกิดขึ้นได้เมื่อองค์กรนั้น ๆ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization)

10) ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีจุดแข็งที่ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ภายใน โดยการสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ มีความรับผิดชอบร่วมกันต่อพันธะสัญญาในการประเมินที่ได้ทำขึ้น เป็นความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคลที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่และพันธะสัญญาที่ให้ไว้ และความรับผิดชอบระดับกลุ่มหรือชุมชนที่ร่วมกันทำให้โครงการบรรลุเป้าหมายภายใน และความต้องการจากภายนอกหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมิน

5.3 ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

Fetterman, Kaftarina และ Wandersman (1996) ได้นำเสนอขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1) การรวบรวมข้อมูล (taking stock) โดยผู้มีส่วนร่วมให้คะแนนโครงการ 1-10 คะแนนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของการวัดความก้าวหน้าของโครงการในอนาคตการให้คะแนนที่แตกต่างกันของแต่ละคนทำให้เกิดมุมมองที่หลากหลายมากขึ้น เกิดการอภิปรายจุดแข็ง จุดอ่อน ของโครงการช่วยทำให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2) การกำหนดเป้าหมาย (setting goals) หลักจากให้คะแนนโครงการที่ผ่านมา และจัดเตรียมเอกสารเพื่อสนับสนุนการให้คะแนนแล้วในขั้นตอนต่อไปผู้มีส่วนร่วมจะให้คะแนนโครงการที่ต้องการในอนาคต โดยถูกถามถึงเป้าหมายที่ทำให้คะแนนที่ต้องการเป็นจริง การกำหนดเป้าหมายต้องมีความเป็นไปได้ สอดคล้องกับกิจกรรม ความสามารถของทรัพยากรและสมรรถนะของโครงการ ขั้นตอนนี้เป็นการระดมสมองเพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

3) การพัฒนายุทธวิธี (developing strategies) โดยระดมสมองผู้มีส่วนร่วมเพื่อกำหนดยุทธวิธีเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4) การรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับเป้าหมาย (documenting progress) เป็นการกำหนดชนิดของเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการติดตามความก้าวหน้า

ต่อมาในปี 2001 Fetterman และคณะได้เสนอวิธี 3 ขั้นตอน (Three-step Approach) โดยมีปรับปรุงขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจใหม่ เป็น 3 ขั้นตอน โดยพัฒนาจากการประเมินแบบเดิมที่นำเสนอไว้ในปี ค.ศ. 1996 ขั้นตอนใหม่นี้เริ่มจากการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ก่อนแล้วจึงเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวางแผนในอนาคต เป็นที่รู้จักกันในชื่อว่าวิธี 3 ขั้นตอน (Three-step approach) รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนเป็นดังนี้

1) การกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ (establishing mission or vision statement) ผู้มีส่วนร่วมระดมสมองเพื่อระบุพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ของโครงการ นักประเมินทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการอภิปราย เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำการบันทึกข้อความพันธกิจที่ถูกนำเสนอ ผู้มีส่วนร่วมจะลงมติหาพันธกิจหลักที่ทุกคนเห็นพ้อง

2) การรวบรวมข้อมูล (taking stock) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกการจัดอันดับกิจกรรมโดยผู้มีส่วนร่วมจัดทำรายการกิจกรรมหลักที่มีความสำคัญต่อโครงการ นักประเมินทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการซักถาม เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมสร้างรายการกิจกรรมหลักร่วมกันอย่างน้อย 10-20 กิจกรรม จากนั้นให้ผู้มีส่วนร่วมโหวตให้คะแนนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจัดอันดับกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อกิจกรรม ผู้มีส่วนร่วมแต่ละคนให้ค่าความสำคัญต่อกิจกรรมที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 คะแนน แบ่งเป็น 10 ระดับ ตั้งแต่ 1 สำคัญน้อยที่สุด จนกระทั่ง สำคัญมากที่สุด จากนั้นนำคะแนนของแต่ละคนนำเสนอให้ผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดอภิปราย เป็นการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ โดยในขั้นตอนนี้นักประเมินทำหน้าที่เป็นมิตรวิพากษ์ (critical friend) ช่วยอำนวยความสะดวกในการอภิปราย ให้ผู้มีส่วนร่วมแต่ละคนได้รับฟังและซักถามซึ่งกันและกัน หากต้องการเปลี่ยนคะแนนความสำคัญของตนเองหลังจากที่ได้ฟังผู้อื่นอภิปรายก็สามารถทำได้

3) การวางแผนสำหรับอนาคต (planning for the future) ผู้มีส่วนร่วมถูกถามด้วยคำถามสำหรับการวางแผนว่า “จากจุดนี้คุณต้องการจะไปที่จุดใด” โดยนักประเมินเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้มีส่วนร่วมใช้ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลวางแผนสำหรับอนาคต ผู้มีส่วนร่วมจะทำการระบุกิจกรรมการดำเนินงานและยุทธวิธีการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้ง รูปแบบของการเก็บข้อมูลจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์

Wandersman และคณะ (2000) เสนอวิธี 10 ขั้นตอนสู่ผลลัพธ์ (Getting to Outcome-GTO) เป็นวิธีที่ช่วยผู้ปฏิบัติวางแผนปฏิบัติการ และการประเมินยุทธวิธีที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา วิธี GTO ประกอบด้วย 10 คำถาม ดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นและทรัพยากร (needs/resources) “อะไรคือความต้องการจำเป็นและทรัพยากรที่จำเป็นต้องมี”เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินนิยามและกำหนดขอบเขตของปัญหา โดยผู้ปฏิบัติต้องตระหนักถึงความสำคัญของการระบุความต้องการจำเป็นและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประเมิน

2) เป้าหมาย (goals) “อะไรเป็นเป้าหมาย ประชากรเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ซึ่งกล่าวถึงความต้องการจำเป็นและการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขพื้นฐาน” เมื่อระบุความต้องการจำเป็นและ

ขอบเขตของปัญหาแล้วผู้ปฏิบัติจะถูกกระตุ้นให้กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยมีใบงาน (worksheet) สำหรับการระบุเป้าหมาย ประชากรเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ซึ่งช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่เป็นจริง สามารถวัดได้ และเชื่อมโยงกันในเชิงเหตุผล

3) การปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practice) “โมเดลที่เน้นวิทยาศาสตร์ (เหตุการณ์) เป็นฐานและโครงการปฏิบัติที่ดีที่สุดใดที่สามารถใช้เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย”เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติจัดหาเหตุการณ์ที่มีประสิทธิผลสำหรับการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

4) ความพอดี (fit) “ปฏิบัติการอะไรที่มีความจำเป็นที่จะทำให้โครงการมีความพอดีกับบริบทของชุมชน” ความพอดี หมายถึง ระดับของการปฏิบัติที่ดีที่สุดที่เข้ากันได้กับบริบทของชุมชน เป็นความพอดีของโครงการที่มีต่อบริบทในเชิงวัฒนธรรม ลักษณะของประชากรเป้าหมาย รวมทั้งความพร้อมของชุมชนในการปฏิบัติโครงการ

5) สมรรถนะ (capacities) “สมรรถนะองค์กรอะไรที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติโครงการ” สมรรถนะองค์กร ประกอบด้วย ทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ (1) เจ้าหน้าที่ได้รับการรับรองและมีประสบการณ์ที่เหมาะสม (2) จำนวนเจ้าหน้าที่มีเพียงพอ (3) เจ้าหน้าที่มีพันธะสัญญาอย่างมั่นคง (4) ผู้นำมีความเข้าใจโครงการและมีภาวะผู้นำ (5) เจ้าหน้าที่มีพันธะสัญญาอย่างมั่นคง (6) มีทรัพยากรเชิงเทคนิคอย่างเพียงพอหรือมีแผนในการจัดหา และ (7) มีทุนเพียงพอที่จะปฏิบัติโครงการตามแผนที่ได้วางไว้

6) การวางแผน (plan) “อะไรคือแผนสำหรับโครงการนี้”การวางแผนที่ดีช่วยปรับปรุงการปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงผลลัพธ์ ผู้ปฏิบัติจะถูกกระตุ้นให้พิจารณาองค์ประกอบหลักของการวางแผน เช่น ความรับผิดชอบ เวลา ทรัพยากร และพื้นที่ในการปฏิบัติกิจกรรม โดยใบงานเป็นตัวช่วยให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจตรรกะระหว่างความต้องการจำเป็น เป้าหมาย ผลลัพธ์ และกิจกรรมที่ต้องการ องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ ช่วยสนับสนุนความสนใจและศักยภาพของเจ้าหน้าที่โครงการ

7) การนำไปปฏิบัติ (implementation) “คุณภาพของการปฏิบัติจะเป็นอย่างไร” โดยทั่วไปการประเมินกระบวนการ จะแสดงวิธีประเมินกิจกรรมที่ปฏิบัติ คุณภาพของการนำไปปฏิบัติ และจุดแข็งจุดอ่อนของการปฏิบัติ สารสนเทศเหล่านี้เป็นการรายงานผลย้อนกลับสำหรับโครงการที่กำลังดำเนินอยู่

8) ผลลัพธ์ “โครงการดำเนินการเป็นอย่างไร” วิธี GTO นำเสนอแนวคิดการประเมินผลลัพธ์และกรอบการคัดเลือกสิ่งที่มุ่งวัด ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) เพื่อความถูกต้องของข้อสรุป เป็นการเชื่อมโยงการออกแบบการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเทคนิคทางสถิติเข้าด้วยกัน

9) การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (continuous quality improvement) “ทำอย่างไรให้ยุทธวิธีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องจัดตั้งขึ้นได้”เป็นการประเมินอย่างเป็นระบบและป้อนกลับสารสนเทศเกี่ยวกับการวางแผน การปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่จะปรับปรุงโครงการวิธี GTO กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติประเมินคำถามที่ 1-8 อีกครั้งหลักจากที่โครงการเสร็จสมบูรณ์ โดยผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยการปฏิบัติโครงการในครั้งต่อไป

10) ความยั่งยืน (sustain) “ถ้าโครงการประสบความสำเร็จ จะทำอย่างไรให้เกิดความยั่งยืน” ความยั่งยืน หมายถึง การที่โครงการสามารถดำเนินต่อไปได้แม้สิ้นสุดการให้ทุน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2559) ได้เสนอหลักการและขั้นตอนสำคัญที่ขับเคลื่อนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจไว้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

1) การปรับปรุงพัฒนา (Improvement)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ถูกออกแบบไว้สำหรับช่วยผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงพัฒนาองค์กร/แผนงาน/โครงการสู่ความสำเร็จ และเพิ่มเติมการพัฒนาคุณค่าขององค์กร/แผนงาน/โครงการให้สูงล้ำยิ่งขึ้น

2) ความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ช่วยสร้างความรู้สึกของผู้เกี่ยวข้องในการเป็นเจ้าของชุมชน/องค์กร/แผนงาน/โครงการ เพื่อทำหน้าที่ควบคุม ดูแล และสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น

3) ความร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมือกันในการประเมินองค์กร/แผนงาน/โครงการของตนเองเพื่อบรรลุสู่เป้าหมายของความสำเร็จร่วมกัน

4) การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สร้างการมีส่วนร่วมและร่วมกันตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานและการประเมิน อย่างเปิดเผยและเป็นธรรม

5) ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ทำให้การประเมินดำเนินการโดยผู้เกี่ยวข้องอย่างยุติธรรม ไม่มีความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปราศจากความลำเอียงทางเพศ ศาสนา และวัฒนธรรม

6) ภูมิปัญญาของชุมชน (Community Knowledge)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ให้ความสำคัญและคำนึงถึงศักดิ์ศรีของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เคารพและใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและชุมชน มาใช้ในการประเมิน

7) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ร่วมกับองค์ความรู้ของผู้เกี่ยวข้องในการประเมิน

8) การสร้างเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ช่วยเสริมสร้างพลังตามความสามารถของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผน ดำเนินงานประเมิน และพัฒนาปรับปรุง

9) การเรียนรู้ขององค์กร (Organizational Learning)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ช่วยองค์การให้เกิดการเรียนรู้ถึงความสำเร็จ/ล้มเหลว และการแก้ไข/ปรับปรุงตนเอง

10) การรับผิดชอบต่อผลการกระทำ (Accountability)

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เน้นการประเมินผลลัพธ์หรือความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อผลการกระทำภายใต้บริบท นโยบาย และมาตรฐานขององค์กร

ศิริชัย กาญจนวาสี (2557) เสนอขั้นตอนสำคัญที่ผู้ประเมิน (Empowerment Evaluator) กระตุ้นและช่วยเหลือให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการประเมินมีกิจกรรมตาม 10 ขั้นตอนย่อย ดังต่อไปนี้

1) จากวิสัยทัศน์/พันธกิจของหน่วยงาน/องค์กร ที่กำหนดร่วมกันนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการจำเป็น (needs assessment) และการประเมินการใช้ทรัพยากร (resource assessment)

2) ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย กลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแผนงาน/โครงการ (Goal Setting) ทำการศึกษาสถานภาพปัจจุบันขององค์กร/แผนงาน/โครงการ

3) ระบุความรู้ และการปฏิบัติการที่ดี (Best practices) ที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการดำเนินงานหรือจัดกระทำ (Intervention) ในการดำเนินงานขององค์กร/แผนงาน/โครงการ

4) วางแผนความร่วมมือ (Collaboration) ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กร/แผนงาน/โครงการ

5) พัฒนาสมรรถนะ (Capacity Building) ที่จำเป็นให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมิน

6) ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน (Planning)

7) ร่วมมือกันประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงาน (Process Evaluation)

8) ร่วมมือกันประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ (Outcomes & Impact Evaluation)

9) ร่วมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management)

10) พัฒนาความสำเร็จอย่างยั่งยืน (Sustainability)

5.4 ลักษณะของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

จุดเน้นของการประเมินแบบเสริมพลัง คือ การพัฒนาปรับปรุง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตในบริบทของการประเมินแบบเสริมพลัง นักประเมินภายนอกจะมีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรในหลายลักษณะ (Facets of empowerment evaluation) ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2543)

1. การฝึกอบรม (training) เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรภายในให้สามารถทำการประเมินตนเองได้ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมิน ทำให้บุคลากรภายในเกิดการเรียนรู้ในทุกขั้นตอนของการทำงาน มุ่งให้บุคลากรเกิดความเข้าใจในวิธีการมากกว่าการให้ความรู้ต่าง ๆ ดังที่ Fetterman ได้กล่าวในเชิงเปรียบเทียบว่า “ถ้าให้ปลาแก่เขา เขาจะสามารถเลี้ยงชีพได้ชั่วครู่ แต่ถ้าสอนวิธีการตกปลาให้ เขาจะสามารถเลี้ยงชีพได้ตลอดชีวิต”

2. การอำนวยความสะดวก (facilitation) โดยบทบาทนักประเมินเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการประเมินกระตุ้นกำกับการทำงาน พยายามขจัดอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ากระบวนการประเมินไม่ล้มเหลว

3. การได้รับการสนับสนุน (advocacy) เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินตนเองไปใช้ประโยชน์ โดยการนำผลการประเมินเสนอผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้บริหารหรือแหล่งทุนสนับสนุนเพื่อขอการสนับสนุนด้านทรัพยากรในการดำเนินงาน โดยผลที่ได้จากประเมินอาจจะเป็นไปทางบวก คือ บรรลุผลตามที่ต้องการก็สามารถขอการสนับสนุนเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ

4. การสร้างความกระจ่าง (illumination) เป็นการสร้างความกระจ่างให้เกิดกับบุคลากรภายในที่ผ่านประสบการณ์การทำการประเมินผลตนเอง ผลที่ได้จากการประเมินแบบเสริมพลังเป็นกระบวนการที่ช่วยเปิดหูเปิดตา ทำให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้กระบวนการนี้ ถือว่าเป็นการพัฒนาบุคคลให้เกิดความชัดเจนในตนเอง ทำให้เกิดการสร้างชุมชนของผู้รู้ขึ้น

5. การให้เสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation) เกิดขึ้นหลังจากที่กระบวนการประเมินแบบเสริมพลังช่วยทำให้บุคลากรเกิดการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้แล้วทำให้เขาเหล่านั้นคณะทำงานในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและพัฒนางานของตนเอง กล่าวคือ เป็นการทำให้

บุคคลสามารถใช้ความคิดที่อิสระ จากกรอบความคิดแบบเดิมสามารถสร้างและกำหนดแนวทางของตนเองได้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2557) สรุปบทบาทของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ไว้ดังนี้

1. ผู้ประเมินเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มิได้วางตัวเป็นผู้รู้หรือผู้ประเมินภายนอก แต่ทำหน้าที่เป็นผู้เข้าร่วมงานที่ไว้ใจได้ทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach) เป็นเพื่อนที่คอยช่วยวิพากษ์ สอนงาน และสร้างสรรค์การประเมินร่วมกัน (Critical friend) คอยช่วยเหลือ สร้างสรรค์ทักษะความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายในของหน่วยงาน/สถาบัน/องค์กร ให้สามารถวางแผน ดำเนินงานประเมินตนเอง (Self-Evaluation) และใช้ผลพัฒนาตนเอง

2. โมเดลของการประเมินเน้นการเป็น critical friend ประกอบด้วยรูปแบบของการสร้างสรรค์บรรยากาศของการร่วมมือร่วมใจ (Collaboration) ด้วยการสื่อสารที่เชื้อเชิญ (inviting) ไม่ทึกทักเอาเอง (unassuming) ไม่ด่วนตัดสิน (nonjudgement) และคอยสนับสนุน (supportive) ให้ทุกฝ่ายมองเห็นจุดร่วมกัน ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรู้สึกสบายใจ กล้าพูดจาอย่างเปิดเผย และเกิดความร่วมมือร่วมใจในการประเมินตนเอง และใช้ผลในการพัฒนาตนเอง

5.5 โมเดลการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

Fetterman และ Wandersman (2007) ได้สรุปอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจไว้ในบทความที่ชื่อว่า Empowerment Evaluation Yesterday, Today, and Tomorrow บทความนี้ได้นำเสนอโมเดลเชิงทฤษฎีของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจไว้ เพื่อช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเชื่อมโยงและมองเห็นการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจอย่างครบวงจรมากขึ้น ดังภาพที่ 2.3

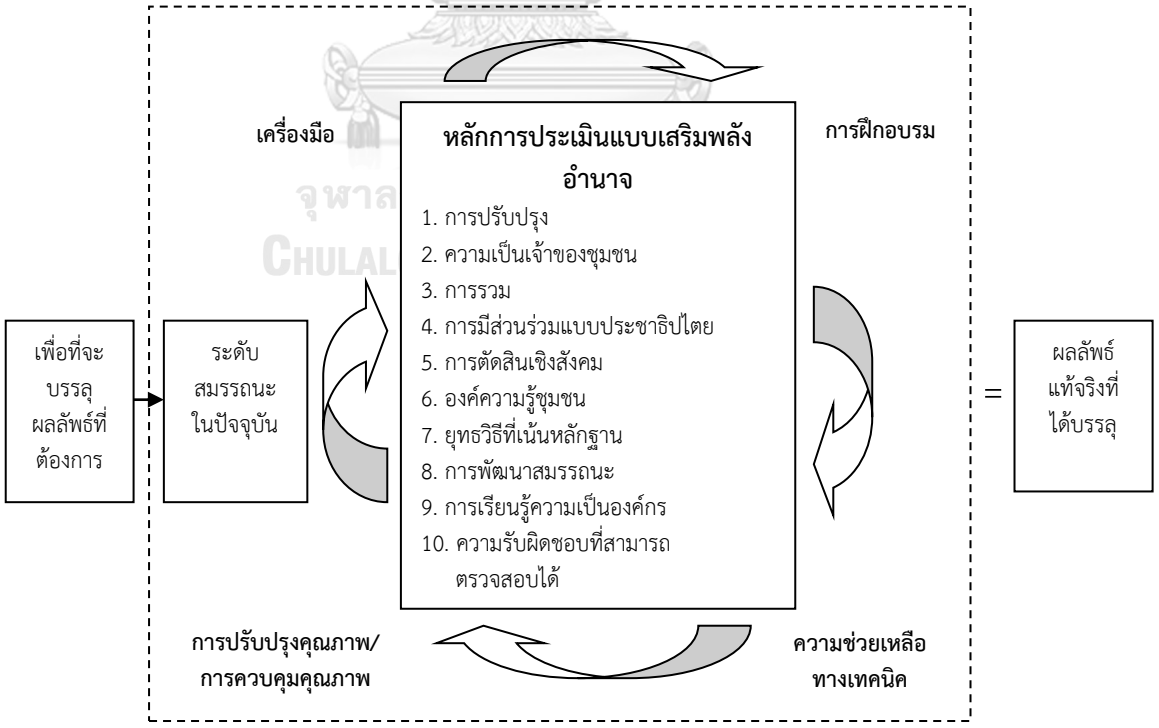

ภาพที่ 2.3 โมเดลเชิงทฤษฎีการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

โมเดลเชิงทฤษฎีเริ่มจากการกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการ จากนั้นจึงพิจารณาระดับสมรรถนะในปัจจุบันของโครงการร่วมกับหลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยมีลักษณะของการดำเนินงานเป็นวงจรประกอบด้วย การสร้างหรือการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการประเมิน การปรับปรุงคุณภาพ การควบคุมคุณภาพของการประเมิน และการช่วยเหลือทางเทคนิค ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดได้นำไปสู่ผลลัพธ์แท้จริงที่ได้บรรลุ

5.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

จากการศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจทั้งในและต่างประเทศ พบแนวทางการประยุกต์ใช้ที่หลากหลาย ดังนี้

Smith และ Goodwin (2014) ได้ใช้การเสริมพลังอำนาจในการตรวจสอบตนเองเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงโรงเรียนโดยใช้กระบวนการเพื่อนวิพากษ์ (Critical Friends) เพื่อช่วยให้โรงเรียนประเมินตนเองได้และตรวจสอบการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้นจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครู นักเรียน และสมาชิกชุมชน มีส่วนร่วมในการประชุมพร้อมกับนักประเมินเสริมพลังอำนาจ กระบวนการที่ใช้ในการเสริมพลังอำนาจในการตรวจสอบตนเองมี 5 ขั้นตอน

1) กำหนดคำถามการวิจัย

1.1) อะไรคือสถานะของโรงเรียนคุณภาพตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2) เปรียบเทียบการรับรู้กับข้อมูลได้อย่างไร

1.3) อะไรคือสิ่งที่โรงเรียนควรจะเป็นจากจุดนี้เพื่อปรับปรุงความสามารถของนักเรียน

2) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มก่อนการเก็บข้อมูล มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียน 11 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นการรวมเกณฑ์ของ ADE Scholastic Audit Standards และ The Federal Seven Principle of School Turnaround เข้าด้วยกัน ประกอบไปด้วย 11 มาตรฐาน ดังนี้มาตรฐาน 1: ด้านหลักสูตร มาตรฐาน 2: ด้านการประเมิน มาตรฐาน 3: ด้านการสอนมาตรฐาน 4: ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน มาตรฐาน 5: ด้านการสนับสนุนชุมชน มาตรฐาน 6: ด้านการพัฒนาวิชาชีพ มาตรฐาน 7: ด้านความเป็นผู้นำมาตรฐาน 8: ด้านองค์กรมาตรฐาน 9: ด้านการวางแผนที่ครอบคลุมมาตรฐาน 10: ด้านการใช้ข้อมูล และ มาตรฐาน 11: ด้านกิจกรรม

3) การตรวจสอบข้อมูล 3 เส้า จากการทบทวนเอกสาร ผลการสำรวจ สัมภาษณ์ และการเยี่ยมชั้นเรียน พร้อมทั้งสร้างเกณฑ์รูบริคส์ 3 ระดับ ได้แก่ 3 หมายถึง เป็นแบบอย่าง 2 หมายถึง ยอมรับได้ 3 หมายถึง ต้องปรับปรุง

4) สร้างข้อสรุป

5) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลง

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

DAY ONE เริ่มสังเกตดูงานประจำและกระบวนการทำงานประจำ โดยมีกิจกรรม 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แนะนำให้รู้จักหลักการโดยทั่วไป

ขั้นตอนที่ 2 เสนอความตระหนักในการเสริมพลังอำนาจในการตรวจสอบตัวเองกับผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 เทียบเคียงมาตรฐานห้องเรียน สำหรับข้อความเห็นระหว่างผู้ประเมิน
ขั้นตอนที่ 4 ลงพื้นที่ตรวจสอบ มีการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
4.1) สังเกตในห้องเรียน
4.2) สัมภาษณ์
4.3) ทบทวนเอกสาร และมีการสลับสับเปลี่ยนบทบาทกัน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 9 กลุ่มที่แตกต่างกัน คือ 1) กลุ่มผู้ปกครอง 2) ผู้ปกครอง 3) สมาชิกทีมหัวหน้า 4) สมาชิกคณะผู้บริหาร 5) พนักงานผู้ให้การสนับสนุน 6) กลุ่มนักเรียน 7) นักเรียน 8) ตัวแทนเทศบาลและชุมชน 9) ครู
ขั้นตอนที่ 5 ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงวิพากษ์วงจรของการสะท้อนผล
ขั้นตอนที่ 6 Taking Stock โดยใช้กระบวนการสะท้อนผลในการทำให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจตรงกัน
ขั้นตอนที่ 7 สำรวจการรับรู้ทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง
ขั้นตอนที่ 8 ประชุมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยใช้วงจรการสะท้อนผล
ขั้นตอนที่ 9 สัมภาษณ์ผู้ปกครองและสนทนากลุ่ม
ขั้นตอนที่ 10 สัมภาษณ์ครูและสนทนากลุ่ม

DAY TWO

ขั้นตอนที่ 1 เทียบเคียงมาตรฐาน (เหมือน DAY ONE)
ขั้นตอนที่ 2 สังเกตในห้องเรียน
ขั้นตอนที่ 3 สังเกตวัฒนธรรมโรงเรียน
ขั้นตอนที่ 4 สังเกตกระบวนการก่อนมีกิจกรรม พักกลางวัน และหลังเลิกกิจกรรม
ขั้นตอนที่ 5 ฉายภาพของการประเมินตนเองเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ
ขั้นตอนที่ 6 สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ
ขั้นตอนที่ 7 วางแผนเพื่ออนาคต

ผลสรุปว่า การใช้กระบวนการเสริมพลังอำนาจเพื่อการตรวจสอบตนเองเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงโรงเรียนเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงตาม 11 ตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้

Fang (2013) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมพลังอำนาจครู โดยจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพในโรงเรียนรัฐฟอลิดา โครงการที่จัดสนับสนุนให้ครูมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ในเนื้อหา จิตวิญญาณความเป็นครู และเสริมพลังอำนาจในตัวครู รูปแบบที่ใช้ประกอบด้วย

1. ค่ายฤดูร้อน ถูกจัดขึ้นเพื่อขยายหรือปรับปรุงความรู้พื้นฐานของครูเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเตรียมตัวอย่างการสอน เพื่อสะท้อนผลของการของแต่ละบุคคล โดยมีการเข้าค่ายเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ในปีแรก 2 สัปดาห์ในปีที่ 2 และ 1 สัปดาห์ในปีที่ 3-4

2. การพบปะประจำเดือน ในแต่ละเดือนครูที่ร่วมโครงการจะมี 1 วันที่ได้พบกับทีมผู้วิจัย โดยจะมีการแบ่งปันแนวการสอนที่ประสบผลสำเร็จและสิ่งที่ครูกังวลในการสอน โดยมีการระดมสมองเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

3. การเยี่ยมชั้นเรียน ในแต่ละเดือนจะมีการเยี่ยมชั้นเรียนของครูในโครงการ ทีมวิจัยจะไปสังเกตการสอนในห้องเรียน ตัวอย่างรูปแบบของบทเรียน พูดคุยกับครู และให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยทีมผู้วิจัยจะให้คำแนะนำในเรื่องการสอนเรื่องที่ต้องการให้ครูพัฒนาหรืออาจเป็นเรื่องที่ครูเรียกร้องให้ทีมวิจัยช่วยพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย

4. การแสดงผลงานประจำปี เมื่อจบปีการศึกษาจะมีการเชิญตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่ ผู้ปกครอง และครูคนอื่น ๆ ในโครงการร่วม ดูโครงการต่าง ๆ ที่นำเสนอข้อค้นพบจากโครงการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน นักเรียนและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะจากโครงการ

ผลของโครงการพัฒนาวิชาชีพ มีผลกระทบไม่เฉพาะการปฏิบัติงานของครูเท่านั้น แต่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย

Kamil, Shantini และ Sardin (2015) ได้นำเสนอโมเดลการเสริมพลังอำนาจสำหรับผู้เรียนพิการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ในประเทศอินโดนีเซีย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตโดยตรง การสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้ข้อมูลทุติยภูมิโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน ผลการใช้โมเดลมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม เป็นการเขียนโครงร่างกิจกรรมที่ต้องการเตรียมให้กับผู้เรียนพิการ โดยผู้บริหาร ในขั้นตอนนี้มีการประเมินและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีการอภิปรายกันระหว่างครู ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เรียน 2) ขั้นนำไปปฏิบัติ เป็นการเสริมพลังอำนาจผู้พิการด้วย 6 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การสนับสนุน การขัดเกลาทางสังคม เครือข่ายความร่วมมือ กระบวนการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเองและการศึกษาทางสังคมในการเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโปรแกรมการเสริมพลังอำนาจ การเริ่มต้นด้วยกฎเกณฑ์ และการทำให้กลับสู่สภาพชุมชนที่เป็นจริง 3) ขั้นโปรแกรมการเสริมพลังอำนาจ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนพิการให้สามารถทำงานในชีวิตประจำวันได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

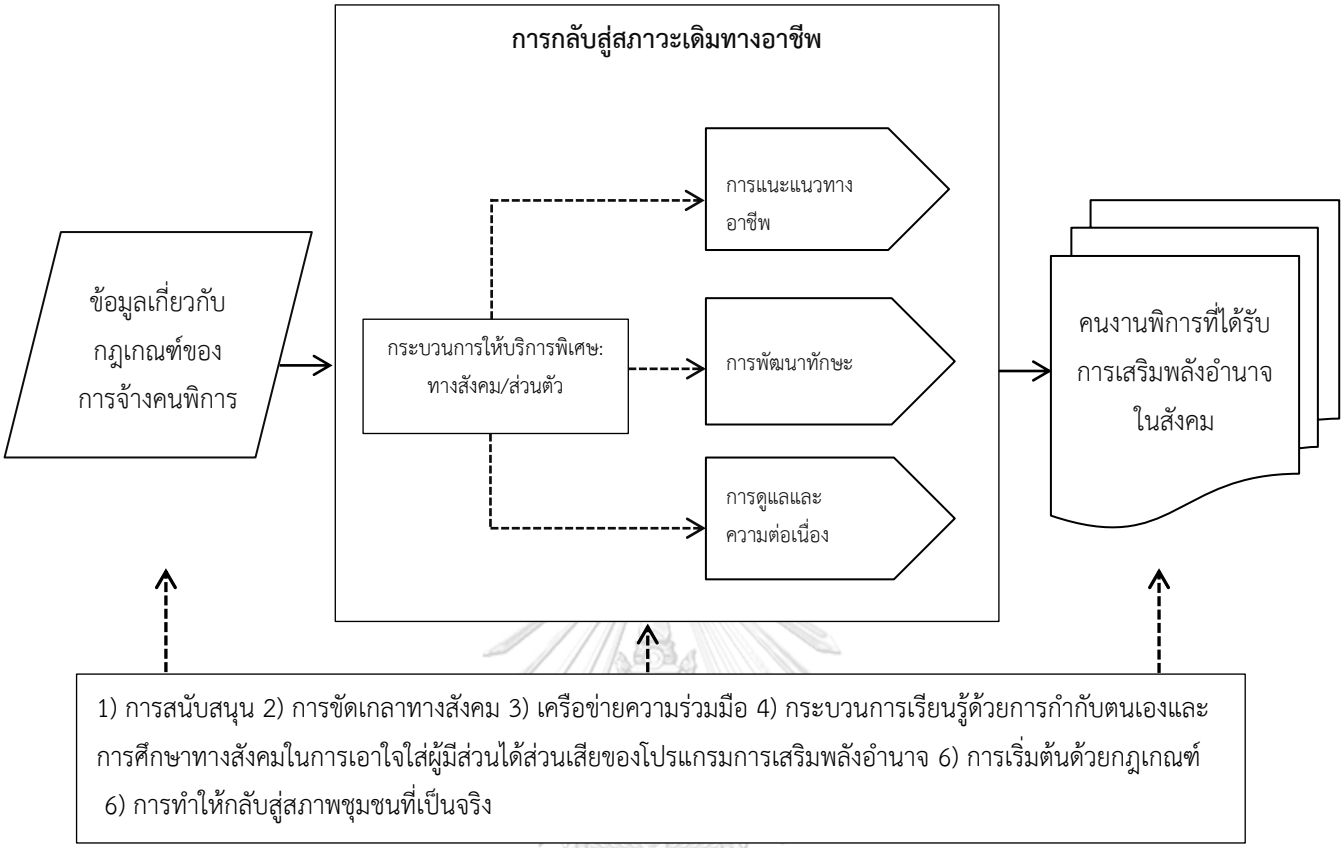

ภาพที่ 2.4 โมเดลการเสริมพลังอำนาจสำหรับผู้เรียนพิการ

Avidov-Ungar และ Tamar Shamir-Inbal (2013) ได้นำเสนอรูปแบบการเสริมพลังอำนาจของโรงเรียนผู้นำด้าน ICT ประกอบด้วยโรงเรียนเครือข่ายความร่วมมือด้าน ICT และผู้ดูแลให้ปรึกษาด้าน ICT ในอิสราเอลในงานวิจัยนี้ได้แบ่งการเสริมพลังอำนาจแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ 1) เสริมพลังอำนาจเชิงเทคนิค (Technological Empowerment) ประกอบด้วยการจัดหานวัตกรรม เครื่องมือ ความรู้ ทักษะในฐานะที่เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี 2) เสริมพลังอำนาจเชิงการเรียนการสอน (Pedagogical Empowerment) ซึ่งเป็นความเข้าใจของการเพิ่มคุณค่าของ ICT ในการสอน ความรู้สึกในความเป็นผู้นำ

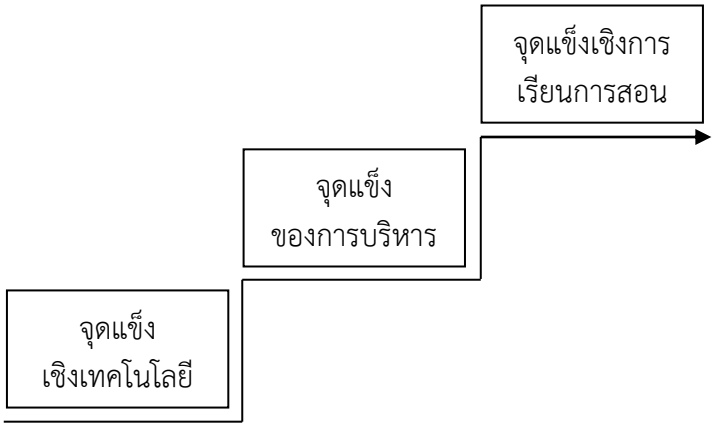

ภาพที่ 2.5 ความเชื่อมโยงระหว่างการเสริมพลังอำนาจในตนเองของผู้นำ ICTและจุดแข็งของโรงเรียน

จากภาพที่ 2.5 กระบวนการเริ่มต้นจากการศึกษาเห็นคุณค่าในความหลากหลายเครื่องมือทางเทคโนโลยี ผลการใช้อย่างจริงจังจะนำไปสู่ผลกระทบระดับองค์กร การเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบในระดับบริหารจะนำไปสู่มุมมองของครูในการเปลี่ยนการเรียนการสอน ผลการวิเคราะห์จุดแข็งตามมุมมองของผู้นำด้าน ICT มี 9 ประการดังนี้ 1) การซึมซับในเทคโนโลยี - ครูใช้ ICT ในชั้นเรียน เช่น การใช้ e-mail 2) การใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการสื่อสารมีการสื่อสารระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง 3) การเสริมพลังอำนาจนักเรียน 4) แลกเปลี่ยนข้อมูล 5) การเสริมพลังอำนาจครู 6) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ 7) การเปลี่ยนแปลงการสอน เช่น วิธีสอน บทบาทของครู 8) อุดช่องว่างระหว่างความแตกต่างของผู้เรียน 9) ความสามารถทางการสื่อสารของโรงเรียนในการเปิดเผยตนเองต่อชุมชน จากจุดแข็งดังกล่าวสามารถสรุปได้เป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติทางเทคโนโลยี มิติทางการบริหาร และมิติทางการเรียนการสอน มิติทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบของกระบวนการซึมซับ ICT อย่างค่อยเป็นค่อยไปในโรงเรียน ดังภาพที่ 2.6

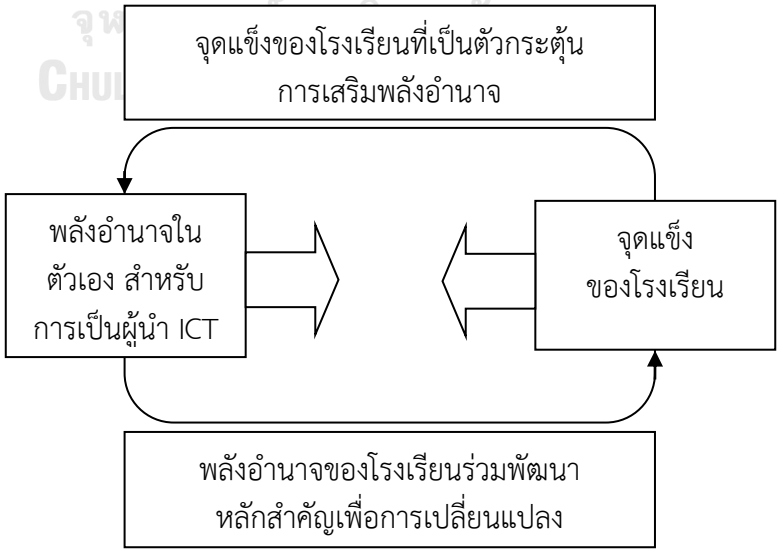

ภาพที่ 2.6 รูปแบบการของกระบวนการซึมซับ ICT

Maria และคณะ (2015) ได้ศึกษาบทบาทของเพื่อนวิพากษ์ในการทำงานกับชุมชนชนบทในประเทศสเปน โดยมีการใช้กระบวนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและมิตรวิพากษ์เป็นเครื่องมือหลักในแนวทางการวิจัย เพื่อช่วยกลุ่มให้มีความสามารถในเป้าหมายและเสริมสร้างความสามารถในพวกเขาเองได้ ในการวิจัยได้กล่าวถึง 2 แนวคิดหลัก คือ 1) การตระหนักในเพื่อนวิพากษ์และบทบาทของผู้อำนวยความสะดวก โดยผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้นำ การร่วมมือของกลุ่ม แต่ไม่ใช่ผู้นำกลุ่ม มีความจริงที่น่าสนใจในความสำเร็จของโครงการ คือ ความเชื่อในการสื่อสารทางบวก เมื่อกลุ่มเริ่มทำงานสถานการณ์วิพากษ์จะฉายออกเมื่อจัดการกับทัศนคติส่วนบุคคลบางอย่างอันเป็นพื้นฐานของบุคคล ผู้อำนวยความสะดวกมีบทบาทเหมือนโค้ชที่คำนึงถึงความสามารถที่ต้องการหรือภาระงานที่ไม่รู้จักอันซึ่งกลุ่มจำเป็นต้องทำให้สำเร็จ เมื่อผู้อำนวยความสะดวกออกไปแล้ว กลุ่มจะไม่เพียงแค่เสนอแนะแนวคิดและเป้าหมาย แต่จะเปิดเผยถึงการทำให้สมาชิกมีความสามารถ การหาความต้องการกิจกรรมฝึกอบรม โดยกลุ่มจะทำหน้าที่ทั้งหมดที่ผู้อำนวยความสะดวกทำ 2) การคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร ประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ผลการวิจัยพบว่า 3 ใน 4 กลุ่ม ไม่ได้ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องหลักจากผู้อำนวยความสะดวกออกจากกลุ่ม ซึ่งไม่ได้ทำให้เกิดความยั่งยืนในองค์กร

Hur และ Im (2013) ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเรียนด้วย e-learning กับ การเสริมพลังอำนาจ โดยสร้างสมการทำนายการเสริมพลังอำนาจโดยรวมและส่วนบุคคล โดยมีตัวแปรทำนาย คือ สภาพการเรียนด้วย e-learning ประกอบไปด้วย ความถี่ในการมีส่วนร่วมใน e-learning คุณลักษณะของการเรียนด้วย e-learning วัตถุประสงค์ของการเรียนด้วยe-learning ประเภทของการเรียนด้วย e-learning ความพอใจในการเรียนด้วย e-learning เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความตระหนัก จำนวน 3 ข้อ 2) สมรรถนะ จำนวน 3 ข้อ 3) การกำกับตนเอง จำนวน 5 ข้อ และ 4) การเสริมพลังอำนาจโดยรวม จำนวน 5 ข้อ โดยองค์ประกอบที่ 1-3 เป็นการเสริมพลังอำนาจส่วนบุคคล และมีรายการข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนด้วย e-learning ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรทำนาย 4 ตัวแปร ได้แก่ ความถี่ในการมีส่วนร่วมใน e-learning คุณลักษณะของการเรียนด้วย e-learning วัตถุประสงค์ของการเรียนด้วย e-learning และความพอใจในการเรียนด้วย e-learningสามารถทำนายการเสริมพลังอำนาจด้านความตระหนักได้ 2) ตัวแปรทำนาย 3 ตัวแปร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเรียนด้วย e-learningความพอใจในการเรียนด้วย e-learning และประเภทของการเรียนด้วย e-learning สามารถทำนายการเสริมพลังอำนาจด้านสมรรถนะได้ 3) ตัวแปรทำนาย 2 ตัวแปร ได้แก่ คุณลักษณะของการเรียนด้วย e-learning 2) ความพอใจในการเรียนด้วย e-learning สามารถทำนายการเสริมพลังอำนาจด้านการกำกับตนเองได้และ 4) ตัวแปรทำนาย 2 ตัวแปร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเรียนด้วย e-learning2) ความพอใจในการเรียนด้วย e-learning สามารถทำนายการเสริมพลังโดยรวมได้ นอกจากนี้ Hur และ Im ได้เสนอแนะให้ห้องเรียนออนไลน์ควรออกแบบให้มีปฏิสัมพันธ์ในการอภิปรายเพื่อสนับสนุนการเสริมพลังอำนาจ โดยปฏิสัมพันธ์อาจเป็นลักษณะของ นักเรียน-นักเรียน นักเรียน-ครู นักเรียน-เนื้อหา ครู-ครู ครู-เนื้อหา เนื้อหา-เนื้อหา ผู้วิจัยยังได้ระบุว่า การใช้ e-learning ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ 1) การถ่ายโอนความรู้ (knowledge transfer) 2) การทำความรู้ให้ดีขึ้น (knowledge enrichment) 3) การทำความรู้ให้เพิ่มขึ้น (knowledge enhancement) เหมือนจุดมุ่งหมายดั้งเดิมเท่านั้น แต่มุ่งไปที่การวิเคราะห์ความรู้และการเสริมพลังอำนาจของผู้เรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สาธิดา สกุลรัตนชัย (2553) การพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรมโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นอาจารย์ผู้สอนของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 5 สถาบัน และการจัดโครงการพัฒนาสมรรถนะในการเรียนการสอนแบบสตูดิโอโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินในการเรียนการสอนแบบสตูดิโอ จำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ ประเมินความก้าวหน้า และการประเมินสรุปรวม ลักษณะการเรียนการสอนและวิธีการเรียนการสอนแบบสตูดิโอของผู้สอนแต่ละสถาบันในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันมาก เมื่อนำการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมาประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนาสมรรถนะในการประเมินของผู้สอนผ่านการออกแบบรูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอ พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้สอนในหลายระดับ

ธัญญรัศม์ จอกสถิตย์ (2553) ได้พัฒนาโมเดลการพัฒนาการปฏิบัติงานครูที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินครูที่เน้นการปฏิบัติงานเป็นฐานและการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาครู และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 18 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) โมเดลการพัฒนาการปฏิบัติงานครูเป็นโมเดลที่เหมาะสมสำหรับศึกษานิเทศก์นำไปใช้ในการพัฒนาครู มีเป้าหมายที่มุ่งสร้างสมรรถนะด้านการประเมินของครู ให้ครูใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาการปฏิบัติงานประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักครูเป็นรายบุคคล ครูวางเป้าหมายการพัฒนาตนเองตามความต้องการพัฒนาให้ครูบรรลุเป้าหมาย และประเมินการบรรลุเป้าหมายของครู ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ได้แก่ ศึกษานิเทศก์มีบทบาทการสร้างสมรรถนะการประเมินแก่ครู ด้วยการอบรม ร่วมกับการอำนวยความสะดวก สนับสนุนครู สร้างความกระจ่าง และให้อิสระครูในการกำหนดตนเอง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนครู และประเมินครูเพื่อสะท้อนผลการประเมินแก่ครู และครูมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ 2) ผลการทดลองใช้โมเดลการพัฒนาการปฏิบัติงานครู พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการประเมิน และมีแนวโน้มในการใช้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานมากขึ้น ครูสามารถประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของตนเอง นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ และจัดทำแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้ในกระบวนการพัฒนา มีครูส่วนหนึ่งสามารถดำเนินการพัฒนาตนเองจนครบวงจร

กฤติยา วงศ์ก้อม (2547) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เหมาะสมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนการพัฒนา การปฏิบัติการพัฒนาครู และผลการประเมินการพัฒนาซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีส่วนประกอบสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยใช้ขั้นตอนของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจตามแนวคิดของ Fetterman ในปี 1996 มี 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูลการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดหาหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและกลยุทธ์การพัฒนา

ครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พบว่า รูปแบบการพัฒนาครู มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม และครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนา และบทบาทของผู้วิจัย ด้านกระบวนการพัฒนาครู ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการสนับสนุน ด้านการมีเสรีภาพ อยู่ในระดับมาก

มณีรัตน์ โนนหัวรอ (2557) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีจุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่พัฒนาที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การนำเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรม ส่วนที่ 2 การดำเนินการฝึกอบรม ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นนำเสนอเนื้อหา ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นจุดประกาย และขั้นขยายความคิด และ ส่วนที่ 3 การติดตามการดำเนินการของการประเมินเสริมพลังอำนาจ 2) การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษามีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ (1) แนวคิดและหลักการพื้นฐาน (2) วัตถุประสงค์ (3) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (4) เนื้อหากิจกรรมประเมินเสริมพลังอำนาจ (5) กระบวนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประเมินเสริมพลังอำนาจ และ (6) การประเมินผล 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่พัฒนาขึ้น 3.1) ครูมีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาหลังฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3.2) ครูมีคะแนนความสามารถในการเสริมพลังอำนาจการทำงานในตนเองหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3.3) รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความเหมาะสม 3.4) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในระดับมาก

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจสรุปได้ดังตารางที่ 2.13

ตารางที่ 2.13 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

รายการวิเคราะห์/สังเคราะห์	ผู้วิจัย						
	Smith and Goodwin (2014)	Fang (2013)	Ungarand Friedman (2011)	ธัญญรัศมิ์ (2553)	สาธิดา (2553)	กฤติยา (2547)	มณีรัตน์ (2557)
ชื่อเรื่อง	การเสริมพลังอำนาจในการตรวจสอบตนเองเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงโรงเรียน	รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมพลังอำนาจครู	รูปแบบการเสริมพลังอำนาจของโรงเรียนผู้นำด้าน ICT และจุดแข็งของโรงเรียนที่ใช้การปฏิรูปด้าน ICT ระดับชาติ	โมเดลการพัฒนาการปฏิบัติงานครู: การประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินที่เน้นการปฏิบัติงานเป็นฐานและการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	การพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรมโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	การพัฒนารูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
ลักษณะของการใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	❑ใช้แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ ☑ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ❑พัฒนาโมเดลการประเมิน (ใช้ทั้งแนวคิดและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ)	☑ ใช้แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ ❑ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ❑พัฒนาโมเดลการประเมิน (ใช้ทั้งแนวคิดและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ)	☑ใช้แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ ❑ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ❑พัฒนาโมเดลการประเมิน (ใช้ทั้งแนวคิดและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ)	❑ใช้แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ ❑ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ☑พัฒนาโมเดลการประเมิน (ใช้ทั้งแนวคิดและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ)	❑ใช้แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ ❑ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ☑พัฒนาโมเดลการประเมิน (ใช้ทั้งแนวคิดและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ)	❑ใช้แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ ❑ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ☑พัฒนาโมเดลการประเมิน (ใช้ทั้งแนวคิดและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ)	❑ใช้แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ ❑ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ☑พัฒนาโมเดลการประเมิน (ใช้ทั้งแนวคิดและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 2.13 (ต่อ)

รายการวิเคราะห์/สังเคราะห์	ผู้วิจัย						
	Smith and Goodwin (2014)	Fang (2013)	Ungarand Friedman (2011)	ธัญญรัศมิ์ (2553)	สาธิดา (2553)	กฤติยา (2547)	มณีรัตน์ (2557)
ผู้ร่วมประเมิน	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู นักเรียน และสมาชิกชุมชน มีส่วนร่วมในการประชุมพร้อมกับนักประเมินเสริมพลังอำนาจ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บริหารเขตพื้นที่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน	ผู้ให้ข้อมูลเป็นโรงเรียน 3 กลุ่ม คือ ผู้นำด้าน ICT ระดับเขตโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้าน ICT 2 ปี และโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้าน ICT 1 ปี	ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาครู และครู	อาจารย์ผู้สอน	ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาครู	ครูประเมินตนเอง
ขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	วิธี 3 ขั้นตอน (Three-Step Approach)	-	-	วิธี 3 ขั้นตอน (Three-Step Approach)	วิธี 3 ขั้นตอน (Three-Step Approach)	วิธี 4 ขั้นตอน	วิธี 4 ขั้นตอน

จากแนวคิดหลักการสำคัญ 10 หลักการ และขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ วิธี 3 ขั้นตอน (Three-Step Approach) สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันกับกระบวนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยพัฒนาเป็นขั้นตอนรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู อีกทั้งยังสามารถสอดแทรกการพัฒนาครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งตัวนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นสมรรถนะสำคัญสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู แต่จากสภาพปัญหาที่นำเสนอทั้งในและต่างประเทศพบปัญหาการขาดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู เช่น นักศึกษาวิชาชีพครูไม่สามารถเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ไม่สามารถวัดและประเมินผลการสอนตามจุดประสงค์ที่เขียนไว้ได้ ใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลไม่เหมาะสม ประเมินผลอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่เก็บข้อมูลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถวินิจฉัยเพื่อหาสาเหตุและข้อบกพร่องของผู้เรียน ไม่นำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ (อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์, 2556, อำนวย บุญศรี และเสาวนีย์ เจียมจักร, 2553, บังอร เครือประกอบ และจุรีรัตน์ สว่างพลกรัง, 2548, วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และชลันดา พันธุ์พานิช, 2546, วรรณทิพา รอดแรงค้า และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์, 2545, กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข, 2545) และ

สภาพการขาดสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ การไม่สังเกตการณ์สอนของครูพี่เลี้ยง นักศึกษาวิชาชีพครูมีความคับข้องใจในการตัดเกรดของครูพี่เลี้ยง (วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และชลันดา พันธุ์พานิช, 2546) ครูพี่เลี้ยงใช้การบรรยายงานมากกว่าการให้ฝึกปฏิบัติจริง ไม่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (เอกภูมิ จันทรขันตี และคณะ, 2551) ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่คุรุสภากำหนด (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) คือ การสร้างรูปแบบพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูโดยตรงและพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมด้วย เนื่องจากการพัฒนาให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาย่อมส่งผลต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจวิธี 3 ขั้นตอน (three-step approach) คือ การกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ (establishing mission or vision statement) การรวบรวมข้อมูล (taking stock) และการวางแผนสำหรับอนาคต (planning for the future) และหลักการสำคัญของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (Fetterman and Wandersman, 2005; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2559) ได้แก่ การปรับปรุง (improvement) ความเป็นเจ้าของชุมชน (community ownership) การรวม (inclusion) การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย (democratic participation) การตัดสินใจเชิงสังคม (social justice) องค์ความรู้ชุมชน (community knowledge) ยุทธวิธีที่เน้นหลักฐาน (evidence-based strategies) การพัฒนาสมรรถนะ (capacity building) การเรียนรู้ความเป็นองค์กร (organizational learning) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) มาประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่พัฒนาขึ้น รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยยกระดับสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ทั้งในระยะก่อนการฝึก ระหว่างฝึก และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีลักษณะเป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนและแท็บแล็ตชื่อ Mentoring and Empowering Application เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระตุ้นกำกับติดตามการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบ และได้พัฒนาหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับพัฒนาครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ให้มีความพร้อมในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยมีผู้วิจัยในฐานะผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีบทบาทในการกระตุ้นกำกับติดตามการดำเนินงาน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา ให้เสรีภาพในการกำหนดตนเอง มิตรวิพากษ์ และสร้างความกระจ่างในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์สามารถปรับปรุงตนเองจากผลการประเมิน และกำกับตนเองให้ใช้การประเมินเพื่อพัฒนางานของตนเองได้ นอกเหนือจากเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะแล้วยังได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ด้วยเพื่อวัดระดับความสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการพัฒนาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ต่อไป

รูปแบบการพัฒนาสมรรถด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ขั้นเตรียม ประกอบไปด้วย 1 ขั้นตอนย่อย คือ เตรียมความพร้อม (Pre-Training) เป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

อาจารย์นิเทศก์มีความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยการฝึกอบรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้สามารถนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นฝึกประสบการณ์ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนย่อย ดังนี้ 1) กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission) เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กำหนดแผนการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 2) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) เป็นการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครูและประเมินโดยครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์เพื่อเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสำหรับการดำเนินกิจกรรมสำคัญ 3) วางแผนการดำเนินงาน (Planning) นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ร่วมกันวางแผน ปรับปรุงแผนการนิเทศและออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาให้สอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 4) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) เป็นการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ระหว่างการฝึกปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ มีการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงและการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ขั้นสรุปผล ประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้ 1) ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตัดสินระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยมีครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศเป็นผู้ประเมิน 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมทั้งในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป

ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ คือ หลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนักศึกษามีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ตามมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่คุรุสภากำหนด (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) ประกอบไปด้วย (1) ความรู้ความเข้าใจในหลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หลักการสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา การประเมินตามสภาพจริง การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน การประเมินภาคปฏิบัติ การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม (2) ทักษะการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร และ (3) มีเจตคติที่ดีต่อการประเมิน สำหรับกลุ่มครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบคือ (1) มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (2) มีทักษะปฏิบัติด้านการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (3) มีเจตคติที่ดีต่อการประเมิน และมีความรับผิดชอบในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู

คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจประเมินตามมาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation 4 ด้าน คือ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

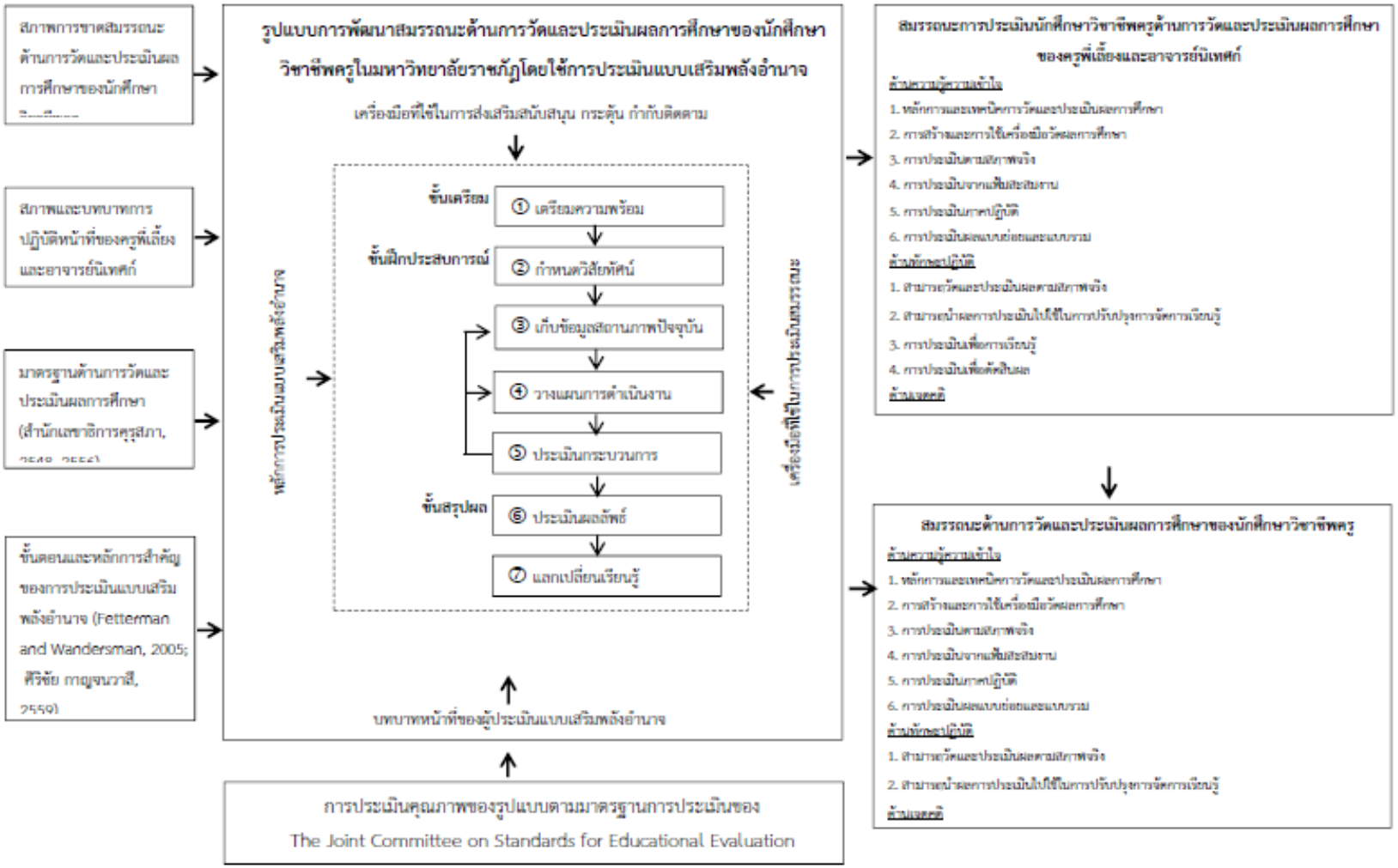

ภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งเป็นผลมาจากเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ได้ฝึกปฏิบัติการและฝึกอบรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้รับการนิเทศและการกระตุ้นกำกับติดตามการดำเนินงานระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา กระบวนการดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 3) ประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (research and development) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มี 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

2) พัฒนาหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

3) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 3) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

1.1 วิธีดำเนินการวิจัย

สำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจากผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์จากโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มตะวันตก ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อนำมากำหนดเป็นเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความต้องการจำเป็น จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) จำนวน 23 ข้อ ประเด็นการประเมินแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน

ตัวอย่างการตอบ

ประเด็นการประเมิน	สภาพที่เป็นอยู่ (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาเป็นอยู่)					สภาพที่คาดหวัง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาควรจะมี)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		✓							✓	
2. การจัดทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	✓					✓				

ข้อ 1 ผู้ตอบแบบประเมินเห็นว่าสภาพที่เป็นอยู่ นักศึกษาวิชาชีพครูมีระดับสมรรถนะในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดอยู่ในระดับน้อย แต่ในสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงานจริง นักศึกษาวิชาชีพครูควรจะมีสมรรถนะในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในระดับมาก ผลการตอบในข้อ 1 สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู แตกต่างจากข้อ 2 ผู้ตอบแบบประเมินเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะในการจัดทำผังการทดสอบ (test blueprint) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเนื่องจากสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับเดียวกันและเป็นระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551; สุธาสินี แสงมุกดา, 2549) แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) ก่อนสร้างข้อคำถามในแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ฉบับร่าง

2) นำแบบประเมินความต้องการจำเป็นฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและมีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 2 คน ผลพบว่าทุกข้อมีดัชนี IOC มากกว่า .50 และได้ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการเพิ่มความสมบูรณ์ของข้อคำถามโดยให้ยกตัวอย่างวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

3) ได้แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีดัชนี IOC ระหว่าง .80-1.00 ก่อนนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง

4) นำประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach's alpha correlation coefficient) ได้เท่ากับ .93

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	รวมจำนวนข้อคำถาม
1. หลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา	1.1 หลักการออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษา	3	9
	1.2 แนวปฏิบัติในการประเมิน	4	
	1.3 การประเมินแบบย่อยและแบบรวม	2	
2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	2.1 การสร้าง การวิเคราะห์คุณภาพ และใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลในชั้นเรียน	6	9
	2.2 การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริง	3	
3. การรายงานและใช้ผลการประเมิน	3.1 การจัดรายงานผลการประเมิน	1	5
	3.2 การสื่อสารผลการประเมิน	2	
	3.3 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์	2	

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจากผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์จากโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มตะวันตก ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 338 คน ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ เนื่องจากจำนวนประชากรเป็นหลักร้อยและหลักพันจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 15-20% และคัดเลือกตัวอย่างแต่ละมหาวิทยาลัยด้วยวิธีการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive sampling)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัย	ผู้บริหาร		ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	76	15	309	50	48	6
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	168	30	341	40	32	10
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	157	30	160	46	13	8
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	170	39	213	54	33	10
รวม	**571**	**114**	**1023**	**190**	**126**	**34**

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความต้องการจำเป็นด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และหาดัชนี Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) เพื่อจัดลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

2.1 วิธีดำเนินการวิจัย

2.1.1 ศึกษามาตรฐานสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของคุรุสภา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

2.1.2 ศึกษาแนวคิด หลักการ ขั้นตอนในการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (Fetterman and Wandersman, 2005; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2559) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ศึกษากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อสร้างเป็นรูปแบบโดยนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูโดยตรงและโดยอ้อมผ่านการพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ให้มีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้

2.1.3 ร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่ประกอบไปด้วย 1) ลักษณะสำคัญของ 2) ขั้นตอนของรูปแบบที่มี 3 ขั้นตอนหลัก และ 7 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นเตรียม มี 1 ขั้นตอนย่อย คือ การเตรียมความพร้อม (Pre-Training) ขั้นฝึกประสบการณ์ มี 4 ขั้นตอนย่อย คือ กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) วางแผนการดำเนินงาน (Planning) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) และขั้นสรุปผล มี 2 ขั้นตอนย่อย ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) 3) การดำเนินกิจกรรมของรูปแบบตามช่วงเวลา บทบาทของผู้วิจัย และผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละขั้นตอน 4) เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบ

2.1.4 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ก่อนนำผลมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้จริง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล

การศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ เป็นการประเมินในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในขั้นตอนย่อยของรูปแบบตามกิจกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

ตัวอย่างการตอบ

ประเด็นการประเมิน			ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้					ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
ขั้นตอนของรูปแบบการประเมิน													
ขั้นเตรียม	**1: การเตรียมความพร้อม (Pre-Training)**												
	นักศึกษาวิชาชีพครู	1A-1: การเตรียมความพร้อมให้กับ**นักศึกษาวิชาชีพครู**ด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต	✓									✓	
	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	1B-1: การเตรียมความพร้อมให้กับ**ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์**ด้วยโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	✓					✓					

การตอบในข้อที่ 1A-1 ผู้ตอบเห็นว่า ในขั้นเตรียม (pre-training) กิจกรรมการเตรียมความพร้อมให้กับ**นักศึกษาวิชาชีพครู**ด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด แต่มีความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

ผลการตอบในข้อที่ 1B-1 ผู้ตอบเห็นว่า ในขั้นเตรียม (pre-training) การตรียมความพร้อมให้กับ**ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์**ด้วยโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

CHULALONGKORN UNIVERSITY

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่ได้พัฒนาขึ้น ก่อนสร้างข้อคำถามในแบบประเมินคุณภาพรูปแบบฉบับร่าง

2) นำแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน ผลพบว่าทุกข้อมีดัชนี IOC มากกว่า .50 และได้ปรับแก้ตามคำแนะนำ

ของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการเน้นและเขียนแยกกิจกรรมสำคัญของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ออกจากกันให้ชัดเจน

3) ได้ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	
		นักศึกษาวิชาชีพครู	ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
1. ขั้นเตรียม	1.1 การเตรียมความพร้อม (Pre-Training)	1	3
2. ขั้นฝึกประสบการณ์	2.1 กำหนดพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission)	2	2
	2.2 เก็บข้อมูลสภาพปัจจุบัน (Taking Stocks)	1	1
	2.3 วางแผนการดำเนินงาน (Planning)	1	1
	2.4 ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation)	3	3
3. ขั้นสรุป	3.1 ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation)	1	2
	3.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing)	2	2
รวม		**11**	**14**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 นำร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจพร้อมแบบประเมินคุณภาพรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผู้เชี่ยวชาญประกอบไปด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เลือกด้วยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 7 คน ดังนี้

1. คณบดีคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้บริหารที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
   - มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. ตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาปริญญาโท
   - มีประสบการณ์ในการดูแลงานพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี

4. อาจารย์นิเทศก์ เป็นอาจารย์นิเทศก์ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
   - มีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี
5. ครูพี่เลี้ยง เป็นครูพี่เลี้ยงที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
   - มีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี
6. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เป็นผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
   - มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
   - มีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี
7. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
   - มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป

2.3.2 ปรับปรุงคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปเนื้อหาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนาก่อนนำรูปแบบไปทดลองไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ จำแนกได้เป็น 1) เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น และกำกับติดตามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 3.1 พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

3.1.1 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1.1.1 ออกแบบร่างหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในรูปแบบแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนและแท็บแล็ตที่มีชื่อว่า Mentoring and Empowering Application โดยออกแบบให้มีเมนูหลัก 3 ส่วน คือ หน่วยการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และข่าวสาร/ประกาศ

3.1.1.2 ผู้วิจัยนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่จัดลำดับความสำคัญตามดัชนี Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ในขั้นตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสำคัญเพื่อออกแบบเนื้อหาในเมนูหลักหน่วยการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 การประเมินตามสภาพจริง หน่วยที่ 2 จุดประสงค์การเรียนรู้ หน่วยที่ 3 เครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และหน่วยที่ 4 การใช้ผลการประเมิน

ตารางที่ 3.4 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (Mentoring and Empowering Application)

เมนูหลัก	รายละเอียด
1. หน่วยการเรียนรู้ (4 หน่วย)	1.1 แบบทดสอบก่อนเรียน เมื่อทำเสร็จจะแสดงคะแนนที่ได้รับ
	1.2 เนื้อหาเป็นคลิปวีดีโอ
	1.3 แบบทดสอบหลังเรียน เมื่อทำเสร็จจะแสดงคะแนนที่ได้รับพร้อมเฉลย
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	2.1 เลือกสาขาวิชาของนักศึกษา
	2.2 เลือกรายชื่อนักศึกษา
	2.3 กำหนดเป้าหมายการพัฒนา
	2.4 จุดแข็ง-จุดอ่อน
	2.5 กระดานสนทนา แยกตามเป้าหมายการพัฒนา
	2.6 งานที่ได้รับมอบหมาย/ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางาน
	2.7 นัดหมายการนิเทศครั้งถัดไป
3. ข่าวสาร/ประกาศ	3.1 ปฏิทินการปฏิบัติงานของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
	3.2 แนวปฏิบัติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.1.1.3 ร่างเนื้อหาใน 4 หน่วยการเรียนรู้ และตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหาก่อนพัฒนาเป็นคลิปวีดีโอในหน่วยการเรียนรู้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม

3.1.1.4 พัฒนาแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก มีการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) ซึ่งทุกข้อมีดัชนี IOC มากกว่า .50 จึงคัดเลือกไว้ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความยาก (Difficulty index) อำนาจจำแนก (Discriminant index) และคัดเลือกข้อที่มีคุณภาพเหมาะสม คือ มีค่าความยาก .20-.80 และค่าอำนาจ

จำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson method) มีค่าเท่ากับ .90

3.1.1.5 นำคลิปวีดีโอและแบบทดสอบพัฒนาลงในหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีชื่อว่า Mentoring and Empowering Application ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา 2 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 1 คน และนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 2 คน ร่วมวิพากษ์ความถูกต้องและเหมาะสม ผลการวิพากษ์มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

ตารางที่ 3.5 รายละเอียดประเด็น/ส่วนที่แก้ไขหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น/ส่วนที่แก้ไข	รายละเอียด
การยืนยันตัวตนก่อนเข้าใช้งาน	การยืนยันตัวตนได้กำหนดให้กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูใช้รหัสประจำตัวนักศึกษาแทนการใช้รหัสที่ขึ้นต้นด้วยตัว as เพียงอย่างเดียว
เมนูหลัก : แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ปรับหัวข้อ “กำหนดเป้าหมายการพัฒนา” ในเมนูหลัก : แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จาก 7 ด้าน เป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1. การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ 2. การวางแผนและออกแบบการวัดและประเมินผล 3. การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล 4. การให้คะแนน การรายงานคะแนน และการใช้ผลการประเมิน 5. อื่น ๆ
การออกแบบหน้าจอ	กำหนดให้ระบุหัวข้อจุดแข็ง-จุดอ่อนในเมนูหลัก : แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้อยู่ในช่องเดียวกัน เพราะต้องการให้แสดงผลอยู่ในหน้าจอเดียวเพื่อสะดวกต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ ประเด็นการประเมินแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงแอพพลิเคชั่น ด้านเนื้อหา และด้านการออกแบบ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิดคุณภาพแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต การใช้งาน/ฟังก์ชั่นการทำงานของ Mentoring and Empowering Application ก่อนสร้างข้อคำถามในแบบประเมินคุณภาพแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application

2) นำแบบประเมินคุณภาพแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application ฉบับร่างพร้อมกับร่าง Mentoring and Empowering Application เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 1 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 ได้ประเมินคุณภาพคุณภาพแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.3.1 ชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการใช้งาน บทบาทหน้าที่ของ Mentoring and Empowering Application ให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 39 คน ที่เลือกด้วยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่ใช้สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

ตารางที่ 3.6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้ Mentoring and Empowering Application

สาขาวิชา	นักศึกษาวิชาชีพครู	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์
การศึกษาปฐมวัย	2	2	1
เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา	6	2	4
พลศึกษา	7	4	3
ภาษาอังกฤษ	3	2	3
รวม	**18**	**10**	**11**

3.1.3.2 ทดลองใช้ Mentoring and Empowering Application กับนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์

3.1.3.3 สำรวจความพึงพอใจต่อผู้ใช้ Mentoring and Empowering Application และนำผลการประเมินมาปรับปรุงก่อนนำ Mentoring and Empowering Application ไปใช้เป็นเครื่องมือในส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น และกำกับติดตามนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในระยะที่ 2 ต่อไป

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปเนื้อหาจากข้อเสนอแนะของครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้ทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขั้นตอนที่ 3.2 พัฒนาหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

3.2.1 วิธีดำเนินการวิจัย

3.2.1.1 ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรอบรมที่ประยุกต์ในการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ กระบวนนิเทศ สมรรถนะการประเมิน บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

3.2.1.2 ร่างหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่ประกอบไปด้วย 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) โครงสร้างหลักสูตร 3) ระยะเวลาการพัฒนา 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) การประเมินผล และ 6) แผนการจัดกรรมตามโครงสร้างหลักสูตร

3.2.1.3 ประเมินคุณภาพหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประเมินก่อนนำผลมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้จริง

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการออกแบบหลักสูตร ด้านความถูกต้องของเนื้อหาตามหลักวิชา ด้านรูปแบบและวิธีการพัฒนา และด้านระยะเวลา

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิดการประเมินคุณภาพหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ

2) นำแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ผลพบว่าทุกข้อมีดัชนี IOC เท่ากับ 1.00 และได้ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องแยกข้อคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบและวิธีการพัฒนา และด้านระยะเวลาออกตามหน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย

3) ได้แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีดัชนี IOC เท่ากับ 1.00

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3.1 นำร่างหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์พร้อมแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทำตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพของหลักสูตรเลือกด้วยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 6 คน ดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์ เป็นอาจารย์นิเทศก์ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน
   - มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
   - มีประสบการณ์ในการร่วมเข้าสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์และนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. ครูพี่เลี้ยง จำนวน 2 คน เป็นครูพี่เลี้ยงที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาปริญญาโท/เอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา/สาขาหลักสูตรและการสอน
   - มีประสบการณ์ในการร่วมเข้าสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์และนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา เป็นผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว
   - มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
   - มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี
   - มีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน เป็นผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้
   - จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
   - มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป
   - มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.2.3.2 ปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปเนื้อหาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 3.3 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ประกอบไปด้วย 7 เครื่องมือ ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 3.7 ชื่อเครื่องมือ ผู้ใช้เครื่องมือ และผู้ถูกประเมินในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ชื่อเครื่องมือ	ผู้ใช้เครื่องมือ	ผู้ถูกประเมิน
①แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู
②แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	นักศึกษาวิชาชีพครู
③แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู
④แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน	ตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู
⑤แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์	ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์
⑥แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้	ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์	ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์
⑦แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์	ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

เครื่องมือที่ใช้ดังกล่าวข้างต้นมีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

3.3.1 แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

1) ศึกษามาตรฐานความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) ก่อนสร้างแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก

2) นำแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาฉบับร่าง เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า 0.50 ผลพบว่ามีข้อที่ดัชนี IOC มากกว่า .50 จำนวน 45 ข้อ จึงได้ตรวจสอบคุณภาพด้านความยาก อำนาจจำแนก และความเที่ยงต่อไป

3) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความยาก (Difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก (Discriminant index) และคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเหมาะสม คือ มีค่าความยาก .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป โดยมีจำนวนข้อคำถามตามโครงสร้างแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 3.8 จำนวนข้อสอบตามโครงสร้างแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบจำแนกตามระดับพฤติกรรม			จำนวนข้อสอบที่คัดเลือกไว้
		รู้จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	
1. หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา	1.1 บอกหลักการและปรัชญาของการวัดและประเมินผลการศึกษาได้	2	-	-	10
	1.2 บอกจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการศึกษาได้	1	-	-	
	1.3 เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องตามหลักการ	-	1	1	
	1.4 จำแนกพฤติกรรมทางการศึกษาได้	-	1	-	
	1.5 เขียนมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดได้อย่างถูกต้อง	1	1	-	
	1.6 บอกความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดได้อย่างถูกต้อง	-	2	-	
2. การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลการศึกษา	2.1 เลือกใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้อง	-	-	6	10
	2.2 บอกขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบได้อย่างถูกต้อง	1	-	-	
	2.3 อธิบายความหมาย หลักการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบได้	2	-	1	
3. การประเมินตามสภาพจริง	3.1 อธิบายหลักการและเครื่องมือในการประเมินตามสภาพจริงได้	3	-	-	6
	3.2 ออกแบบการประเมินตามสภาพจริงได้	-	1	-	
	3.3 บอกองค์ประกอบ คุณลักษณะสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ได้	-	1	1	
		รู้จำ	**เข้าใจ**	**นำไปใช้**	
4. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน	4.1 บอกหลักการที่ใช้ในการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	4	-	-	5
	4.2 บอกประโยชน์ของการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	1	-	-	
5. การประเมินภาคปฏิบัติ	5.1 บอกหลักการสำคัญในการประเมินภาคปฏิบัติได้	-	1	1	5
	5.2 ออกแบบการประเมินภาคปฏิบัติได้	1	2	-	
6. การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม	6.1 อธิบายการใช้การประเมิน ผลแบบย่อยและแบบรวมได้	-	2	-	4
	6.2 บอกวิธีการใช้ผลการประเมินแบบย่อยและแบบรวมได้	-	1	1	
รวม		**16**	**13**	**11**	**40**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson method)

3.3.2 แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

1) ศึกษามาตรฐานความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) การประเมินทักษะปฏิบัติ การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ ก่อนสร้างเป็นรายการประเมินในแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ที่ใช้ประเมินใน 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินจากแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินจากพฤติกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

2) นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 2 คน และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 1 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาดังนี้ ส่วนที่ 1 ประเด็นการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้บอกองค์ประกอบในแต่ละประเด็นด้วยตัวเลข ส่วนที่ 2 ปรับชื่อ “การวางแผนการวัดและประเมินผลการศึกษาล่วงหน้า” แก้ไขเป็น “การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษา” ตัดประเด็น การจัดทำผังข้อสอบ (test blueprint) เนื่องจากไม่สอดคล้องกับสภาพที่นักศึกษาได้ปฏิบัติจริงในโรงเรียน โดยให้นำไปปรับเขียนรวมในหัวข้อการเขียนสอบ และพิจารณาสัดส่วนน้ำหนักคะแนนให้มากขึ้นในประเด็นการประเมินตามสภาพจริง ในประเด็นการให้ข้อมูลป้อนกลับให้แยกประเด็นระหว่างรายบุคคลและรายกลุ่มกับช่วงเวลาออกจากกัน

ตารางที่ 3.9 จำนวนข้อรายการที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ประเด็นการประเมิน		จำนวนข้อรายการ	
		ที่สร้าง	คัดเลือกไว้
ส่วนที่ 1 พิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้	1. การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	1	1
	2. การเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่เหมาะสม	2	2
	3. การกำหนดเกณฑ์ประเมินชิ้นงานของผู้เรียน	1	1
ส่วนที่ 2 พิจารณาจากพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	1. การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษา	5	4
	2. การจัดทำผังข้อสอบ (test blueprint)	1	0
	3. การเขียนข้อสอบ	1	1
	4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	1	1
	5. การประเมินตามสภาพจริง	1	2
	6. การให้ข้อมูลป้อนกลับ	2	2
	7. การใช้ผลการประเมิน	1	1
	8. การจัดเก็บผลการประเมิน	1	1

3) นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไปทดลองใช้ โดยให้ผู้ประเมิน 2 คน ประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 24 คน และหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (Intraclass Correlation Coefficient)

3.3.3 แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินเจตคติ มาตรฐานสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) ก่อนสร้างแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

2) นำแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาฉบับร่าง เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 2 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 โดยมีข้อที่ดัชนี IOC ต่ำกว่า .50 จำนวน 2 ข้อ เนื่องจากเป็นข้อที่ถามใกล้เคียงกับสิ่งที่เป็นความจริงตามหลักการและข้อคำถามที่เป็นกลาง ดังนั้นเหลือข้อคำถาม 23 ข้อที่คัดเลือกไว้เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก และความเที่ยงต่อไป

3) นำแบบวัดเจตคติที่มีข้อคำถาม 23 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 33 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงและอำนาจจำแนกโดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า .20 เหลือจำนวนข้อที่คัดเลือกไว้ 20 ข้อ

4) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงโดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach' alpha coefficient)

ตารางที่ 3.10 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	
		ที่สร้าง	คัดเลือกไว้
1. เห็นประโยชน์ คุณค่าของการประเมิน	1.1 ความรู้สึกในการใช้กระบวนการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน	20	15
	1.2 เห็นความสำคัญของวัดและประเมินผลการศึกษา		
2. ตะหนักถึงจรรยาบรรณของการประเมิน	2.1 ใช้การประเมินเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเรียน	5	5
	2.2 ประเมินและรายงานผลการประเมินอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา		
รวม		**25**	**20**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY

3.3.4 แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ ก่อนสร้างเป็นรายการประเมินในแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน และเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ 4 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ ความสอดคล้องระหว่างผลงานกับจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน การสะท้อนความคิด ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดระบบแฟ้มในแต่ละประเด็นแบ่งออกเป็น 3 ระดับคุณภาพ มีคะแนนรวม 15 คะแนน

2) นำแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน ฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาเกี่ยวกับการกำหนดระดับคุณภาพให้กำหนดเป็นช่วงคะแนนร้อยละ

ตารางที่ 3.11 จำนวนข้อรายการที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

ประเด็นการประเมิน	จำนวนข้อรายการ	
	ที่สร้าง	คัดเลือกไว้
1. ความสอดคล้องระหว่างผลงานกับจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน	1	1
2. การสะท้อนความคิด	1	1
3. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1	1
4. การจัดระบบแฟ้ม	1	1

3) นำแบบประเมินแฟ้มสะสมงานและเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ไปทดลองใช้ โดยให้ผู้ประเมิน 2 คน ประเมินผลงานของนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 30 คน และหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (Intraclass Correlation Coefficient)

3.3.5 แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

1) ศึกษามาตรฐานความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) สมรรถนะการประเมิน (ภรณี ศิริวิศาลสุวรรณ, 2559) บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ก่อนสร้างแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก

2) นำแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาฉบับร่าง เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 ผลพบว่าทุกข้อมีดัชนี IOC มากกว่า .50 จึงได้ตรวจสอบคุณภาพด้านความยาก อำนาจจำแนก และความเที่ยงต่อไป

3) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มครูพี่เลี้ยง จำนวน 23 และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความยาก (Difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก (Discriminant index) และคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเหมาะสม คือ มีค่าความยาก .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้จำนวนข้อคำถามตามโครงสร้างแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ตารางที่ 3.12 จำนวนข้อสอบตามโครงสร้างแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบจำแนกตามระดับพฤติกรรม			จำนวนข้อสอบที่คัดเลือกไว้
		รู้จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	
1. หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา	1.1 บอกหลักการและปรัชญาของการวัดและประเมินผลการศึกษาได้	2	-	-	3
	1.2 ให้ข้อเสนอแนะโดยใช้หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างถูกต้อง	-	1	-	
2. การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลการศึกษา	2.1 บอกขั้นตอน หลักการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลการศึกษาได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	5
	2.2 ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางการศึกษาได้	-	1	1	
3. การประเมินตามสภาพจริง	3.1 อธิบายหลักการและเครื่องมือในการประเมินตามสภาพจริงได้	-	3	-	5
	3.2 ให้ข้อเสนอแนะในการออกแบบการประเมินตามสภาพจริงได้	-	2	-	
4. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน	4.1 บอกหลักการที่ใช้ในการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	3	-	-	4
	4.2 บอกประโยชน์ของการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	1	-	-	
5. การประเมินภาคปฏิบัติ	5.1 บอกหลักการสำคัญในการประเมินภาคปฏิบัติได้	1	1	-	4
	5.2 ให้ข้อเสนอแนะในการออกแบบการประเมินภาคปฏิบัติจากสถานการณ์ที่กำหนดได้	-	1	1	
6. การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม	6.1 จำแนกการประเมินแบบย่อยและแบบรวมจากสถานการณ์ที่กำหนดได้	-	3	-	4
	6.2 บอกวิธีการใช้ผล การประเมินได้	-	-	1	
รวม		**8**	**13**	**4**	**25**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson method)

3.3.6 แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้

1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และองค์ประกอบของการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Stiggins, 2005) ก่อนสร้างเป็นรายการประเมินในแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นแบบรายงานตนเอง 3 ระดับ ประกอบไปด้วย 7 กลยุทธ์การประเมินเพื่อการเรียนรู้ ได้แก่ 1) เข้าใจเป้าหมายสิ่งที่มุ่งพัฒนาอย่างชัดเจน 2) แบ่งปันตัวแบบงาน 3) ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ 4) ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง 5) ออกแบบกิจกรรมที่เน้นเป้าหมายการเรียนรู้ 6) สอนให้ผู้เรียนทบทวนผลงานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงเวลา 7) ปลูกฝังให้สะท้อนคิดกลับเพื่อกำกับติดตามการเรียนรู้ของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

2) นำแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 1 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 ซึ่งมีข้อที่ดัชนี IOC ต่ำกว่า .50 จำนวน 1 ข้อ เนื่องจากเป็นข้อคำถามที่มุ่งตรวจสอบความเข้าใจเป้าหมายสิ่งที่มุ่งพัฒนาที่ตัวนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่ใช่ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เหลือข้อสอบที่คัดเลือกไว้เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก และความเที่ยงต่อไป จำนวน 29 ข้อ

3) นำแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มครูพี่เลี้ยง จำนวน 23 และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงและอำนาจจำแนก โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า .20 เหลือข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ

ตารางที่ 3.13 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	
		ที่สร้าง	คัดเลือกไว้
กลยุทธ์การประเมินเพื่อการเรียนรู้	1. เข้าใจเป้าหมายสิ่งที่มุ่งพัฒนาอย่างชัดเจน	4	2
	2. แบ่งปันตัวแบบงาน	5	4
	3. ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4	3
	4. ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง	4	4
	5. ออกแบบกิจกรรมที่เน้นเป้าหมายการเรียนรู้	5	5
	6. สอนให้ผู้เรียนทบทวนผลงานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงเวลา	4	3
	7. ปลูกฝังให้สะท้อนคิดกลับเพื่อกำกับติดตามการเรียนรู้ของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น	4	4
รวม		**30**	**25**

4) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient)

3.3.7 แบบวัดเจตคติต่อการประเมินด้านวัดและประเมินผลการศึกษา

1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินเจตคติ มาตรฐานสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 2556) ก่อนสร้างแบบวัดเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

2) นำแบบวัดเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 2 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 ผลพบว่าทุกข้อมีดัชนี IOC มากกว่า .50 จึงได้ตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก และความเที่ยงต่อไป

3) นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับกลุ่มครูพี่เลี้ยง จำนวน 23 และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก และความเที่ยง โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า .20 เหลือจำนวนข้อที่คัดเลือกไว้ 20 ข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 3.14 จำนวนข้อคำถามที่สร้างและคัดเลือกไว้ในแบบวัดเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	
		ที่สร้าง	คัดเลือกไว้
1. เห็นประโยชน์ คุณค่าของการประเมิน	1.ความรู้สึกในการใช้กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู	15	12
	1.2 เห็นความสำคัญของการประเมินและการให้ข้อเสนอแนะจากการประเมินเพื่อค้นหาและพัฒนาศักยภาพ		
2. ตระหนักถึงจรรยาบรรณของการประเมิน	2.1 ใช้การประเมินเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามบทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	5	3
	2.2 ประเมินและรายงานผลการประเมินอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา		
3. ความรับผิดชอบในการประเมิน	3.1 ความรู้สึกต่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	5	5
	3.2 ความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู		
รวม		**25**	**20**

4) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงโดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ในระยะที่ 2 นี้ เป็นการทดลองใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 22 สัปดาห์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัยพร้อมคู่มือการใช้รูปแบบ และทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง ประกอบด้วย นักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 30 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 30

คน และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน รวมจำนวน 70 คน โดยเลือกจากนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา สาขาพลศึกษา และสาขาภาษาอังกฤษที่สมัครใจให้ความร่วมมือในการวิจัยและอยู่ภายใต้การดูแลของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีคุณสมบัติเป็นครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างน้อย 5 ปี และเป็นผู้ที่สนใจสมัครใจให้ความร่วมมือในการวิจัย สำหรับกลุ่มควบคุมเลือกจากนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีผลการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกับกลุ่มทดลอง ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มควบคุม คือ ผู้ทำหน้าที่ในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มควบคุม รวมจำนวน 70 คน สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.15 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

สาขา	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
	นักศึกษาวิชาชีพครู	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์	นักศึกษาวิชาชีพครู	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์
1. การศึกษาปฐมวัย	8	8	2	8	8	2
2. เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา	8	8	3	8	8	3
3. พลศึกษา	8	8	3	8	8	3
4. ภาษาอังกฤษ	6	6	2	6	6	2
รวม	**30**	**30**	**10**	**30**	**30**	**10**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น และกำกับติดตามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ให้มีสมรรถนะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ประกอบไปด้วย แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.3.2 ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง และมีการประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นผู้ประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้แบบทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างสัปดาห์ที่ 3-4

ตารางที่ 3.16 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	**กิจกรรม**	
	นักศึกษาวิชาชีพครู	**ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์**
ขั้นตอนที่ 1 Pre-Training 2 สัปดาห์ (25 เม.ย.-4 พ.ค. 62)	1. ทบทวนความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักการเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)	1. ประชุมสร้างความเข้าใจกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ร่วมกัน ได้แก่ ความสำคัญจำเป็นของการวัดและประเมินผลการศึกษาเป้าหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 3.16 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	
	นักศึกษาวิชาชีพครู	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์
		2. ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) 3. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการตามหลักการเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building
ขั้นตอนที่ 2 Established Mission 2 สัปดาห์ (5-19 พ.ค. 62)	1. ศึกษางานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 2. ผู้วิจัยสร้างความเข้าใจกับนักศึกษาวิชาชีพครูในการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาร่วมกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ได้แก่ ความสำคัญจำเป็นของการวัดและประเมินผลการศึกษา เป้าหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)	1. ชี้แจง แนะนำ สาธิตและมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริง 2. ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดที่เกิดจากหลักการร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) และความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)
ขั้นตอนที่ 3 Taking Stocks 14 สัปดาห์ (20 พ.ค.-25 ส.ค. 62)	นักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยมีครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 3.16 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	
	นักศึกษาวิชาชีพครู	**ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์**
ขั้นตอนที่ 4 Planning 14 สัปดาห์ (20 พ.ค.-25 ส.ค. 62)	นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันออกแบบแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่เกิดจากหลักการร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) และความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)	
ขั้นตอนที่ 5 Process Evaluation 14 สัปดาห์ (20 พ.ค.-25 ส.ค. 62)	1. ฝึกปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักการปรับปรุงพัฒนา (Improvement) 2. ระบุประเด็นที่ต้องการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3. อบรมและสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปตามหลักการเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building) (13 ก.ค. 62)	1. ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนาตามหน้าที่ด้วยหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) 2. ปรับปรุงแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามหลักการการร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) และความเป็นเจ้าของ (Community Ownership) 3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ตามหลักการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)
ขั้นตอนที่ 6 Outcome Evaluation 2 สัปดาห์ (26 ส.ค.-6 ก.ย. 62)	นำเสนอแฟ้มสะสมงานตามตัวตนของนักศึกษาตามหลักความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice)	1. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันประเมินเพื่อตัดสินผลตามหลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) 2. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) ในการประเมินนักศึกษาในการดูแลของตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 3.16 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	
	นักศึกษาวิชาชีพครู	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์
ขั้นตอนที่ 7 Sharing 2 สัปดาห์ (7-17 ก.ย. 62)	1. นำเสนอแฟ้มสะสมงานตามตัวตนของนักศึกษาตามหลักความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) ในนิทรรศการปัจฉิมนิเทศเพื่อสรุปผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge)	1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) 2. กำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันเกิดเป็นการเรียนรู้ขององค์กร (Organizational learning)

2.3.3 ประเมินความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูหลังการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ เพื่อทำการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และสาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครู

2.3.4 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา และรองคณบดีฝ่ายวิชาการในฐานะตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประเมินแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

2.3.5 ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา รายงานตนเองโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

2.3.6 สัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้แนวคำถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง (2-way MANOVA) สถิติการทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t-test) และเปรียบเทียบภายหลัง (post hoc) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe และเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว (1-way MANCOVA)

2. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ในระยะที่ 3 เป็นระยะการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยให้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ประเด็นการประเมินตามมาตรฐานการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง และมีข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ จำนวน 5 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิดมาตรฐานการประเมินคุณภาพของรูปแบบตามมาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation ก่อนสร้างเป็นข้อคำถามในแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจฉบับร่าง

2) นำแบบประเมินคุณภาพฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 1 คน ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีมากกว่า .50 ได้แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจฉบับร่างมีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองประกอบด้วยนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 28 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 27 คน และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน รวมจำนวน 65 คน ที่ได้จากการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่พร้อมให้เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบแล้วเสร็จทำการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปเนื้อหาจากข้อเสนอแนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีเกณฑ์ในการแปลความหมายคุณภาพของรูปแบบดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก
3.50 - 4.49 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี
2.50 - 3.49 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.50 - 2.49 มีคุณภาพอยู่ในระดับ น้อย
1.00 - 1.49 มีคุณภาพอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 3) ประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และตอนที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มตะวันตก เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง และวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ Modified Priority Index ($PNI_{Modified}$) ก่อนนำมาจัดอันดับความต้องสำคัญของความต้องการจำเป็น ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความต้องการจำเป็น 2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ 3) ผลการเปรียบเทียบการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความต้องการจำเป็น

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความต้องการจำเป็น

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	125	36.98
- หญิง	213	63.02
ตำแหน่ง		
- ผู้บริหารโรงเรียน	114	33.73
- ครูพี่เลี้ยง	190	56.21
- อาจารย์นิเทศก์	34	10.06
อายุ		
- 21-30 ปี	35	10.36
- 31-40 ปี	98	28.99
- 41-50 ปี	116	34.32
- 51-60 ปี	89	26.33
ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	119	35.21
- ปริญญาโท	186	55.03
- ปริญญาเอก	33	9.76
ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู		
- น้อยกว่า 2 ปี	4	1.18
- 2-5 ปี	31	9.17
- 6-10 ปี	107	31.66
- 11-15 ปี	129	38.17
- 16-20 ปี	48	14.20
- มากกว่า 20 ปี	19	5.62
รวม	**338**	**100.00**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

จากตารางที่ 4.1 ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 213 คน คิดเป็นร้อยละ 63.02 เป็นเพศชาย 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.98 โดยมีตำแหน่งเป็นครูพี่เลี้ยงมากที่สุด 190 คน คิดเป็นร้อยละ 56.21 รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 33.73 และอาจารย์นิเทศก์ 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.06 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ประเมินส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.32 รองลงมาคือ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.99 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.33 และ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.36 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท 186 คน คิดเป็นร้อยละ 55.03 ระดับปริญญาตรี 119 คน คิดเป็นร้อยละ 35.21 และระดับปริญญาเอก 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.76 สำหรับประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 11-15 ปี 129 คน คิดเป็นร้อยละ 38.17 รองลงมาคือมีประสบการณ์ 6-10 ปี 107 คน คิดเป็นร้อยละ 31.66 ประสบการณ์ 16-20 ปี 48 คน คิดเป็นร้อยละ

14.20 ประสบการณ์ 2-5 ปี 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.17 มากกว่า 16-20 ปี 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.62 และประสบการณ์น้อยกว่า 2 ปี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18 ตามลำดับ

1.2 ผลประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

ผลประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ประเมินความต้องการจำเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการและ แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน ผลประเมินความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ของผู้บริหาร สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		p-value
	M	SD	M	SD	
ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา					
1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	2.93	.76	4.08	.81	.00**
2. การวางแผนทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	2.78	.88	3.16	.54	.00**
3. การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.07	.66	3.91	.74	.00**
4. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย	2.77	.81	4.22	.84	.00**
5. การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา	3.45	.61	4.02	.69	.00**
6. หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ	3.84	.85	4.41	.75	.00**
7. การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.21	.93	3.49	.88	.00**
8. การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน	2.96	.87	3.27	.60	.00**
9. การประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้	3.63	.98	3.84	.85	.00**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		p-value
	M	SD	M	SD	
ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ					
1. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบปรนัย	3.24	.58	3.94	.55	.00**
2. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย	3.03	.70	3.56	.79	.00**
3. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต	3.34	.81	3.87	.84	.00**
4. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์	3.54	.80	3.96	.68	.00**
5. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสอบถาม	3.64	.87	4.25	.66	.00**
6. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน	3.13	.60	3.91	.71	.00**
7. การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.33	.76	4.22	.70	.00**
8. การออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	3.19	.50	3.89	.69	.00**
9. การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ	2.99	.63	3.86	.85	.00**
ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน					
1. การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน	3.44	.72	4.09	.70	.00**
2. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.61	.89	4.33	.74	.00**
3. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง	3.43	.90	4.20	.69	.00**
4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	3.32	.86	3.89	.70	.00**
5. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร	3.18	.76	3.50	.60	.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันตามการรับรู้ของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อรายการในทุกด้าน สรุปได้ว่าผู้บริหารมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในทุกด้าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของครูพี่เลี้ยง

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		p-value
	M	SD	M	SD	
ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา					
1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	3.29	.82	4.05	.76	.00**
2. การวางแผนทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	3.33	.69	4.00	.82	.00**
3. การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.67	.64	4.70	.56	.00**
4. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย	3.56	.80	4.61	.62	.00**
5. การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา	3.52	.72	4.15	.52	.00**
6. หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ	3.66	.87	4.24	.71	.00**
7. การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.46	.71	3.87	.70	.00**
8. การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน	3.57	.78	4.26	.74	.00**
9. การประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้	3.58	.80	3.99	.78	.00**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		p-value
	M	SD	M	SD	
ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ					
1. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบปรนัย	3.22	.80	3.96	.84	.00**
2. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย	3.33	.69	4.02	.84	.00**
3. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต	3.41	.66	3.89	.82	.00**
4. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์	3.52	.67	3.97	.72	.00**
5. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสอบถาม	3.48	.72	4.15	.52	.00**
6. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน	3.40	.82	4.45	.69	.00**
7. การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.61	.79	4.56	.64	.00**
8. การออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	3.47	.69	4.36	.79	.00**
9. การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ	3.48	.77	4.41	.72	.00**
ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน					
1. การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน	3.59	.71	4.31	.54	.00**
2. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.54	.81	4.45	.65	.00**
3. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง	3.66	.70	4.51	.67	.00**
4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	3.62	.75	4.43	.68	.00**
5. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร	3.50	.64	4.01	.89	.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันตามการรับรู้ของครูพี่เลี้ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อรายการในทุกด้าน สรุปได้ว่าครูพี่เลี้ยงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในทุกด้าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		p-value
	M	SD	M	SD	
ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา					
1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	3.21	.69	4.06	.78	.00**
2. การวางแผนทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	3.71	.76	4.44	.50	.00**
3. การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.26	.79	3.97	.87	.00**
4. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย	3.62	.65	4.68	.47	.00**
5. การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา	3.88	.59	4.41	.66	.00**
6. หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ	3.85	.66	4.53	.56	.00**
7. การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.41	.99	3.79	.77	.00**
8. การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน	3.68	.64	4.26	.62	.00**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		p-value
	M	SD	M	SD	
9. การประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้	3.91	.62	4.29	.63	.00**
ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ					
1. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบปรนัย	3.09	.87	3.41	.96	.00**
2. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย	3.12	.81	3.44	.75	.00**
3. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต	3.24	.89	3.53	.90	.00**
4. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์	3.74	.86	3.97	.67	.00**
5. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสอบถาม	3.91	.87	4.18	.39	.00**
6. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน(Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน	3.71	.68	4.15	.61	.00**
7. การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.56	.70	4.03	.72	.00**
8. การออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	3.44	.66	3.82	.80	.00**
9. การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ	3.38	.70	4.21	.77	.00**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		p-value
	M	SD	M	SD	
ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน					
1. การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน	3.50	.56	4.06	.69	.00**
2. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.88	.69	4.56	.56	.00**
3. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง	3.65	.92	4.26	.71	.00**
4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	3.59	.66	4.21	.69	.00**
5. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร	3.44	.89	3.91	.71	.00**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อรายการในทุกด้าน สรุปได้ว่าอาจารย์นิเทศก์มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในทุกด้าน

1.3 ผลการเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

จากผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ประเมินความต้องการจำเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้ Modified Priority Index ($PNI_{Modified}$) แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญตามประเภทของผู้ประเมินความต้องการจำเป็น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ผลการจัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา

ประเด็น	ผู้บริหาร		ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์	
	PNI_{mod}	ลำดับ	PNI_{mod}	ลำดับ	PNI_{mod}	ลำดับ
1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	0.39	2	0.23	3	0.27	2
2. การวางแผนทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	0.14	6	0.20	4	0.20	4
3. การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	0.27	3	0.28	2	0.22	3
4. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย	0.52	1	0.30	1	0.29	1
5. การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา	0.17	4	0.18	6	0.14	7
6. หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ	0.15	5	0.16	7	0.18	5
7. การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.09	8	0.12	8	0.11	8
8. การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน	0.11	7	0.19	5	0.16	6
9. การประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้	0.06	9	0.11	9	0.10	9

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงที่สุด เรื่องการใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลายเช่น ผู้สอนใช้วิธีการสอบข้อเขียน การสังเกต การสอบถามมากกว่า 1 วิธีใน 1 ภาคการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.52) รองลงมาคือ การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($PNI_{Modified}$ = 0.39) การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ($PNI_{Modified}$ = 0.27) การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.17) หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ ($PNI_{Modified}$ = 0.15) การวางแผนทำผังการทดสอบ (test

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($PNI_{Modified}$ = 0.14) การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ($PNI_{Modified}$ = 0.11) การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($PNI_{Modified}$ = 0.09) และการประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}$ = 0.06) ตามลำดับ

ครูพี่เลี้ยง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงที่สุด เรื่องการใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย เช่น ผู้สอนใช้วิธีการสอบข้อเขียน การสังเกต การสอบถาม มากกว่า 1 วิธีใน 1 ภาคการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.30) รองลงมาคือ การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ($PNI_{Modified}$ = 0.28) การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($PNI_{Modified}$ = 0.23) การวางแผนทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($PNI_{Modified}$ = 0.20) การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.19) การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.18) หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ ($PNI_{Modified}$ = 0.16) การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($PNI_{Modified}$ = 0.12) และการประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}$ = 0.11) ตามลำดับ

อาจารย์นิเทศก์ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงที่สุดเรื่องการใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย เช่น ผู้สอนใช้วิธีการสอบข้อเขียน การสังเกต การสอบถาม มากกว่า 1 วิธีใน 1 ภาคการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.29) รองลงมาคือ การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($PNI_{Modified}$ = 0.27) การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ($PNI_{Modified}$ = 0.23) การวางแผนทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($PNI_{Modified}$ = 0.20) หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ ($PNI_{Modified}$ = 0.16) การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.16) การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.14) การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($PNI_{Modified}$ = 0.11) และการประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}$ = 0.10) ตามลำดับ

ประเด็นที่มีความสอดคล้องกันในลำดับความสำคัญสูงที่สุด 3 ลำดับแรกจากการประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย เช่น ผู้สอนใช้วิธีการสอบข้อเขียน การสังเกต การสอบถาม มากกว่า 1 วิธีใน 1 ภาคการศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และการออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในลำดับที่ 1 ผลการจัดลำดับสอดคล้องกันทั้งกลุ่มผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ แต่ในลำดับที่ 2 และ 3 กลุ่มผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์มีผลการจัดลำดับที่เหมือนกันและสลับลำดับกับกลุ่มครูพี่เลี้ยง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.6 ผลการจัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ประเด็น	ผู้บริหาร		ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์	
	PNI_{mod}	ลำดับ	PNI_{mod}	ลำดับ	PNI_{mod}	ลำดับ
1. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบปรนัย	0.22	4	0.23	5	0.10	6
2. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย	0.18	6	0.21	6	0.10	6
3. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต	0.16	8	0.14	8	0.09	5
4. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์	0.12	9	0.13	9	0.06	9
5. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสอบถาม	0.17	7	0.19	7	0.07	8
6. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน	0.25	3	0.31	1	0.12	3
7. การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	0.27	2	0.26	3	0.13	2
8. การออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	0.22	4	0.26	3	0.11	4
9. การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ	0.29	1	0.27	2	0.24	1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสูงที่สุดเรื่อง การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ ($PNI_{Modified}$ = 0.29) รองลงมาคือ การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ($PNI_{Modified}$ = 0.27) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน ($PNI_{Modified}$ = 0.25) สำหรับเรื่องการออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน และการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบปรนัย จัดอยู่ในลำดับที่ 4 เหมือนกัน ($PNI_{Modified}$ = 0.22) รองลงมา คือ การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย ($PNI_{Modified}$ = 0.18) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสอบถาม ($PNI_{Modified}$ = 0.17) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต ($PNI_{Modified}$ = 0.16) และการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์ ($PNI_{Modified}$ = 0.12) ตามลำดับ

ครูพี่เลี้ยง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสูงที่สุดเรื่อง การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน ($PNI_{Modified}$ = 0.31) รองลงมาคือ การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ ($PNI_{Modified}$ = 0.27) สำหรับเรื่องการออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ และการออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน จัดอยู่ในลำดับที่ 3 เหมือนกัน ($PNI_{Modified}$ = 0.27) รองลงมา คือ การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบปรนัย ($PNI_{Modified}$ = 0.23) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย ($PNI_{Modified}$ = 0.21) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสอบถาม ($PNI_{Modified}$ = 0.19) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต($PNI_{Modified}$ = 0.14) และการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์ ($PNI_{Modified}$ = 0.13) ตามลำดับ

อาจารย์นิเทศก์ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสูงที่สุดเรื่อง การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ ($PNI_{Modified}$ = 0.24) รองลงมาคือ การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ($PNI_{Modified}$ = 0.13) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน ($PNI_{Modified}$ = 0.12) การออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน($PNI_{Modified}$ = 0.11) การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต ($PNI_{Modified}$ = 0.09) สำหรับเรื่องการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย ($PNI_{Modified}$ = 0.10) จัดอยู่ในลำดับที่ 6 เหมือนกัน ($PNI_{Modified}$ = 0.10) รองลงมา คือ การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบ สอบถาม ($PNI_{Modified}$ = 0.07) และการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์ ($PNI_{Modified}$ = 0.06) ตามลำดับ

ประเด็นที่มีความสอดคล้องกันในลำดับความสำคัญสูงที่สุด 3 ลำดับแรกจากการประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน ในลำดับที่ 1-3 ผลการจัดลำดับสอดคล้องกันระหว่างกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ สำหรับกลุ่มครูพี่เลี้ยงแม้ว่าผลการจัดลำดับจะแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ แต่ลำดับที่แตกต่างกันยังคงอยู่ในช่วงลำดับที่ 1-3 เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.7 ผลการจัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน

ประเด็น	ผู้บริหาร		ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์	
	PNI_{mod}	ลำดับ	PNI_{mod}	ลำดับ	PNI_{mod}	ลำดับ
1. การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน	0.19	3	0.20	4	0.16	4
2. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	0.20	2	0.26	1	0.17	1
3. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง	0.23	1	0.23	2	0.17	1
4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	0.17	4	0.22	3	0.17	1
5. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร	0.10	5	0.14	5	0.14	5

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมินสูงที่สุดเรื่อง การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}$ = 0.23) รองลงมาคือ การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}$ = 0.20) การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.19) การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.17) และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ($PNI_{Modified}$ = 0.10) ตามลำดับ

ครูพี่เลี้ยง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมินสูงที่สุดเรื่อง การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}$ = 0.26) รองลงมาคือ การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}$ = 0.23) การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.22) การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.20) และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ($PNI_{Modified}$ = 0.14) ตามลำดับ

อาจารย์นิเทศก์ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมินสูงที่สุดเท่ากัน 3 ประเด็น คือ การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.17) รองลงมาคือ การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.16) และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ($PNI_{Modified}$ = 0.14) ตามลำดับ

ประเด็นที่มีความสอดคล้องกันในลำดับความสำคัญสูงที่สุด 3 ลำดับแรกจากการประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน ได้แก่ การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน เนื่องจากลำดับที่มีความสำคัญสูงสุดในกลุ่มอาจารย์นิเทศก์เท่ากันใน 3 ประเด็น ทำให้ผลการจัดลำดับที่ 1-2 ไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นและผลการลำดับความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการพัฒนาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีลักษณะเป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตชื่อ Mentoring and Empowering Application 4 เนื้อหา ได้แก่ การประเมินตามสภาพจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการใช้ผลการประเมิน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ดำเนินการพัฒนาจากการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับหลักการและขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ และมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ก่อนนำร่างรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ก่อนนำไปใช้จริง นอกจากนี้ยังได้พัฒนาองค์ประกอบอื่น ๆ ในรูปแบบ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรการสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 3) ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

2.1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

2.1.1 ลักษณะสำคัญของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นรูปแบบที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมอำนาจเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มุ่งใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมิน เน้นให้เกิดการใช้เทคนิคและข้อค้นพบเกี่ยวกับการประเมินเพื่อปรับปรุงตนเองและกำหนดตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์
รูปแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ให้มีสมรรถนะในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2) เพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยการฝึกปฏิบัติการระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยได้รับการนิเทศจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

หลักการที่ใช้ในรูปแบบเป็นหลักการสำคัญในประเมินแบบเสริมพลังอำนาจทั้ง 10 หลักการ การปรับปรุง (improvement) ความเป็นเจ้าของชุมชน (community ownership) การรวม (inclusion) การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย (democratic participation) การตัดสินใจเชิงสังคม (social justice) องค์ความรู้ชุมชน (community knowledge) ยุทธวิธีที่เน้นหลักฐาน (evidence-based strategies) การพัฒนาสมรรถนะ (capacity building) การเรียนรู้ความเป็นองค์กร (organizational learning) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability)

สำหรับขั้นตอนของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นฝึกประสบการณ์ และ 3) ขั้นสรุปผล จำแนกเป็น 7 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อม (Pre-Training) 2) กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission) 3) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) 4) วางแผนการดำเนินงาน (Planning) 5) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) 6) ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) และ 7) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) มีกิจกรรมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 11 กิจกรรม และ 14 กิจกรรมสำหรับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ รวมเวลาในการดำเนินกิจกรรม 22 สัปดาห์

ผู้ใช้รูปแบบในฐานะนักประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ คือ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่ผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูต้องมีบทบาทเป็นผู้ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจโดยใช้กลยุทธ์ที่ใช้ในการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ได้แก่ การอำนวยความสะดวก (facilitation) การสร้างความกระจ่าง (illumination) การส่งเสริมสนับสนุน (advocacy) การให้คำปรึกษา (coaching) การให้เสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation) มิตรวิพากษ์ (critical friend) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ (collaboration) การกระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) ในทุกขั้นตอนได้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

2.1.2 ขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มี 3 ขั้นตอนหลัก และ 7 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1.2.1 ขั้นเตรียม ในขั้นเตรียม มี 1 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1.2.1.1 เตรียมความพร้อม (Pre-Training) เป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยการฝึกอบรมจากหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้สามารถนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2.2 ขั้นฝึกประสบการณ์ ในขั้นฝึกประสบการณ์ มี 4 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1.2.2.1 กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission) เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เป็นการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาตนเองที่จะส่งผลกระทบสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นการสร้างความเข้าใจในเป้าหมายของการพัฒนาตามพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของตนเองระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.1.2.2.2 เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) เป็นการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครูและประเมินโดยครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์เพื่อเก็บข้อมูลความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.1.2.2.3 วางแผนการดำเนินงาน (Planning) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินมาร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน โดยนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแผน ออกแบบกิจกรรม ดำเนินกิจกรรมตามได้วางแผนไว้ ปรับปรุงแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2.1.2.2.4 ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) เป็นการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ระหว่างการฝึกปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ มีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) อย่างต่อเนื่อง และใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงและการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และมีการให้ข้อมูลป้อนกลับไปยังศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.1.2.3 ขั้นสรุปผล ในขั้นสรุปผล มี 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1.2.3.1 ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตัดสินระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยมีครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมิน และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

2.1.2.3.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจากแฟ้มสะสมงาน และวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ซึ่งผลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป

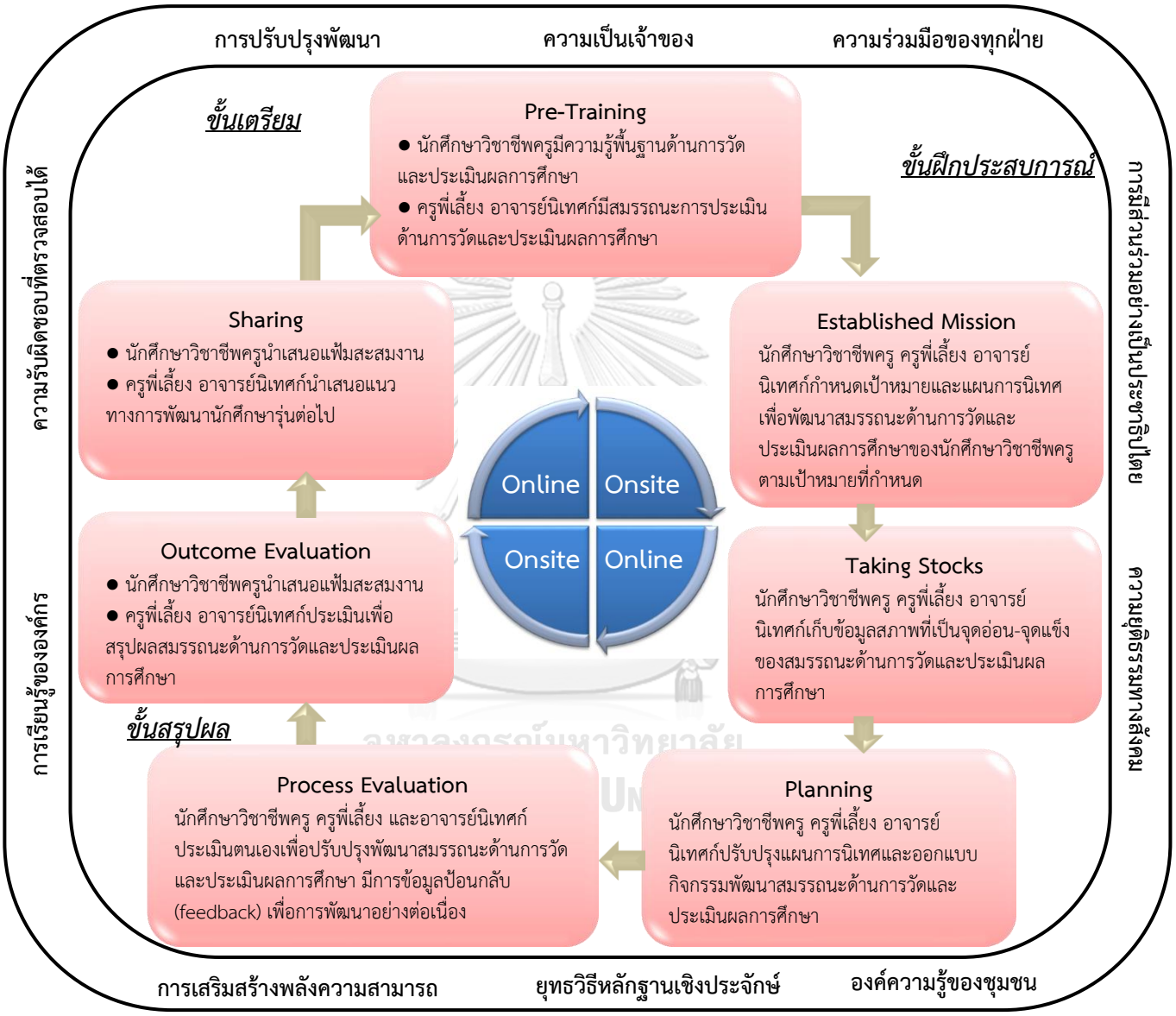

ภาพที่ 4.1 ขั้นตอนในรูปแบบการสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ในแต่ละขั้นตอนจะใช้หลักการของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 10 หลักการจำแนกตามกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 หลักการแบบเสริมพลังอำนาจที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบ

ขั้นตอน		**หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ**	
		กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	**ครูพี่เลี้ยงและ อาจารย์นิเทศก์**
ขั้นเตรียม	Pre-Training	การเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)
ขั้นฝึกประสบการณ์	Established Mission	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) การเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)
	Taking Stocks	หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)	หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)
	Planning	การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)	การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)
	Process Evaluation	การปรับปรุงพัฒนา (Improvement) การเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)	การปรับปรุงพัฒนา (Improvement) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability Ownership) การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ขั้นตอน		หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	
		กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	**ครูพี่เลี้ยงและ อาจารย์นิเทศก์**
ขั้นสรุปผล	Outcome Evaluation	ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice)	ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) หลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge)
	Sharing	ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) หลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge)	หลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) การเรียนรู้ขององค์กร (Organizational learning)

2.1.3 การดำเนินกิจกรรมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

การดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนจะมีช่วงเวลา กิจกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ บทบาทของผู้วิจัยและผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจแตกต่างกันออกไป แต่จะมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียม

ขั้นเตรียม ใช้ช่วงเวลาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มี 1 ขั้นตอนย่อย คือ เตรียมความพร้อม (Pre-Training) เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับ 1) กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู 2) กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้สามารถนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมในขั้นเตรียมครูพี่เลียงและอาจารย์นิเทศก์จะเกิดขึ้นที่มหาวิทยาลัยช่วงปฐมนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กิจกรรมที่ต้องดำเนินการกับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 1 กิจกรรม ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 3 กิจกรรม โดยผู้วิจัยในฐานะนักประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก (facilitation) กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เกิดผลลัพธ์ในแต่ละกิจกรรมดังนี้

ตารางที่ 4.9 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของผู้วิจัยและผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในขั้นเตรียม

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
ขั้นตอนที่ 1 Pre-Training 2 สัปดาห์ ก่อนเปิดภาคเรียน	**นักศึกษาวิชาชีพครู** ทบทวนความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักการเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)	กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) ให้เรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต	ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลศึกษา
	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 1. ประชุมสร้างความเข้าใจกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ในการกำหนด พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ร่วมกัน ได้แก่ ความสำคัญจำเป็นของการวัดและประเมินผลการศึกษา เป้าหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)	•อำนวยความสะดวก (facilitation) โดยการกระตุ้น ซักถามให้ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์แสดงความเห็นกันอย่างกว้างขวาง ไม่มีการปิดกั้นความคิดเห็นของแต่ละคน ชี้แนะเก็บหลักฐานสภาพที่เป็นอยู่ของบทบาทของ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	•พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่ยอมรับร่วมกันในฐานะผู้ประเมิน
	2. ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) 3. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการตามหลักการเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)	•กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) ให้เรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต	•ผลการลงข้อสรุปเลือกเนื้อหาที่ต้องการอบรมพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา •ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมิน

ขั้นฝึกประสบการณ์

ขั้นฝึกประสบการณ์ ใช้ช่วงเวลาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูได้ปฏิบัติการด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยได้รับการนิเทศจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ รวมเวลา 14 สัปดาห์ มี 4 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1) กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission) เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กำหนดแผนการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

2) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) เป็นการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู และประเมินโดยครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เพื่อเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสำหรับการดำเนินกิจกรรมสำคัญ

3) วางแผนการดำเนินงาน (Planning) นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ร่วมกันวางแผน และออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาให้สอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

4) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) เป็นการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ระหว่างการฝึกปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ มีการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงและการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ต้องดำเนินการกับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 7 กิจกรรม กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 7 กิจกรรม สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมเกิดขึ้นในโรงเรียนและในแอพพลิเคชั่น บนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต สำหรับในขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) มีการนำข้อมูลจากการประเมินมาใช้ในช่วงการสัมมนาระหว่างประสบการณ์ดังนั้นกิจกรรมจึงเกิดขึ้นที่มหาวิทยาลัย กิจกรรมในขั้นตอนนี้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่ทำร่วมกันระหว่างกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู และกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ โดยผู้วิจัยในฐานะนักประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก (facilitation) สร้างความกระจ่าง (illumination) ส่งเสริมสนับสนุน (advocacy) ให้คำปรึกษา (coaching) สร้างเสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation) มิตรวิพากษ์ (critical friend) สนับสนุนความร่วมมือ (collaboration) กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เกิดผลลัพธ์ในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของผู้วิจัยและผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในขั้นฝึกประสบการณ์

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
ขั้นตอนที่ 2 Established Mission สัปดาห์ที่ 1-2	**นักศึกษาวิชาชีพครู** 1. ศึกษางานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 2. ผู้วิจัยสร้างความเข้าใจกับนักศึกษาวิชาชีพครูในการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาร่วมกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ได้แก่ ความสำคัญจำเป็นของการวัดและประเมินผลการศึกษา	•อำนวยความสะดวก (facilitation) โดยการกระตุ้น ซักถามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ แสดงความเห็นกันอย่างกว้างขวาง ไม่มีการปิดกั้นความคิดเห็นของแต่ละคน •ให้คำปรึกษา (coaching) ในการเขียนแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	•พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ยอมรับร่วมกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
	เป้าหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)		
	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 1. ชี้แจง แนะนำ สาธิต และมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริง 2. ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดที่เกิดจากหลักการร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) และความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)	•ส่งเสริมสนับสนุน (advocacy) ให้เกิดการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนด	•แผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
ขั้นตอนที่ 3 Taking Stocks สัปดาห์ที่ 3-4	**นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์** นักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองโดยมีครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)	•สร้างความกระจ่าง (illumination) โดยการกระตุ้นให้เห็นถึงสภาพที่เป็นจุดแข็ง- จุดอ่อน	•ผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจุดแข็ง-จุดอ่อน
ขั้นตอนที่ 4 Planning สัปดาห์ที่ 5-6	**นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์** ร่วมกันออกแบบแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่เกิดจากหลักการร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) และความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)	•สร้างเสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation) •มิตรวิพากษ์ (critical friend) แผนการนิเทศและการออกแบบกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูทั้งภาคสนามและผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือ แท็บเล็ต •สนับสนุนความร่วมมือ (collaboration) ระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	•แผนการนิเทศที่ระบุกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
ขั้นตอนที่ 5 Process Evaluation สัปดาห์ที่ 7-16	**นักศึกษาวิชาชีพครู** 1. ฝึกปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักการปรับปรุงพัฒนา (Improvement) 2. ระบุประเด็นที่ต้องการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3. อบรมและสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปตามหลักการเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)	•ให้คำปรึกษา (coaching) กับนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ระหว่างการฝึกปฏิบัติ •กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) ให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งภาคสนามและผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต •อำนวยความสะดวก (facilitation) ในการสรุปประเด็นที่ต้องการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามความต้องการของนักศึกษาวิชาชีพครู	•ผลการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู •ประเด็นที่ต้องการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู •วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู
	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 1. ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนาตามหน้าที่ด้วยหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) Ownership)	•มิตรวิพากษ์ (critical friend) แผนการนิเทศและการออกแบบกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูทั้งภาคสนามและผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
	2. ปรับปรุงแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามหลักการการร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) และความเป็นเจ้าของ (Community) 3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ตามหลักการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)	•ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ (collaboration) ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	

ขั้นสรุปผล

ขั้นสรุปผล ใช้ช่วงเวลาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและวันปัจฉิมนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูและหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ซึ่งผลลัพธ์จากการฝึกปฏิบัติตามขั้นเตรียมและขั้นฝึกประสบการณ์ ในขั้นสรุปผล มี 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1) ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตัดสินระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยมีครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมินตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป

กิจกรรมที่ต้องดำเนินการกับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 3 กิจกรรม ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 4 กิจกรรม สถานที่ในการดำเนินการกิจกรรมอยู่ที่มหาวิทยาลัย ในช่วงกิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยในฐานะนักประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก (facilitation) สนับสนุนความร่วมมือ (collaboration) ระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เกิดผลลัพธ์ในแต่ละกิจกรรมดังนี้

ตารางที่ 4.11 ช่วงเวลา กิจกรรม บทบาทของผู้วิจัยและผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในขั้นสรุปผล

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
ขั้นตอนที่ 6 Outcome Evaluation สัปดาห์ที่ 17-18	**นักศึกษาวิชาชีพครู** นำเสนอแฟ้มสะสมงานตามตัวตนของนักศึกษาตามหลักความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) **ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์** 1. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันประเมินเพื่อตัดสินผลตามหลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) 2. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) ในการประเมินนักศึกษาในความดูแลของตนเอง	•อำนวยความสะดวก (facilitation) ในการจัดกิจกรรมนำเสนอแฟ้มสะสมงานและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม	•นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา •แฟ้มสะสมงานที่สะท้อนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	บทบาทของผู้วิจัย	ผลลัพธ์
ขั้นตอนที่ 7 Sharing สัปดาห์ที่ 19-20	**นักศึกษาวิชาชีพครู** 1. นำเสนอแฟ้มสะสมงานตามตัวตนของนักศึกษาตามหลักความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) ในนิทรรศการปัจฉิมนิเทศเพื่อสรุปผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) ร่วมกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ **ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์** 1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 2. กำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันเกิดเป็นการเรียนรู้ขององค์กร (Organizational learning)	•สนับสนุนความร่วมมือ (collaboration) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์	•แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูรุ่นต่อไป

ช่วงเวลาและการทำกิจกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในขั้นเตรียมขั้นฝึกประสบการณ์ และขั้นสรุปดังกล่าวข้างต้นสามารถเขียนเป็นแผนภาพความสัมพันธ์ได้ดังภาพที่ 4.2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

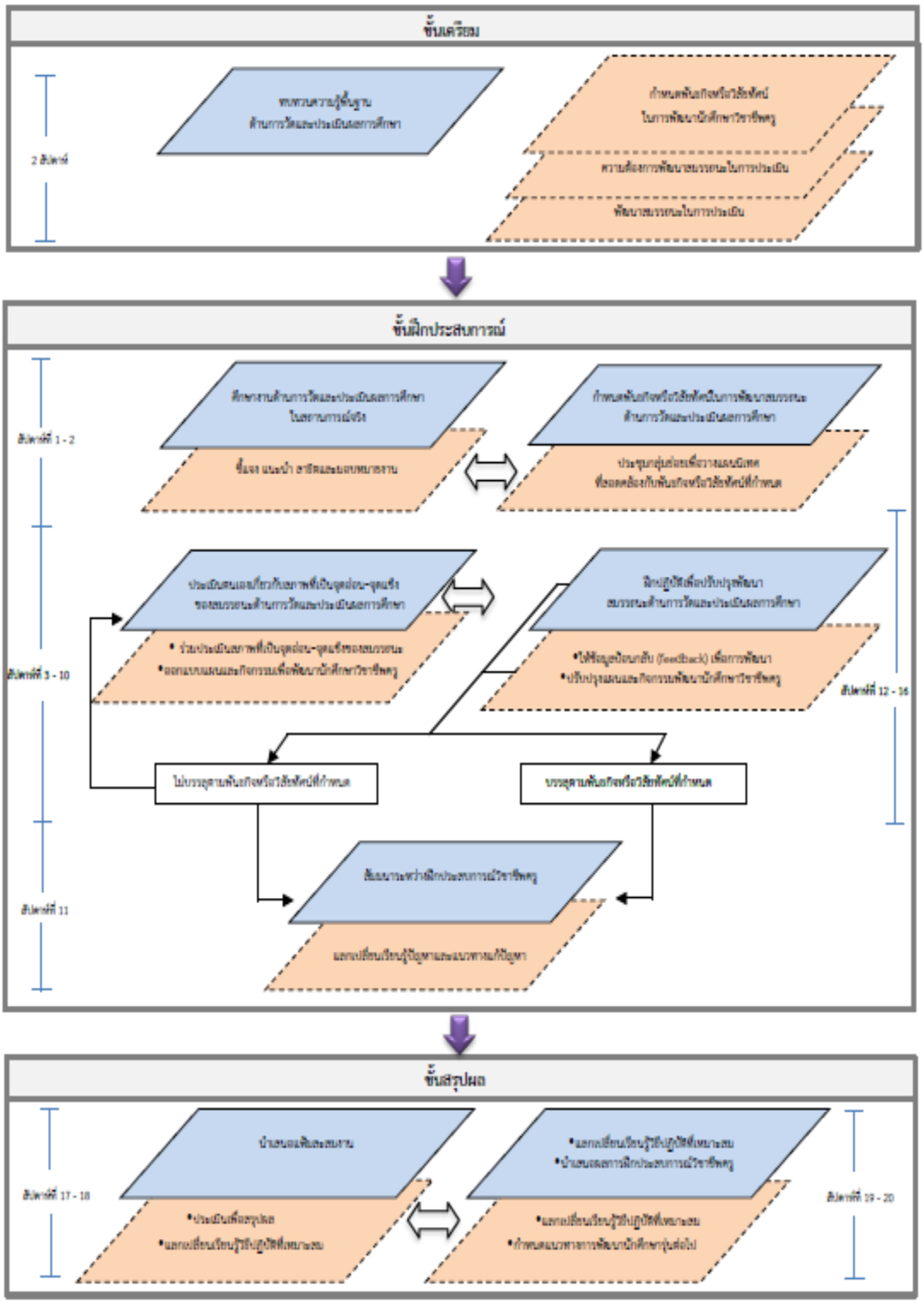

ภาพที่ 4.2 ช่วงเวลาและกิจกรรมสำคัญในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
ของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
ที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

2.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีดังนี้

2.1.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น และกำกับติดตามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ได้แก่

(1) หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

(2) หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

2.1.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ได้แก่

① แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

② แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

③ แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

④ แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

⑤ แบบทดสอบความรู้ในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

⑥ แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้

⑦ แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

การใช้เครื่องมือในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ตารางที่ 4.12 เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ขั้นตอน		สัปดาห์ที่	เครื่องมือที่ใช้	
			ส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น กำกับ ติดตาม	ประเมินสมรรถนะ
ขั้นเตรียม	Pre-Training	2 สัปดาห์ ก่อนเปิดภาคเรียน	(1) (2)	① ⑤ ⑥ ⑦

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ขั้นตอน		สัปดาห์ที่	เครื่องมือที่ใช้	
			ส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น กำกับ ติดตาม	ประเมินสมรรถนะ
ขั้นฝึกประสบการณ์	Established Mission	1 2	(1)	
	Taking Stocks	3 4	(1)	② ③
	Planning	5 6	(1)	
	Process Evaluation	7-16	(1)	
ขั้นสรุปผล	Outcome Evaluation	17 18	(1)	④
	Sharing	19 20	(1)	① ② ③ ⑤ ⑥ ⑦

2.2 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจก่อนนำไปทดลองใช้

การประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นการพิจารณาคุณภาพของรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเหมาะสมของขั้นตอน กิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประกอบไปด้วย คณบดีคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในภาพรวม

ประเด็น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. ขั้นเตรียม	4.75	.36	มากที่สุด	4.68	.19	มากที่สุด
2. ขั้นฝึกประสบการณ์	4.89	.27	มากที่สุด	4.80	.22	มากที่สุด
3. ขั้นสรุปผล	4.86	.28	มากที่สุด	4.84	.43	มากที่สุด
รวม	**4.86**	**.42**	**มากที่สุด**	**4.79**	**.51**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.13 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M= 4.86, SD = .42) (M = 4.79, SD = .51) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนของรูปแบบพบว่าทุกขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นฝึกประสบการณ์ และขั้นสรุปผลมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยขั้นฝึกประสบการณ์มีความเหมาะสมสูงที่สุด (M = 4.89, SD = .27) ในขณะที่ขั้นสรุปผลมีความเป็นไปได้สูงที่สุด(M = 4.84, SD = .43) สำหรับขั้นเตรียมมีความเหมาะสม (M = 4.75, SD = .36) และความเป็นไปได้ (M = 4.68, SD = .27) ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับขั้นตอนฝึกประสบการณ์และขั้นสรุปผล

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบขั้นเตรียม

ประเด็น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. นักศึกษาวิชาชีพครูทบทวนความรู้จากแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต	4.71	.76	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
2. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ประชุมสร้างความเข้าใจร่วมกัน	4.57	.79	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
3. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ระดมความคิดเห็นในการพัฒนาสมรรถนะในการประเมิน	4.71	.49	มากที่สุด	4.57	.79	มากที่สุด
4. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เข้าร่วมหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ	5.00	.00	มากที่สุด	4.43	.53	มาก
รวม	**4.75**	**.36**	**มากที่สุด**	**4.68**	**.19**	**มากที่สุด**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.14 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ในขั้นเตรียม พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดในทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ขั้นตอนการให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เข้าร่วมหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ (M = 5.00, SD = .00) สำหรับด้านความเป็นไปได้พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด 3 ใน 4 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากันคือ นักศึกษาวิชาชีพครูทบทวนความรู้จากแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต และครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ประชุมสร้างความเข้าใจร่วมกัน (M = 4.86, SD = .38)

ในขั้นตอนครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เข้าร่วมหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด แต่มีความเป็นไปได้ระดับมาก (M = 4.43, SD = .53) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับความเป็นไปได้ในขั้นตอนอื่น ๆ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาถึงความพร้อมและข้อจำกัดของนักศึกษาวิชาชีพครูในการใช้สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต

ตารางที่ 4.15 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบขั้นฝึกประสบการณ์

ประเด็น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. นักศึกษาวิชาชีพครูศึกษางานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจากสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ	5.00	.00	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
2. นักศึกษาวิชาชีพครูกำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจร่วมกันในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาร่วมกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	4.71	.49	มากที่สุด	4.71	.76	มากที่สุด
3. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ชี้แจง แนะนำ สาธิตและมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ประเด็น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
4. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู	4.86	.38	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
5. นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.86	.38	มากที่สุด	4.71	.49	มากที่สุด
6. นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันออกแบบการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู	4.71	.49	มากที่สุด	4.43	.79	มาก
7. นักศึกษาวิชาชีพครู ฝึกปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
8. นักศึกษาวิชาชีพครู ประเมินตนเองและระบุประเด็นที่ต้องการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.86	.38	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
9. นักศึกษาวิชาชีพครู อบรมและสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	5.00	.00	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
10. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนา	5.00	.00	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ประเด็น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
11. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ปรับปรุงแผนการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู	4.71	.76	มากที่สุด	4.86	.38	มากที่สุด
12. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	5.00	.00	มากที่สุด	4.71	.76	มากที่สุด
รวม	**4.89**	**.27**	**มากที่สุด**	**4.80**	**.22**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.15 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ในขั้นฝึกประสบการณ์ พบว่าขั้นตอนครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ชี้แจง แนะนำ สาธิตและมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเต็ม (M = 5.00, SD = .00) ทั้งด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณาด้านความเหมาะสมพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดในทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ขั้นตอนนักศึกษาวิชาชีพครูศึกษางานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจากสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ชี้แจง แนะนำ สาธิตและมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา นักศึกษาวิชาชีพครู ฝึกปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา นักศึกษาวิชาชีพครู อบรมและสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ (M = 5.00, SD = .00) สำหรับด้านความเป็นไปได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีเพียงขั้นตอนนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันออกแบบการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูเท่านั้นที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก (M = 4.43, SD = .79)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบขั้นสรุปผล

ประเด็น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. นักศึกษาวิชาชีพครูนำเสนอแฟ้มสะสมงาน	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด
2. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ประเมินเพื่อตัดสินผล	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด
3. ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมในการนิเทศนักศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด
4. นักศึกษาวิชาชีพครูนำเสนอแฟ้มสะสมงานในนิทรรศการปัจฉิมนิเทศ	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด
5. นักศึกษาวิชาชีพครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม	4.14	.69	มาก	4.29	.95	มาก
6. ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิทศก์แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด
7. กำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป	4.86	.38	มากที่สุด	4.57	.79	มากที่สุด
รวม	**4.86**	**.28**	**มากที่สุด**	**4.84**	**.43**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.16 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ในขั้นสรุปผล พบว่ามีขั้นตอนที่ได้คะแนนเฉลี่ยเต็ม (M = 5.00, SD = .00) ทั้งด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูนำเสนอแฟ้มสะสมงาน ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ประเมินเพื่อตัดสินผล ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม นักศึกษาวิชาชีพครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม และนักศึกษาวิชาชีพครูนำเสนอแฟ้มสะสมงานในนิทรรศการปัจฉิมนิเทศ รองลงมาคือ กำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไปมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม (M = 4.86, SD = .38) และความเป็นไปได้ (M = 4.57, SD = .79) ในระดับมากที่สุด มีเพียงขั้นตอนนักศึกษาวิชาชีพครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมเท่านั้นที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม (M = 4.14, SD = .69) และความเป็นไปได้ (M = 4.29, SD = .95) ในระดับมาก ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับขั้นตอนอื่น ๆ

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

3.1 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ประกอบไปด้วย หน่วยการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ผลการพัฒนาเครื่องมือมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจสรุปได้ดังนี้

3.1.1.1 ลักษณะสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์

หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะสำคัญดังนี้

3.1.1.1.1 หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ออกแบบให้มีลักษณะเป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตชื่อ Mentoring and Empowering Application ที่ใช้กับสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตที่หน้าจอเป็นระบบสัมผัส (touch screen) ในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) เท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 4.3 การระบุตัวตนก่อนเข้าใช้งาน Mentoring and Empowering Application

3.1.1.1.2 การใช้งานจำเป็นต้องระบุตัวตนก่อนเข้าใช้งาน การกำหนดรหัสผู้ใช้งานตามกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดรหัสการระบุตัวตนไว้ดังนี้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.17 การกำหนดรหัสผู้ใช้งาน Mentoring and Empowering Application

ประเภทผู้ใช้งาน	สาขาวิชา			
	การศึกษาปฐมวัย	เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์การศึกษา	พลศึกษา	ภาษาอังกฤษ
ครูพี่เลี้ยง	ms10 - ms17	ms01, ms03 - ms9	ms18 - ms25	ms26 - ms31
อาจารย์นิเทศก์	as01 - as02	as08 - as10	as05 - as07	as03 - as04
นักศึกษาวิชาชีพครู	รหัสนักศึกษา 9 หลัก			
ผู้วิจัย	ee00			

3.1.1.1.3 ส่วนประกอบการใช้งาน Mentoring and Empowering Application ออกแบบให้มีเมนูหลัก 3 ส่วน ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และข่าวสาร/ประกาศ ผู้ใช้งานสามารถเข้าใช้ได้เมื่อผ่านการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเท่านั้น

3.1.1.2 การใช้งาน Mentoring and Empowering Application

ส่วนประกอบการใช้งานแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และข่าวสาร/ประกาศ แต่ละส่วนประกอบมีรายละเอียดดังนี้

(1) หน่วยการเรียนรู้

เป็นส่วนที่ให้นักศึกษาได้เข้าเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ได้มาจากผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และ อาจารย์นิเทศก์ สรุปได้ 4 เนื้อหา ได้แก่ การประเมินตามสภาพจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการใช้ผลการประเมิน โดยสร้างเป็นคลิปวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันที่มีตัวละครหลัก 2 ตัว คือ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาวิชาชีพครู

ภาพที่ 4.4 เมนูหลักและหน่วยการเรียนรู้

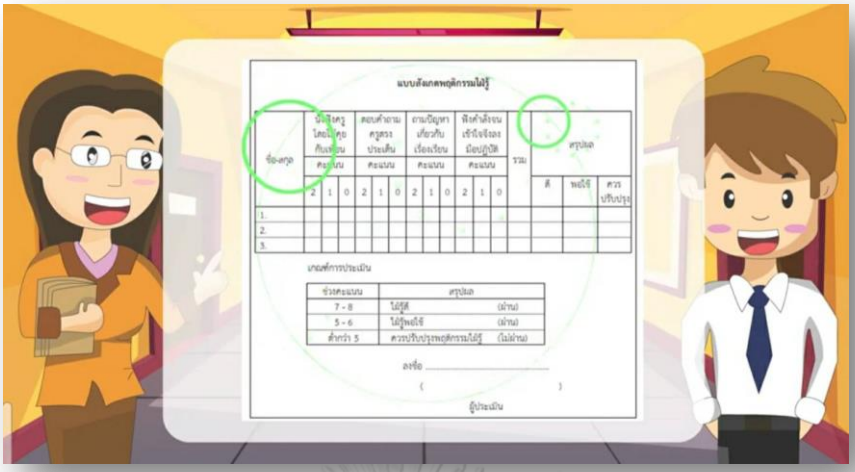

ภาพที่ 4.5 ตัวละครในคลิปวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชั่น

หากระบุตัวตนเข้าใช้งานเป็นนักศึกษาวิชาชีพครู ในแต่ละหน่วยจะมีแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนหน่วยละ 10 ข้อ โดยจะมีการสลับลำดับข้อสอบและในแบบทดสอบก่อนเรียน

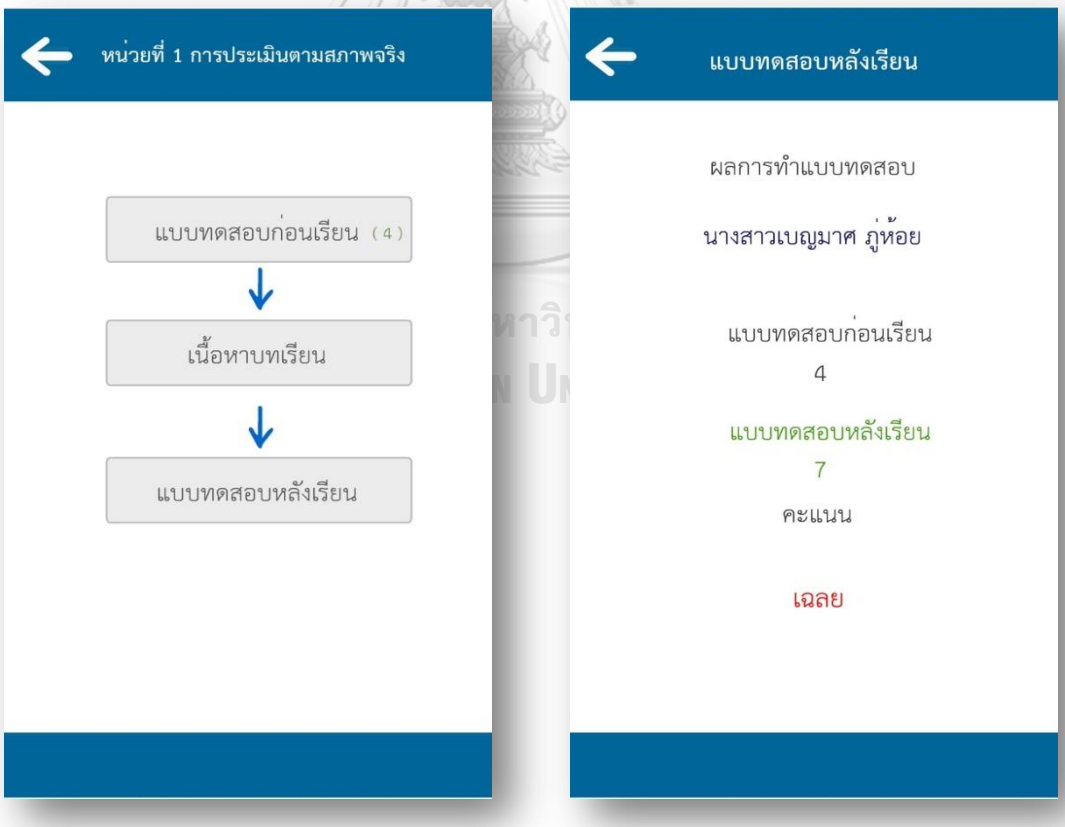

ภาพที่ 4.6 ลำดับขั้นการเข้าศึกษาในหน่วยการเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาวิชาชีพครูทำแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ เสร็จสิ้นจะมีการรายงานคะแนนรวม สำหรับในแบบทดสอบหลังเรียนนอกจากการรายงานคะแนนรวมแล้วนักศึกษาวิชาชีพครูสามารถเลือกดูเฉลยคำตอบในแต่ละข้อได้

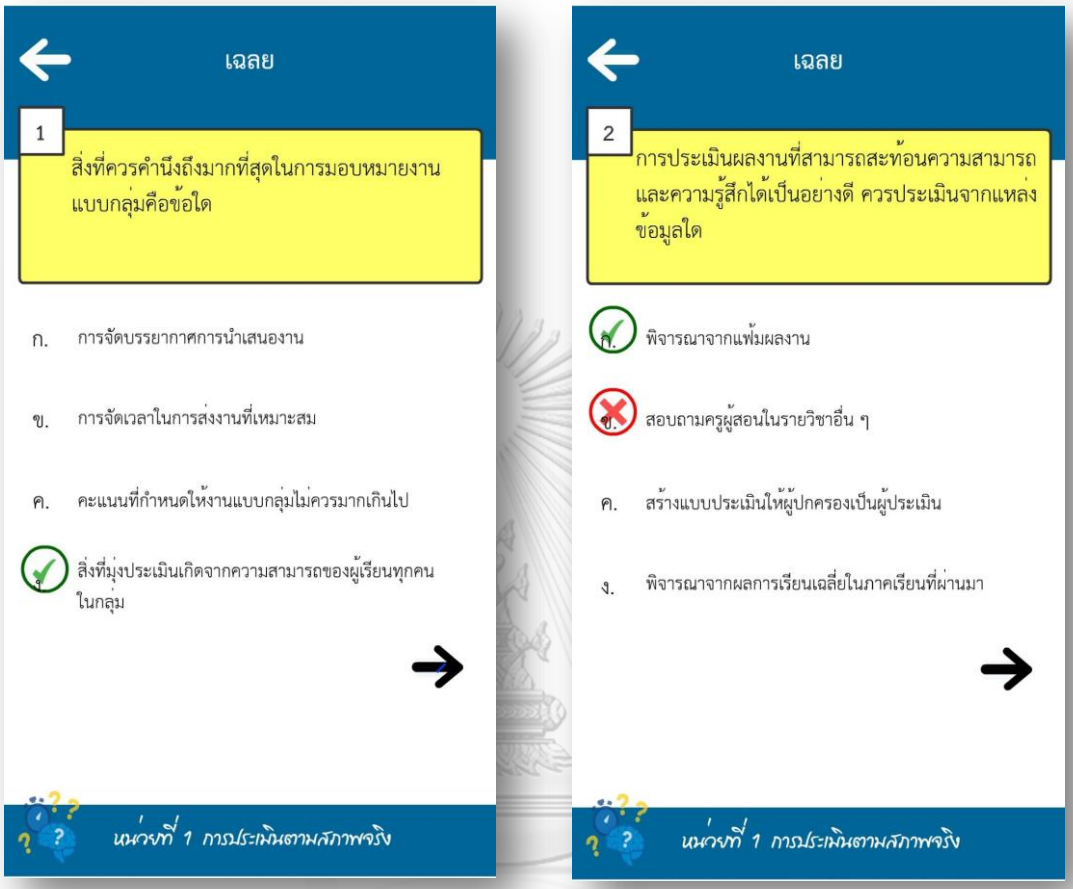

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาพที่ 4.7 การเลือกเฉลยคำตอบของแบบทดสอบหลังเรียน

(2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้

เป็นส่วนที่สร้างไว้สำหรับเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู และผู้วิจัย ผู้ใช้งานสามารถเลือกเข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ตามรายชื่อของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจะมีหัวข้อสำคัญที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินตนเองก่อนการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การวางแผนและออกแบบการวัดและประเมินผล 3) การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล 4) การให้คะแนน การรายงานคะแนน และการใช้ผลการประเมิน และ 5) อื่น ๆ การจุดแข็ง-จุดอ่อนที่สำคัญต่อการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ระบุไว้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่องทางการสนทนาเพื่อมอบหมายงาน การกำหนดวิธีการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู การให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางาน

ภาพที่ 4.8 การบันทึกกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ในเมนูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถอัพโหลดไฟล์เอกสาร ภาพ วีดีโอ และเสียงได้จากสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตได้โดยตรง และมีส่วนที่กำหนดวันและเวลาในการนิเทศครั้งต่อไปร่วมกันระหว่างครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู และผู้วิจัย

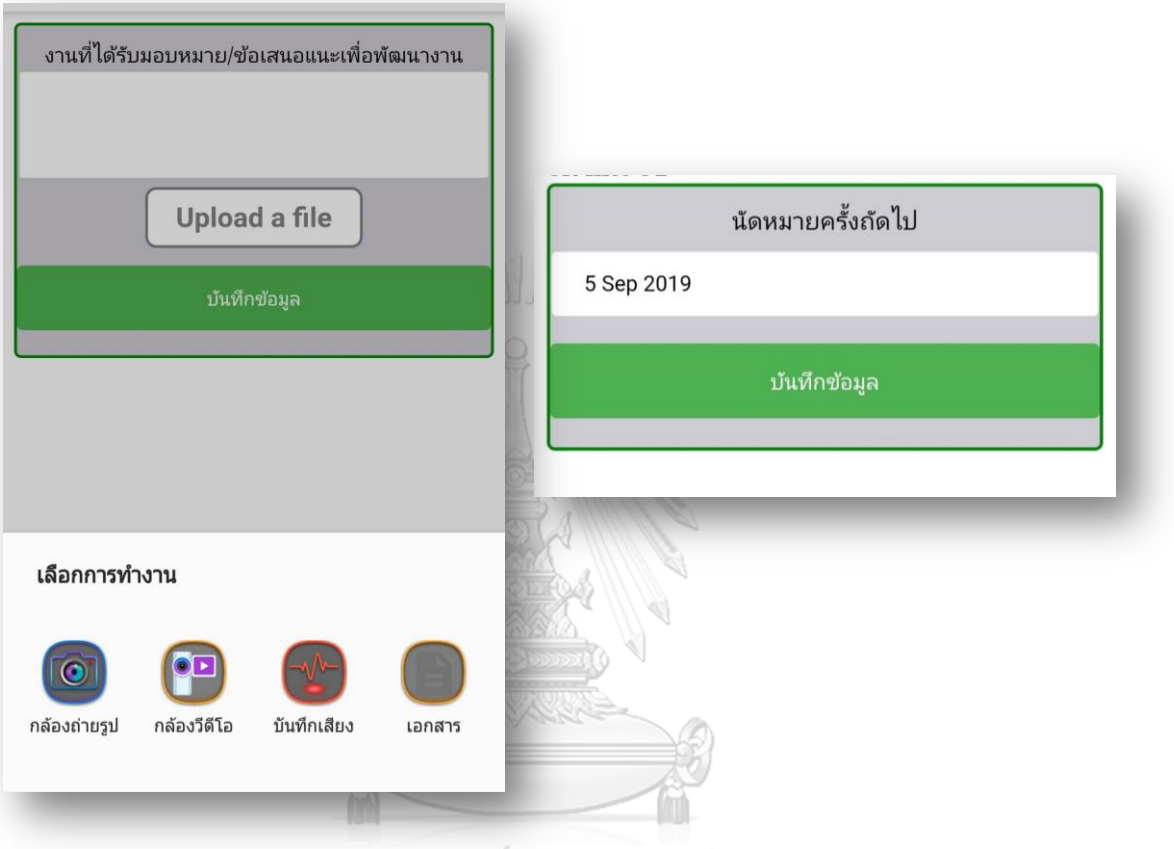

ภาพที่ 4.9 การกำหนดงานที่ได้มอบหมายและการนัดหมายครั้งถัดไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

(3) ข่าวสาร/ประกาศ

เป็นส่วนที่ใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์เอกสาร ข่าวสาร ประกาศต่าง ๆ จากผู้วิจัย จากศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อให้ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู ได้รับทราบและสามารถดาวน์โหลดไฟล์ไปใช้ประโยชน์ได้เลย

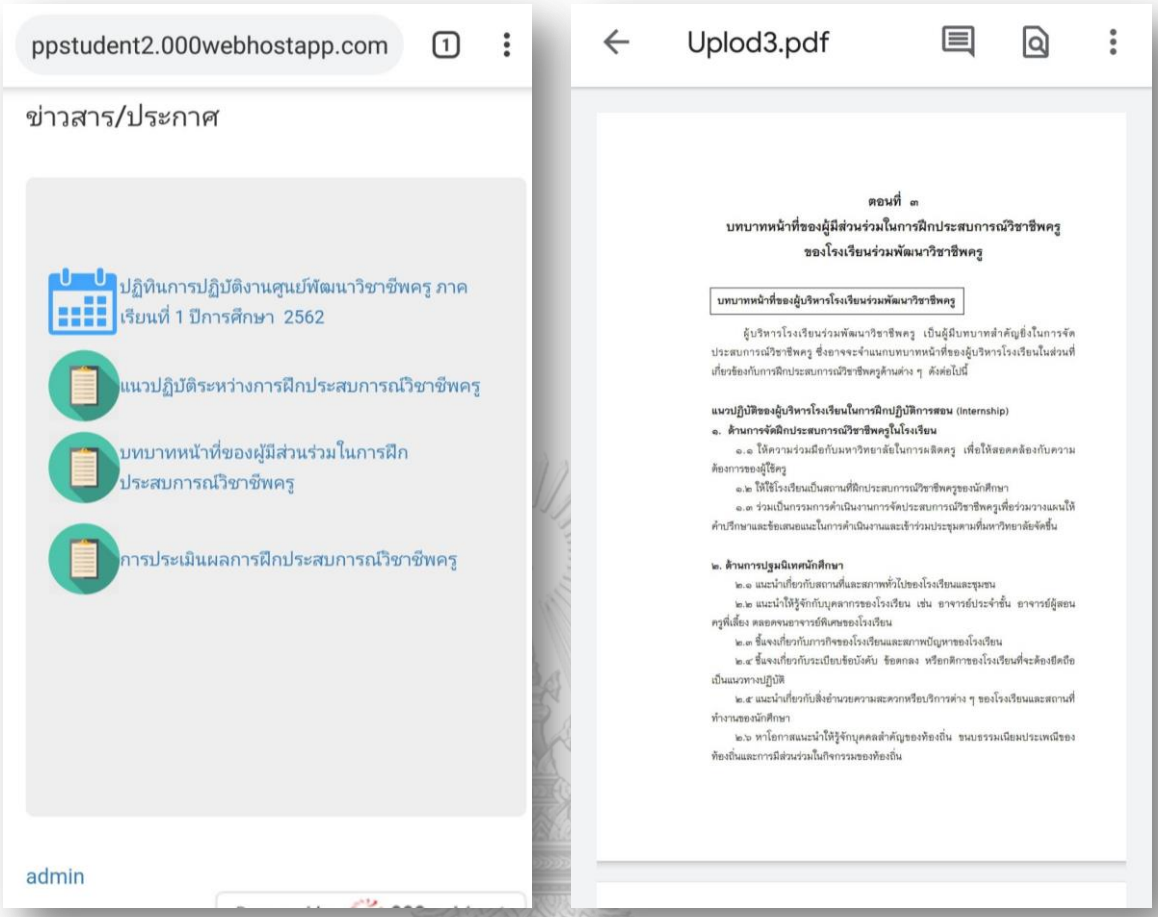

ภาพที่ 4.10 ข่าวสาร/ประกาศ

3.1.1.3 ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีลักษณะเป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application ได้นำไปทดลองใช้กับผู้ใช้งานกลุ่มครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 39 คน เพื่อประเมินคุณภาพด้านการเข้าถึงแอพพลิเคชั่น ด้านเนื้อหา และด้านการออกแบบ และนำไปปรับปรุงคุณภาพก่อนนำไปใช้จริงในระยะที่ 2 ระยะทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อ Mentoring and Empowering Application ในภาพรวม

ประเด็น	M	SD	แปลผล
1. ด้านการเข้าถึงแอพพลิเคชั่น	4.59	.70	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา	4.66	.56	มากที่สุด
3. ด้านการออกแบบ	4.69	.58	มากที่สุด
รวม	**4.66**	**.60**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ใช้ Mentoring and Empowering Application พึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.66, SD = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการออกแบบ (M = 4.69, SD = .58) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา (M = 4.66, SD = .56) ด้านการเข้าถึงแอพพลิเคชั่น (M = 4.59, SD = .70) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อการเข้าถึง Mentoring and Empowering Application

ประเด็น	M	SD	แปลผล
1. การดาวน์โหลดแอพพลิเคชั่นไม่ยุ่งยาก	4.67	.58	มากที่สุด
2. การยืนยันตัวตนช่วยเพิ่มความมั่นใจในการเข้าใช้แอพพลิเคชั่น	4.46	.85	มาก
3. แอพพลิเคชั่นสะดวกต่อการใช้งาน	4.64	.63	มากที่สุด
รวม	**4.59**	**.70**	**มากที่สุด**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ใช้ Mentoring and Empowering Application พึงพอใจต่อการเข้าถึง Mentoring and Empowering Application ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.59, SD = .70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 2 ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การดาวน์โหลดแอพพลิเคชั่นไม่ยุ่งยาก (M = 4.67, SD = .58) แอพพลิเคชั่นสะดวกต่อการใช้งาน (M = 4.64, SD = .63) ตามลำดับ รองลงมา คือ การยืนยันตัวตนช่วยเพิ่มความมั่นใจในการเข้าใช้แอพพลิเคชั่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (M = 4.46, SD = .85)

ตารางที่ 4.20 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อเนื้อหาใน Mentoring and Empowering Application

ประเด็น	M	SD	แปลผล
1. เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการ	4.59	.59	มากที่สุด
2. การลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง	4.79	.47	มากที่สุด
3. ตัวอย่างประกอบคำบรรยายชัดเจน	4.54	.55	มากที่สุด
4. จำนวนข้อสอบประจำบทเหมาะสม	4.72	.60	มากที่สุด
รวม	**4.66**	**.56**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ใช้ Mentoring and Empowering Application พึงพอใจต่อเนื้อหาใน Mentoring and Empowering Application ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.66, SD = .56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง (M = 4.79, SD = .47) จำนวนข้อสอบประจำบทเหมาะสม (M = 4.72, SD = .60) เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการ (M = 4.59, SD = .59) ตัวอย่างประกอบคำบรรยายชัดเจน (M = 4.54, SD = .55) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อการออกแบบ Mentoring and Empowering Application

ประเด็น	M	SD	แปลผล
1. เมนูใช้งานง่าย	4.82	.45	มากที่สุด
2. การออกแบบจอภาพดึงดูดความสนใจ	4.49	.68	มาก
3. การใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.56	.68	มากที่สุด
4. รูปภาพประกอบชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหา	4.69	.52	มากที่สุด
5. ขนาดและสีตัวอักษรเหมาะสม	4.72	.56	มากที่สุด
6. เสียงประกอบ เสียงบรรยายมีความเหมาะสม	4.85	.49	มากที่สุด
รวม	**4.69**	**.58**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ใช้ Mentoring and Empowering Application พึงพอใจต่อการออกแบบ Mentoring and Empowering Application อยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.69, SD = .58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 5 ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ เสียงประกอบ เสียงบรรยายมีความเหมาะสม (M = 4.85, SD = .49) เมนูใช้งานง่าย (M = 4.82, SD = .45) ขนาดและสีตัวอักษรเหมาะสม (M = 4.72, SD = .56) รูปภาพประกอบชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหา (M = 4.69, SD = .52) การใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน (M = 4.56, SD = .68) ตามลำดับ และการออกแบบจอภาพดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (M = 4.49, SD = .68)

ผลจากการประเมินของผู้ใช้ Mentoring and Empowering Application ได้นำไปปรับปรุงการใช้สีการการออกแบบจอภาพในส่วนของเมนูหลัก แบบทดสอบและเฉลยแบบทดสอบให้ดึงดูดความสนใจมากยิ่งขึ้น โดยปรับสีของเฉลยคำตอบและเพิ่มเติมรูปภาพที่ขอบล่างของจอภาพ

3.1.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

รายละเอียดของหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สรุปได้ดังนี้

3.1.2.1 ลักษณะสำคัญของหลักสูตร

(1) ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

(2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์สำคัญของหลักสูตรเพื่อ 1) ให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีมโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ถูกต้อง 2) ให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีทักษะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 3) ให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการนิเทศนักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

(3) โครงสร้างของหลักสูตร

ลำดับ	หน่วย	ระยะเวลา
1	การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะเป็นครูพี่เลี้ยง /อาจารย์นิเทศก์ กิจกรรมที่ 1 “แบบไหนกันที่ฉันเป็น” กิจกรรมที่ 2 “ตัวฉันสำคัญไหม”	 20 นาที 40 นาที
2	การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนางาน	1 ชั่วโมง
3	มโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	3 ชั่วโมง
4	วางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	1 ชั่วโมง

(4) ระยะเวลาการพัฒนาจำนวน 6 ชั่วโมง

(5) รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนา

รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนา ประกอบไปด้วยการบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และเกม

(6) การประเมินผล

ใช้วิธีการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรม การตรวจให้คะแนนจากใบงาน การทดสอบและการรายงานตนเอง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ใบงาน แบบทดสอบความเข้าใจในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบวัดเจตคติต่อการประเมิน

(7) แผนการจัดกิจกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

<u>หน่วยที่ 1 การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะที่เป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์</u>

สาระสำคัญ

ระยะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การปฏิบัติหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูทั้งด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะต่าง ๆ บทบาทของพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ต้องใช้การประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ควรมีทัศนคติที่ดีต่อการประเมิน เห็นความสำคัญและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
2. เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
3. เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะที่เป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

กิจกรรมที่ 1 “แบบไหนกันที่ฉันจะเป็น” (20 นาที)

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมได้รับสถานการณ์การให้คำปรึกษาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
2. ให้ทุกคนวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้พร้อมทั้งระบุพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ดังนี้

1) ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ที่ดี
2) ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ที่ไม่ดี

3. นำกระดาษที่เขียนเสร็จแล้วไปติดที่กระดานแยกตามสีของกระดาษ สีเขียว คือ พฤติกรรมของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ที่ดี สีเหลือง คือ พฤติกรรมของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ที่ไม่ดี
4. สมาชิกจับคู่แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ว่าเคยหรือไม่เคยแสดงพฤติกรรมนั้นหรือไม่ ด้วยเหตุผลใด พร้อมทั้งอธิบายพฤติกรรมของตนเองให้คู่ของตนฟัง ระบุจุดแข็งของตนเองที่ส่งเสริมการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ที่ดี เมื่อฟังพฤติกรรมของสมาชิกจับคู่แล้วให้สรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1) “ชอบตรงที่.....” มีลักษณะเป็นการแสดงความชื่นชมวิธีปฏิบัติที่ดี
2) “จะดีกว่านี้ถ้า.....” มีลักษณะเป็นการให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่ท่านเห็นว่าสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง

5. วิทยากรนำสรุป และลงข้อสรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

กิจกรรมที่ 2 “ตัวฉันสำคัญไหม” (40 นาที)

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็นกลุ่มเท่า ๆ กัน
2. ให้สมาชิกในกลุ่มเลือกตัวแทนที่คิดว่ามีความสามารถมากที่สุดในกลุ่มด้วยวิธีการใดก็ได้ จำนวน 1 คน และพร้อมตั้งชื่อให้กับบุคคลดังกล่าว เช่น เก่งกว่าท่านนี้ไม่มีอีกแล้ว เทพกลุ่ม 1

3. หลังจากได้ตัวแทนแล้วให้สมาชิกคนอื่น ๆ รวมกันเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม เช่น กลุ่มนี้พี่รักกลุ่มคนน่ารัก

4. แจกสถานการณ์ปัญหาเดียวกันให้กับตัวแทนที่คิดว่ามีความสามารถมากที่สุดแก้ปัญหาโดยลำพัง สำหรับสมาชิกคนอื่น ๆ ที่รวมกันเป็นกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหาโดยปรึกษากันได้

5. สุ่มเลือกผู้นำเสนอวิธีการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนด จากทั้ง 2 กลุ่ม

6. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมพิจารณาและอภิปรายความสำเร็จ ประสิทธิภาพของการแก้ปัญหา และระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ปัญหา

7. วิทยากรนำสรุป และลงข้อสรุปเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความสำคัญของการทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ การใช้การประเมินเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

<u>หน่วยที่ 2 การให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เพื่อพัฒนางาน</u>

สาระสำคัญ

ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์จำเป็นต้องมีความสามารถในการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ถูกต้อง เพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้นำข้อมูลไปพัฒนางานของตนเองอย่างต่อเนื่อง การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนางานสามารถทำได้หลายลักษณะ เช่น การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงลบ การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวก และการให้ข้อมูลป้อนกลับแบบเฉพาะเจาะจง

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เพื่อพัฒนางาน
2. เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงประโยชน์ของการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนางาน

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรนำอภิปรายก่อนสรุปในประเด็นต่อไปนี้
   - ท่านคิดว่าการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพควรเป็นอย่างไร
   - ท่านเคยให้ข้อมูลป้อนกลับด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในเรื่องใดบ้าง
   - ท่านเคยให้ข้อมูลป้อนกลับด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาบ่อยแค่ไหน
   - ผลลัพธ์จากการให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นอย่างไร
   - ปัญหาหรืออุปสรรคของการให้ข้อมูลป้อนกลับมีอะไรบ้าง

2. ขออาสาสมัครจำนวน 4 คน และชี้แจงให้ทราบว่า จะเชิญอาสาสมัครออกนอกห้องอบรมก่อนและจะให้กลับมาเข้าห้องทีละ 1 คน เพื่อค้นหาตุ๊กตา

3. ให้ตัวแทนเข้ารับการอบรมที่เหลือในห้องทำการซ่อนตุ๊กตา ตามลำดับและเงื่อนไขดังนี้

เงื่อนไขที่ 1	**เงื่อนไขที่ 2**	**เงื่อนไขที่ 3**	**เงื่อนไขที่ 4**
ให้ตัวแทนซ่อนตุ๊กตาในตำแหน่งที่หาได้ไม่ยากมาก ให้สามารถค้นเจอได้ในเวลา 2-3 นาที	ดำเนินการหลังเสร็จสิ้นตามขั้นตอน 4.1 ให้ตัวแทนซ่อนตุ๊กตาในตำแหน่งที่ค้นหา ได้ยากมากขึ้น และให้ค้นหาเป็นเวลา 2-3 นาที	ดำเนินการหลังเสร็จสิ้นตามขั้นตอน 4.2 ให้ตัวแทนซ่อนตุ๊กตาในตำแหน่งที่ค้นหาได้ยากมากขึ้น และให้ค้นหาเป็นเวลา 2-3 นาที	ดำเนินการหลังเสร็จสิ้นตามขั้นตอน 4.3 ให้ตัวแทนซ่อนตุ๊กตาในตำแหน่งที่ค้นหาได้ยากมากขึ้น และให้ค้นหาเป็นเวลา 2-3 นาที

4. ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของผู้เข้ารับการอบรมที่เหลือในการทำกิจกรรมดังนี้

4.1 การเงียบเฉย (Silent Feedback) เมื่ออาสาสมัครคนที่ 1 เข้ามาในห้องอบรม ให้สมาชิกทุกคนเงียบและเคลื่อนไหวให้น้อยที่สุด

4.2 การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงลบ (Negative Feedback) เมื่ออาสาสมัครคนที่ 2 เข้ามาในห้องอบรม ให้สมาชิกทุกคนได้ตอบสนองในเชิงลบ ไม่แสดงสิ่งใดให้เป็นการรู้อย่างชัดเจนว่าตุ๊กตาอยู่ใกล้หรือไกลจากอาสาสมัครคนที่ 2 ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนต้องควบคุมการแสดงออกให้เป็นไปตามกติกา ไม่ควรตอบสนองต่อการร้องขอความช่วยเหลือต่าง ๆ ในการบอกทิศทางหรือการเป็นผู้ช่วย

<u>ตัวอย่าง</u> การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงลบ (Negative Feedback)

- ช่วยเหลือตัวเองแล้วกัน
- ดูเหมือนว่าคุณจะหาตุ๊กตาไม่เจอ
- คล่องแคล่วกว่านี้อีกได้ไหม

4.3 การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวก (Positive Feedback) เมื่ออาสาสมัครคนที่ 3 เข้ามาในห้องอบรม ให้สมาชิกทุกคนได้ตอบสนองในเชิงบวก แต่จะต้องไม่เป็นข้อมูลที่ชี้ชัดให้เป็นการรู้อย่างชัดเจนว่าตุ๊กตาอยู่ใกล้หรือไกลจากอาสาสมัครคนที่ 3 ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนต้องควบคุมการแสดงออกให้เป็นไปตามกติกา ไม่ควรตอบสนองต่อการร้องขอความช่วยเหลือต่าง ๆ ในการบอกทิศทางหรือการเป็นผู้ช่วย

<u>ตัวอย่าง</u> การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวก (Positive Feedback)

- พยายามอีกหน่อย
- ผมเชื่อมั่นในตัวคุณ
- คุณทำได้ดีแล้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Feedback) เมื่ออาสาสมัคร คนที่ 4 เข้ามาในห้องอบรม ให้สมาชิกทุกคนได้บอกข้อมูลที่ชี้ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และให้การเสนอแนะสำหรับการค้นหาตุ๊กตา ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนต้องควบคุมการแสดงออกให้เป็นไปตามกติกา ไม่ควรตอบ สนองต่อการร้องขอความช่วยเหลือต่าง ๆ ในการบอกทิศทางโดยตรง

ตัวอย่าง การให้ข้อมูลป้อนกลับแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Feedback)

- ทำต่อเนื่องไปอีก
- กำลังเข้าใกล้เป้าหมายแล้ว
- ก้าวขาให้ยาวขึ้นอีกนิด

หรืออาจเป็นการตอบสนองต่อคำถามที่ว่าใช่หรือไม่ใช่

5. สอบถามอาสาสมัครทั้ง 4 คน ตามลำดับการเข้ามาในห้อง ด้วยคำถามต่อไปนี้

- ท่านรู้สึกอย่างไรขณะที่กำลังหาตุ๊กตา
- ท่านรู้สึกอย่างไรขณะที่ท่านได้รับข้อมูลป้อนกลับ

6. สอบถามผู้เข้ารับการอบรมที่เหลือด้วยคำถามต่อไปนี้

- หากท่านให้ข้อมูลป้อนกลับไปยังนักศึกษาวิชาชีพครู ใน 4 ลักษณะนี้ทุกวัน ท่านคิดว่าจะมีผลกระทบอย่างไรต่อตัวท่านและนักศึกษาวิชาชีพครู

7. วิทยากรนำสรุป และลงข้อสรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการให้ข้อมูลป้อนกลับที่สามารถนำไปใช้ในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ได้

หน่วยที่ 3 มโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาระสำคัญ

การวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญที่ดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน ในการฝึกประสบการณ์สอนครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ต้องนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งผู้นิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ดีควรจะต้องมีมโนทัศน์ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการข้อมูลป้อนกลับที่ถูกต้องกับนักศึกษาวิชาชีพครูได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุดประสงค์

เพื่อให้ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องนิเทศด้านการวัดและประเมิน ผลการศึกษาตามความต้องการจำเป็น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรบรรยายเนื้อหาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามความต้องการจำเป็นของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
2. อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการทำใบกิจกรรมในแต่ละเนื้อหา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง ประสบการณ์ในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

หัวข้อเนื้อหา

เนื้อหา	ใบกิจกรรม
1. ความรู้พื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	ใบกิจกรรมที่ 1
2. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา	ใบกิจกรรมที่ 2
3. การประเมินตามสภาพจริง	ใบกิจกรรมที่ 3
4. วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง	ใบกิจกรรมที่ 4
5. แบบทดสอบ	ใบกิจกรรมที่ 5
6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา	ใบกิจกรรมที่ 6
7. คะแนนและการรายงานผลคะแนน	ใบกิจกรรมที่ 7

<u>หน่วยที่ 4 การนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา</u>

สาระสำคัญ

บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ต้องนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อพัฒนาให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะบรรลุตามเป้าหมายตามมาตรฐานวิชาชีพครู ดังนั้นจำเป็นต้องวางแผนการนิเทศเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

จุดประสงค์

เพื่อให้ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ออกแบบการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาได้

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อออกแบบการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาร่วมกัน
2. แจกตัวอย่างสถานการณ์ปัญหาและแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มละ 1 ชุด (ใบกิจกรรมที่ 8)
3. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นต่าง ๆ เช่น การประเมินตรงตามตัวชี้วัดหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ การเลือกใช้เครื่องมือมีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นต้น
4. สมาชิกร่วมกันวิเคราะห์เพื่อวางแผนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (ใบกิจกรรมที่ 9) ที่สอดคล้องกับขั้นตอนในรูปแบบขั้นฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
5. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

3.1.2.2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตร

หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้ตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ทดลองใช้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรด้านการออกแบบหลักสูตร ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนา และความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละหน่วย และนำไปปรับปรุงคุณภาพก่อนนำไปใช้ในระยะที่ 2 ระยะทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.22 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ประเด็น	M	SD	แปลผล
ด้านการออกแบบหลักสูตร 1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับหลักการและแนวทางการจัดอบรม	5.00	.00	มากที่สุด
2. เนื้อหาของหลักสูตรครบถ้วนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5.00	.00	มากที่สุด
3. เนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4.60	.55	มากที่สุด
4. ลำดับเนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
5. รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม	4.80	.45	มากที่สุด
6. กิจกรรมการอบรมมีความหลากหลาย	4.80	.45	มากที่สุด
7. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
8. วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลมีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
หน่วยที่ 1 การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ 1. เนื้อหาในหน่วยที่ 1 มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5.00	.00	มากที่สุด
2. รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
3. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
หน่วยที่ 2 การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนางาน 1. เนื้อหาในหน่วยที่ 2 มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5.00	.00	มากที่สุด
2. รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม	4.40	.55	มาก
3. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ประเด็น	M	SD	แปลผล
หน่วยที่ 3 มโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา			
1. เนื้อหาในหน่วยที่ 3 มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5.00	.00	มากที่สุด
2. รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม	4.20	.45	มาก
3. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม	4.60	.55	มากที่สุด
หน่วยที่ 4 วางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา			
1. เนื้อหาในหน่วยที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5.00	.00	มากที่สุด
2. รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม	4.75	.50	มากที่สุด
3. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม	4.80	.45	มากที่สุด
รวม	**4.85**	**.36**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.22 พบว่าในภาพรวมหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (M = 4.85, SD = .36) เมื่อพิจารณาด้านการออกแบบหลักสูตรพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับหลักการและแนวทางการจัดอบรม เนื้อหาของหลักสูตรครบถ้วนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ลำดับเนื้อหา ระยะเวลาของหลักสูตร วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลมีความเหมาะสม (M = 5.00, SD = .00) รองลงมา คือ รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม และกิจกรรมการอบรมมีความหลากหลาย (M = 4.80, SD = .45) และเนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม (M = 4.60, SD = .55) ตามลำดับ สำหรับประเด็นความถูกต้องของเนื้อหาตามหลักวิชาการทุกหน่วย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (M = 5.00, SD = .00) ประเด็นรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม หน่วยที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด (M = 5.00, SD = .00) รองลงมาคือ หน่วยที่ 4 (M = 4.75, SD = .50) สำหรับหน่วยที่ 2 (M = 4.44, SD = .55) และหน่วยที่ 3 (M = 4.20, SD = .45) มีความเหมาะสมมาก ประเด็นระยะเวลาการอบรมพบว่าทุกหน่วยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด หน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 5.00, SD = .00) รองลงมา คือ หน่วยที่ 4 (M = 4.80, SD = .45) และหน่วยที่ 3 (M = 4.60, SD = .55) ตามลำดับ

จากผลการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญได้นำนำไปไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.23 ผลการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

หน่วย	ผลการปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะ
1. การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ กิจกรรม “แบบไหนกันที่ฉันเป็น” กิจกรรม “ตัวฉันสำคัญไหม”	ปรับภาษาในการใช้การคำถามกระตุ้น
2. การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนางาน	สอดแทรกหัวข้อจรรยาบรรณในการประเมินในขั้นตอนการอภิปรายเพื่อสรุปผล
3. มโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	- จัดกิจกรรมให้มีลักษณะเป็น Active Learning - ปรับการใช้ภาษาในใบกิจกรรมที่ 4
4. วางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	เพิ่มความซับซ้อนของสถานการณ์ตัวอย่างในการวางแผนนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

3.2 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีจำนวน 7 เครื่องมือ จำแนกได้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูประกอบไปด้วย 4 เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน ลักษณะเครื่องมือ และคุณภาพเครื่องมือแต่ละชนิดสรุปได้ดังนี้

3.2.1.1 แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

(1) ลักษณะเครื่องมือ

แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ข้อสอบจำแนกตามโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4.24 โครงสร้างแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบจำแนกตามระดับพฤติกรรม			รวมจำนวนข้อสอบ	ข้อที่
		รู้จำ	เข้าใจ	นำไปใช้		
1. หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา	1.1 บอกหลักการและปรัชญาของการวัดและประเมินผลการศึกษาได้	2	-	-	2	1-2
	1.2 บอกจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการศึกษาได้	1	-	-	1	3
	1.3 เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องตามหลักการ	-	1	1	2	4-5
	1.4 จำแนกพฤติกรรมทางการศึกษาได้	-	1	-	1	6
	1.5 เขียนมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดได้อย่างถูกต้อง	1	1	-	2	7-8
	1.6 บอกความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดได้อย่างถูกต้อง	-	2	-	2	9-10
2. การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลการศึกษา	2.1 เลือกใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้อง	-	-	6	6	11-16
	2.2 บอกขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบได้อย่างถูกต้อง	1	-	-	1	17
	2.3 อธิบายความหมาย หลักการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบได้	2	-	1	3	18-20
3. การประเมินตามสภาพจริง	3.1 อธิบายหลักการและเครื่องมือในการประเมินตามสภาพจริงได้	3	-	-	3	21-23
	3.2 ออกแบบการประเมินตามสภาพจริงได้	-	1	-	1	24
	3.3 บอกองค์ประกอบ คุณลักษณะสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ได้	-	1	1	2	25-26

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบจำแนกตามระดับพฤติกรรม			รวมจำนวนข้อสอบ	ข้อที่
		รู้จำ	เข้าใจ	นำไปใช้		
4. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน	4.1 บอกหลักการที่ใช้ในการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	4	-	-	4	27-30
	4.2 บอกประโยชน์ของการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	1	-	-	1	31
5. การประเมินภาคปฏิบัติ	5.1 บอกหลักการสำคัญในการประเมินภาคปฏิบัติได้	-	1	1	2	32-33
	5.2 ออกแบบการประเมินภาคปฏิบัติได้	1	2	-	3	34-36
6. การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม	6.1 อธิบายการใช้การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวมได้	-	2	-	2	37-38
	6.2 บอกวิธีการใช้ผลการประเมินแบบย่อยและแบบรวมได้	-	1	1	2	39-40
รวม		**16**	**13**	**11**	**40**	

(2) คุณภาพเครื่องมือ

(2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

(2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson method) มีค่าเท่ากับ .93

(2.3) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยการหาค่าความยาก (Difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก (Discriminant index) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีคุณภาพเหมาะสม คือ มีค่าความยาก .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ข้อสอบที่คัดเลือกไว้มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .31-.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .25-.88 ความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบสรุปได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.25 ความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

อำนาจจำแนก (r)	ความยาก (p)		
	ค่อนข้างยาก (.20-.39)	ยากพอเหมาะ (.40-.59)	ค่อนข้างง่าย (.60-.80)
จำแนกได้พอใช้ (.20-.29)	ข้อ 1		ข้อ 2, 37
จำแนกได้ดี (.30-.39)	ข้อ 33	ข้อ 5, 7, 10, 14, 17, 26, 38	ข้อ 18, 22, 30, 39
จำแนกได้ดีมาก (.40 ขึ้นไป)	ข้อ 4, 21, 23, 25, 35, 36	ข้อ 6, 8, 9, 19, 20, 24, 27, 28, 29, 31, 40	ข้อ 3, 11, 12, 13, 15, 16, 32, 34

3.2.1.2 แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

(1) ลักษณะเครื่องมือ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ประเมิน ชื่อนักศึกษาวิชาชีพครู และสาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครู ตอนที่ 2 ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ 3 ระดับ แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 พิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ประเด็นการประเมิน และส่วนที่ 2 พิจารณาจากพฤติกรรมการปฏิบัติงาน จำนวน 7 ประเด็นการประเมิน จำนวนข้อคำถามและน้ำหนักคะแนนในแต่ละส่วน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.26 โครงสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ประเด็นการประเมิน		จำนวนข้อรายการ	น้ำหนักคะแนน	คะแนน
1. ส่วนที่ 1 พิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้	1.1 การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	1	3	10
	1.2 การเลือกใช้เครื่องมือ/วิธีการประเมินที่เหมาะสม	1	4	
	1.3 การกำหนดเกณฑ์ประเมินชิ้นงานของผู้เรียน	1	3	

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน		จำนวนข้อรายการ	น้ำหนักคะแนน	คะแนน
2. ส่วนที่ 2 พิจารณาจากพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	2.1 การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษา	4	11	35
	2.2 การเขียนข้อสอบ	1	3	
	2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	2	6	
	2.4 การประเมินตามสภาพจริง	1	6	
	2.5 การให้ข้อมูลป้อนกลับ	2	5	
	2.6 การใช้ผลการประเมิน	1	2	
	2.7 การจัดเก็บผลการประเมิน	1	2	

(2) คุณภาพเครื่องมือ

(2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) มีดัชนี IOC ระหว่าง .80-1.00

(2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความความเที่ยงของแบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ โดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (Intraclass Correlation Coefficient) มีค่าความเที่ยง (IRR) เท่ากับ .92 ในส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่พิจารณาทักษะปฏิบัติจากแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า IRR เท่ากับ .91 และส่วนที่ 2 พิจารณาจากทักษะปฏิบัติจากพฤติกรรมการปฏิบัติงาน มีค่า IRR เท่ากับ .88

3.2.1.3 แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

(1) ลักษณะเครื่องมือ

แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และเกรดเฉลี่ยสะสม ตอนที่ 2 เจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ จำแนกออกเป็นข้อคำถามทางบวก 11 ข้อ และข้อคำถามทางลบ 9 ข้อ จำนวนข้อคำถามในแต่ละประเด็นการประเมิน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.27 โครงสร้างแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	
		ทางบวก	ทางลบ
1. เห็นประโยชน์คุณค่าของการประเมิน	1.1 ความรู้สึกในการใช้กระบวนการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน	8 ข้อ (ข้อที่ 1, 4, 5, 9, 11, 12, 13, 14)	7 ข้อ (ข้อที่ 2, 3, 6, 7, 8, 10, 15)
	1.2 เห็นความสำคัญของวัดและประเมินผลการศึกษา		
2. ตะหนักถึงจรรยาบรรณของการประเมิน	2.1 ใช้การประเมินเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเรียน	3 ข้อ (ข้อที่ 16, 18, 19)	2 ข้อ (ข้อที่ 17, 20)
	2.2 ประเมินและรายงานผลการประเมินอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา		

(2) คุณภาพเครื่องมือ

(2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

(2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความความเที่ยงของแบบแบบวัดเจตคติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ .83

(2.3) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามมีรายละเอียด ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.28 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1. การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการฝึกฝน	.30
2. การวัดและประเมินผลการศึกษามีส่วนทำให้ท่านเกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	.36
3. งานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาทำให้ท่านเกิดความเครียด	.28
4. ท่านรู้สึกสนุกสนานที่ได้ใช้การประเมินในการจัดการเรียนการสอน	.50
5. ท่านชอบใช้เกณฑ์การประเมินเป็นเครื่องมือกระตุ้นผู้เรียน	.43
6. ท่านอึดอัดใจที่ต้องประเมินความสามารถของผู้เรียน	.63
7. การประเมินระหว่างเรียนทำให้ครูสอนเนื้อหาสาระหลักได้น้อยลง	.26
8. บ่อยครั้งที่การประเมินผู้เรียนสร้างความยากลำบากให้กับท่าน	.23
9. ผลการประเมินของนักเรียนที่ไม่ผ่าน เป็นเรื่องที่ท้าทายความสามารถของครูในการพัฒนาผู้เรียน	.54
10. การรายงานคะแนนระหว่างเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงพัฒนาตนเอง ทำให้ผลการประเมินขาดความน่าเชื่อถือ	.56
11. งานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นงานที่ท้าทาย	.61
12. ท่านเชื่อมั่นว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยดีขึ้น	.63
13. การวัดและประเมินผลการศึกษามีคุณค่าต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน	.41
14. การประเมินผลการศึกษามีประโยชน์ควรนำมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	.30
15. การประเมินเป็นเรื่องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เพราะยังไงผู้เรียนก็ได้เลื่อนชั้น	.24
16. ท่านมักจะใช้การประเมินเพื่อสะท้อนความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน	.29
17. การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนไม่จำเป็นสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู	.30
18. ท่านรู้สึกท้าทายหากต้องสร้างเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่มีคุณภาพดีได้เทียบเท่าเครื่องมือมาตรฐาน	.42
19. ท่านประเมินผู้เรียนด้วยความยุติธรรม	.51
20. การเสนอผลประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ในทางปฏิบัติ	.46

3.2.1.4 แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

(1) ลักษณะเครื่องมือ

แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ 3 ระดับ จำนวน 4 ประเด็นการประเมิน จำนวนข้อคำถามและน้ำหนักคะแนน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.29 โครงสร้างแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

ประเด็นการประเมิน	จำนวนข้อคำถาม	น้ำหนักคะแนน	คะแนน
1. ความสอดคล้องระหว่างผลงานกับจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน	1	6	15
2. การสะท้อนความคิด	1	3	
3. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1	3	
4. การจัดระบบแฟ้ม	4	3	

(2) คุณภาพเครื่องมือ

(2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินแฟ้มสะสมงานโดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

(2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความความเที่ยงของแบบประเมินแฟ้มสะสมงานที่มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ โดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (Intraclass Correlation Coefficient) มีค่าความเที่ยง (IRR) เท่ากับ .94

3.2.2 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูประกอบไปด้วย 3 เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ลักษณะเครื่องมือ และคุณภาพเครื่องมือแต่ละชนิด สรุปได้ดังนี้

3.2.2.1 แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

(1) ลักษณะเครื่องมือ

แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ มีโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4.30 โครงสร้างแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบจำแนกตามระดับพฤติกรรม			รวมจำนวนข้อสอบ	ข้อที่
		รู้จำ	เข้าใจ	นำไปใช้		
1. หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา	1.1 บอกหลักการและปรัชญาของการวัดและประเมินผลการศึกษาได้	2	-	-	2	1, 2
	1.2 ให้ข้อเสนอแนะโดยใช้หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างถูกต้อง	-	1	-	1	3
2. การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลการศึกษา	2.1 บอกขั้นตอน หลักการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลการศึกษาได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	3	6, 7, 8
	2.2 ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางการศึกษาได้	-	1	1	2	4, 5
3. การประเมินตามสภาพจริง	3.1 อธิบายหลักการและเครื่องมือในการประเมินตามสภาพจริงได้	-	3	-	3	9, 10, 11
	3.2 ให้ข้อเสนอแนะในการออกแบบการประเมินตามสภาพจริงได้	-	2	-	2	12, 13

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบจำแนกตามระดับพฤติกรรม			รวมจำนวนข้อสอบ	ข้อที่
4. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน	4.1 บอกหลักการที่ใช้ในการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	3	-	-	3	14, 15, 16
	4.2 บอกประโยชน์ของการประเมินจากแฟ้มสะสมงานได้	1	-	-	1	17
5. การประเมินภาคปฏิบัติ	5.1 บอกหลักการสำคัญในการประเมินภาคปฏิบัติได้	1	1	-	2	18, 19
	5.2 ให้ข้อเสนอแนะในการออกแบบการประเมินภาคปฏิบัติจากสถานการณ์ที่กำหนดได้	-	1	1	2	20, 21
6. การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม	6.1 จำแนกการประเมินแบบย่อยและแบบรวมจากสถานการณ์ที่กำหนดได้	-	3	-	3	22, 23, 24
	6.2 บอกวิธีการใช้ผลการประเมินได้	-	-	1	1	25
รวม		**8**	**13**	**4**	**25**	

(2) คุณภาพเครื่องมือ

(2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

(2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของแบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson method) มีค่าเท่ากับ .74

(2.3) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยการหาค่าความยาก (Difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก (Discriminant index) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีคุณภาพเหมาะสม คือ มีค่าความยาก .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ข้อสอบที่คัดเลือกไว้มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .31-.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .25-.75 ความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.31 ความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

อำนาจจำแนก (r)	ความยาก (p)		
	ค่อนข้างยาก (.20-.39)	ยากพอเหมาะ (.40-.59)	ค่อนข้างง่าย (.60-.80)
จำแนกได้พอใช้ (.20-.29)			ข้อ 2, 20, 21, 22, 25
จำแนกได้ดี (.30-.39)	ข้อ 10	ข้อ 1, 23, 24	ข้อ 19
จำแนกได้ดีมาก (.40 ขึ้นไป)	ข้อ 11, 17	ข้อ 3, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16	ข้อ 5, 6, 9, 18

3.2.2.2 แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้

(1) ลักษณะเครื่องมือ

แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ตอนที่ 2 สภาพการประเมินเพื่อการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 3 ระดับตามเกณฑ์ระดับปฏิบัติ 2, 1, 0 จำนวน 25 ข้อ จำแนกตามกลยุทธ์การประเมินเพื่อการเรียนรู้ได้ 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) เข้าใจเป้าหมายสิ่งที่มุ่งพัฒนาอย่างชัดเจน 2) แบ่งปันตัวแบบงาน 3) ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ 4) ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง 5) ออกแบบกิจกรรมที่เน้นเป้าหมายการเรียนรู้ 6) สอนให้ผู้เรียนทบทวนผลงานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงเวลา และ 7) ปลูกฝังให้สะท้อนคิดกลับเพื่อกำกับติดตามการเรียนรู้ของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น จำนวนข้อคำถามสรุปได้ดังนี้

Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.32 โครงสร้างแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	ข้อที่
กลยุทธ์การประเมินเพื่อการเรียนรู้	1. เข้าใจเป้าหมายสิ่งที่มุ่งพัฒนาอย่างชัดเจน	2	1-2
	2. แบ่งปันตัวแบบงาน	4	3-6
	3. ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3	7-9
	4. ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง	4	10-13
	5. ออกแบบกิจกรรมที่เน้นเป้าหมายการเรียนรู้	5	14-18
	6. สอนให้ผู้เรียนทบทวนผลงานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงเวลา	3	19-21
	7. ปลูกฝังให้สะท้อนคิดกลับเพื่อกำกับติดตามการเรียนรู้ของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น	4	22-25

(2) คุณภาพเครื่องมือ

(2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้โดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

(2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความความเที่ยงของแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ โดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ .94

(2.3) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนกของแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามมีรายละเอียด ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1. ท่านได้ระบุความต้องการของนักศึกษาและวิธีการที่จะทำให้นักศึกษาบรรลุในสิ่งที่มุ่งพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	.53
2. ท่านเข้าใจเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ว่าทำไมนักศึกษายังคงทำงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาผิดพลาดบางประการ	.78

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
3. ท่านได้พัฒนากลยุทธ์หรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้เป็นสิ่งสนับสนุนในการพัฒนานักศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างเหมาะสม เช่น การสาธิตงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา การมอบหมายให้ปฏิบัติการสร้างข้อสอบ	.87
4. ท่านได้ใช้กลยุทธ์หรือวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่หลากหลาย	.63
5. ท่านได้ให้ตัวอย่างงานที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่ประกอบไปด้วยเป็นตัวอย่างตามมาตรฐานงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน	.36
6. ท่านได้ใช้สิ่งช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนกระบวนการฝึกประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	.87
7. ท่านได้วางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เป็นองค์ประกอบในการนิเทศ	.85
8. ท่านเก็บรวบรวมสภาพเป็นจุดอ่อน-จุดแข็งเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาและเลือกใช้ในการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนา	.59
9. ท่านได้ใช้เกณฑ์การประเมินเพื่อจัดเตรียมข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ไปยังนักศึกษา	.39
10. ท่านได้กระตุ้นนักศึกษาให้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ในงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	.76
11. ท่านได้อธิบายและตรวจสอบเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเป้าหมายการเรียนรู้นั้น ๆ	.79
12. ท่านให้รายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินโดยอธิบายให้นักศึกษาได้รับทราบและอธิบายแนวทางการประยุกต์ใช้ในงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างชัดเจน	.79
13. ท่านได้ใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้เพื่อประเมินงานของนักศึกษา	.82
14. ท่านพิจารณาให้งานเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	.87

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
15. ท่านกำกับดูแลและสนับสนุนนักศึกษาด้วยกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด	.93
16. ท่านได้แนะนำแหล่งเรียนรู้ในการฝึกปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้และได้ตรวจสอบให้มั่นใจในความเข้าใจของนักศึกษา	.87
17. ท่านสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีทางเลือกในการฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจากการสะท้อนผลความก้าวหน้าและผลจากการได้รับข้อมูลป้อนกลับ (feedback)	.36
18. ท่านได้สร้างทางเลือกในการฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ปฏิบัติตามที่ท่านให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ไว้	.67
19. ท่านได้ใช้ข้อมูลจากการนิเทศนักศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อวางแผนสำหรับอนาคตอย่างเป็นทางการร่วมกับนักศึกษาในแต่ละช่วงเวลา	.42
20. ท่านได้ทบทวน ตรวจสอบดูงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาและได้ให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับงานนั้น ๆ	.76
21. ท่านได้จัดสรรเวลาในการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไปยังนักศึกษา	.71
22. ท่านกระตุ้นนักศึกษาให้รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	.21
23. ท่านได้ให้ทางเลือกสำหรับการประเมินโดยให้เพื่อนนักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมิน	.71
24. ท่านได้ให้ทางเลือกสำหรับการประเมินโดยให้มีการประเมินตนเองของนักศึกษา	.70
25. ท่านได้พัฒนาความมั่นใจในการปฏิบัติงานในชั้นเรียนด้านการวัดและประเมินผลให้กับนักศึกษา	.77

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3.2.2.3 แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

(1) ลักษณะเครื่องมือ

แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ สาขาวิชาของนักศึกษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู และตอนที่ 2 เจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มี

ลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ จำแนกออกเป็นข้อคำถามทางบวก 10 ข้อ และข้อคำถามทางลบ 10 ข้อ จำนวนข้อคำถามในแต่ละประเด็นการประเมิน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.34 โครงสร้างแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นการประเมินย่อย	จำนวนข้อคำถาม	
		ทางบวก	ทางลบ
1. เห็นประโยชน์คุณค่าของการประเมิน	1.ความรู้สึกในการใช้กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู	7 ข้อ (ข้อที่ 1, 2, 3, 7, 9, 10, 12)	5 ข้อ (ข้อที่ 4, 5, 6, 8, 11)
	1.2 เห็นความสำคัญของการประเมินและการให้ข้อเสนอแนะจากการประเมินเพื่อค้นหาและพัฒนาศักยภาพ		
2. ตะหนักถึงจรรยาบรรณของการประเมิน	2.1 ใช้การประเมินเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามบทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	1 ข้อ (ข้อที่ 13)	2 ข้อ (ข้อที่ 14, 15)
	2.2 ประเมินและรายงานผลการประเมินอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา		
3. ความรับผิดชอบในการประเมิน	3.1 ความรู้สึกต่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	2 ข้อ (ข้อที่ 16, 18)	3 ข้อ (ข้อที่ 17, 19 20)
	3.2 ให้ความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู		

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

(2) คุณภาพเครื่องมือ

(2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยหาดัชนี IOC (Item Objective Congruency index) มีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00

(2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความความเที่ยงของแบบแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ .84

(2.3) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.35 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1. ท่านชอบที่จะมอบหมายและประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู	.57
2. ท่านชอบที่จะกำกับติดตามพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	.43
3. การให้ข้อเสนอแนะด้านการวัดและประเมินการศึกษาเป็นงานที่สนุกสนาน	.58
4. การสังเกตอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำให้ท่านท้อแท้	.38
5. ท่านจะมีภาระงานในการประเมินเพิ่มขึ้นหากต้องให้ข้อเสนอแนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยเฉพาะ	.58
6. การพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเรื่องยุ่งยาก	.49
7. ท่านรู้สึกท้าทายหากได้พัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่ขาดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	.29
8. การให้นักศึกษาประเมินตนเองเป็นความเสี่ยงต่อการพัฒนาวิชาชีพครู	.38
9. ทักษะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นสิ่งที่ฝึกฝนได้	.37
10. การประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญจำเป็น	.56
11. ท่านกังวลใจที่ต้องพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	.46
12. ท่านเชื่อมั่นว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยดีขึ้น	.69
13. นักศึกษาวิชาชีพครูจะสามารถวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพหากได้รับการสนับสนุนจากท่าน	.37
14. แม้ไม่มีการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูก็สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ดี	.41
15. การรายงานผลการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างเปิดเผย ทำให้ผลประเมินขาดความน่าเชื่อถือ	.49
16. การเปิดโอกาสให้นักศึกษาวิชาชีพครูร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นสิ่งที่ควรทำสำหรับท่าน	.46
17. การวางแผนการประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยต้นสังกัดของนักศึกษาวิชาชีพครู	.36
18. การให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ที่มีคุณภาพทั้งทางบวกและทางลบเป็นงานที่มีคุณค่าสำหรับท่าน	.43

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
19. การประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษามีส่วนทำให้ท่านเกิดความเบื่อหน่ายในการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์	.55
20. การประเมินร่วมกันระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ทำให้เกิดความขัดแย้งในการทำงาน	.49

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

การนำเสนอผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และ 2) ผลการการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สำหรับกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้ดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักศึกษาวิชาชีพครู				
1.1 สาขาวิชา				
- การศึกษาปฐมวัย	8	26.67	8	26.67
- เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา	8	26.67	8	26.67
- พลศึกษา	8	26.67	8	26.67
- ภาษาอังกฤษ	6	20.00	6	20.00

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.2 ผลการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา				
- A	13	43.33	13	43.33
- B+	10	33.33	10	33.33
- B	6	20.00	6	20.00
- C+	1	3.33	1	3.33
2. ครูพี่เลี้ยง				
2.1 สาขาวิชา				
- การศึกษาปฐมวัย	8	26.67	8	26.67
- เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา	8	26.67	8	26.67
- พลศึกษา	8	26.67	8	26.67
- ภาษาอังกฤษ	6	20.00	6	20.00
2.2 ประสบการณ์ทำงาน				
- 2-5 ปี	2	6.67	1	3.33
- 6-10 ปี	7	23.33	9	30.00
- 11-15 ปี	10	33.33	16	53.33
- 16-20 ปี	8	26.67	3	10.00
- มากกว่า 20 ปี	3	10.00	1	3.33
2.3 วุฒิการศึกษา				
- ปริญญาโท	9	30.00	12	40.00
- ปริญญาตรี	21	70.00	18	60.00
อาจารย์นิเทศก์				
2.1 สาขาวิชา				
- การศึกษาปฐมวัย	2	20.00	2	20.00
- เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา	3	30.00	3	30.00
- พลศึกษา	3	30.00	3	30.00
- ภาษาอังกฤษ	2	20.00	2	20.00

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.2 ประสบการณ์ทำงาน				
- 2-5 ปี	2	20.00	1	10.00
- 6-10 ปี	4	40.00	5	50.00
- 11-15 ปี	2	20.00	1	10.00
- 16-20 ปี	1	10.00	1	10.00
- มากกว่า 20 ปี	1	10.00	2	20.00
ตำแหน่งทางวิชาการ				
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2	20.00	4	40.00
- อาจารย์	8	80.00	6	60.00
วุฒิการศึกษา				
- ปริญญาเอก	2	20.00	2	20.00
- ปริญญาโท	8	80.00	8	80.00

จากตารางที่ 4.36 พบว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพครูแต่ละสาขาวิชาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจำนวนเท่ากันโดยสาขาวิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 6 คน ผลการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาแต่ละกลุ่มเท่ากันโดยมากเป็นนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้เกรด A และ B+ สำหรับจำนวนครูพี่เลี้ยงมีจำนวนเท่ากับนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท อาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจำนวนเท่ากัน ส่วนใหญ่ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองได้ดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ซึ่งกิจกรรมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 11 กิจกรรม และกิจกรรมสำหรับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 14 กิจกรรม รวมเวลาในการดำเนินกิจกรรมทั้งสิ้น 22 สัปดาห์ รูปแบบประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นฝึกประสบการณ์ และ 3) ขั้นสรุปผล จำแนกเป็น 7 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อม (Pre-Training) 2) กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission) 3) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) 4) วางแผนการดำเนินงาน (Planning) 5) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) 6) ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) และ 7) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

4.2.1 ขั้นเตรียม

ผลการเตรียมความพร้อม (Pre-Training) ในช่วงเวลาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้กับ 1) กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู 2) กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตมีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยการฝึกอบรมในหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้สามารถนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

4.2.1.1 เตรียมครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ รวมจำนวน 6 ชั่วโมง ประกอบไปด้วย หน่วยการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนางาน มโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์อบรมด้วยเนื้อหาเดียวกัน ยกเว้นในหน่วยมโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่กลุ่มครูพี่เลี้ยงได้ระดมความเห็นและลงข้อสรุปเลือกเนื้อหาที่ต้องการอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริง ในขณะที่กลุ่มอาจารย์นิเทศก์เลือกเรื่องวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง หลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการจัดขึ้น 2 ครั้ง แยกตามกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.37 ผลการดำเนินกิจกรรมขั้นเตรียมครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

หน่วย/เนื้อหา	ผลการดำเนินกิจกรรม	
	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์
หน่วยที่ 1 การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์		
กิจกรรม “แบบไหนกันที่ฉันเป็น”	ครูพี่เลี้ยงทุกคนมีส่วนรวมในการดำเนินกิจกรรม สรุปผลลักษณะที่ดีของครูพี่เลี้ยง 3 อันดับแรก ได้แก่ เอาใจใส่ดูแลนักศึกษา แนะนำสิ่งที่มีประโยชน์ให้กับนักศึกษา และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา	อาจารย์นิเทศก์ทุกคนมีส่วนรวมในการดำเนินกิจกรรม สรุปผลลักษณะที่ดีของอาจารย์นิเทศก์ 3 อันดับแรก ได้แก่ ติดตามพัฒนาการของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ปรึกษาในทุก ๆ เรื่องให้กับนักศึกษา และจัดสรรเวลาเพื่อการนิเทศนัก
กิจกรรม “ตัวฉันสำคัญไหม”	ครูพี่เลี้ยงมองว่าหน้าที่ของตนมีความสำคัญกับความสำเร็จของนักศึกษา หากได้ครูพี่เลี้ยงที่ดีเอาใจใส่ในการสอนงานต่างๆ จะช่วยพัฒนาความสามารถและเจตคติที่ดีให้กับนักศึกษาได้	อาจารย์นิเทศก์มองความสำคัญของตนเองในลักษณะของการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในการพัฒนาแก้ปัญหาต่าง ๆ บางปัญหาสามารถแก้ไขได้เลยในชั้นเรียน แต่หากเป็นปัญหาใหญ่เกินอำนาจอำนาจอาจารย์นิเทศก์ต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ มาช่วยกัน
หน่วยที่ 2 การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนางาน		
	ผลการลงข้อสรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการให้ข้อมูลป้อนกลับที่สามารถนำไปใช้ในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานของครูพี่เลี้ยง สรุปได้ดังนี้ 1. การให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนางานที่ตรงประเด็นกับนักศึกษาวิชาชีพครู 2. การให้ป้อนกลับบ่อย ๆ เป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องให้ข้อมูลที่คุณภาพกับนักศึกษาวิชาชีพครูด้วย	ผลการลงข้อสรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการให้ข้อมูลป้อนกลับที่สามารถนำไปใช้ในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานของอาจารย์นิเทศก์ สรุปได้ดังนี้ 1. การทำงานเป็นทีมช่วยพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูได้ดีกว่าการทำแบบเดี่ยว เพราะมุมมองต่อสิ่งที่ประเมินไม่หลากหลาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

หน่วย/เนื้อหา	ผลการดำเนินกิจกรรม	
	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์
	3. การให้ข้อมูลป้อนกลับต้องไม่มีอคติ คำนึงถึงนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นสำคัญ	2. การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวก (Positive Feedback) จะสร้างครูที่ดีได้ อาจารย์นิเทศก์ทุกคนมีส่วนรวมในการดำเนินกิจกรรม สรุปผลลักษณะที่ดีของอาจารย์นิเทศก์ 3 อันดับแรก ได้แก่ ติดตามพัฒนาการของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ปรึกษาในทุก ๆ เรื่องให้กับนักศึกษา และจัดสรรเวลาเพื่อการนิเทศนักศึกษา
หน่วยที่ 3 มโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา		
	1. จากผลการระดมความคิดเห็นและลงข้อสรุปเลือกเนื้อหาที่ต้องการอบรมจากการประชุมชี้แจงและการกำหนดพันธกิจที่ยอมรับร่วมกันของกลุ่มครูพี่เลี้ยง เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2562 พบว่าครูพี่เลี้ยงต้องการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประเมินตามสภาพจริง 2. ผลการทำใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องการประเมินตามสภาพจริง พบว่าครูพี่เลี้ยงทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ 70% โดยมีคะแนนช่วงระหว่าง 14–19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 17 คะแนน (M = 17, SD = .84)	1. จากผลการระดมความคิดเห็นและลงข้อสรุปเลือกเนื้อหาที่ต้องการอบรมจากการประชุมชี้แจงและการกำหนดพันธกิจที่ยอมรับร่วมกันของกลุ่มครูพี่เลี้ยง เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562 พบว่าอาจารย์นิเทศก์ต้องการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง 2. ผลการทำใบกิจกรรมที่ 4 เรื่องวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง พบว่าอาจารย์นิเทศก์ทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ 70% โดยมีคะแนนระหว่าง 15–18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 17 คะแนน (M = 17, SD = .97)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

หน่วย/เนื้อหา	ผลการดำเนินกิจกรรม	
	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์
หน่วยที่ 4 วางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา		
	ผลการทำกิจกรรมหน่วยที่ 4 (ใบกิจกรรมที่ 8-9) พบว่าครูพี่เลี้ยงทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ 70% โดยมีคะแนนใบกิจกรรมที่ 8 ระหว่าง 7–10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 9 คะแนน (M = 9, SD = .63) และใบกิจกรรมที่ 9 ระหว่าง 8–10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 9 คะแนน (M = 9, SD = .67)	ผลการทำกิจกรรมหน่วยที่ 4 (ใบกิจกรรมที่ 8-9) พบว่าอาจารย์นิเทศก์ทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ 70% โดยมีคะแนนใบกิจกรรมที่ 8 ระหว่าง 7–9 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 8 คะแนน (M = 8, SD = .88) และใบกิจกรรมที่ 9 ระหว่าง 8–10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 9 คะแนน (M = 9, SD = .82)

จากตารางที่ 4.37 พบว่าครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาให้มีพร้อมในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา สามารถนิเทศให้ข้อเสนอแนะนักศึกษาวิชาชีพครูจากสถานการณ์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้มีการทดสอบความรู้ในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์สรุปได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.38 ผลการเปรียบความแตกต่างสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์	
	M	SD	M	SD
ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	16.83	1.29	17.40	.97
ทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้	23.70	.80	24.10	.76
เจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.75	.61	4.83	.47

จากตารางที่ 4.37 พบว่าครูพี่เลี้ยงในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 16.83 คะแนน (M = 16.83, SD = 1.29) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ 23.70 คะแนน (M = 23.70, SD = .80) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู 4.75 คะแนน (M = 4.75, SD = .61) ซึ่งเป็นระดับเจตคติที่ดี สำหรับอาจารย์นิเทศก์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครูพี่เลี้ยงทุก

ประเด็น ได้แก่ ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 17.40 คะแนน (M = 17.40, SD = .97) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ 24.10 คะแนน (M = 24.10, SD = .76) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู 4.83 คะแนน (M = 4.83, SD = .47) ซึ่งเป็นระดับเจตคติที่ดีเช่นเดียวกัน สามารถเขียนเป็นแผนภาพเปรียบเทียบได้ดังนี้

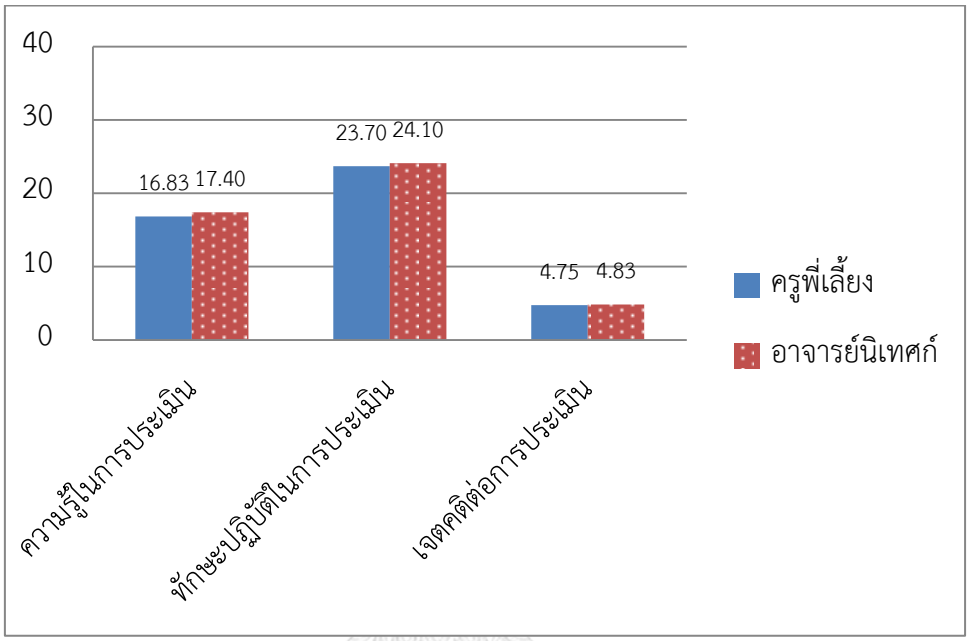

ภาพที่ 4.11 คะแนนสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

4.2.1.2 เตรียมนักศึกษาวิชาชีพครู

นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองได้เข้าใช้หน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตใน 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การประเมินตามสภาพจริง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จุดประสงค์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การใช้ผลการประเมิน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) อย่างต่อเนื่อง จำนวนครั้งในการเข้าเรียนรู้ในหน่วยการเรียนและผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้สามารถสรุปได้ดังนี้

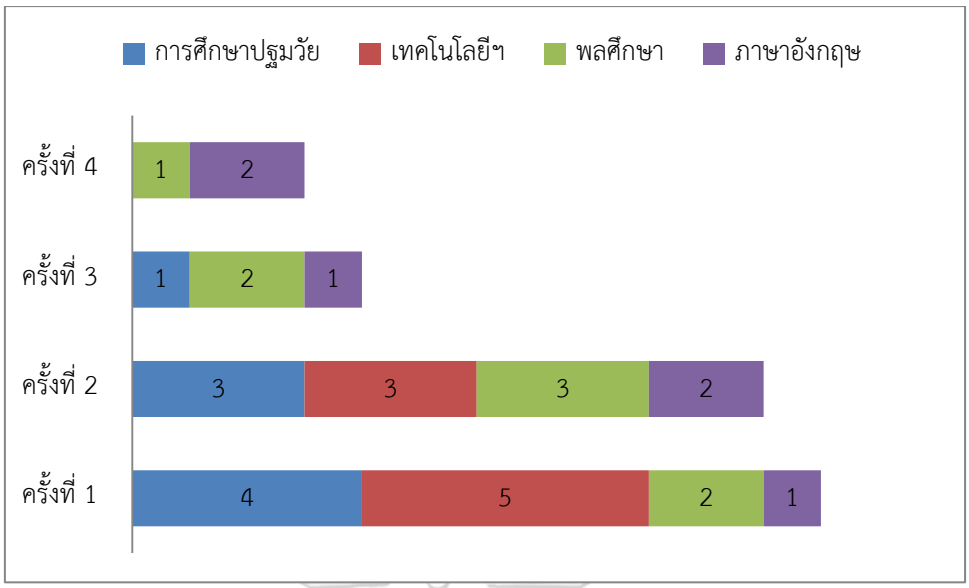

ภาพที่ 4.12 จำนวนนักศึกษาที่เข้าหน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต เมื่อมีการกระตุ้น กำกับ ติดตามแต่ละครั้ง

จากภาพที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนในทุกสาขาวิชาได้เข้าเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตแตกต่างกัน โดยสาขาวิชาที่ต้องใช้จำนวนครั้งในการกระตุ้น กำกับ ติดตามสูงที่สุด 4 ครั้ง จึงจะเข้าเรียนครบทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ สาขาวิชาพลศึกษา และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ครั้ง สำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 2 ครั้ง ตามลำดับ

นักศึกษาวิชาชีพครูเข้าทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทั้ง 4 หน่วย ข้อสอบมีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก หน่วยละ 10 ข้อ รวมจำนวน 40 ข้อ ผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการที่ดูจากความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน สรุปได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.39 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนในหน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต

นศ.	หน่วยที่ 1			หน่วยที่ 2			หน่วยที่ 3			หน่วยที่ 4			รวม
	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	
S1	4	7	+	5	8	+	5	9	+	3	7	+	31
S2	5	8	+	5	8	+	6	10	+	4	8	+	34
S3	5	8	+	6	8	+	5	9	+	3	6	+	31
S4	4	8	+	4	7	+	5	9	+	4	7	+	31
S5	5	9	+	5	9	+	4	7	+	4	7	+	32
S6	4	6	+	4	7	+	5	8	+	3	7	+	28
S7	4	7	+	5	8	+	6	8	+	3	6	+	29
S8	6	6	0	5	8	+	6	9	+	4	6	+	29
S9	4	7	+	5	7	+	5	9	+	5	9	+	32
S10	5	7	+	6	8	+	5	10	+	5	8	+	33
S11	5	7	+	5	8	+	5	9	+	5	6	+	30
S12	5	7	+	5	8	+	6	7	+	6	7	+	29
S13	6	8	+	6	8	+	6	10	+	7	8	+	34
S14	6	7	+	5	8	+	5	7	+	5	6	+	28
S15	6	6	0	4	7	+	6	9	+	6	9	+	31
S16	4	7	+	4	7	+	6	9	+	6	6	0	29
S17	5	7	+	4	8	+	4	8	+	5	8	+	31
S18	5	8	+	6	6	0	5	8	+	5	8	+	30
S19	5	8	+	6	8	+	5	8	+	4	7	+	31
S20	6	8	+	5	8	+	6	10	+	5	9	+	35
S21	4	6	+	5	7	+	7	8	+	6	7	+	28
S22	6	9	+	4	7	+	5	8	+	4	8	+	32
S23	5	7	+	5	7	+	6	9	+	4	9	+	32
S24	4	7	+	5	8	+	6	9	+	4	6	+	30

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

นศ.	หน่วยที่ 1			หน่วยที่ 2			หน่วยที่ 3			หน่วยที่ 4			รวม
	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	ก่อน	หลัง	พัฒนาการ	
S25	4	7	+	4	6	+	6	8	+	5	7	+	28
S26	5	6	+	4	7	+	5	8	+	5	8	+	29
S27	5	7	+	6	7	+	6	9	+	6	9	+	32
S28	3	7	+	6	8	+	5	9	+	6	9	+	33
S29	5	8	+	5	8	+	7	10	+	6	10	+	36
S30	5	8	+	5	8	+	5	9	+	4	8	+	33
ร้อยละของ นศ. ที่มีพัฒนาการทางบวก (+)			**93**			**97**			**100**			**97**	

จากตารางที่ 4.39 พบว่ามีจำนวนนักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนได้คะแนนหลังเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักศึกษาวิชาชีพครูทั้งหมด รองลงมาคือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการใช้ผลการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 97 และ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการประเมินตามสภาพจริง คิดเป็นร้อยละ 93 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคะแนนรวมหลังเรียนในทุกหน่วยการเรียนรู้พบว่านักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนได้คะแนนผ่านเกณฑ์ 70% คือ ได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่า 28 คะแนน

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนและคะแนนรวมในทุกหน่วยการเรียนรู้จำแนกตามสาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครู สามารถสรุปได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.40 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนหลังเรียนในหน่วยการเรียนรู้

สาขาวิชา	หน่วยที่ 1		หน่วยที่ 2		หน่วยที่ 3		หน่วยที่ 4		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
การศึกษาปฐมวัย	8	.93	8	.64	9	.93	7	1.04	32	1.51
เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา	8	.93	7	.74	9	.76	8	1.00	31	2.03
พลศึกษา	7	.46	7	.74	8	.83	7	1.04	29	1.07
ภาษาอังกฤษ	7	.82	8	.52	9	.75	9	.82	33	2.32
รวม	**7**	**.83**	**8**	**.68**	**9**	**.88**	**8**	**1.17**	**31**	**2.16**

จากตารางที่ 4.40 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิชาชีพครูสาขาภาษาอังกฤษมีคะแนนรวมในทุกหน่วยการเรียนรู้สูงที่สุด (M = 33, SD = 2.32) รองลงมาคือ สาขาการศึกษาปฐมวัย (M = 32, SD = 1.51) สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา (M = 31, SD = 2.03) ตามลำดับ และสาขาพลศึกษามีคะแนนรวมต่ำที่สุด (M = 29, SD = 1.07) เมื่อพิจารณารายหน่วยการเรียนรู้พบว่า หน่วยที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 9, SD = .88) รองลงมาคือ หน่วยที่ 2 (M = 8, SD = .68) และ หน่วยที่ 4 (M = 8, SD = 1.17) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน สำหรับหน่วยที่ 1 มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (M = 7, SD = .83) โดยนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและภาษาอังกฤษได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในหน่วยที่ 1 เรื่องการประเมินตามสภาพจริง สำหรับสาขาปฐมวัยได้คะแนนต่ำที่สุดในหน่วยที่ 4 เรื่องการใช้ผลการประเมิน ในขณะที่สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษาได้คะแนนต่ำที่สุดในหน่วยที่ 3 เรื่องเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

4.2.2 กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission)

ผลการกำหนดพันธกิจที่ยอมรับร่วมกันของกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitation) การกระตุ้น ซักถามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ แสดงความเห็นกันอย่างกว้างขวาง ไม่มีการปิดกั้นความคิดเห็นของแต่ละคนเพื่อสะท้อนเป้าหมายที่เป็นพันธกิจของตนเองตามหลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) นำอภิปรายก่อนนำมาสรุปเป็นมติที่ยอมรับร่วมกัน 2 อันดับแรก ในแต่ละกลุ่ม เป็นพันธกิจที่เป็นมติที่กำหนดเป็นไปตามหลักการร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) และสะท้อนได้ถึงความเป็นเจ้าของ (Community Ownership) สรุปผลการกำหนดพันธกิจที่ยอมรับร่วมกันของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.41 ผลการกำหนดพันธกิจ (Established Mission)

นักศึกษาวิชาชีพครู	ครูพี่เลี้ยง	อาจารย์นิเทศก์
1. ใฝ่เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งกับตนเองและผู้เรียน	1. ผู้ให้คำแนะนำแนวทางปฏิบัติที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	1. เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบัณฑิตครูมืออาชีพที่ใช้การประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง ผู้เรียน และท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. พร้อมรับรู้ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นคนเก่ง ดี มีสุข	2. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ โดยใช้การประเมินตามสภาพจริงเพื่อนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	2. เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจนักศึกษาวิชาชีพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

จากตารางที่ 4.41 ผลการกำหนดพันธกิจทั้ง 3 กลุ่ม มีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเองตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย และมีจุดเด่นในเรื่องการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอน รวมไปถึงการพัฒนาท้องถิ่นด้วย ซึ่งเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในขั้นตอนนี้พบปัญหาอุปสรรคในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูที่ไม่แสดงความคิดเห็นออกมาเท่าที่ควร ผู้วิจัยต้องใช้คำถามกระตุ้น และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นรายบุคคลเพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

4.2.3 การเก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks)

ผลการเก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบันที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็ง (Taking Stocks) ของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามผลการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู และการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ โดยผู้วิจัยพยายามสร้างความกระจ่าง (illumination) โดยการกระตุ้นให้เห็นถึงสภาพที่เป็นจุดแข็ง-จุดอ่อนตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) ทั้งภาคสนามที่ปรากฏในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และผ่านการบันทึกผลในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต สภาพที่เป็นจุดอ่อนของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามสาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครู 4 สาขาวิชา มีดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

(1) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

นักศึกษาวิชาชีพครู

“ดูจากในคลิปแล้วค่ะ แต่ยังไม่ได้ลองสร้างเกณฑ์การให้คะแนน ที่ใช้ก็จะเป็นเครื่องมือของครูพี่เลี้ยงเป็นของโรงเรียนที่กำหนดไว้เป็นแบบสังเกต”

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาการศึกษาปฐมวัย 1. สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2562.

“ไม่ได้รายงาน เพราะเป็นหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง หนูเพียงแต่ประเมินตามแบบประเมินของโรงเรียน”

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาการศึกษาปฐมวัย 2. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2562.

“การประเมินผลงาน ประเมินพัฒนาการของนักเรียนทุกวันค่ะ แต่ไม่เคยได้เขียนรายงานให้ผู้ปกครองทราบ ครูพี่เลี้ยงน่าจะเป็นคนทำ”

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาการศึกษาปฐมวัย 3. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2562.

ครูพี่เลี้ยง

“นักศึกษายังไม่ได้ทำแฟ้มสะสมงาน ยังไม่เก็บผลงานใด ๆ มาขอความเห็นเลย ส่วนตัวคิดว่ามหาวิทยาลัยควรอบรม เพราะปีที่ผ่าน ๆ มาก็เป็นการรวบรวมงานใส่ไว้ให้ครบตามที่อาจารย์นิเทศก์ได้แจ้งไว้”

ครูพี่เลี้ยงสาขาการศึกษาปฐมวัย 1. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562.

“เคยลองให้ระเบียนพฤติกรรมรายสัปดาห์ แต่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะไม่ได้มีการกำหนดประเด็นตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน”

ครูพี่เลี้ยงสาขาการศึกษาปฐมวัย 2. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2562.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“นักศึกษามีความสามารถในการออกแบบวาดภาพประกอบแบบทดสอบได้ดี แต่หลักการสร้างแบบทดสอบเอาแบบง่าย ๆ จับคู่ ยังกำหนดสิ่งที่ให้เด็กโยงเส้นเป็นคนละเรื่องกัน ต้องชี้แนะและให้ลองทำใหม่”

ครูพี่เลี้ยงสาขาการศึกษาปฐมวัย 3. สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2562.

อาจารย์นิเทศก์

“การสร้างเครื่องมือยังไม่หลากหลาย แบบสังเกตสำคัญที่สุดสำหรับปฐมวัยก็จริง แต่การออกแบบสร้างเครื่องมืออย่างอื่น ๆ ต้องมีด้วย”

อาจารย์นิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย 1. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2562.

“บางคนยังไม่รู้จักเกณฑ์การประเมินแบบรูบริคส์”

อาจารย์นิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย 2. สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2562.

“แบบสังเกตสามารถสร้างได้แต่ประเมินแบบตรวจสอบรายการเท่านั้น กรณีเป็นแบบตัวเลข 3 2 1 ยังกำหนดคุณภาพแต่ละระดับได้ไม่ชัดเจน”

อาจารย์นิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย 1. สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2562.

(2) สาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา

นักศึกษาวิชาชีพครู

“ไม่เคยวางแผนว่าจะต้องประเมินผู้เรียนแต่ละสัปดาห์อย่างไรบ้าง”

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 2. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2562.

“คุ้น ๆ รูบริคส์ แต่ให้สร้างหนูขอไปศึกษาก่อน”

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 3. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2562.

ครูพี่เลี้ยง

“การออกข้อสอบเป็นไปตามระบบของโรงเรียน ต้องออกข้อสอบเชิงสถานการณ์ นักศึกษาไปไม่ถึงอยู่แล้ว เพราะข้อสอบรายหน่วยยังเขียนได้ไม่ดี”

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 1. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2562.

“การสร้างตัวเลือกต่าง ๆ ต้องปรับปรุง มุ่งวัดและความจำเป็นหลัก”

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 2. สัมภาษณ์, 9 สิงหาคม 2562.

“การแบ่งสัดส่วนการให้คะแนนแต่ละชิ้นงานยังไม่สอดคล้องตามสภาพจริง”

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 3. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2562.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“การสั่งงาน มอบงานนักเรียนให้ทำแฟ้มสะสมงาน แต่ไม่มีการประเมินที่ดีพอ การมีส่วนร่วมน้อยมาก”

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 4. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562.

“ดู test blueprint ไม่เป็น”

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 5. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562.

“ออกแบบการประเมินในแผนการสอนไม่ได้ว่าวัตถุประสงค์นี้จะใช้เครื่องมืออะไร เกณฑ์การประเมินเป็นยังไง”

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 6. สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน 2562.

อาจารย์นิเทศก์

"การประเมินมักไม่กำหนดมักให้คะแนนเป็นภาพรวม ไม่เป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์"

อาจารย์นิเทศก์สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 1. สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2562.

"ไม่แนบเครื่องมือประเมินใด ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้"

อาจารย์นิเทศก์สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 2. สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2562.

"กำหนดเกณฑ์ผ่าน/ไม่ผ่านอย่างมีหลักการไม่ได้ เช่นว่าการนำเสนองานชิ้นนี้จะต้องได้คะแนนรวมมากกว่า 80% หมายถึงดีมาก 70% หมายถึง ดี"

อาจารย์นิเทศก์สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 3. สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2562.

"เขียนข้อสอบคู่กับครูพี่เลี้ยง เคยได้ดูก็มีการนำตัวชี้วัดมาพิจารณาได้ดี แต่การใช้ภาษายังไม่เหมาะสม"

อาจารย์นิเทศก์สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 1. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2562.

(3) สาขาวิชาพลศึกษา

นักศึกษาวิชาชีพครู

"ผมเขียนข้อสอบไม่ค่อยได้ เพื่อน ๆ ช่วยกันยังผ่านครูพี่เลี้ยงแค่ 3 ข้อ จาก 10 ข้อ"

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาพลศึกษา 1. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2562.

"ไม่รู้ว่าจะเริ่มทำแฟ้มสะสมงานยังไงดี กับนักเรียนก็ไม่เคยให้ทำแฟ้มสะสมงานเหมือนกัน"

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาพลศึกษา 2. สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2562.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

"เอาตัวชี้วัดมาดูก่อนเขียน ครูพี่เลี้ยงเอาไปปรับแก้ให้วิชาสุขศึกษา"

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาพลศึกษา 3. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2562.

ครูพี่เลี้ยง

"รายวิชาสุขศึกษา ให้เขียนข้อสอบร่วมกันบางส่วน ยังต้องพัฒนาเพราะเขียนมาใช้ได้เป็นจำนวนน้อย ปัญหามีทั้งการใช้ภาษา หลักการเขียนที่ถูกต้องยังต้องให้ฝึกปฏิบัติอีกมาก"

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 1. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2562.

“การสร้างข้อคำถามยังใช้ภาษาทางการไม่เป็น ภาษาที่ใช้ไม่เหมาะกับระดับของนักเรียน คัดลอกมาจากแบบฝึกหัดท้ายบท”

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 2. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2562.

“การกำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะทางกีฬาของนักเรียนเขียนได้เพียงเกณฑ์แบบผ่าน-ไม่ผ่าน”

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 3. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2562.

“เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมยังไม่ได้เท่าใดนัก และเขียนได้ไม่ครอบคลุมด้านความรู้ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์”

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 4. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2562.

“ไม่ใช้เกณฑ์การประเมินนักเรียนในแต่ละคาบสอน”

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 5. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2562.

“มีการมอบหมายให้รับผิดชอบเก็บคะแนนสมรรถภาพทางกายของโรงเรียนในบางห้องเรียน สามารถใช้เครื่องมือวัดสมรรถภาพได้คล่องแคล่ว แต่เก็บคะแนนลงแบบประเมินไม่เป็นระบบ”

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 6. สัมภาษณ์, 9 สิงหาคม 2562.

อาจารย์นิเทศก์

“มีความพยายามในการสอนซ่อมเสริม แต่ไม่ได้มีการเก็บข้อมูลผลการทดสอบต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐานเลย”

อาจารย์นิเทศก์สาขาพลศึกษา 1. สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2562.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“การกำหนดเครื่องมือวัดผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์”

อาจารย์นิเทศก์สาขาพลศึกษา 2. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2562.

“อธิบายการเขียนจุดประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดไม่ได้”

อาจารย์นิเทศก์สาขาพลศึกษา 3. สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2562.

“เลือกใช้เครื่องมือไม่หลากหลาย รายละเอียดของเครื่องมือในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันทั้ง ๆ ที่พฤติกรรมที่คาดหวังแตกต่างกัน”

อาจารย์นิเทศก์สาขาพลศึกษา 1. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2562.

“ใช้แฟ้มสะสมงานเป็นที่เก็บงานทั้งหมด”

อาจารย์นิเทศก์สาขาพลศึกษา 3. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2562.

(4) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

นักศึกษาวิชาชีพครู

"ไม่เคยกำหนดล่วงหน้าว่าต้องประเมินทักษะการอ่านในสัปดาห์ใด ดูรายละเอียดกิจกรรมตามแผนการสอนของครูพี่เลี้ยงเป็นหลัก"

นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาภาษาอังกฤษ 1. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2562.

ครูพี่เลี้ยง

"การให้คะแนนทักษะต่าง ๆ ทางภาษาอังกฤษไม่มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 1. สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2562.

"ขาดความสามารถในการวางแผนว่าจะใช้เครื่องมือ เช่น แบบสังเกต แบบทดสอบปฏิบัติเพื่อเก็บข้อมูลเมื่อใด อย่างไร"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 2. สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2562.

"ออกแบบการประเมินทักษะปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควร เช่น กำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนอ่านบทความ แต่ไม่มีองค์ประกอบหรือสัดส่วนที่จะให้คะแนนอย่างชัดเจน"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 3. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2562.

"สร้างรูบริคส์ และเกณฑ์เพื่อประเมินนักเรียนยังไม่เหมาะสม ขาดความต่อเนื่องของเกณฑ์"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 4. สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2562.

"วิเคราะห์ไม่ได้ว่าควรเลือกใช้เครื่องมือใดในการวัดผลพฤติกรรมที่แสดงออกด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 5. สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2562.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

อาจารย์นิเทศก์

"ออกแบบการเก็บข้อมูลเพื่อใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงานไม่ได้ แฟ้มสะสมงานของตนเองและของนักเรียน"

อาจารย์นิเทศก์สาขาภาษาอังกฤษ 1. สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2562.

"ไม่มีอิสระทางความคิดที่จะนำเสนอจุดเด่นของตนเองด้วยแฟ้มสะสมงาน"

อาจารย์นิเทศก์สาขาภาษาอังกฤษ 2. สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2562.

"การเลือกใช้เครื่องมือเพื่อประเมินยังไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้"

อาจารย์นิเทศก์สาขาภาษาอังกฤษ 1. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2562.

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปสภาพที่เป็นจุดอ่อนของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามสาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครู 4 สาขาวิชา ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.42 จุดอ่อนของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ประเด็น	สาขาวิชา			
	การศึกษาปฐมวัย	เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา	พลศึกษา	ภาษาอังกฤษ
1. การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม			✓	
2. การออกแบบการประเมิน		✓		✓
3. กำหนดเครื่องมือ/วิธีการและเกณฑ์การประเมิน	✓	✓	✓	
4. การสร้างข้อสอบ		✓	✓	
5. การใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	✓	✓	✓	✓
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน	✓			

ในประเด็นที่เป็นจุดอ่อนเรื่องการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น เขียนจุดประสงค์ไม่ครอบคลุม K P A เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ถูกต้องตามหลักการ ประเด็นการออกแบบการประเมิน เช่น ไม่ได้ออกแบบให้มีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนอย่างเหมาะสม ใช้การประเมินตามสภาพจริงน้อย ประเด็นการกำหนดเครื่องมือ/วิธีการและเกณฑ์การประเมิน เช่น กำหนดวิธีการประเมินไม่สอดคล้องกับสิ่งที่มุ่งประเมิน ไม่สามารถสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินไม่มีคุณภาพ ประเด็นการสร้างข้อสอบ เช่น ใช้ภาษาในการเขียนข้อถามไม่เหมาะสม เขียนข้อสอบโดยไม่ได้พิจารณาผังการออกข้อสอบ ประเด็นเรื่องการใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน เช่น ขาดความเข้าใจหลักการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ไม่ได้ออกแบบให้ในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และประเด็นเรื่องการจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน เช่น การไม่ได้มีส่วนร่วมในการเขียนรายงานผลการประเมินผู้เรียน สำหรับจุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูได้มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ว่าให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพัฒนาจุดแข็งตามศักยภาพต่อไป โดยขอให้การฝึกประสบการณ์ในภาคเรียนที่ 1 นี้มีลักษณะของการซ่อมสร้างเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของนักศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละคนก่อน

4.2.4 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning)

ผลการวางแผนการดำเนินงาน (Planning) ร่วมกันของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ เพื่อออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นการสร้างเสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation) โดยผู้วิจัย นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์

นิเทศก์ได้ร่วมกันทำหน้าที่เป็นมิตรวิพากษ์ (critical friend) แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการนิเทศ และการออกแบบกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูทั้งภาคสนามและผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนความร่วมมือ (inclusion) ระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์อีกด้วย ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเจ้าของ (community ownership) สรุปผลการเปรียบเทียบการออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สรุปได้ดังนี้

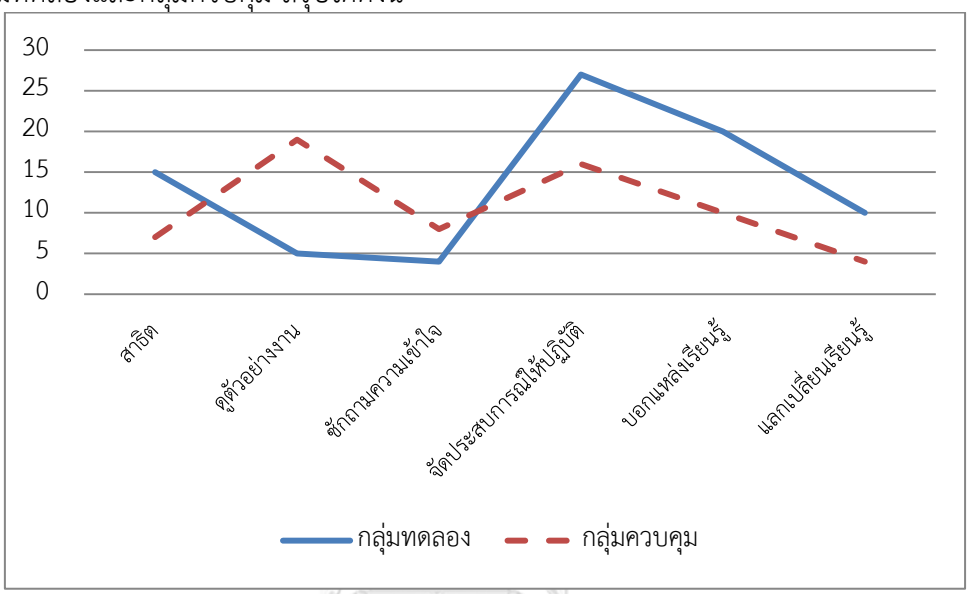

ภาพที่ 4.13 ความถี่ของกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

จากภาพที่ 4.13 พบว่ากิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ได้แก่ การสาธิต การดูตัวอย่าง การซักถามเพื่อทบทวนความเข้าใจ การจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง การบอกแหล่งเรียนรู้ตามเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มนักศึกษา ผลการเปรียบเทียบการออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า ในกลุ่มทดลองจะใช้วิธีการสาธิต การจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง การบอกแหล่งเรียนรู้ตามเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มนักศึกษาสูงกว่าในกลุ่มควบคุม สำหรับการบอกแหล่งเรียนรู้ได้มีการสะท้อนผลมายังผู้วิจัยเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม EVANA ซึ่งเป็นโปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบในรูปแบบคลิปวีดีโอผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตที่ได้พัฒนาขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามการดูตัวอย่างงาน และการซักถามความเข้าใจยังคงเป็นวิธีการพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองไม่ควรจะละเลย

4.2.5 การประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation)

ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) พัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นไปตามหลักการปรับปรุงพัฒนา (Improvement) โดยผู้วิจัยทำหน้าที่อำนวยความสะดวก (facilitation) ให้คำปรึกษา (coaching) กับนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างการฝึกปฏิบัติตามหลักการการร่วมมือ

ของทุกฝ่าย (Inclusion) และความเป็นเจ้าของ (Community Ownership) ผู้วิจัยกระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) ให้นักศึกษาวิชาชีพครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งภาคสนามและผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถตามหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินวิธีการออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีตัวอย่างผลการสัมภาษณ์ในประเด็นที่เป็นจุดอ่อนทั้ง 5 ประเด็นของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชาดังนี้

(1) การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

"ดูตัวอย่างแผนของครูพี่เลี้ยงได้ผลดี เอาไปปรับส่งมหาวิทยาลัยได้เลย บางคนเค้ายกให้ลอกเลย แต่ของผม ผมไม่ยอมนะต้องเขียนเอง"

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 7. สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2562.

"ครูพี่เลี้ยงต้องตรวจทุกแผน สาธิตวิธีเขียนที่ถูกต้อง ให้วงเล็บไปเลยข้อไหนความรู้ ข้อไหนทักษะ ข้อไหนเจตคติ ก็ดีขึ้น เลือกเครื่องมือได้ถูกต้องและตรง"

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 8. สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2562.

"ไม่มีปัญหาเหมือนตอนแรก ๆ เค้าได้เรียนรู้ด้วยตัวเองจากการพูดคุย สอบถามครูพี่เลี้ยงและคุยกันเองในกลุ่มเพื่อน ๆ เรายังนึกว่าเรียนผ่านมาได้ยังไง จริง ๆ แล้วเค้าคงลืมเลือนหรือไม่ก็มึนกับแบบฟอร์มในแผนมากกว่า"

อาจารย์นิเทศก์สาขาพลศึกษา 1. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2562.

(2) การออกแบบการประเมิน

"ชี้เป้าแหล่งที่มีแผนการสอนดี ๆ ให้ดูการเขียนว่าเขียนยังไง พากันลองเขียน ทดสอบกันตรงนั้นเลย เด็กเค้าก็ปรับได้ มีพื้นฐานที่ดีอยู่แล้ว"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 6. สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2562.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

"การวางแผนการประเมินเป็นรายเทอม เด็กยังมองภาพรวมทั้งหมดไม่ออกหรอก เบื้องต้นคงให้ได้ช่วยคิด ออกแบบร่วมกันไปก่อน"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 7. สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2562.

"ส่วนใหญ่เด็กเราออกแบบการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษก็ใช้แบบทดสอบ ไม่ได้พิจารณาเกี่ยวกับทักษะด้านอื่น ๆ สักเท่าไร ตอนนี้แจ้งให้ได้ทราบเพื่อฝึกปฏิบัติสร้างเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาที่เห็นตรงกันนี้แล้วว่าต้องให้รู้จักแบบประเมินแบบอื่น ๆ บ้าง"

ครูพี่เลี้ยงสาขาภาษาอังกฤษ 8. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2562.

"การกำหนดให้มีการประเมินระหว่างเรียนบ้างเป็นเรื่องที่ดีมาก ๆ แต่นักศึกษาเรายังขาดไป เพียงแค่แนะนำให้นักศึกษาทำ นักศึกษาก็ทำได้ดีนะ คงต้องดูความคงทนก่อน มานิเทศครั้งหน้าจะเป็นยังไง ส่วนตัวคิดว่าไม่มีปัญหา"

อาจารย์นิเทศก์สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 2. สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2562.

(3) กำหนดเครื่องมือ/วิธีการและเกณฑ์การประเมิน

"ปล่อยให้ทำเลย เค้ารับผิดชอบได้ นี่ไม่อยากจะคุย ผลงานนะ นักศึกษาของอาจารย์พานักเรียนไปแข่งวิ่งได้รางวัลมาก็เพราะใช้แบบฝึกที่เราปรับ ๆ กันในงานวิจัย"

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 6. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2562.

"เค้าสร้างแบบประเมินความพึงพอใจมาปรึกษา แล้วเอาไปประเมินโครงการเต้นแอโรบิคของพวกเค้า ได้ผลดีหลายอย่าง ทั้งกิจกรรมและความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ด้วย"

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 6. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2562.

"ตอนแรกไม่รู้จักเกณฑ์ประเมิน ยกแฟ้มให้ดูแล้ว ตอนนี้อาจารย์ไปถามได้เลย ตอบได้หมด เหลือแต่เอาไปใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้จากที่ดูก็ดีขึ้นมากและเป็นไปตามแผนที่วางไว้"

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 4. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2562.

"วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาเรื่องเครื่องมือวัดผลที่ได้ผลดี น่าจะเป็นการให้โอกาสนักศึกษาได้สร้าง ได้ฝึกการใช้เครื่องมือที่โรงเรียนมีอยู่ ได้ส่งเสริมให้พัฒนาเครื่องมือที่แตกต่างพัฒนาจากเดิม แต่บางโรงเรียนมีข้อจำกัด ต้องใช้ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ เอาที่นักศึกษาเราได้ประสบการณ์มองเห็นภาพเชื่อมโยงการทำงานปฐมวัยจริง ๆ"

อาจารย์นิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย 4. สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2562.

(4) การสร้างข้อสอบ

"ประสบการณ์ที่บอกเล่าก็มีค่ามาก แต่ไม่เท่ากับการให้ทำจริง ๆ แต่มันใช้ไม่ได้กับทุกงานนะ บางอย่างให้ทำได้เลย บางอย่างปล่อยให้ทำจริงยังไม่ได้ พวกข้อสอบ ฝึกแล้วฝึกอีกยังไม่ค่อยจะได้เลย ต้องใช้เวลา"

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 5. สัมภาษณ์, 9 สิงหาคม 2562.

"น้ำใจเด็กก็มีส่วน ใครสนใจช่วยครูพี่เลี้ยง เห็นทำไรทำด้วยหมด แบบนี้รุ่ง ช่วยห้องข้อสอบได้รู้มาตรฐานงานทั้งหมด"

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 6. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2562.

"เขียนข้อสอบมาก็ตรวจแล้วตรวจอีก ตรวจแล้วสอน ตอนนี้ยากกว่าเดิม ผอ.จัดอบรมให้เขียนเชิงสถานการณ์ ก็ค่อยเป็นค่อยไป"

ครูพี่เลี้ยงสาขาพลศึกษา 4. สัมภาษณ์, 29 กรกฎาคม 2562.

5. การใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

"การใช้แฟ้มสะสมงานทำได้ แต่ยังไม่ดี การสาธิต การเอาตัวอย่างให้ดูก่อนก็ได้ผลดี แต่อยากให้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกผลงานเด่น ๆ"

อาจารย์นิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย 1. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562.

"เวลานี้ยังไม่มากพอจะเอาผลงานมาใส่แฟ้ม มองในแง่ดีเป็นเรื่องที่พัฒนาได้อยู่"

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 7. สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2562.

“เอาผลงานมาให้คัดเลือกกันผ่านแอพฯ ของอาจารย์เลย ไม่งั้นก็คัดเลือกกันแบบเดิม ๆ คือไม่ได้คัดเลือก"

อาจารย์นิเทศก์สาขาพลศึกษา 1. สัมภาษณ์, 9 สิงหาคม 2562.

“หลักการที่แท้จริงคืออะไร นักศึกษาเค้าควรได้รู้หลักการก่อนกระโจนไปหางานมาใส่แฟ้ม"

อาจารย์นิเทศก์สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 2. สัมภาษณ์, 16 สิงหาคม 2562.

“มันดี แต่มาตรฐานมันยังไม่เกิด อย่าไปถามหาเลย ในระดับมหาวิทยาลัยก็ยังเละอยู่เลย จริง ๆ พัฒนาเด็ก ม.6 ก่อนเข้ามหาวิทยาลัยจะทำยังไงที่เหมาะที่ควร ไม่ใช่ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน เข้าใจว่าต้องสร้างสรรค์ แต่วิธีการมันสอนกันได้"

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 8. สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2562.

“ควรพัฒนาทั้งการทำแฟ้ม และการประเมินแฟ้มสะสมงานนั่นแหละ ทำแฟ้มได้ดี ประเมินไม่ได้ ก็เอาไปใช้สอนต่อไม่ได้"

ครูพี่เลี้ยงสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา 9. สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2562.

"มหาวิทยาลัยต้องการแฟ้มไปใช้ในเป้าหมายอะไร ถ้าเพื่อส่งเฉย ๆ แค่ที่พอทำได้ก็แล้วแต่ แต่ถ้าต้องการให้เอาไปสอนนักเรียนได้เลย ต้องทำให้นักศึกษาทำของตัวเองให้ดีก่อน”

อาจารย์นิเทศก์สาขาภาษาอังกฤษ 4. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2562.

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน

"ขั้นตอนครูเป็นแบบนี้ สาธิตให้ดูก่อน ดูให้เข้าใจก่อนไปทำจริง ทำเสร็จแล้วเอางานมาส่งดูพัฒนาการ ก็ได้ผลดีทุกคน"

ครูพี่เลี้ยงสาขาการศึกษาปฐมวัย 4. สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2562.

"แต่ละรุ่น แต่ละคนใช้วิธีการไม่เหมือนกัน บางคนบอกว่าทำยังไง ทำได้แล้ว บอกคนแทบจะจับมือเขียนยังลำบาก แต่สุดท้ายได้ผ่านหมดแหละ แค่ผ่านดีมาก ดี แค่นั้น"

ครูพี่เลี้ยงสาขาการศึกษาปฐมวัย 5. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม 2562.

จากผลการประเมินวิธีการออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นไปตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควรเพื่อให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายได้ นอกจากนี้ยังสามารถสรุปผลการประเมินสมรรถนะที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในทุกสาขาวิชา คือ การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ซึ่งเป็นตามหลักการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) จากผลจุดอ่อนของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู และจากผลการประเมินวิธีการออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวได้เสนอต่อศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อจัดกิจกรรมการฝึกอบรม (training) พัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ให้ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปตามหลักการเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building) และได้มีการติดตามผลการจัดทำแฟ้มสะสมงานหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4.2.6 การประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation)

การประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) มีส่วนให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมกันประเมินเพื่อตัดสินผลตามหลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) หลักความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) โดยผู้วิจัยทำหน้าที่อำนวยความสะดวก (facilitation) ในการจัดกิจกรรมสนับสนุนกระบวนการประเมินผลลัพธ์ ผลการประเมินผลลัพธ์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูพิจารณาจาก 1) ความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2) ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 3) เจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู และ 4) การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

4.2.6.1 ผลการประเมินผลลัพธ์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลอง สามารถสรุปได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.43 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ตัวแปร	M	SD
ความรู้ความเข้าใจ	27.23	3.94
ทักษะปฏิบัติ	31.30	3.90
เจตคติ	4.51	.55

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.43 พบว่า หลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ นักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเท่ากับ 27.23 (M = 27.23, SD = 3.94) ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเท่ากับ 31.30 (M = 31.30, SD = 3.90) และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาเท่ากับ 4.51 (M = 4.51, SD = .55)

4.2.6.2 ผลการประเมินผลลัพธ์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามสาขาวิชา

ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่พิจารณาจากคะแนนความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูใน สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา พลศึกษา และภาษาอังกฤษ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.44 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามสาขาวิชา

ตัวแปร	การศึกษาปฐมวัย		เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา		พลศึกษา		ภาษาอังกฤษ	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
ความรู้ความเข้าใจ	27.44	3.65	26.69	3.96	23.63	3.63	26.25	3.44
ทักษะปฏิบัติ	31.06	3.82	31.31	3.99	27.50	2.78	29.83	4.26
เจตคติ	4.48	.51	4.59	.47	4.33	.59	4.45	.53

จากตารางที่ 4.44 พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงที่สุด (M = 27.44, SD = 3.65) สำหรับด้านทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (M = 31.31, SD = 3.99) และด้านเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา (M = 4.59, SD = 0.47) นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด สามารถเขียนเป็นแผนภาพเปรียบเทียบได้ดังภาพที่ 4.14-4.16

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

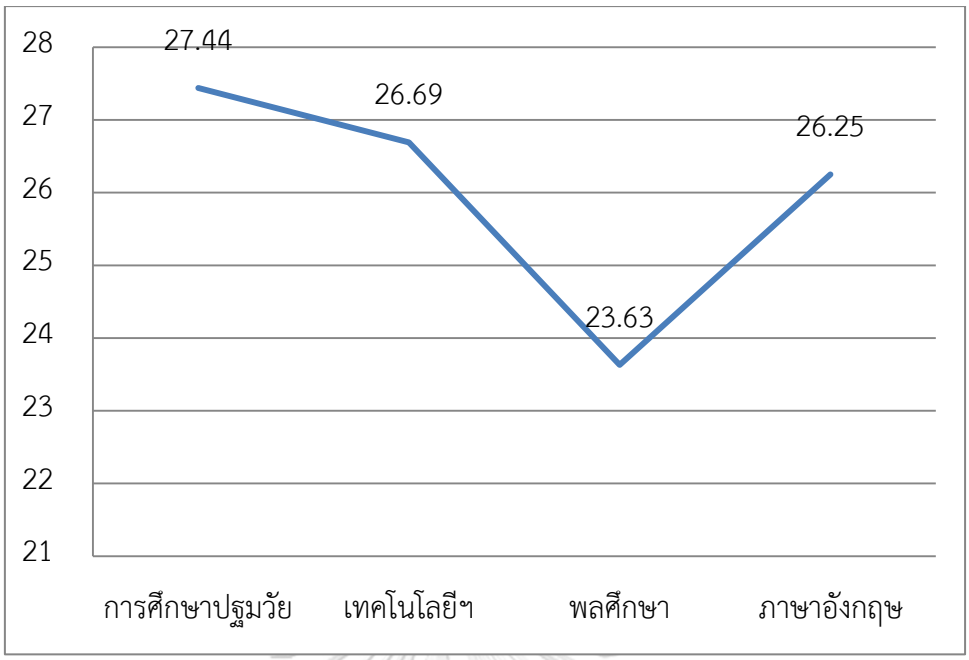

ภาพที่ 4.14 คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา

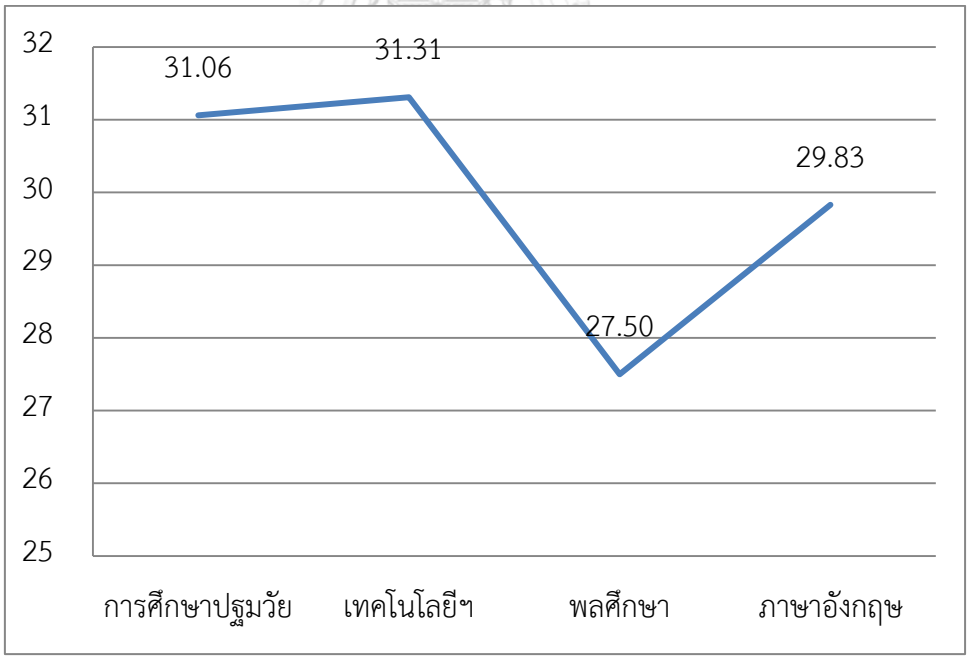

ภาพที่ 4.15 คะแนนทักษะปฏิบัติของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา

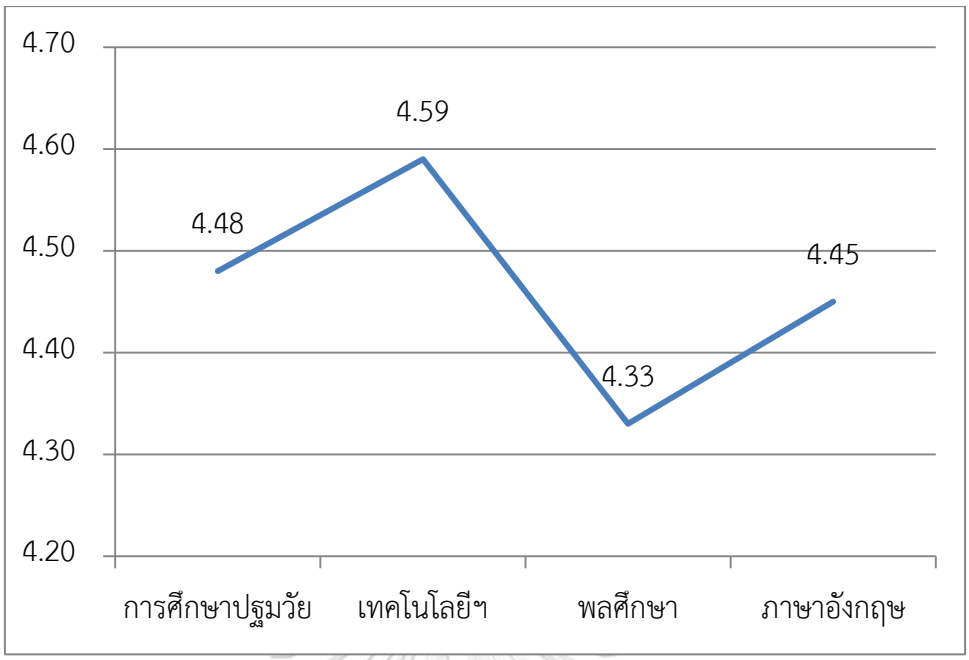

ภาพที่ 4.16 คะแนนเจตคติของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา

4.2.6.3 ผลการประเมินผลลัพธ์จากแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู

แฟ้มสะสมงานที่กำหนดมีลักษณะเป็นแฟ้มที่เน้นผลงาน (product oriented portfolio) ดังนั้นจึงสะท้อนคุณภาพและความสำเร็จมากกว่ากระบวนการ และผู้เรียนเป็นผู้กำหนดสิ่งที่ต้องการบรรจุเข้าไปในแฟ้มสะสมงาน โดยมีข้อกำหนดกว้าง ๆ ว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงานมี 2 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภา 2) เพื่อให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดในงานของตนเองสำหรับเนื้อหาของแฟ้มสะสมงานประกอบไปด้วยชิ้นงาน การสะท้อนความคิดเห็นและข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การประเมินแฟ้มสะสมงาน ใช้ผู้ประเมิน 2 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และ2) รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ ตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำการประเมินอย่างอิสระต่อกันโดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

ตารางที่ 4.45 เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ความสอดคล้องระหว่างผลงานกับจุดมุ่งหมายของแฟ้ม (2 ส่วน)	ผลงานมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สะท้อนความสามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน (6)	ผลงานไม่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สะท้อนความสามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หรือสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ไม่ชัดเจน (4)	ผลงานไม่มีองค์ประกอบที่สะท้อนความสามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ไม่ชัดเจน (2)
การสะท้อนความคิด (1 ส่วน)	ผู้เรียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับงานของตนเองมากกว่า 80% (3)	ผู้เรียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับงานของตนเอง 50%-80% (2)	ผู้เรียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับงานของตนเองน้อยกว่า 50% (1)
ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (1 ส่วน)	มีการประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่า 80% (3)	มีการประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 50%-80% (2)	การประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องน้อยกว่า 50% (1)
การจัดระบบแฟ้ม (1 ส่วน)	ผลงานในแฟ้มสะสมงานเป็นลำดับ อ่านแล้วเข้าใจไม่สับสน (3)	ผลงานในแฟ้มสะสมงานปะปนกัน อ่านแล้วพอเข้าใจ (2)	ผลงานในแฟ้มสะสมงานไม่เป็นลำดับ อ่านแล้วเข้าใจไขว้เขว (1)

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-15	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.46 คะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มทดลอง

กลุ่ม	N	M	SD	maximum	minimum
กลุ่มทดลอง	30	13	2.19	15	8

จากตารางที่ 4.46 นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานเฉลี่ยเท่ากับ 13 คะแนน (M = 13, SD = 2.19) เป็นคุณภาพระดับดี

ตารางที่ 4.47 ความถี่ของระดับคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู

คุณภาพของแฟ้มสะสมงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดี (13-15 คะแนน)	16	53.33
ระดับพอใช้ (9-12 คะแนน)	12	40.00
ระดับควรปรับปรุง (5-8 คะแนน)	2	6.67

จากตารางที่ 4.47 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่สามารถทำแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพอยู่ระดับดี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา คือ ระดับพอใช้ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ทำแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพอยู่ระดับพอใช้

4.2.7 ขั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing)

ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิขาชีพครูรุ่นต่อไปตามข้อค้นพบของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ตามหลักการความรู้เกี่ยวกับชุมชน (community knowledge) เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพนักศึกษาวิชาชีพครูที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจนกระทั่งเกิดเป็นการเรียนรู้ความเป็นองค์กร (organizational learning) ซึ่งเป็นการพัฒนาความสำเร็จที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต และเป้าหมายร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจได้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล และนำมาเป็นสรุปขั้นตอนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินการศึกษา โดยมีผู้วิจัยสนับสนุนความร่วมมือ (collaboration) ระหว่างกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงมีขั้นตอน วิธีการ/กลยุทธ์ที่นำในสู่ความสำเร็จรายละเอียดดังภาพที่ 4.17

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาพที่ 4.17 ขั้นตอนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินการศึกษาของครูพี่เลี้ยง

ขั้นตอนการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงสรุปได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนพัฒนานักศึกษา ในขั้นตอนแรกต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครูเพราะต้องดูความพร้อมและความต้องการของนักศึกษาวิชาชีพครูด้วย และจำเป็นจะต้องมีการกำหนดงาน/สถานการณ์ที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษาวิชาชีพครูไม่คำนึงถึงเฉพาะปริมาณงานที่มอบหมายเท่านั้น ขั้นตอนที่ 2 การฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง เมื่อกำหนดแผนงานแล้วต้องมีพื้นที่ให้กับนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติหรือประสบการณ์จากสถานการณ์จริงเป็นรายบุคคล ในขั้นตอนนี้ควรกำหนดเป็นระดับนโยบายของแต่ละโรงเรียนว่าจะให้นักศึกษามีส่วนรวมตรงไหน และครูพี่เลี้ยงจะต้องส่งเสริม/สนับสนุนทุกรูปแบบทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูบรรลุตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากการเปิดโอกาสให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้ฝึกปฏิบัติแล้ว ควรหาแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งจากโรงเรียน ท้องถิ่น ออนไลน์ และอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยและโรงเรียนจะสนับสนุน ทั้งนี้คุณลักษณะที่สำคัญที่ต้องมีเพื่อให้ขั้นตอนการพัฒนาความรู้เพิ่มเติมเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นักศึกษาวิชาชีพครูควรต้องมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ สำหรับครูพี่เลี้ยงควรจะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อออกแบบการพัฒนานักศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ขั้นตอนที่ 4 กำกับติดตาม/ประเมินอย่างต่อเนื่อง ความต่อเนื่องในการกำกับติดตาม/ประเมินเป็นสิ่งสำคัญครูพี่เลี้ยงต้องเอาใจใส่นักศึกษาวิชาชีพครู ประเมินประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากแบบประเมินของมหาวิทยาลัยได้ หลักการสำคัญในขั้นตอนนี้ คือ การประเมินนักศึกษาตามความจริง และให้ข้อมูลนักศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาตนเองของนักศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อให้เกิดการพัฒนา นอกเหนือจากความรู้จากการฝึกปฏิบัติแล้วครูพี่เลี้ยงต้องสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูด้วยและต้องอาศัยคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อให้การพัฒนาตนเองบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล และนำมาเป็นสรุปขั้นตอนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของอาจารย์นิเทศก์ในแต่ละขั้นตอนมีวิธีการ/กลยุทธ์ที่นำในสู่ความสำเร็จรายละเอียดดังภาพที่ 4.18

ขั้นตอนการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงสรุปได้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน ในขั้นตอนแรกต้องมีการวางเป้าหมายร่วมกันระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยมีพื้นฐานสำคัญคือความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคนเองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อสร้างกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน การกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเปรียบเสมือนเป็นข้อตกลงเบื้องต้นที่ให้ทุกฝ่ายดำเนินงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 สนับสนุนการทำงานของครูพี่เลี้ยง ในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอาจารย์นิเทศก์ควรต้องมีความเข้าใจในบริบทการปฏิบัติงานของแต่ละโรงเรียน เพราะความหลากหลายต่าง ๆ นั้นส่งผลกระทบโดยตรงต่อสภาพการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาวิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์จะต้องหาทางเลือกในการพัฒนานักศึกษาที่เหมาะสมตามความแตกต่างนั้น โดยต้องสื่อสารเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา นโยบาย หลักปฏิบัติต่าง ๆ ให้ครูพี่เลี้ยงได้รับรู้รับทราบเป็นไปแนวทางเดียวกันและหมายรวมถึงการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การแก้ไขงานต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นไป

แนวทางเดียวกัน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินและปรับปรุงแก้ไขงานอย่างต่อเนื่อง ในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การแก้ไขงานต่าง ๆ ให้ถูกต้องนั้นจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และให้ข้อมูลป้อนกลับที่ได้จากการประเมินเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง และควรจะมีการแลกเปลี่ยนผลการประเมินระหว่างกลุ่มผู้ถูกประเมินในโรงเรียนเดียวกัน แลกเปลี่ยนผลการประเมินระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ซึ่งผู้ประเมินต้องมีมาตรฐานการประเมินที่ใกล้เคียงกัน มีคุณธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ขั้นตอนที่ 4 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในขั้นตอนนี้บทบาทของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ต้องสอดคล้องกันคือ การกระตุ้นให้นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับสภาพจริง ซึ่งจะต้องกำหนดเป็นชิ้นงาน/ภาระงานให้ผู้เรียนปฏิบัติที่สอดคล้องกับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในสถานการณ์จริงและเกณฑ์การประเมินของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจารย์นิเทศก์ได้ให้ข้อสังเกตว่าเกณฑ์การประเมินของมหาวิทยาลัยควรมีการทบทวนใหม่ให้สอดคล้องกับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในโรงเรียนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ภาพที่ 4.18 ขั้นตอนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินการศึกษาของอาจารย์นิเทศก์

4.3 กิจกรรม และจำนวนครั้งที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละสาขาวิชา กิจกรรม จำนวนครั้งและระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรมของรูปแบบสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.48 กิจกรรม และจำนวนครั้งที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

กิจกรรม	กลุ่ม	สาขาวิชา			
		การศึกษาปฐมวัย	เทคโนโลยีฯ	พลศึกษา	ภาษาอังกฤษ
1. อำนวยความสะดวกโดยการกระตุ้นซักถามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์แสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางในการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์	นศ.	1 ครั้ง (1 ชั่วโมง)			
	ครูพี่เลี้ยง	1 ครั้ง (1 ชั่วโมง)			
	อ.นิเทศก์	1 ครั้ง (40 นาที)			
2. สร้างความกระจ่างในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน เช่น จัดหาเอกสารและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การตอบข้อซักถาม	นศ.	4 เรื่อง - การประเมินพัฒนาการ - ข้อสอบแบบจับคู่ - การรายงานผลการประเมิน - การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	4 เรื่อง - การให้คะแนนแบบรูบริคส์ - การรายงานผลการประเมิน - โปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ - การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	3 เรื่อง - การให้คะแนนแบบรูบริคส์ - โปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ - การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	2 เรื่อง - โปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ - การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน
	ครูพี่เลี้ยง	สนทนากลุ่มย่อยร่วมกับกลุ่ม นศ.	สนทนากลุ่มย่อยร่วมกับกลุ่ม นศ.	2 เรื่อง - เกณฑ์ปกติ - ข้อสอบเชิงสถานการณ์	สนทนากลุ่มย่อยร่วมกับกลุ่ม นศ.
	อ.นิเทศก์	สนทนากลุ่มย่อยร่วมกับกลุ่ม นศ.	1 เรื่อง โปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ	1 เรื่อง การวัดและประเมินทักษะปฏิบัติ	1 เรื่อง การเขียนรูบริคส์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.48 (ต่อ)

กิจกรรม	กลุ่ม	สาขาวิชา			
		การศึกษาปฐมวัย	เทคโนโลยีฯ	พลศึกษา	ภาษาอังกฤษ
3. มิตรวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะสนับสนุนเพื่อการพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา	นศ. ครูพี่เลี้ยง อ.นิเทศก์	14 แผน	20 แผน	20 แผน	18 แผน
4. สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	นศ. ครูพี่เลี้ยง อ.นิเทศก์	8 ครั้ง (นศ.ครบทุกคน)	10 ครั้ง (นศ.ครบทุกคน)	10 ครั้ง (นศ.ไม่ครบทุกคน)	6 ครั้ง (นศ.ไม่ครบทุกคน)
5. การกระตุ้น กำกับ ติดตามความก้าวหน้าด้วยการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อให้คำปรึกษาตอบข้อสงสัยต่าง ๆ	นศ.	10 ครั้ง	12 ครั้ง	12 ครั้ง	10 ครั้ง
6. การกระตุ้น กำกับ ติดตามความก้าวหน้าทางออนไลน์ผ่านแอพพลิเคชั่น เพื่อให้คำปรึกษาตอบข้อสงสัยต่าง ๆ	นศ.	35 ครั้ง	50 ครั้ง	30 ครั้ง	35 ครั้ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ยังมีส่งเสริมสนับสนุน สร้างความกระจ่าง ให้คำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการ และให้เสรีภาพในการกำหนดตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ให้เกิดการอบรมเรื่องการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง (2-way MANOVA) เพื่อทดสอบว่าการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และสาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครูส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2) ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 3) เจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูหรือไม่ ก่อนทำการวิเคราะห์ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้รูปแบบก่อนการทดลองใช้รูปแบบโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ (MANOVA) โดยมีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น ได้แก่ ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรทั้งหมดด้วย Box's test ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Levene's test และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Bartlett's Test of Sphericity ก่อนทดสอบความแตกต่างของตัวแปรพหุด้วยสถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2 และRoy's gcr มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.49 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนการใช้รูปแบบ

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	F	Hypothesis df	Error df	p-value
การใช้รูปแบบ	Pilai's trace	0.024	.464	3	56	.71
	Wilk's lambda	0.976	.464	3	56	.71
	Hotelling's T^2	0.025	.464	3	56	.71
	Roy's gcr	0.025	.464	3	56	.71

จากตารางที่ 4.49 พบว่าค่า p-value เท่ากับ .71 ซึ่งมากกว่าค่า α (.05) สรุปได้ว่าก่อนการทดลองดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง (2-way MANOVA) หลังการทดลองใช้รูปแบบต่อไป

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูด้วยการความแปรปรวนพหุแบบสองทาง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง (2-way MANOVA) แบ่งออกเป็น 1) การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบ

สองทาง และ 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทางก่อนทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร มีรายละเอียดดังนี้

(1) ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง (2-way MANOVA) ได้แก่ ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรทั้งหมดด้วย Box's test ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Levene's test และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Bartlett's Test of Sphericity

(1.1) ผลการทดสอบ Homoscedasticity หรือ Homogeneity of covariance matrices โดยใช้ Box's test

ตารางที่ 4.50 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรทั้งหมดด้วย Box's test

Box's M	F	df1	df2	p-value
41.726	.792	42	3.856	.829

จากตารางที่ 4.50 ผลการทดสอบความแปรปรวนร่วม (covariance matrix) ของตัวแปรทั้งหมดไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง

(1.2) ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้ Levene's test

ตารางที่ 4.51 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Levene's test

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

คะแนน	F	df1	df2	p-value
ความรู้ความเข้าใจ	.384	7	52	.908
ทักษะปฏิบัติ	1.592	7	52	.159
เจตคติ	.838	7	52	.561

จากตารางที่ 4.51 แสดงให้เห็นว่าผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรตามแต่ละตัว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง

(1.3) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity

ตารางที่ 4.52 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Bartlett's Test of Sphericity

	Approx. Chi-Square	df	p-value
Bartlett's Test of Sphericity	96.738	3	.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.52 แสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง

(2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง

ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจกับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้รูปแบบในแต่ละสาขาวิชาโดยใช้สถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2, และ Roy's gcr มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.53 ผลการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรพหุ

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	F	Hypothesis df	Error df	p-value
การใช้รูปแบบ	Pilai's trace	0.185	3.796	3	50	.02*
	Wilk's lambda	0.815	3.796	3	50	.02*
	Hotelling's T^2	0.228	3.796	3	50	.02*
	Roy's gcr	0.228	3.796	3	50	.02*
สาขาวิชา	Pilai's trace	0.273	1.735	9	156	.09
	Wilk's lambda	0.738	1.802	9	122	.07
	Hotelling's T^2	0.341	1.843	9	146	.07
	Roy's gcr	0.291	5.042	3	52	.00*
การใช้รูปแบบ x สาขาวิชา	Pilai's trace	0.120	0.723	9	156	.69
	Wilk's lambda	0.883	0.707	9	122	.70
	Hotelling's T^2	0.128	0.692	9	146	.72
	Roy's gcr	0.083	1.442	3	52	.24

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.53 สถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2 และRoy's gcr ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้รูปแบบและสาขาวิชา ทุกตัวได้ค่า p-value มากกว่า .05 สรุปได้ว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างการใช้รูปแบบและสาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อความรู้

ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู เมื่อพิจารณาอิทธิพลหลัก (main effect) การใช้รูปแบบโดยใช้สถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2 และ Roy's gcr ได้ค่า p-value ทุกตัวเท่ากันคือ .02 ซึ่งน้อยกว่าค่า α (.05) สรุปได้ว่า การใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในกลุ่มทดลองส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับอิทธิพลหลัก (main effect) สาขาวิชาใช้สถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2 และ Roy's gcr ได้ค่า p-value แตกต่างกัน มีเพียงสถิติทดสอบ Roy's gcr เท่านั้นที่ค่า p-value (.00) น้อยกว่า α (.05) Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2 ค่า p-value มากกว่า α (.05) สรุปได้ว่าสาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครูส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ตารางที่ 4.54 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปร	SS	df	MS	F	p-value
การใช้รูปแบบ	ความรู้ความเข้าใจ	90.776	1	90.776	7.345	.01*
	ทักษะปฏิบัติ	101.769	1	101.769	8.516	.01*
	เจตคติ	0.124	1	0.124	0.425	.52
สาขาวิชา	ความรู้ความเข้าใจ	131.608	3	43.869	3.550	.02*
	ทักษะปฏิบัติ	145.692	3	48.564	4.064	.01*
	เจตคติ	0.518	3	0.173	0.591	.62
การใช้รูปแบบ x สาขาวิชา	ความรู้ความเข้าใจ	26.958	3	8.986	0.727	.54
	ทักษะปฏิบัติ	40.558	3	13.519	1.131	.35
	เจตคติ	0.177	3	0.059	0.202	.89

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.54 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรตามแต่ละตัว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา พบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติจากการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มควบคุม และพบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติของนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษาพลศึกษา และภาษาอังกฤษ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า นักศึกษาต่างสาขาอย่างน้อย 1 สาขาวิชา มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติต่างจากสาขาวิชาอื่น สำหรับเจตคติไม่พบว่าความแตกต่างทั้งการใช้รูปแบบและสาขาวิชา สรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา พลศึกษา และภาษาอังกฤษมีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

(2.1) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้รูปแบบ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ในการประเมิน (M = 27.23) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (M = 24.73) ทักษะปฏิบัติในการประเมิน สำหรับเจตคติต่อการประเมินไม่พบความแตกต่างจากการใช้รูปแบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t-test) ซึ่งให้ผลสอดคล้องกับการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.55 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p-value
	M	SD	M	SD		
ความรู้ความเข้าใจ						
ก่อนการทดลอง	22.43	4.57	22.33	4.56	.085	.47
หลังการทดลอง	27.23	3.94	24.73	3.48	2.61	.01*
ทักษะปฏิบัติ						
ก่อนการทดลอง	24.43	2.99	23.80	3.06	.811	.21
หลังการทดลอง	31.30	3.90	28.57	3.60	2.84	.00*
เจตคติ						
ก่อนการทดลอง	4.26	.63	4.30	.54	.252	.40
หลังการทดลอง	4.51	.55	4.42	.50	.691	.25

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.55 พบว่า ก่อนการทดลองดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่หลังการทดลองความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สำหรับเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและควบคุมทั้งก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากผลความแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่พิจารณาจากคะแนนความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาสามารถเขียนเป็นแผนภาพเปรียบเทียบได้ดังภาพที่ 4.19-4.21

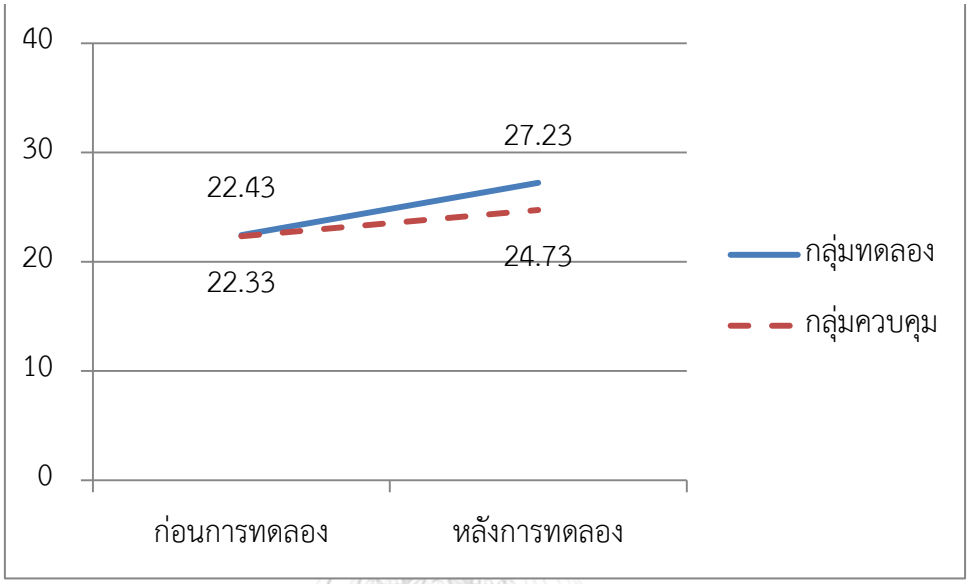

ภาพที่ 4.19 คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

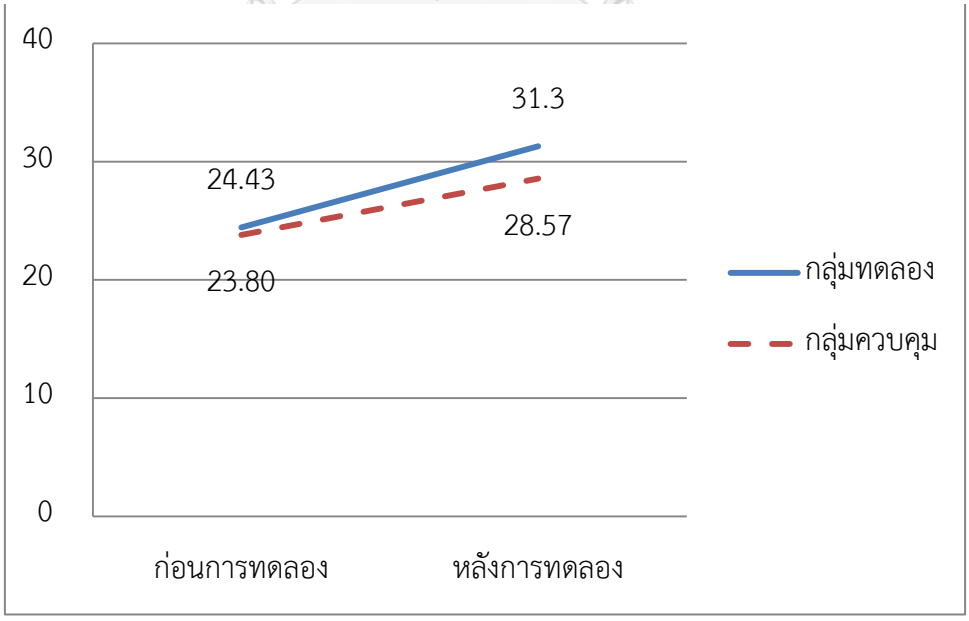

ภาพที่ 4.20 คะแนนทักษะปฏิบัติของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

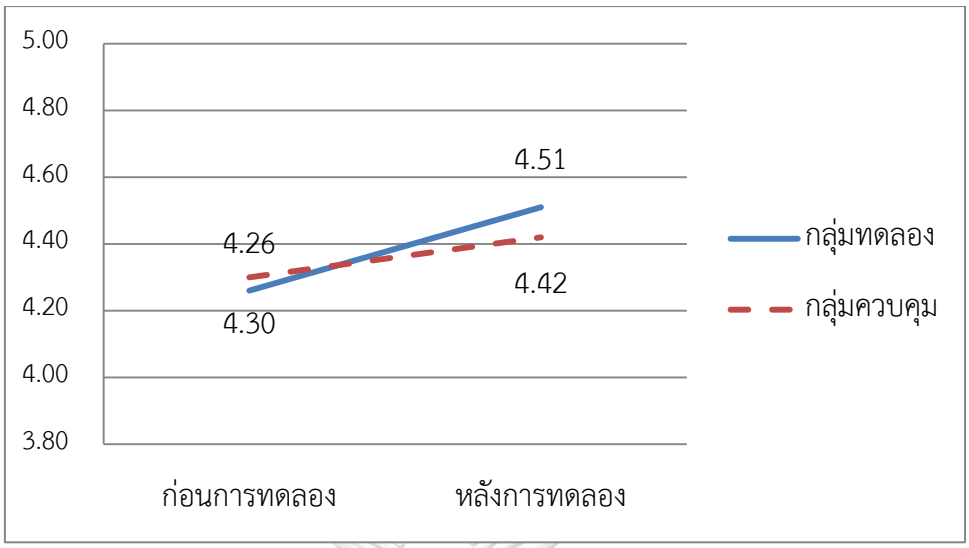

ภาพที่ 4.21 คะแนนเจตคติของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

(2.2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสาขาวิชา

ผลการเปรียบเทียบภายหลัง (post hoc) เพื่อทดสอบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษาพลศึกษา และภาษาอังกฤษโดยการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.56 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู จำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตัวแปร	สาขาวิชา	M Difference	Std.Error	p-value
ความรู้ความเข้าใจ	การศึกษาปฐมวัย กับเทคโนโลยีฯ	.750	1.242	.947
	การศึกษาปฐมวัย กับพลศึกษา	3.813	1.242	.033*
	การศึกษาปฐมวัย กับภาษาอังกฤษ	1.188	1.342	.853
	เทคโนโลยีฯ กับพลศึกษา	3.063	1.242	.122
	เทคโนโลยีฯ กับภาษาอังกฤษ	.438	1.342	.991
	พลศึกษา กับภาษาอังกฤษ	-2.625	1.342	.293

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.56 (ต่อ)

ตัวแปร	สาขาวิชา	M Difference	Std.Error	p-value
ทักษะปฏิบัติ	การศึกษาปฐมวัย กับเทคโนโลยีฯ	-.250	1.222	.998
	การศึกษาปฐมวัย กับพลศึกษา	3.562	1.222	.047*
	การศึกษาปฐมวัย กับภาษาอังกฤษ	1.229	1.320	.833
	เทคโนโลยีฯ กับพลศึกษา	3.813	1.222	.029*
	เทคโนโลยีฯ กับภาษาอังกฤษ	1.479	1.320	.740
	พลศึกษา กับภาษาอังกฤษ	-2.333	1.320	.382

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.56 พบความแตกต่างด้านความรู้ความเข้าใจระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยกับสาขาวิชาพลศึกษา โดยนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนความรู้ความเข้าใจสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ นั้น ไม่พบความแตกต่าง ด้านทักษะปฏิบัติ พบว่า มีความแตกต่างระหว่างสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย กับสาขาวิชาพลศึกษา โดยนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความแตกต่างระหว่างสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษากับสาขาวิชาพลศึกษา โดยนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษามีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการเปรียบเทียบดังที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้รูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามสาขาวิชาพบว่านักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา สูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษา และนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษามีคะแนนทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษา

4.4.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

การประเมินแฟ้มสะสมงาน ใช้ผู้ประเมิน 2 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และ2) รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ ตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำการประเมินแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างเป็นอิสระต่อกัน สามารถสรุปคะแนนประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 4.57 ผลการเปรียบเทียบคะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู

กลุ่ม	N	M	SD	maximum	minimum
กลุ่มทดลอง	30	13	2.19	15	8
กลุ่มควบคุม	30	10	2.22	13	6

จากตารางที่ 4.57 นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานเฉลี่ยเท่ากับ 13 คะแนน (M = 13, SD = 2.19) เป็นคุณภาพระดับดี ซึ่งสูงกว่าคะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานเฉลี่ยของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มควบคุมที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10 คะแนน (M = 10, SD = 2.22) เป็นคุณภาพระดับพอใช้

ตารางที่ 4.58 ความถี่ของระดับคุณภาพแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู

คุณภาพของแฟ้มสะสมงาน	จำนวนนักศึกษาวิชาชีพครู	
	กลุ่มทดลอง (คน)	กลุ่มควบคุม (คน)
ระดับดี (13-15 คะแนน)	16	6
ระดับพอใช้ (9-12 คะแนน)	12	18
ระดับควรปรับปรุง (5-8 คะแนน)	2	6

จากตารางที่ 4.58 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่สามารถทำแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพอยู่ระดับดีและระดับพอใช้ ขณะที่นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่สามารถทำแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพอยู่ระดับพอใช้

4.4.3 ผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา พลศึกษา และภาษาอังกฤษ สำหรับสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยไม่สามารถให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ ผลการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มทดลอง

"...ครูให้ช่วยกันคิดว่าในการนำเสนองานต้องการให้ครูให้คะแนนเรื่องอะไรบ้าง เช่น คะแนนการแต่งกาย คะแนนความร่วมมือของกลุ่มที่ทุกคนในกลุ่มต้องออกมานำเสนอ..."

นักเรียน 1 เรียนกับนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีฯ 1. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2562.

"...ผมชอบนะ ครูประกาศคะแนนแยกส่วนในงานที่สั่งให้ทำ เช่น การทำรายงาน การสร้างสื่อแล้วก็แจงให้เห็นด้วยว่าส่วนที่ 1 2 3 ได้กี่คะแนน ดีกว่ารู้แต่คะแนนรวม..."

นักเรียน 2 เรียนกับนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีฯ 2. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2562.

"...ถ้าเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ฟังเกณฑ์ให้คะแนนโครงงานที่ครูบอก มันก็ไม่มีอะไรที่ยากเลย..."

นักเรียน 3 เรียนกับนักศึกษาสาขาพลศึกษา 1. สัมภาษณ์, 28 สิงหาคม 2562.

"...ครูไม่ลำเอียง แต่ที่ลำเอียงก็เพื่อนกันเอง ครูชอบให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ให้คะแนน..."

นักเรียน 4 เรียนกับนักศึกษาสาขาพลศึกษา 2. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2562.

"...เพื่อนจะมีส่วนในการคะแนนเวลาทำกิจกรรมกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มให้คะแนนกันเอง แต่ต้องบอกเหตุผลด้วยว่าทำไมให้คะแนนเต็ม หรือหักคะแนนเพื่อนตรงไหน เพราะอะไร..."

นักเรียน 5 เรียนกับนักศึกษาสาขาพลศึกษา 2. สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2562.

"...ครูให้ทำกิจกรรมเยอะมาก ๆ สอบย่อยก็บ่อยด้วยในการสอบแต่ละครั้งจะบอกว่าการสอบครั้งนี้เป็นการสอบเก็บคะแนนครั้งที่เท่าไร จะเก็บกี่คะแนนแล้วเอาไปรวมกับคะแนนอื่น ๆ ด้วย..."

นักเรียน 6 เรียนกับนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ 1. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2562.

"...หนูเคยได้หมายเหตุครูต้องการพบตัวด่วนที่สุด ตกใจมากเพราะมันคือสอบตก แต่สุดท้ายครูก็อธิบายข้อที่หนูเขียนผิด แต่มันเพราะครั้งนั้นหนูไม่รอบคอบทำข้อสอบไม่ครบด้วย ครูก็ให้ทำข้อสอบใหม่แก้ตัว..."

นักเรียน 7 เรียนกับนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ 2. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2562.

กลุ่มควบคุม

"...ครูบอกคะแนนกลางภาค..."

นักเรียน 8 เรียนกับนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีฯ 3. สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2562.

"...ครูแจ้งคะแนนรวมก่อนสอบปลายภาค..."

นักเรียน 9 เรียนกับนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีฯ 4. สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2562.

"...ครูบอกคะแนนจากข้อสอบอย่างเดียว เวลาทำให้ดูไม่ได้บอกว่าได้คะแนนเท่าไร..."

นักเรียน 10 เรียนกับนักศึกษาสาขาพลศึกษา 3. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2562.

"...ไม่เคยเห็นใบบันทึกคะแนนของครูเลยไม่รู้ว่าเป็นยังไง..."

นักเรียน 11 เรียนกับนักศึกษาสาขาพลศึกษา 4. สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2562.

"....ครูจะกำหนดวิธีการให้คะแนน บางส่วนจะให้นักเรียนร่วมกันให้คะแนน แต่มีปัญหาเรื่องการให้คะแนนของเพื่อนแต่ละกลุ่มเลยไม่ค่อยได้ทำ..."

นักเรียน 12 เรียนกับนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ 3. สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2562.

"..ครูจะบอกคะแนนสอบแล้วบอกว่าผ่านหรือไม่ผ่านแล้วก็บอกให้ปรับปรุงตัวเองในครั้งต่อไป.."

นักเรียน 13 เรียนกับนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ 4. สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2562.

จากผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูพบว่าแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองสามารถฝึกปฏิบัติการได้อย่างถูกต้องตามหลักการได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ เพื่อทดสอบว่าการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองส่งผลต่อสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ 1) ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2) ทักษะปฏิบัติในการประเมิน 3) เจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูหรือไม่ ก่อนทำการวิเคราะห์ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้รูปแบบก่อนการทดลองใช้รูปแบบโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ (MANOVA) มีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น ได้แก่ ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรทั้งหมดด้วย Box's test ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Levene's test และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติด้วย Bartlett's Test of Sphericity ก่อนทดสอบความแตกต่างของตัวแปรพหุด้วยสถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2 และRoy's gcr มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.59 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองใช้รูปแบบ

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	F	Hypothesis df	Error df	p-value
การใช้รูปแบบ	Pilai's trace	0.163	.494	3	76	.00*
	Wilk's lambda	0.837	.494	3	76	.00*
	Hotelling's T^2	0.195	.494	3	76	.00*
	Roy's gcr	0.195	.494	3	76	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.59 ผลพบว่าค่า p-value เท่ากับ .00 ซึ่งน้อยกว่าค่า α (.05) สรุปได้ว่าก่อนการทดลองดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรตามแต่ละตัวมีรายละเอียดดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.60 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมิน

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปร	SS	df	MS	F	p-value
การใช้รูปแบบ	ความรู้ในการประเมิน	26.450	1	26.450	10.277	.00*
	ทักษะปฏิบัติในการประเมิน	.378	1	.378	.441	.51
	เจตคติต่อการประเมิน	.003	1	.003	.026	.87

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.60 แสดงให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการเปรียบเทียบสมรรถนะหลังการทดลองใช้รูปแบบจึงได้นำตัวแปรความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาก่อนการใช้รูปแบบมาเป็นตัวแปรร่วม (Covariate) ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว (1-way MANCOVA) ต่อไป

4.5.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ด้วยการความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว (1-way MANCOVA) วิเคราะห์ความแตกต่างของสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์แบ่งออกเป็น 1) การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง และ 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียวก่อนทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร มีรายละเอียดดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

(1) ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว (1-way MANCOVA) ได้แก่ ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรทั้งหมดด้วย Box's test ทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปร ได้แก่ ความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินด้วย Levene's test และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินด้วย Bartlett's Test of Sphericity

(1.1) ผลการทดสอบ Homoscedasticity หรือ Homogeneity of covariance matrices โดยใช้ Box's test

ตารางที่ 4.61 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรสมรรถนะในการประเมินด้วย Box's test

Box's M	F	df1	df2	p-value
21.013	3.356	6	4.408	.003

จากตารางที่ 4.61 ผลการทดสอบความแปรปรวนร่วม (covariance matrix) ของตัวแปรไม่แตกต่างกัน แม้จะไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว แต่ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นอื่น ๆ ประกอบการพิจารณาต่อไป

(1.2) ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้ Levene's test

ตารางที่ 4.62 ผลการทดสอบ Homoscedasticity ของความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมินและเจตคติต่อการประเมินด้วย Levene's test

คะแนน	F	df1	df2	p-value
ความรู้ในการประเมิน	1.103	1	78	.297
ทักษะปฏิบัติในการประเมิน	.419	1	78	.520
เจตคติต่อการประเมิน	1.881	1	78	.174

จากตารางที่ 4.62 แสดงให้เห็นว่าผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรตามแต่ละตัว ได้แก่ ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

(1.3) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity

ตารางที่ 4.63 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินด้วย Bartlett's Test of Sphericity

	Approx. Chi-Square	df	p-value
Bartlett's Test of Sphericity	31.610	6	.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.63 แสดงให้เห็นว่าความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว

(2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียว

ผลการเปรียบเทียบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจกับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้รูปแบบซึ่งมีการนำตัวแปรความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาก่อนการใช้รูปแบบมาเป็นตัวแปรร่วม (Covariate) โดยใช้สถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2, และ Roy's gcr มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.64 ผลการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรพหุที่นำความรู้ก่อนการใช้รูปแบบเป็นตัวแปรร่วม

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	F	Hypothesis df	Error df	p-value
การใช้รูปแบบ	Pilai's trace	0.187	5.751	3	75	.00*
	Wilk's lambda	0.813	5.751	3	75	.00*
	Hotelling's T^2	0.230	5.751	3	75	.00*
	Roy's gcr	0.230	5.751	3	75	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.64 สถิติทดสอบ Pilai's trace, Wilk's lambda, Hotelling's T^2 และRoy's gcr ทุกตัวได้ค่า p-value ทุกตัวเท่ากันคือ .00 ซึ่งน้อยกว่าค่า α (.05) สรุปได้ว่า การใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในกลุ่มทดลองส่งผลต่อความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.65 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรความรู้ในการประเมิน ทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมิน

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปร	SS	df	MS	F	p-value
การใช้รูปแบบ	ความรู้	19.730	1	19.730	14.875	.00*
	ทักษะปฏิบัติ	.049	1	.049	.066	.80
	เจตคติ	.049	1	.049	.993	.32

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.65 ผลการทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรตามแต่ละตัว ได้แก่ ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา พบความแตกต่างของความรู้

ในการประเมินจากการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองมีความรู้ในการประเมินแตกต่างจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ในการประเมิน (M = 16.98) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (M = 15.83) สำหรับทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินไม่พบความแตกต่างจากการใช้รูปแบบ สรุปได้ว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) จำนวนและร้อยละของผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

5.1 จำนวนและร้อยละของผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบ

ผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สรุปได้ดังตารางที่ 4.66

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.66 จำนวนและร้อยละของผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ผู้ประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
1. นักศึกษาวิชาชีพครู	28	43.08
2. ครูพี่เลี้ยง	27	41.54
3. อาจารย์นิเทศก์	10	15.38
รวม	**65**	**100.00**

จากตารางที่ 4.66 ผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบเป็นนักศึกษาวิชาชีพครูมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 43.08 รองลงมาคือ ครูพี่เลี้ยง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 41.54 และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตามลำดับ

5.2 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน

เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบเป็นเวลา 22 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่พัฒนาขึ้นจากมาตรฐานที่กำหนดโดยคณะกรรมการร่วมในการกำหนดมาตรฐานการประเมิน (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ของ Stufflebeam และคณะ แบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้าความถูกต้อง สรุปผลการประเมินคุณภาพรูปแบบตามมาตรฐานการประเมินทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมและจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.67 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์		นศ.วิชาชีพครู		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
ด้านอรรถประโยชน์	4.69	.55	4.59	.60	4.50	.75	4.58	.66
ด้านความเป็นไปได้	4.50	.60	4.57	.65	4.39	.65	4.46	.64
ด้านความเหมาะสม	4.70	.61	4.71	.58	4.58	.65	4.65	.62
ด้านความถูกต้อง	4.50	.68	4.59	.61	4.51	.66	4.52	.65
รวม	**4.61**	**.62**	**4.62**	**.61**	**4.51**	**.68**	**4.57**	**.65**

จากตารางที่ 4.67 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.57, SD = .65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 3 ใน 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.65, SD = .62) รองลงมาคือ ด้านอรรถประโยชน์ (M = 4.58, SD = .66) ด้านความถูกต้อง (M = 4.52, SD = .65) ตามลำดับ สำหรับด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (M = 4.46, SD = .64)

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาวิชาชีพครู ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกลุ่ม โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.61, SD = .62) และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ (M = 4.62, SD = .61) มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ซึ่งสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.51, SD = .68)

ตารางที่ 4.68 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านอรรถประโยชน์

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษาวิชาชีพครู		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
1. การกำหนดประเด็นการประเมินเป็นประเด็นที่มีคุณค่า	4.70	.63	4.71	.61	4.68	.67	4.69	.64
2. การกำหนดบทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินชัดเจน	4.74	.45	4.86	.36	4.64	.62	4.72	.52
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินมีความน่าเชื่อถือ	4.87	.34	4.71	.47	4.61	.74	4.72	.57
4. การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.87	.34	4.71	.47	4.71	.53	4.77	.46
5. เกณฑ์การตัดสินคุณค่าต่าง ๆ กำหนดไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.61	.66	4.50	.52	4.39	.69	4.49	.64
6. การรายงานผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูมีความชัดเจน	4.65	.78	4.43	.94	4.14	.89	4.38	.88
7. การรายงานผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตรงตามความต้องการใช้สารสนเทศ	4.48	.51	4.29	.47	4.18	.90	4.31	.71
8. การเผยแพร่ผลการประเมินมีความเหมาะสมด้านระยะเวลา	4.30	.56	4.07	.73	4.11	.96	4.17	.78
9. สารสนเทศจากการประเมินเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อวางแผนพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู	4.87	.46	4.79	.43	4.71	.53	4.78	.48
10 ผลที่ได้จากรูปแบบมีประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน	4.78	.42	4.79	.43	4.82	.48	4.80	.44

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

จากตารางที่ 4.68 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้านอรรถประโยชน์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.58, SD = .66) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า 7 ใน 10 ประเด็นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เกณฑ์การตัดสินคุณค่าต่าง ๆ กำหนดไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม และผลที่ได้จากรูปแบบมีประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน (M = 4.80, SD = .44) รองลงมาคือ สารสนเทศจากการประเมินเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อวางแผนพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.78, SD = .48) การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (M = 4.77, SD = .46) การกำหนดบทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินชัดเจน (M = 4.72, SD = .52) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินมีความน่าเชื่อถือ (M = 4.72, SD = .57) และการกำหนดประเด็นการประเมินเป็นประเด็นที่มีคุณค่า (M = 4.69, SD = .64) ตามลำดับ สำหรับประเด็นการรายงานผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูมีความชัดเจน (M = 4.49, SD = .64) การรายงานผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตรงตามความต้องการใช้สารสนเทศ (M = 4.38, SD = .88) การเผยแพร่ผลการประเมินมีความเหมาะสม ด้านระยะเวลา (M = 4.17, SD = .78) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้านอรรถประโยชน์ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.69, SD = .55) สูงกว่ากลุ่มอาจารย์นิเทศก์ (M = 4.59, SD = .60) สำหรับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินว่ารูปแบบมีคุณภาพด้านอรรถประโยชน์อยู่ในระดับมาก (M = 4.50, SD = .75)

กลุ่มครูพี่เลี้ยง เห็นว่าประเด็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินมีความน่าเชื่อถือ และการรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.87, SD = .34)

กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ เห็นว่าประเด็นการกำหนดบทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.86, SD = .36)

กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู เห็นว่าประเด็นผลที่ได้จากรูปแบบมีประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.82, SD = .48)

สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในทุกกลุ่มสอดคล้องกัน กลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.30, SD = .56) กลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.07, SD = .73) กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.11, SD = .96) คือ การเผยแพร่ผลการประเมินมีความเหมาะสมด้านระยะเวลา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.69 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านความเป็นไปได้

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษาวิชาชีพครู		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
1. รูปแบบมีแนวทางและวิธีการที่ชัดเจนนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูได้จริง	4.35	.57	4.50	.52	4.18	.61	4.31	.58
2. รูปแบบสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.65	.49	4.71	.47	4.71	.53	4.69	.50
3. รูปแบบเป็นที่ยอมรับได้สำหรับโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.43	.51	4.50	.85	4.36	.73	4.42	.68
4. รูปแบบเป็นที่ยอมรับได้สำหรับมหาวิทยาลัย	4.70	.63	4.71	.47	4.32	.72	4.54	.66
5. ประโยชน์ที่ได้จากรูปแบบมีความคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ	4.39	.72	4.43	.85	4.36	.56	4.37	.67
รวม	**4.50**	**.60**	**4.57**	**.65**	**4.39**	**.65**	**4.46**	**.64**

จากตารางที่ 4.69 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้านความเป็นไปได้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (M = 4.46, SD = .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า 2 ใน 5 ประเด็นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.69, SD = .50) รองลงมาคือ รูปแบบเป็นที่ยอมรับได้สำหรับมหาวิทยาลัย (M = 4.54, SD = .66) ตามลำดับ สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ รูปแบบเป็นที่ยอมรับได้สำหรับโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (M = 4.42, SD = .68) ประโยชน์ที่ได้จากรูปแบบมีความคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ (M = 4.37, SD = .67) รูปแบบมีแนวทางและวิธีการที่ชัดเจนนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูได้จริง (M = 4.31, SD = .58) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังด้านความเป็นไปได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.57, SD = .65) สำหรับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู และกลุ่มครูพี่เลี้ยงประเมินว่ารูปแบบมีคุณภาพด้านอรรถประโยชน์อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.50, SD = .75) สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.39, SD = .65)

กลุ่มครูพี่เลี้ยง เห็นว่าประเด็นรูปแบบเป็นที่ยอมรับได้สำหรับมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.70, SD = .63)

กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ เห็นว่าประเด็นรูปแบบเป็นที่ยอมรับได้สำหรับมหาวิทยาลัย และรูปแบบสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.71, SD = .47)

กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู เห็นว่าประเด็นรูปแบบสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.71, SD = .53)

สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด กลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.35, SD = .57) และกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.18, SD = .61) สอดคล้องกัน คือ รูปแบบมีแนวทางและวิธีการที่ชัดเจนนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูได้จริง ในกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประโยชน์ที่ได้จากรูปแบบมีความคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ (M = 4.43, SD = .85)

ตารางที่ 4.70 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านความเหมาะสม

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษาวิชาชีพครู		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
1. รูปแบบสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย	4.74	.75	4.86	.36	4.61	.69	4.71	.65
2. การระบุบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ เป็นไปตามปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.87	.46	4.93	.27	4.75	.52	4.83	.45
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินมีความเหมาะสม	4.87	.34	4.93	.27	4.61	.63	4.77	.49
4. รูปแบบให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ เช่น การประยุกต์ใช้แอพพลิเคชั่น	4.39	.66	4.21	.70	4.14	.52	4.25	.61
5. รูปแบบมีแนวทางและเกณฑ์การประเมินที่ช่วยให้เกิดความเป็นธรรมและโปร่งใส	4.43	.79	4.36	.93	4.54	.69	4.46	.77
6. รูปแบบมีความเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของคุรุสภา มหาวิทยาลัย และโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.96	.21	4.93	.27	4.71	.60	4.85	.40

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 70 (ต่อ)

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษาวิชาชีพครู		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
7. รูปแบบเหมาะสมที่จะใช้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย และโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.87	.34	4.79	.58	4.64	.62	4.75	.53
8. รูปแบบมีความยุติธรรมกับทุกฝ่าย	4.65	.78	4.79	.58	4.54	.69	4.63	.70
9. มีการรายงานผลการประเมินอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา	4.39	.72	4.36	.63	4.46	.79	4.42	.73
10 การรายงานผลการประเมินไม่ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูและผู้ประเมินมีความเสียหาย	4.87	.46	4.93	.27	4.79	.50	4.85	.44
รวม	**4.70**	**.61**	**4.71**	**.58**	**4.58**	**.65**	**4.65**	**.62**

จากตารางที่ 4.70 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้านความเหมาะสมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.65, SD = .62) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า 7 ใน 10 ประเด็นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การรายงานผลการประเมินไม่ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูและผู้ประเมินมีความเสียหายรูปแบบมีความเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ของคุรุสภา มหาวิทยาลัย และโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน (M = 4.85, SD = .40) รองลงมาคือ การระบุบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ เป็นไปตามปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (M = 4.83, SD = .45) มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินมีความเหมาะสม (M = 4.77, SD = .49) รูปแบบเหมาะสมที่จะใช้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย และโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (M = 4.75, SD = .53) และ รูปแบบสอดคล้องกับเป้าหมาย ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย (M = 4.71, SD = .65) ตามลำดับ สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ รูปแบบมีแนวทางและเกณฑ์การประเมินที่ช่วยให้เกิดความเป็นธรรมและโปร่งใส (M = 4.46, SD = .77) มีการรายงานผลการประเมินอย่างเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา (M = 4.42, SD = .73) และรูปแบบให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ เช่น การประยุกต์ใช้แอพพลิเคชั่น (M = 4.25, SD = .61) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้านความเหมาะสมว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ (M = 4.71, SD = .58) สูงกว่ากลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.70, SD = .61) และกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.58, SD = .65) ตามลำดับ

กลุ่มครูพี่เลี้ยง เห็นว่าประเด็นรูปแบบมีความเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของคุรุสภา มหาวิทยาลัย และโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.96, SD = .21)

กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ เห็นว่าประเด็นรูปแบบมีความเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของคุรุสภา มหาวิทยาลัย และโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.93, SD = .27) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับประเด็นการระบุบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ เป็นไปตามปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประเด็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประเมินมีความเหมาะสม และประเด็นการรายงานผลการประเมินไม่ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูและผู้ประเมินมีความเสียหาย

กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู เห็นว่าประเด็นการรายงานผลการประเมินไม่ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูและผู้ประเมินมีความเสียหาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.79, SD = .50)

สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในทุกกลุ่มสอดคล้องกัน กลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.39, SD = .66) กลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.21, SD = .70) กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.14, SD = .52) คือ รูปแบบให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ เช่น การประยุกต์ใช้แอพพลิเคชั่น

ตารางที่ 4.71 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบด้านความถูกต้อง

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษาวิชาชีพครู		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
1. รูปแบบพัฒนาขึ้นจากบริบทการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง	4.87	.34	4.93	.27	4.68	.55	4.80	.44
2. รูปแบบกำหนดเป้าหมายในการประเมินได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	4.57	.66	4.93	.27	4.64	.49	4.68	.53
3. การบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการประเมินในรูปแบบมีความชัดเจน	4.52	.59	4.50	.65	4.64	.56	4.57	.59
4. การบรรยายแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบมีความถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้	4.26	.81	4.43	.65	4.46	.74	4.38	.74
5. ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการประเมินมีความถูกต้องตรงกับสภาพจริง	4.26	.75	4.43	.65	4.50	.75	4.40	.72
6. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินจากเครื่องมือต่าง ๆ มีความถูกต้อง	4.61	.66	4.57	.76	4.46	.69	4.54	.69
7. การลงข้อสรุปต่าง ๆ มีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ	4.39	.50	4.21	.80	4.14	.65	4.25	.64
8. สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบมีความเป็นระบบ	4.22	.95	4.36	.63	4.29	.85	4.28	.84
9. การรายงานผลการประเมินมีความถูกต้องและเป็นปรนัย	4.70	.56	4.86	.36	4.79	.42	4.77	.46
10 การรายงานผลการประเมินตรงกับสภาพความเป็นจริง	4.65	.57	4.71	.47	4.46	.58	4.58	.56
รวม	**4.50**	**.68**	**4.59**	**.61**	**4.51**	**.66**	**4.52**	**.65**

จากตารางที่ 4.71 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้านความถูกต้องในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.52, SD = .65) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า 6 ใน 10 ประเด็นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบพัฒนาขึ้นจากบริบทการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.80, SD = .44) รองลงมาคือ การรายงานผลการประเมินมีความถูกต้องและเป็นปรนัย (M = 4.77, SD = .46) มีรูปแบบกำหนดเป้าหมายในการประเมินได้อย่างถูกต้องและชัดเจน (M = 4.68, SD = .53) การรายงานผลการประเมินตรงกับสภาพความเป็นจริง (M = 4.58, SD = .56) การบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการประเมินในรูปแบบมีความชัดเจน (M = 4.57, SD = .59) และ การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินจากเครื่องมือต่าง ๆ มีความถูกต้อง (M = 4.54, SD = .69) ตามลำดับ สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการประเมินมีความถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง (M = 4.40, SD = .72) การบรรยายแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบมีความถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้ (M = 4.38, SD = .74) สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบมีความเป็นระบบ (M = 4.28, SD = .84) และการลงข้อสรุปต่าง ๆ มีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ (M = 4.25, SD = .64) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาวิชาชีพครู ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้านความถูกต้องว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ (M = 4.59, SD = .61) สูงกว่ากลุ่มครูพี่เลี้ยง (M = 4.51, SD = .66) สำหรับกลุ่มครูพี่เลี้ยงประเมินว่ารูปแบบมีคุณภาพด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมาก (M = 4.50, SD = .68)

กลุ่มครูพี่เลี้ยง เห็นว่าประเด็นรูปแบบพัฒนาขึ้นจากบริบทการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.87, SD = .34)

กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ เห็นว่าประเด็นรูปแบบพัฒนาขึ้นจากบริบทการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง และรูปแบบกำหนดเป้าหมายในการประเมินได้อย่างถูกต้องและชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.93, SD = .27)

กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู เห็นว่าประเด็นการรายงานผลการประเมินมีความถูกต้องและเป็นปรนัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.79, SD = .42)

สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ (M = 4.21, SD = .80) และกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู (M = 4.14, SD = .65) สอดคล้องกัน คือ การลงข้อสรุปต่าง ๆ มีเหตุผลสนับสนุน ที่เพียงพอ กลุ่มครูพี่เลี้ยง ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบมีความเป็นระบบ (M = 4.22, SD = .95)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

5.3 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.72 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ประเด็น	ครูพี่เลี้ยง		อาจารย์นิเทศก์		นักศึกษาวิชาชีพครู		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
1. คู่มือมีการจัดวางรูปแบบได้น่าสนใจ	4.70	.56	4.57	.76	4.64	.68	4.65	.65
2. ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม	4.74	.45	4.64	.63	4.68	.67	4.69	.58
3. การลำดับเนื้อหาสอดคล้องกัน	4.78	.42	4.71	.47	4.71	.53	4.74	.48
4. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.83	.49	4.79	.43	4.75	.52	4.78	.48
5. ผู้ใช้คู่มือสามารถศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้จริง	4.87	.34	4.86	.36	4.82	.39	4.85	.36
รวม	**4.78**	**.45**	**4.71**	**.54**	**4.72**	**.56**	**4.74**	**.52**

จากตารางที่ 4.72 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ พบว่า กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เห็นว่าคู่มือมีความเหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้ใช้คู่มือสามารถศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้จริง (M = 4.85, SD = .36) รองลงมาคือ คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง (M = 4.78, SD = .48) การลำดับเนื้อหาสอดคล้องกัน (M = 4.74, SD = .48) ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม (M = 4.69, SD = .58) และคู่มือมีการจัดวางรูปแบบได้น่าสนใจ (M = 4.65, SD = .65) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 2 คน เกี่ยวกับคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ พบว่า คู่มือมีการจัดวางทั้งรูปแบบและเนื้อหาได้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 3) ประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจโดยมีการตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบ ในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ร่างรูปแบบและประเมินคุณภาพของรูปแบบด้านความเป็นไปได้และด้านความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น และกำกับติดตามให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบไปด้วย หน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจกับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่ประกอบไปด้วยนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 30 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 30 คน และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน โดยทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนที่กำหนดไว้ในตามรูปแบบสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 11 กิจกรรม และ 14 กิจกรรมสำหรับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ รวมเวลาในการดำเนินกิจกรรม 22 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจโดยให้นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองที่ใช้ทดลองใช้รูปแบบเพื่อประเมินคุณภาพด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 3) ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

1. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ พบว่า สภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อรายการในทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้ Modified Priority Index ($PNI_{Modified}$) ประเด็นที่มีความสอดคล้องกันในลำดับความสำคัญสูงที่สุด 3 ลำดับแรกตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ในด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา คือ การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย และการออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริง และการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน และด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน คือ การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำรายงานผลการประเมิน

1.2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

1.2.1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นฝึกประสบการณ์ และ 3) ขั้นสรุปผล จำแนกเป็น 7 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อม (Pre-Training) 2) กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน

(Established Mission) 3) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) 4) วางแผนการดำเนินงาน (Planning) 5) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) 6) ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) และ 7) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) มีกิจกรรมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 11 กิจกรรม และ 14 กิจกรรมสำหรับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ รวมเวลาในการดำเนินกิจกรรม 22 สัปดาห์ หลักการสำคัญที่ใช้ในการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 10 หลักการ ได้แก่ การปรับปรุงพัฒนา (improvement) ความเป็นเจ้าของ (community ownership) ความร่วมมือของทุกฝ่าย (inclusion) การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (democratic participation) ความยุติธรรมทางสังคม (social justice) องค์ความรู้ชุมชน (community knowledge) ยุทธวิธีหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based strategies) เสริมพลังความสามารถ (capacity building) การเรียนรู้ความเป็นองค์กร (organizational learning) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) กลยุทธ์ที่ใช้ในการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ได้แก่ การอำนวยความสะดวก (facilitation) การสร้างความกระจ่าง (illumination) ส่งเสริม สนับสนุน (advocacy) ให้คำปรึกษา (coaching) ให้เสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation) มิตรวิพากษ์ (critical friend) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ (collaboration) และการกระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) ในแต่ละขั้นตอนจะใช้กลยุทธ์และหลักการของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และใช้แอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตควบคู่กับการลงพื้นที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบ

1.2.2 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจก่อนนำไปทดลองใช้ พบว่ามีคุณภาพด้านความเหมาะสม (M = 4.86, SD = .42) และด้านความเป็นไปได้ (M = 4.79, SD = .51) ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดตามขั้นตอนของรูปแบบพบว่าทุกขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นฝึกประสบการณ์ และขั้นสรุปผลมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นฝึกประสบการณ์มีความเหมาะสมสูงที่สุด (M = 4.89, SD = .27) ในขณะที่ขั้นสรุปผลมีความเป็นไปได้สูงที่สุด (M = 4.84, SD = .43) สำหรับขั้นเตรียมมีความเหมาะสม (M = 4.75, SD = .36) และความเป็นไปได้ (M = 4.68, SD = .27) ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับขั้นตอนฝึกประสบการณ์และขั้นสรุปผล

1.3 ผลการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

1.3.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์มีมโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ถูกต้อง 2) ให้ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์มีทักษะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 3) ให้ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการนิเทศนักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรประกอบไปด้วย 4 เนื้อหา ได้แก่ การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการประเมินในฐานะเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ (1 ชั่วโมง) การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนางาน (1 ชั่วโมง) มโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (3 ชั่วโมง) และวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (1 ชั่วโมง) รวมระยะเวลา 1 ชั่วโมง รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนา ประกอบไปด้วยการบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และเกม การประเมินผลใช้วิธีการประเมินด้วยวิธีการทดสอบและ

การรายงานตนเองด้วยแบบทดสอบความรู้ในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบวัดเจตคติต่อการประเมิน

1.3.2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้ตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ทดลองใช้ พบว่าในภาพรวมหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด (M = 4.85, SD = .36) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดด้านการออกแบบหลักสูตรพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (M = 4.90, SD = .25) ด้านความถูกต้องของเนื้อหาตามหลักวิชาการทุกหน่วยในระดับมากที่สุด (M = 5.00, SD = .00) ประเด็นรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนามีความเหมาะสม หน่วยที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด (M = 5.00, SD = .00) รองลงมาคือ หน่วยที่ 4 (M = 4.75, SD = .50) สำหรับหน่วยที่ 2 (M = 4.44, SD = .55) และหน่วยที่ 3 (M = 4.20, SD = .45) มีความเหมาะสมมาก ประเด็นระยะเวลาการอบรมพบว่าทุกหน่วยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด หน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 5.00, SD = .00) รองลงมา คือ หน่วยที่ 4 (M = 4.80, SD = .45) และ หน่วยที่ 3 (M = 4.60, SD = .55) ตามลำดับ

1.4 ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

1.4.1 ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีลักษณะเป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application มีลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) หน่วยการเรียนรู้สามารถใช้กับสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตที่หน้าจอเป็นระบบสัมผัส (touch screen) ในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) เท่านั้น 2) การใช้งานจำเป็นต้องระบุตัวตนก่อนเข้าใช้งานซึ่งมีการกำหนดรหัสผู้ใช้งานตามกลุ่มพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาวิชาชีพครู 3) ส่วนประกอบการใช้งานออกแบบให้มีเมนูหลัก 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้นักศึกษาได้เข้าเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผล 4 เนื้อหา ได้แก่ การประเมินตามสภาพจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการใช้ผลการประเมิน โดยสร้างเป็นคลิปวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชั่น หากระบุตัวตนเข้าใช้งานเป็นนักศึกษาวิชาชีพครูจะมีแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหน่วยละ 10 ข้อ สำหรับส่วนที่ 2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นส่วนที่สร้างไว้สำหรับเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู และผู้วิจัย ผู้ใช้งานสามารถเลือกเข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ตามรายชื่อของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจะมีหัวข้อสำคัญที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินตนเองก่อนกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การวางแผนและออกแบบการวัดและประเมินผล 3) การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล 4) การให้คะแนน การรายงานคะแนน และการใช้ผลการประเมิน และ 5) อื่น ๆ การจุดแข็ง-จุดอ่อนที่สำคัญต่อการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ระบุไว้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่องทางการสนทนาเพื่อมอบหมายงาน การกำหนดวิธีการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู การให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางาน และส่วนที่ 3 ข่าวสาร/ประกาศ เป็นส่วนที่ใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์เอกสาร ข่าวสาร ประกาศต่าง ๆ เพื่อให้ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู ได้รับทราบและสามารถดาวน์โหลดไฟล์ไปใช้ประโยชน์ได้เลย

1.4.2 ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีลักษณะเป็นแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต Mentoring and Empowering Application

พบว่า ผู้ใช้พึงพอใจต่อหน่วยการเรียนรู้ออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.66, SD = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการออกแบบ (M = 4.69, SD = .58) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา (M = 4.66, SD = .56) และ ด้านการเข้าถึงแอพพลิเคชั่น (M = 4.59, SD = .70) ตามลำดับ

1.5 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมี 7 เครื่องมือ ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้กับนักศึกษาวิชาชีพครู 4 เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน เครื่องมือที่ใช้กับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 3 เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา สรุปผลการพัฒนาเครื่องมือแต่ละชนิดได้ดังนี้

1.5.1 แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00 มีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในคำนวณโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson method) ได้ค่า KR-20 เท่ากับ.93 มีความยากและมีอำนาจจำแนกโดยมีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .31-.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .25-.88

1.5.2 แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีดัชนี IOC ระหว่าง .80-1.00 มีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของผู้ประเมิน (IRR) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (Intraclass Correlation Coefficient) เท่ากับ .92 ในส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่พิจารณาทักษะปฏิบัติจากแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า IRR เท่ากับ .91 และส่วนที่ 2 พิจารณาจากทักษะปฏิบัติจากพฤติกรรมการปฏิบัติงาน มีค่า IRR เท่ากับ .88

1.5.3 แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00 มีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในคำนวณโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) เท่ากับ .83 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .23-.63

1.5.4 แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00 มีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของผู้ประเมิน (IRR) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (Intraclass Correlation Coefficient) เท่ากับ .94

1.5.5 แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00 มีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในคำนวณโดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson method) ได้ค่า KR-20 เท่ากับ .74 มีความยากและมีอำนาจจำแนกโดยมีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .31-.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .25-.75

1.5.6 แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00 มีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในคำนวณโดยใช้วิธี

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) เท่ากับ .94 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .21-.93

1.5.7 แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีดัชนี IOC ระหว่าง .67-1.00 มีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในคำนวณโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) เท่ากับ .84 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .29-.69

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

จากผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สามารถสรุปผลการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู และผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ผลจากการดำเนินกิจกรรมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นฝึกประสบการณ์ และ 3) ขั้นสรุปผล จำแนกเป็น 7 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อม (Pre-Training) 2) กำหนดพันธกิจที่ยอมรับร่วมกัน (Established Mission) 3) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (Taking Stocks) 4) วางแผนการดำเนินงาน (Planning) 5) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) 6) ประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) และ 7) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) สรุปได้ดังนี้

2.1.1 ผลการเตรียมความพร้อม ประกอบไปด้วย 1) ผลการเตรียมครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ พบว่าหลังเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ รวมจำนวน 6 ชั่วโมง ครูพี่เลี้ยงในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 16.83 คะแนน (M = 16.83, SD = 1.29) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ 23.70 คะแนน (M = 23.70, SD = .80) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู 4.75 คะแนน (M = 4.75, SD = .61) ซึ่งเป็นระดับเจตคติที่ดี สำหรับอาจารย์นิเทศก์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครูพี่เลี้ยงทุกประเด็น ได้แก่ ความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 17.40 คะแนน (M = 17.40, SD = .97) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ 24.10 คะแนน (M = 24.10, SD = 0.76) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู 4.83 คะแนน (M = 4.83, SD = .47) เป็นระดับเจตคติที่ดี 2) ผลการเตรียมนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่านักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนในทุกสาขาวิชาได้เข้าเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ในแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต โดยสาขาวิชาที่ต้องใช้จำนวนครั้งในการกระตุ้น กำกับ ติดตามสูงที่สุด 4 ครั้ง จึงจะเข้าเรียนครบทั้ง

4 หน่วยการเรียนรู้ คือ สาขาวิชาพลศึกษา และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ครั้ง สำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 2 ครั้ง ตามลำดับ สำหรับผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการที่พิจารณาจากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนใน Mentoring and Empowering Application พบว่ามีจำนวนนักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนได้คะแนนหลังเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักศึกษาวิชาชีพครูทั้งหมด รองลงมาคือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การใช้ผลการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 97 และ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การประเมินตามสภาพจริง คิดเป็นร้อยละ 93 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคะแนนรวมหลังเรียนในทุกหน่วยการเรียนรู้พบว่านักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนได้คะแนนผ่านเกณฑ์ 70% คือ ได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่า 28 คะแนน เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายสาขา พบว่านักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและภาษาอังกฤษได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในหน่วยที่ 1 เรื่องการประเมินตามสภาพจริง สำหรับสาขาปฐมวัยได้คะแนนต่ำที่สุดในหน่วยที่ 4 เรื่องการใช้ผลการประเมิน ในขณะที่สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษาได้คะแนนต่ำที่สุดในหน่วยที่ 3 เรื่องเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2.1.2 ผลการกำหนดพันธกิจที่ยอมรับร่วมกันของกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นไปตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย และมีจุดเด่นในเรื่องการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาท้องถิ่นด้วย ซึ่งเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.1.3 ผลการเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามผลการประเมินตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครูและการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ของนักศึกษาวิชาชีพครูทั้ง 4 สาขาวิชา พบประเด็นจุดอ่อนในแต่ละสาขาวิชาแตกต่างกันในเรื่องการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น การเขียนจุดประสงค์ไม่ครอบคลุม K P A เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ถูกต้องตามหลักการ ประเด็นการออกแบบการประเมิน เช่น ไม่ได้ออกแบบให้มีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนอย่างเหมาะสม ใช้การประเมินตามสภาพจริงน้อย ประเด็นการกำหนดเครื่องมือ/วิธีการและเกณฑ์การประเมิน เช่น กำหนดวิธีการประเมินไม่สอดคล้องกับสิ่งที่มุ่งประเมิน ไม่สามารถสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินไม่มีคุณภาพ ประเด็นการสร้างข้อสอบ เช่น ใช้ภาษาในการเขียนข้อถามไม่เหมาะสม เขียนข้อสอบโดยไม่ได้พิจารณาผังการออกข้อสอบ ประเด็นเรื่องการใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน เช่น ขาดความเข้าใจหลักการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ไม่ได้ออกแบบให้ในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และประเด็นเรื่องการจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน เช่น การไม่ได้มีส่วนร่วมในการเขียนรายงานผลการประเมินผู้เรียน

2.1.4 ผลการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ พบว่ากิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบไปด้วย การสาธิต การดูตัวอย่าง การซักถามเพื่อทบทวนความเข้าใจ การจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง การบอกแหล่งเรียนรู้ตามเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มนักศึกษา ผลการเปรียบเทียบการออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า ในกลุ่มทดลองจะใช้วิธีการสาธิต การจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง การบอกแหล่งเรียนรู้ตามเรื่องที่สอดคล้อง

กับความต้องการความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มนักศึกษาสูงกว่าในกลุ่มควบคุม สำหรับการบอกแหล่งเรียนรู้ได้มีการสะท้อนผลมายังผู้วิจัยเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม EVANA ซึ่งเป็นโปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบในรูปแบบคลิปวีดีโอผ่านแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตที่ได้พัฒนาขึ้นด้วย

2.1.5 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา พบว่า วิธีการออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพไม่แน่นอนตายตัวเป็นไปตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควรเพื่อให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายได้ นอกจากนี้ยังสามารถสรุปผลการประเมินสมรรถนะที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในทุกสาขาวิชา คือ การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวได้เสนอต่อศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และได้มีการติดตามผลการจัดทำแฟ้มสะสมงานหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.1.6 หลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ นักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเท่ากับ 27.23 (M = 27.23, SD = 3.94) ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเท่ากับ 31.30 (M = 31.30, SD = 3.90) และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาเท่ากับ 4.51 (M = 4.51, SD = .55) เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาพบว่า พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงที่สุด สำหรับด้านทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และด้านเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ผลการประเมินแฟ้มสะสมงาน พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณภาพแฟ้มสะสมงานเฉลี่ยเท่ากับ 13 คะแนน (M = 13, SD = 2.19) เป็นคุณภาพระดับดี

2.1.7 ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูรุ่นต่อไปตามข้อค้นพบของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มพี่เลี้ยง สรุปได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนพัฒนา ขั้นตอนที่ 2 การฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์ ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้เพิ่มเติม ขั้นตอนที่ 4 กำกับติดตาม/ประเมินอย่างต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาตนเองของนักศึกษา ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มอาจารย์นิเทศก์สรุปได้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 สนับสนุนการทำงานของครูพี่เลี้ยง ขั้นตอนที่ 3 ประเมินและปรับปรุงแก้ไขงานอย่างต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 4 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

2.2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุแบบสองทาง (2-way MANOVA) พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างการใช้รูปแบบและสาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และเจตคติ

ต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู เมื่อพิจารณาอิทธิพลหลัก (main effect) ได้แก่ การใช้รูปแบบและสาขาวิชา สรุปได้ดังนี้

2.2.1 การใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในกลุ่มทดลองส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในด้านเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา พบว่านักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2.2 นักศึกษาวิชาชีพครูบางสาขาวิชามีความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาแตกต่างกัน ด้านความรู้ความเข้าใจ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนความรู้ความเข้าใจสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในสาขาวิชาอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง ด้านทักษะปฏิบัติ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษามีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านเจตคติพบว่า นักศึกษาทุกสาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษาพลศึกษา และภาษาอังกฤษ มีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2.3 ผลการเปรียบเทียบผลลัพธ์การประเมินจากแฟ้มสะสมงานในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ผู้ประเมิน 2 คน ซึ่งที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยทำการประเมินอย่างอิสระต่อกันโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดขึ้น ผลพบว่านักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่สามารถทำแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพอยู่ระดับดีและระดับพอใช้ ขณะที่นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ สามารถทำแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพอยู่ระดับพอใช้ ผลสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่ามีแตกต่างของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองสามารถฝึกปฏิบัติการได้อย่างถูกต้องตามหลักการได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม

2.3 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ผลพบว่าครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองมีความรู้ในการประเมินแตกต่างจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ในการประเมิน (M = 16.98) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (M = 15.83) สำหรับทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินไม่พบความแตกต่างจากการใช้รูปแบบ สรุปได้ว่า ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทักษะปฏิบัติในการประเมิน และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

3. ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ผลประเมินคุณภาพรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สรุปได้ดังนี้

3.1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา องนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีคุณภาพด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ผลการประเมินในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 3 ใน 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความถูกต้อง สำหรับด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

3.2 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เห็นว่า คู่มือมีความเหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้ใช้คู่มือสามารถศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้จริง รองลงมาคือ คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง การลำดับเนื้อหาสอดคล้องกัน ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม และคู่มือมีการจัดวางรูปแบบได้น่าสนใจ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีข้อค้นพบหลายประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า สภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และด้านการรายงานและใช้ผลการประเมิน ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 2-3 จำนวน 3 หน่วยกิต แต่ต้องประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีไปปฏิบัติจริงระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในชั้นปีที่ 5 อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนอาจได้รับการฝึกปฏิบัติที่ไม่เพียงพอเหมาะสมกับสภาพการงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลย์วิสาข์ ธาราวร (2558) ได้วิเคราะห์สาเหตุของการขาดทักษะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาว่ามีสาเหตุมาจากจำนวนหน่วยกิตและการฝึกปฏิบัติที่น้อยเกินไประหว่างการเรียนการสอน นอกจากนี้ปัจจัยด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยน่าจะเป็นเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

ได้เช่นกัน คือ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะแม้ว่าในหลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาได้เรียนแต่ผู้สอนอาจไม่ได้เน้นย้ำหรือออกแบบกิจกรรมให้ได้ลงมือปฏิบัติจริงเมื่อออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาวิชาชีพครูจึงไม่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ เมื่อพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้ Modified Priority Index ($PNI_{Modified}$) ในรายด้าน พบว่า ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เห็นสอดคล้องกันว่านักศึกษาวิชาชีพครูมีความต้องการจำเป็นเรื่องการใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลายสูงที่สุด ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผลการจัดลำดับสอดคล้องกันระหว่างกลุ่มผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ได้แก่ การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และการสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring)/การใช้แบบประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Votante และ Fazio (2007) ที่ได้สำรวจความต้องการการฝึกอบรมของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาครูทั้ง 4 ชั้นปี จำนวน 69 คน ในทุกสาขาวิชาต้องการการอบรมเกี่ยวกับการการประเมินตามสภาพจริงมากที่สุด และจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับบริบทการประเมินในยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนจากการใช้การทดสอบแบบดั้งเดิมไปสู่การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ที่ถูกปรับให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ผลการเรียนรู้จึงมีการพิจารณาทั้งกระบวนการสร้างชิ้นงาน คุณภาพชิ้นงาน การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร เป็นต้น ผลการประเมินความต้องการจำเป็นยังสอดคล้องกับผลการทำแบบทดสอบหลังเรียนใน Mentoring and Empowering Application ที่พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและภาษาอังกฤษได้คะแนนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การประเมินตามสภาพจริง น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับหน่วยอื่น ๆ ในขณะที่สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษา ได้คะแนนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การประเมินตามสภาพจริง น้อยเป็นอันดับที่ 2 เมื่อเทียบกับหน่วยอื่น ๆ

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

2.1 กระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบเป็นไปตามแนวคิดของการพัฒนารูปแบบ วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553: 9-11) ได้อธิบายว่า การพัฒนารูปแบบต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนในการสร้างและการพัฒนารูปแบบโดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รูปแบบตามสมมติฐาน มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบเพื่อให้ได้รูปแบบตามสถานการณ์จริง มีการนำไปทดลองใช้ และมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัย ซึ่งรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจได้มีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ก่อนไปทดลองใช้จริง ในรูปแบบมีหลักการสำคัญที่ใช้ขับเคลื่อนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 10 หลักการ (ศิริชัย

กาญจนวาสี, 2559) ได้แก่ 1) การปรับปรุงพัฒนา (Improvement) 2) ความเป็นเจ้าของ (Community Ownership) 3) ความร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) 4) การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) 5) ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) 6) ภูมิปัญญาของชุมชน (Community Knowledge) 7) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) 8) การสร้างเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building) 9) การเรียนรู้ขององค์กร (Organizational Learning) 10) การรับผิดชอบต่อผลการกระทำ (Accountability) ซึ่งมีความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชาชีพครู ระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชาชีพครู และหลังฝึกประสบการณ์วิชาชาชีพครู รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีความแตกต่างจากรูปแบบปกติตั้งแต่ในระยะก่อนออกฝึกประสบการณ์ที่มีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ด้วยซึ่งจะช่วยพัฒนาทั้งตัวนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปพร้อม ๆ กัน หากมีการใช้รูปแบบนี้ซ้ำอาจเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระของสรรถนะที่ต้องการพัฒนาได้ เมื่อเข้าสู่ระยะการฝึกประสบการณ์ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีคุณค่ายิ่งต่อการยกระดับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู เพราะนักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง และมีการสะท้อนผลสภาพการปฏิบัติงานที่ทำได้สำเร็จและสภาพที่ยังเป็นจุดอ่อนที่ต้องพัฒนา ดังนั้นศูนย์ฝึกประสบการณ์การวิชาชีพครูสามารถใช้ผลการประเมินดังกล่าวเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจเพื่อวางแผนพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ และในระยะการประเมินเพื่อสรุปผล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวางแผนร่วมกันในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูเป็นสิ่งที่ช่วยให้การพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูเกิดขึ้นได้จริงในระดับชั้นเรียนระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีกิจกรรมย่อย สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 11 กิจกรรม และ 14 กิจกรรมสำหรับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงบรรลุผลสำเร็จ งานวิจัยของ อาทิตย์ญา โพธิ์สวย (2559: 15) ได้อธิบายองค์ประกอบของการเสริมพลังอำนาจด้วยวิธีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่าต้องเกิดจากครู เพื่อนครู ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหาร มณีรัตน์ โนนหัวรอ (2557: 384) ได้อธิบายความสำเร็จจากการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจว่าเกิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมิน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย คณะครู ในบทบาทของครูประจำชั้น ครูผู้สอน ครูวิชาการ ครูวัดผล กลุ่มสนับสนุน ประกอบด้วย ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้ประเมินเสริมพลัง สำหรับรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายซึ่งในการดำเนินกิจกรรมต้องอาศัยความสามารถในการตั้งคำถาม การกระตุ้นกำกับติดตามของผู้วิจัยในฐานะผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้วิจัยเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้รูปแบบสามารถสร้างสมรรถนะให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ กับ Fetterman และ Wandersman (2005: 42-72) ที่ระบุว่าผู้ประเมินตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจต้องทำ

หน้าที่ฝึกอบรมและช่วยสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้พัฒนาสามารถในการประเมินด้วยตนเอง และสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการใช้องค์ความรู้ในการประเมิน แต่อย่างไรก็ตามการนำรูปแบบนี้ไปใช้จำเป็นต้องคัดเลือกผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่มีความสามารถในการกระตุ้นกำกับติดตามให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ นิติ นาชิต, ชัยวิชิต เชียรชนะ และสิริรักษ์ รัชชุศานติ (2559: 191) ที่ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในสถานศึกษาอาชีวศึกษา และพบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม คือ ผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจขาดความมั่นใจในตนเอง ขาดทักษะในการเป็นผู้ดำเนินการประชุมกลุ่ม ทำให้ทีมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่แสดงความเห็นออกมาในประเด็นที่กำลังศึกษาเท่าที่ควร ทำให้การระดมสมองได้ข้อมูลไม่เพียงพอ ดังนั้นกระบวนการเตรียมความพร้อม กระบวนการพัฒนาผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำรูปแบบไปใช้ ในการเตรียมผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีคุณสมบัติที่ควรพิจารณาดังต่อไปนี้ 1) ผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจควรมีความรู้พื้นฐานและแหล่งเรียนรู้ แหล่งข้อมูลด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางเทคนิคต่าง ๆ 2) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร ประสานความร่วมมือได้อย่างดีเยี่ยมในระดับหน่วยงานกับ 2 ภาคส่วน คือ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในฐานะที่เป็นผู้ให้การหนุนเสริมตามความต้องการจำเป็นต่างๆ และโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูในฐานะที่เป็นพื้นที่ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ประสานความร่วมมือในระดับบุคคลซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา สามารถสร้างความไว้วางใจในฐานะเพื่อนที่ร่วมด้วยช่วยกันในการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด 3) เป็นผู้ที่มีความมุ่งในตั้งใจและเห็นคุณค่าการประเมินว่ามีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา มีเจตคติที่ต่อการประเมินและการใช้ผลการประเมิน จากคุณสมบัติดังกล่าวในการทำหน้าที่ผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจยังจำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจอย่างละเอียด เพื่อศึกษาบทบาทของการทำหน้าที่ ผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบ เนื่องจากกระบวนการต่าง ๆ มีลักษณะต่อเนื่องกันและส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน จำเป็นต้องฝึกปฏิบัติการใช้ Mentoring and Empowering Application ในฟังก์ชั่นต่าง ๆ ให้คล่องแคล่ว รวมทั้งต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำเป็นต้องสนับสนุนข้อมูลให้กับผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจอาจทำให้อยู่ในรูปแบบทีมงาน เพราะในขั้นตอนการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่นั้นมีการลงพื้นที่ภาคสนามคือโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพควบคู่กับการใช้ Mentoring and Empowering Application โดยใช้เวลา 22 สัปดาห์ ดังนั้นอาจใช้วิธีการสลับหมุนเวียนในการทำหน้าที่ร่วมกัน เพื่อให้ขั้นตอนต่าง ๆ ในรูปแบบดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ประกอบไปด้วย 7 เครื่องมือ จำแนกได้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 4 เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา และแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 3 เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เครื่องมือทั้งหมดได้พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม มีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตเพื่อการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือดังนี้ แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ตรวจสอบคุณภาพด้านความยากพบว่า มีค่าความยากระหว่าง .31-.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย จำแนกได้พอใช้จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 20 จากข้อสอบทั้งหมด 25 ข้อ ดังนั้นอาจต้องปรับปรุงพัฒนาคุณภาพข้อสอบให้มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากแบบทดสอบความรู้ในการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีสัดส่วนจำนวนข้อสอบแต่ละระดับที่ใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดของผู้ใช้เครื่องมือในกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครูพบว่าประกอบไปด้วยการประเมินโดยครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และตัวแทนศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในขณะที่กลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 2 ใน 3 เครื่องมือ คือ แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ที่สร้างตามแนวคิดของ Stiggins (2005) และแบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาใช้วิธีการรายงานตนเอง (self-report) ซึ่ง Polit และ Hungler (1999) ได้ระบุข้อจำกัดของการประเมินโดยใช้วิธีการรายงานตนเองไว้ว่ามีจุดอ่อนที่ความตรงและความแม่นยำของข้อมูลที่ได้รับ เพราะผู้ให้ข้อมูลมีแนวโน้มที่จะแสดงตัวในทางที่ดีที่สุด ซึ่งอาจจะขัดแย้งกับความเป็นจริง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้จากการรายงานตนเองของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ พบว่ามีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองใช้รูปแบบของกลุ่มทดลองเท่ากับ 24.43 คะแนน และกลุ่มควบคุมเท่ากับ 23.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน ซึ่งเป็นค่าใกล้เคียงกับคะแนนเต็ม ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถนำผลการวัดและแปลความหมายทักษะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินไปใช้สำหรับการตัดสินใจทางการศึกษาได้ ควรให้ความสำคัญกับการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ประเมินเพื่อให้รายงานผลการประเมินคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเองตามความเป็นจริง หรือออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานจริงของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เช่นเดียวกับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้มีการสัมภาษณ์นักศึกษาวิชาชีพครูเพิ่มเติมด้วย

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

3.1 การเตรียมความพร้อมของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ผลการเตรียมความพร้อมในกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ โดยการฝึกอบรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ พบว่าครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองสามารถนิเทศให้ข้อเสนอแนะนักศึกษาวิชาชีพครูจากสถานการณ์ที่กำหนดไว้ได้อย่างดี สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการพัฒนาในเชิงหลักการที่เหมาะสม ดังที่ Glickman Glickman, Stephen และ Jovita (2010: 296) ได้กล่าวถึงการเตรียมความรู้ และทักษะที่จำเป็นก่อนการนิเทศจะช่วยให้การนิเทศดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Wilson และ Thronton (2008, อ้างถึงใน ปารณีย์ ขาวเจริญ, ดวงใจ สีเขียว และชมพูนุท สุขหวาน, 2561: 128) ได้ศึกษาปัจจัยที่ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ประสบความสำเร็จจากแนวคิดของครูพี่เลี้ยงพบว่า การเตรียมตัว การมีความรู้ทางวิชาการของครูพี่เลี้ยง การเข้าใจบทบาทของครูพี่เลี้ยงมีส่วนช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการเตรียมครูใหม่ซึ่งเป็นสิ่งที่สนับสนุนการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการประเมินของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กับกลุ่มควบคุม พบว่าความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์แตกต่างกันโดยครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองมีความรู้ในการประเมินสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการใช้เวลาในการอบรม 6 ชั่วโมง น้อยเกินไปสำหรับการพัฒนาทักษะปฏิบัติและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ ดังนั้นอาจต้องมีการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ และเวลาของหลักสูตรให้เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติและเจตคติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาบริบทของหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการให้สอดคล้องกับปัจจัยที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู

3.2 จุดอ่อนของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

3.2.1 จากกระบวนการเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อนของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสะท้อนจุดอ่อนของตัวนักศึกษาเองตามหลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ อาจทำให้ขาดความครบถ้วนครอบคลุมเนื้อหาสาระตามมาตรฐานสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในหลายประการ เนื่องจากนักศึกษาไม่ทราบขอบเขตของเรื่องที่ต้องปฏิบัติและมาตรฐานของการปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ ทำให้ประเด็นที่จะนำมาเขียนแผนการพัฒนายังไม่ครอบคลุมสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเท่าที่ควร จึงต้องอาศัยการสะท้อนผลจากมุมมองของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ นอกจากนี้ การให้ข้อมูลป้อนกลับจากมุมมองของผู้วิจัยตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอาจจะทำได้ไม่ละเอียดมากพอ เนื่องจากเวลาในการลงพื้นที่ภาคสนามยังไม่ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทุกคนในช่วงกิจกรรมในช่วงต้นสัปดาห์ที่ 3 และเป็นช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างยังไม่คุ้นชินกับการใช้ Mentoring and Empowering Application เมื่อเข้าสู่ช่วงสัปดาห์ที่ 4-5 นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้มีโอกาสพบกันเพื่อวางแผนร่วมกันอย่างเป็นทางการส่งผลให้การเก็บข้อมูลสภาพที่

เป็นจุดอ่อนถูกนำมาแก้ไขตามความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยวิธีต่าง ๆ เป็นการแก้ปัญหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพ (อติยศ สรรคบุรานุรักษ์, ศศิณัฏฐ์ สรรคบุรานุรักษ์, 2558: 46) มีลักษณะสำคัญ คือ สามารถยืดหยุ่นได้ทำให้เปิดโอกาสในการเรียนรู้และสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมได้หลากหลายวิธี ทำให้เกิดการเรียนการสอนที่ตรงเป้าหมายและเป็นโอกาสที่ดีต่อนักศึกษาวิชาชีพครูที่จะเห็นศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้สิ่งที่เป็นปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสภาพที่เป็นจุดอ่อนของนักศึกษาวิชาชีพครูได้เป็นอย่างดี คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครูและยังเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการกำกับติดตามนักศึกษาวิชาชีพครูให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอีกด้วย ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูในยุคปัจจุบันที่ได้นำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยยกระดับพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้

3.2.2 จากกระบวนการเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อนเชื่อมโยงไปสู่การออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งผลการประเมินพบว่า การใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นประเด็นที่ใช้วิธีการตามแผนที่ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์วางแผนร่วมกันไว้ไม่สามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้มากที่สุด ดังนั้นในการออกแบบหลักสูตรรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นรายวิชาชีพครู ควรมีทบทวนคำอธิบายรายวิชา รวมทั้งการให้น้ำหนักความสำคัญกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการแก้ปัญหาในระดับการจัดการเรียนการสอนอาจจะออกแบบให้มีการบูรณาการเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมในแต่ละภาคการเรียน เมื่อพิจารณาถึงจำนวนนักศึกษาที่มีจุดอ่อนประเด็นการใช้แฟ้มสะสมงานในแต่ละสาขาวิชาพบว่าสาขาวิชาภาษาอังกฤษมีสัดส่วนน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นสาขาวิชาเดียวที่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นรายวิชาเลือก เมื่อพิจารณาสภาพการขาดสมรรถนะเป็นรายสาขาวิชาพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษามีสภาพที่เป็นจุดอ่อน 4 ใน 6 ด้านเท่ากับสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ด้านที่เป็นจุดอ่อนเด่นชัดเฉพาะสาขาวิชาพลศึกษาเท่านั้น ได้แก่ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยนักศึกษาเขียนจุดประสงค์ไม่ครอบคลุม K P A และเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ถูกต้องตามหลักการ ซึ่งเรื่องสำคัญสอดคล้องกับ ศักดิ์ เพียรชอบ (อ้างถึงใน สโรชา คล้ายพันธุ์, 2557: 74-75) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่และภารกิจทางพลศึกษาได้ดีและมีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องมีลักษณะที่สำคัญ คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไปวิชาชีพครูและวิชาพลศึกษา 2) เป็นผู้ที่มีความศรัทธาในวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง 3) เป็นผู้ที่มีความรู้สึกในการรับผิดชอบสูง 4) เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น 5) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีสุขภาพสมบูรณ์ 6) เป็นผู้ที่มีคุณธรรมมีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา 7) เป็นผู้ที่รักเด็กมีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง นอกจากนี้สโรชา คล้ายพันธุ์, (2557: 74-75) ยังได้ระบุว่านักศึกษาควรสร้างเกณฑ์การวัดผลขึ้นมาให้เหมาะสมกับความสามารถและสมรรถภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่เป็นปัญหาเฉพาะของนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาที่เป็นข้อค้นพบเกี่ยวกับการกำหนดเครื่องมือ/วิธีการและเกณฑ์การประเมินเช่นกัน สำหรับประเด็นการสร้างข้อสอบและการจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียนมีลักษณะที่เป็นข้อจำกัดคล้ายกันของนักศึกษาวิชาชีพครูทุกสาขาวิชา คือ การไม่ได้เปิดโอกาสกับนักศึกษาวิชาชีพครูได้มีส่วน

ร่วมในการเรียนรู้จากการฝึกประสบการณ์โดยตรง เนื่องด้วยเหตุผลของโรงเรียนด้านมาตรฐานของการบริหารการทดสอบ บางโรงเรียนผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงเล็งเห็นถึงความสำคัญจำเป็นก็จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในบางส่วนของกระบวนการพัฒนาแบบทดสอบ ดังนั้นสิ่งที่ควรเพิ่มเติมในกิจกรรมกระบวนฝึกประสบการณ์ตรงด้านการสร้างข้อสอบ คือ การพัฒนาแบบทดสอบระหว่างเรียนให้ครบทุกขั้นตอน

3.3 ความแตกต่างระหว่างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาหลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่านักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะความต่อเนื่องของขั้นตอนการพัฒนา กระบวนการกำกับติดตาม และความร่วมมือของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับผู้วิจัยในฐานะผู้ประเมินพลังอำนาจล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะปฏิบัติที่ได้จากการลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพซึ่งส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ (2550: 188) ที่ได้เปรียบเทียบสมรรถนะการสอนซึ่งมีรายละเอียดด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ผลการประเมินได้จากการประเมินตนเองของนักศึกษาและการประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์พบว่าสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสอดคล้องกับงานวิจัยของ Beziat และ Coleman (2015) ได้เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการประเมินของนักศึกษาฝึกสอนโปรแกรมปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา พบความแตกต่างของสมรรถนะด้านการประเมินระหว่างนักศึกษาที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมฝึกในโครงการโรงเรียนครูฝึกสอน โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนครูฝึกสอนมีสมรรถนะในการประเมินสูงกว่านักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมฝึกในโครงการโรงเรียนครูฝึกสอน สำหรับเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและควบคุมหลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมจำนวน 22 สัปดาห์ไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู เนื่องจากการเปลี่ยนเจตคตินั้นต้องใช้เวลานานในการหล่อหลอมให้เกิดกับนักศึกษาวิชาชีพครู หากในรูปแบบมีระยะเวลาที่ยาวนานกว่านี้ หรือกำหนดกิจกรรมที่เน้นให้เกิดเจตคติที่เจาะจง น่าจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูได้ ความไม่แตกต่างกันของเจตคติในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิวัฒน์ อินทสิทธิ์ (2550: 50) ที่ได้ระบุว่าจำนวนปีหรือประสบการณ์สอนไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองจะเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดีในการพัฒนาเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

3.4 ความแตกต่างระหว่างสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลอง ได้รับการพัฒนาสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจากการเข้ารับการอบรมในหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลจากการพัฒนาสมรรถนะด้วยกระบวนการอบรมโดยมีเนื้อหาตามข้อตกลงร่วมกันของกลุ่มตามหลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ส่งผลให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองสามารถนิเทศให้ข้อเสนอแนะนักศึกษาวิชาชีพครูจากสถานการณ์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินของครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ที่พบว่า การได้รับการพัฒนาวิชาชีพในด้านการวัดและประเมินผลของครู ทัศนคติต่อการวัดและประเมินของครู ส่งผลทางบวกต่อระดับสมรรถนะและการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความแตกต่างสมรรถนะการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาแตกต่างกันโดยครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มทดลองมีความรู้ในการประเมินสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Alkahrusi, Aldhafri, Alnabhani, และ Alkalbani (2012) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาชีพของครู ผลการวิจัยพบว่า การอบรมมีนัยสำคัญทางสถิติทำให้เกิดผลกระทบทางบวกในความรู้ทางการประเมินของครู สำหรับด้านทักษะปฏิบัติในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และเจตคติต่อการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วย/เนื้อหาในหลักสูตรรอบรมเชิงปฏิบัติการใช้ระยะเวลา 3 ชั่วโมงซึ่งเป็นร้อยละ 50 ของระยะเวลาทั้งหมดในการให้ความรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าทักษะการประเมินและเจตคติต่อการประเมินระหว่างกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่การมีความรู้ความเข้าใจ การมีมโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการให้ข้อเสนอแนะที่ดีต่อนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

3.5 การยกระดับการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในขั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) ได้ผลลัพธ์เป็นขั้นตอนของการสังเคราะห์วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล และนำมาเป็นสรุปขั้นตอนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินการศึกษาได้ขั้นตอนในกลุ่มครูพี่เลี้ยง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนพัฒนา ขั้นตอนที่ 2 การฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์ ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้เพิ่มเติม ขั้นตอนที่ 4 กำกับติดตาม/ประเมินอย่างต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาตนเองของนักศึกษา และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 สนับสนุนการทำงานของครูพี่เลี้ยง ขั้นตอนที่ 3 ประเมินและปรับปรุงแก้ไขงานอย่างต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 4 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ กระบวนการต่าง ๆ เป็นไปตามหลักการสร้างความรู้เกี่ยวกับชุมชน (Community Knowledge) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management) และพัฒนาความสำเร็จที่

ยั่งยืน (Sustainability) ต่อไปอนาคต สอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2559) ที่ได้ระบุไว้ในหลักการและขั้นตอนสำคัญที่ขับเคลื่อนการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management) ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสำเร็จอยู่ในระดับปฏิบัติการ กล่าวคือ นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์สามารถพัฒนาตนเองโดยใช้ผลการประเมินจนสามารถกำหนดตนเองได้อย่างอิสระ เพราะเมื่อผู้วิจัยเริ่มถอนตัวออกมาหลังจากการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูช่วงสัปดาห์ที่ 15 กลุ่มเป้าหมายยังคงมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อยกระดับให้เกิดเป็นเป้าหมายในระดับหน่วยงาน ผู้บริหารจากมหาวิทยาลัยและจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการเพื่อประยุกต์ใช้และขยายผลการใช้รูปแบบไปยังโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพอื่นของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3.6 ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนความสำเร็จในการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในครั้งนี้ เป็นเพราะความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อีกทั้งในขั้นตอนการคัดเลือกเพื่อกำหนดนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เป็นกลุ่มตัวอย่างได้มีการชี้แจงแนวทางในการดำเนินการวิจัยอย่างไม่เป็นทางการ สอบถามความสมัครใจก่อนเข้าร่วมโครงการส่งผลให้เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวความคิดของ Pask และ Joy (2007: 30-43) ที่ได้กล่าวว่า การเป็นพี่เลี้ยงจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้เข้าร่วมมีความเต็มใจ และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง ดังนั้นในการนำรูปแบบไปใช้จำเป็นต้องมีกระบวนการสร้างความตะหนักในความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความสำคัญของการประเมินด้วยความเต็มใจ ขั้นตอนในการพัฒนานอกเหนือจากการพัฒนาตัวนักศึกษาวิชาชีพครูแล้ว ต้องมุ่งเน้นการกระตุ้นให้ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์สร้างความเชื่อมั่นและเห็นความสำคัญของตนเองในการติดตามเพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู

4. คุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

การประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง จากการประเมินโดยผู้ใช้รูปแบบประกอบด้วยนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ผลการประเมินพบว่า 3 ใน 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านอรรถประโยชน์ และด้านความถูกต้อง สำหรับด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในด้านอรรถประโยชน์ ผลการประเมินในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในทุกกลุ่มสอดคล้องกันทั้งในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ คือ การเผยแพร่ผลการประเมินมีความเหมาะสมด้านระยะเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเผยแพร่ผลการประเมินที่มีลักษณะเป็นการประเมินเพื่อสรุปผลต้องเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยโดยมีอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำหน้าที่ส่งผลการประเมิน (ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2562) เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า

กลุ่มครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบใกล้เคียงกัน ซึ่งสูงกว่านักศึกษาวิชาชีพครูในทุกด้านสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในฝ่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีฐานะเป็นผู้ประเมิน ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ควรกำหนดเป็นนโยบายและมอบหมายผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน เนื่องจากต้องมีการกำกับติดตามการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ในระดับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ควรมีการหาสิ่งสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทการวัดและประเมินผลในโรงเรียนและความแตกต่างของสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาพลศึกษา มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา

1.2 การนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจไปใช้ สามารถเลือกใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาบางส่วนตามความต้องการจำเป็นได้ และสามารถนำไปบูรณาการใช้กับการพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาวิชาชีพครูได้

1.3 ในการเตรียมความพร้อมครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ด้วยหลักสูตรการอบรม สามารถประยุกต์ใช้ได้ตามความต้องการจำเป็นที่หลากหลาย โดยเน้นการพัฒนาให้เกิดทักษะปฏิบัติ และเจตคติที่ต่อการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้วย และควรมีการเตรียมความพร้อมกันทั้ง 2 ส่วน คือ นักศึกษาวิชาชีพครู และครูพี่ลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันอย่างยั่งยืน

1.4 คุณลักษณะของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีผลต่อการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นการชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นตามบทบาทของแต่ละคนมีส่วนสำคัญอย่างมากกับการใช้รูปแบบการสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

1.5 แอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตในการวิจัยครั้งนี้ยังมีข้อจำกัด คือ ไม่สามารถใช้กับระบบปฏิบัติการ iOS ที่เป็นระบบปฏิบัติการสำหรับสมาร์ทโฟนของบริษัทแอปเปิ้ลได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการใช้งานได้จริงในทุกบริบท ควรพัฒนาแอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตในระบบปฏิบัติการ iOS หรือประยุกต์ใช้เครื่องมืออื่น ๆ ที่มีฟังก์ชันการทำงานเหมือนกันหรือใกล้เคียงกับ Mentoring and Empowering Application เช่น Google Classroom

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีพัฒนารูปแบบที่มีการบูรณาการพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ ร่วมกับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยขยายขอบเขตของสมรรถนะเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา เช่น การพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงขององค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ หรือพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะตามความแตกต่างของสาขาวิชา ตามจุดแข็ง-จุดอ่อนที่ต้องการนำมาพัฒนา หรือตามความแตกต่างทางความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย

2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เช่น ขนาดของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ความพร้อมของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในการใช้แอพพลิเคชั่นบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี สื่อออนไลน์ต่างๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ทั้งในระยะก่อนการฝึก ระหว่างการฝึก และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีการสะท้อนผลได้อย่างทันเวลาเพื่อให้เกิดการตรวจสอบตนเองว่าจำเป็นต้องพัฒนาตนเองในด้านใด อย่างไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการออกแบบการพัฒนาสมรรถนะให้บรรลุตามมาตรฐานได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

บรรณานุกรม

กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข. (2545). *การศึกษาความต้องการการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตฝึกสอน สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤติยา วงศ์ก้อม. (2547). *รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กัลย์วิสาข์ ธาราวร. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คมกริช อุดารักษ์. (2557*). พฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นกลุ่มเมฆของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

จรูญ จัวนาน. (2539). *ประสบการณ์วิชาชีพครู*. ปัตตานี: ภูรีปริ้นช็อป.

ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์. (2549). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประเมินแบบเสริมพลัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการทดสอบและวัดผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชาตรี ฝ่ายคำตา ,เอกภูมิ จันทรขันตีและวรรณทิพา รอดแรงค้า. (2553). การศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี: รายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 31(3), 333-345.

ชารี มณีศรี. (2538). *การนิเทศการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.

ชุลีพร ผมพันธ์. (2555). *การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนิสิตนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษา ตามแนวทฤษฎีทวิปริทัศน์และแนวคิดปริสีมาที่สาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิติ นาชิต, ชัยวิชิต เชียรชนะ และสิริรักษ์ รัชชุศานติ. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการนำรูปแบบการประเมินหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามแนวคิดการประเมิน แบบเสริมพลังอำนาจ ไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 9(1), 611-629.

นิธิวัฒน์ อินทสิทธิ์. (2550). เจตคติต่อวิชาชีพครูของครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดวงพร หนูพงษ์. (2545). *การศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนาวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา*. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.

ดวงใจ สีเขียว. (2549). *การพัฒนาระบบการประเมินนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามแนวคิดการประเมินแบบ 360 องศา.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญญารัศม์ จอกสถิตย์. (2553). *โมเดลการพัฒนาการปฏิบัติงานของครู: การประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินครูที่เน้นการปฏิบัติงานเป็นฐานและการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บังอร เครือประกอบ และจุรีรัตน์ สว่างพลกรัง. (2547). *การศึกษาความเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการอุดมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปุญชรัสมิ์ เต็มชัย. (2546). *การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปารณีย์ ขาวเจริญ, ดวงใจ สีเขียว และ ชมพูนุท สุขหวาน. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์.* 19(1), 125-136.

พรรณทรี โชคไพศาล. (2553). *พฤติกรรมการนิเทศที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรวรัตม์ ชิดสิน. (2542). *การศึกษาทักษะการนิเทศของผู้นิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน. (2551). *สมรรถนะครูและแนวทางพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

พัฒนา จันทมา. (2542). พฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาวิชาเอกสังคมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เพ็ญนภา พวงทอง. (2556). *การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเสริมรายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บนอุปกรณ์แบบหน้าจอสัมผัสระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์*. ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ภรณี ศิริวิศาลสุวรรณ. (2559). ทักษะในการนิเทศการศึกษาที่สำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 14(1), 37-44

มณีรัตน์ โนนหัวรอ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการทดสอบและวัดผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วาสนา แสงงาม. (2552). สมรรถนะการสอนที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3-4 . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรรณทิพา รอดแรงค้า และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์. (2545). ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตสาขาการสอนวิทยาศาสตร์. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2544. *วารสารเกษตรศาสตร์.*23, 104-117.

วรวรรณ สังสัพพันธ์. (2560). *การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายในที่เน้นการนำผลไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง*.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). *หลักการนิเทศการศึกษา.* กรุงเทพฯ : อาร์ตกราฟฟิค.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยรูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4): 2-14.

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และชลันดา พันธุ์พานิช. (2546). ความเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. *วาสารศึกษาศาสตร์*. 15(1), 85-94.

วิลัยพร ไชยสิทธิ์. (2554). *พัฒนาแอพพลิเคชั่นฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์บนเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บแล็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

วิสุทธิพงษ์ ยอดเสาดี. (2553*). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2552). *นิเทศการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม: ภาคหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

วัชรินทร์ จันทิมา. (2558). *การสร้างแอพพลิเคชั่นทางการศึกษา เรื่อง องค์ประกอบและการทำงานของคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2559). การประเมินแบบเสริมพลัง: นานาทัศนะ. *สารสมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่ง*

ประเทศไทย. 3(1), 19-26.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2557). *การประเมินแบบเสริมพลัง*. กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการสอนทฤษฎีการประเมิน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2549). *โครงการวางระบบประเมินสมรรถนะในการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ, สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรียน.

ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2562). *คู่มือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2*. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สมพงษ์ ปั้นหุ่น. (2548). *การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อพัฒนาทักษะการประเมินของครูและนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สโรชา คล้ายพันธุ์. (2557). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 8(1), 63-76.

สาธิดา สกุลรันตนกุลชัย. (2549). *การพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรมโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). *แนวทางพัฒนาศักยภาพมนุษยด้วย Competency*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอรพริ้นท.

สุธาสินี แสงมุกดา. (2549). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ของคุณภาพการวัดและประเมินผลของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา , คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุวิมล ว่องวาณิช. (2543). *การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุดธิดา จันทร์มณี. (2540). *การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุจินดา ม่วงมี. (2549). บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศตามการรับรู้ของนิสิตฝึกสอน อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 17(2), 31-46.

สงัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

สำนักงานเลขาธิการครุสภา. (2548). *มาตรฐานทางวิชาชีพทางการศึกษา*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการครุสภา. (2556). *มาตรฐานทางวิชาชีพทางการศึกษา*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *สถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิเคราะห์สมรรถนะและการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

เหมวรรณ ขันมณี. (2559). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา*. คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์. (2556). *การประเมินโครงการบริหารวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2556 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และศศิณัฐ สรรคบุรานุรักษ์. (2558). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,* 12(1*)*, 39-48.

อาทิตย์ญา โพธิ์สวย. (2559). การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสริมพลังครูสู่ชั้นเรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 14(2), 5-19.

เอกภูมิ จันทรขันตี, ชาตรี ฝ่ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงค้า. (2551). การศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี: รายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู. *วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 13(11), 1345-1357.

อำนวย บุญศรี และเสาวนีย์ เจียมจักร. 2553. *การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.* คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

Acheson, K. A., & Gall, M. D. (1997). *Techniques in the Clinical Supervision of Teachers Preservice and Inservice Application*. 4th ed. New York: Longman.

Alkharusi, H. (2011). Self-Percieved assessment skills of pre-service and in-serviceteachers. *Journal Pendidikan Malaysia*, 36(2), 9-17.

Alkahrusi, H., Aldhafri, S., Alnabhani, H., & Alkalbani, M. (2012). Educational Assessment Attitudes, Competence, Knowledge, and Practices: An Exploratory Study of Muscat Teachers in the Sultanate of Oman. *Journal of Education and Learning*, 1(2), 217-232.

Avidov-Unger & Tamar Shamir-Inbal. (2013). Empowerment Patterns of Leaders in ICT and School Strengths Following the Implementation of National ICT Reform. *Journal of Information Technology Education: Research*, 12, 141-157.

Beziat, T. L. R., & Coleman, B. K. (2015). Classroom assessment literacy: Evaluating pre-service teacher. *The Researcher*, 27(1), 25-30.

Fang, Z. (2013). Learning *to teach Against the Institutional Grain: A Professional Development Model for Teacher Empowerment*. School of Teaching and Learning, College of Education, University of Florida.

CHULALONGKORN UNIVERSITY

Fetterman, D.M., Kaftarina, S.J., & Wandersman, A. (1996). *Empowerment Evaluation Knowledge and Tools for Self-assessment and Accountability*. Sage.

Fetterman, D.M. (2005). In Response to Drs. Patton and Scriven. *American Journal of Evaluation*, 26(3), 418-420.

Fetterman, D.M., & Wandersman, A. (2005). *Empowerment Evaluation Principal in Practice*. NY: Guilford.

Fetterman, D.M., & Wandersman, A. (2007). Empowerment Evaluation Yesterday, Today, and Tomorrow. *American Journal of Evaluation*, 28(2), 179-198.

Glickman, C.D., Stephen, P.G., & Jovita, M.R. (2010). *Supervision and Instruction Leadership: A Developmental Approach*. 8th ed. Boston, MA: Allyn and Bacon.

Gregorio, R.G. & Maria, S.S. (2015). *Assessment as Learning and Empowerment: Towards Sustainable Learning in Higher Education*. Springer International Publishing Switzerland.

Harden, R. M., Crosby, J. R., Davis, M. H. & Friedman, M. (1999). Outcome based education from competency to meta-competency: a model for the specification of learning outcomes. *Medical Teacher*, 21(6), 546-552

Hur, M. H., & Im, Y. (2013). The influence of e-learning on individual and collective empowerment in the public sector: An empirical study of Korean government employees. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 14(4), 191-213.

Izadinia, M. (2015). A closer look at the role of mentor teachers in shaping preservice teachers' professional identity. *Teaching and Teacher Education*, 52, 1-10.

Kaden, U.I., Patterson, P.P. & Healy, J. (2014). Updating the Role of Rural Supervision: Perspectives from Alaska. *Journal of Education and Training Studies*, 2(3), 33-43.

Kamil, M., Shantini, Y.& Sardin. (2015). Education Empowerment Model for the Disabled Learners: A Case Study at Cicendo School for Special Education. *International Education Studies*, 8(7), 139-143.

Kahl, R.S., Hofman, P., & Bryant, S. (2013). *Assessment Literacy Standards and Performance Measurement for Teacher Candidate and Practicing Teachers*.[online]. Available from:http://secure.aacte.org [2015, September 7].

Maria, J. F., Pablo, V., Jose, M. D., & Luis, D. (2015). Empowerment Evaluation in Spain: The Critical Friend Role in Working with Rural Communities. *Social and Behavioral Sciences*, 191, 984-989.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Mertler, C.A. (2004). Secondary teachers' assessment literacy: Does classroom experience make a difference. *American Secondary Education,* 33, 49-64.

Polit, D.F., & Hungler, B.P. (1999). *Research: Principles and Methods*. Philadelphia: Lippincott.

Pask, R. & Joy, B. (2007). *Mentoring-Coaching: A Handbook for Education Professionals*. Berkshire, England: McGraw-Hill Education.

Popbam, W.J. (2009). Assessment Literacy for Teachers: Faddish or Fundamental?.*Theory Into Practice*, 48, 4-11.

Rita, G.O. (2012). Collaborative Evaluation within a framework of stakeholder-oriented evaluation approaches. *Evaluation and Program Planning*, 35(4), 518-522.

Scriven, M. (2005). Review of the book: Empowerment Evaluation Principles in Practices *American Journal of Evaluation*, 26(3), 415-417.

Smith, C.F., & Goodwin, D. (2014). A guided empowerment self-audit as a school improvement strategy. *Research in Higher Education Journal*, 25, 1-22.

Smith, N. L. (2007). Empowerment Evaluation as Evaluation Ideology. *American Journal of Evaluation*, 28(2), 169-178.

Stiggin, R.J. (2005). *Student-involved assessment for learning*. 4th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Stufflebeam, D.L. (1994). Empowerment Evaluation, Objectivist Evaluation, and Evaluation Standards: Where the Future of Evaluation Should Not Go and Where It Needs to Go. *Evaluation Practice*, 15 (3), 321-338.

Volante, L., & Fazio, X. (2007). Exploring teacher candidates' assessment literacy: Implications for teacher education reform and professional development. *Canadian Journal of Education*, 30, 749-770.

Wanderman, A., Imm, P., Chinman. M., & Kaftarian, S. (2000). Getting to outcomes: A results-based approach to accountability. *Evaluation and Program Planning*, 23(3), 389-39

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

แบบประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
ของนักศึกษาวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

คำชี้แจง

1. ดิฉัน นางสาวสมภัสสร บัวรอด นิสิตปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ขณะนี้อยู่ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบประเมินความต้องการจำเป็นฉบับนี้ทุกตอนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

2. แบบประเมินความต้องการจำเป็นฉบับนี้ มีทั้งหมด 4 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 23 ข้อ

3. คำตอบของท่านจากการตอบแบบประเมินนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ กับตัวท่านหรือหน่วยงานของท่านทั้งสิ้น ข้อมูลจากท่านจะถือเป็นความลับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

การลงรหัส (สำหรับผู้วิจัย)

1. **ตำแหน่ง** ROL ☐

$_1$☐ ผู้บริหาร $_2$☐ ครูพี่เลี้ยง $_3$☐ อาจารย์นิเทศก์

2. **เพศ** GEN ☐

$_1$☐ ชาย $_2$☐ หญิง

3. **อายุ** AGE ☐

$_1$☐ 21 – 30 ปี $_2$☐ 31 – 40 ปี

$_3$☐ 41 – 50 ปี $_4$☐ 51 – 60 ปี

$_5$☐ มากกว่า 60 ปี

4. **ระดับการศึกษา** EDU ☐

$_1$☐ ปริญญาตรี $_2$☐ ประกาศนียบัตรบัณฑิต

$_3$☐ ปริญญาโท $_4$☐ ปริญญาเอก

5. **ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู** EXP ☐

$_1$☐ น้อยกว่า 2 ปี $_2$☐ 2 – 5 ปี $_3$☐ 6 – 10 ปี

$_4$☐ 11 – 15 ปี $_5$☐ 16 – 20 ปี $_6$☐ มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

โปรดพิจารณาว่านักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในแต่ละข้อรายการในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทั้ง 2 ช่อง ช่องที่ 1 “สภาพที่เป็นจริง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาเป็นอยู่)” และช่องที่ 2 “สภาพที่คาดหวัง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาควรจะมี)” ที่ตรงกับความเห็นของท่าน 5 ระดับ ตามเกณฑ์ดังนี้

สภาพที่เป็นจริง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาเป็นอยู่)

5 หมายถึง นักศึกษามีสมรรถนะนั้น ๆ **ที่เป็นอยู่**ในสภาพปัจจุบัน ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง นักศึกษามีสมรรถนะนั้น ๆ **ที่เป็นอยู่**ในสภาพปัจจุบัน ในระดับมาก

3 หมายถึง นักศึกษามีสมรรถนะนั้น ๆ **ที่เป็นอยู่**ในสภาพปัจจุบัน ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง นักศึกษามีสมรรถนะนั้น ๆ **ที่เป็นอยู่**ในสภาพปัจจุบัน ในระดับน้อย

1 หมายถึง นักศึกษามีสมรรถนะนั้น ๆ **ที่เป็นอยู่**ในสภาพปัจจุบัน ในระดับน้อยที่สุด

สภาพที่คาดหวัง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาควรจะมี)

5 หมายถึง นักศึกษา**ควรจะมี**สมรรถนะนั้น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง นักศึกษา**ควรจะมี**สมรรถนะนั้น ๆ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง นักศึกษา**ควรจะมี**สมรรถนะนั้น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง นักศึกษา**ควรจะมี**สมรรถนะนั้น ๆ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง นักศึกษา**ควรจะมี**สมรรถนะนั้น ๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบ

ข้อรายการ	สภาพที่เป็นอยู่ (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาเป็นอยู่)					สภาพที่คาดหวัง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาควรจะมี)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		✓							✓	
2. การจัดทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	✓					✓				

ข้อ 1 ผู้ตอบแบบประเมินเห็นว่าสภาพที่เป็นอยู่ นักศึกษาวิชาชีพครูมีระดับสมรรถนะในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดอยู่ในระดับน้อย แต่ในสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงานจริง นักศึกษาวิชาชีพครูควรจะมีสมรรถนะในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในระดับมาก ผลการตอบในข้อ 1 สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู แตกต่างจากข้อ 2 ผู้ตอบแบบประเมินเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะในการจัดทำผังการทดสอบ (test blueprint) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเนื่องจากสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับเดียวกันและเป็นระดับน้อยที่สุด

ข้อรายการ	สภาพที่เป็นจริง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาเป็นอยู่)					สภาพที่คาดหวัง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาควรจะมี)					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
หลักการ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา											
1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด RA1											EA1
2. การวางแผนทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด RA2											EA2
3. การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย RA3											EA3
4. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลากหลาย เช่น ผู้สอนใช้วิธีการสอบข้อเขียน การสังเกต การสอบถาม มากกว่า 1 วิธี ใน 1 ภาคการศึกษา RA4											EA4
5. การให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา เช่น การให้ผู้เรียนออกแบบการวัดและประเมินว่าต้องการให้ใครเป็นผู้ประเมินในกิจกรรมใด ด้วยวิธีการใด RA5											EA5
6. หลักการให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนอย่างเป็นระบบ RA6											EA6
7. การบริหารการทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ RA7											EA7
8. การประเมินผลแบบย่อยระหว่างการเรียนการสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน RA8											EA8
9. การประเมินผลแบบรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ RA9											EA9
กระบวนการสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา											
10. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบปรนัย RB10											EB10
11. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบทดสอบอัตนัย RB11											EB11

ข้อรายการ		สภาพที่เป็นจริง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาเป็นอยู่)					สภาพที่คาดหวัง (ระดับสมรรถนะที่นักศึกษาควรจะมี)					
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
12. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสังเกต	RB12											EB12
13. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสัมภาษณ์	RB13											EB13
14. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การใช้แบบสอบถาม	RB14											EB14
15. การสร้าง/การวิเคราะห์คุณภาพ/การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubric)/การใช้แบบประเมิน	RB15											EB15
16. การออกแบบและใช้การประเมินตามสภาพจริงครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	RB16											EB16
17. การออกแบบและใช้การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน	RB17											EB17
18. การออกแบบและใช้การประเมินภาคปฏิบัติ	RB18											EB18
การรายงานและใช้ผลการประเมิน												
19. การจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียน	RC19											EC19
20. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	RC20											EC20
21. การสื่อสารผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง	RC21											EC21
22. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	RC22											EC22
23. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร	RC23											EC23

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาในการให้ข้อมูลครั้งนี้

①

แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

คำชี้แจง ให้ท่านเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวโดยทำเครื่องหมาย ✖ ลงในกระดาษคำตอบ

1. หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษาข้อใดสำคัญที่สุด
   ก. วัดให้ตรงจุดมุ่งหมาย ข. ใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ
   ค. คำนึงถึงความยุติธรรม ง. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า
2. ปรัชญาของการวัดและประเมินผลการศึกษาตรงกับข้อใด
   ก. วัดเพื่อตัดสินว่าได้หรือตก ข. วัดเพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียน
   ค. วัดเพื่อประเมินความสามารถของผู้สอน ง. วัดเพื่อค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพผู้เรียน
3. การประเมินระหว่างเรียนมีจุดมุ่งหมายใด
   ก. ตัดสินผลการเรียน ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน
   ค. ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ง. ทำนายความสำเร็จในอนาคตของผู้เรียน
4. ข้อใดเป็นการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
   ก. ซาบซึ้งในความสำคัญของศาสนา ข. จำหลักปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนได้
   ค. เข้าใจความหมายของสังคมศึกษาได้ ง. อธิบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
5. จากจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ขาดองค์ประกอบด้านใด

จุดประสงค์การเรียนรู้
1. บอกความเป็นมาของกีฬาตะกร้อได้
2. อธิบายกติกาการเล่นตะกร้อได้อย่างถูกต้อง
3. สาธิตการเล่นตะกร้อได้อย่างถูกต้องตามหลักการ

   ก. ความรู้ (K) ข. กระบวนการ (P)
   ค. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) ง. ไม่มีข้อใดถูก
6. “ครูอ้อ สอนวิชาวิทยาศาสตร์ต้องการคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณลักษณะใฝ่รู้และมีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ไปแข่งขันเพื่อชิงทุนการศึกษา” จากสถานการณ์ที่กำหนดครูวรรณี ต้องวัดพฤติกรรมทางการศึกษาด้านใดบ้าง
   ก. พุทธิพิสัย ตรรกะพิสัย ข. พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย
   ค. ทักษะพิสัย จิตพิสัย ง. จิตพิสัย พุทธิพิสัย
7. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ส ๑.๒ ป.๑/๒
   ก. ป. แสดงถึงตัวชี้วัดของระดับชั้น ข. ๑.๒ แสดงถึงสาระที่ ๑ มาตรฐานข้อที่ ๒
   ค. ป. ๑/๒ แสดงถึงตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ง. ว แสดงถึงกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
8. “ครูสมรสอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต้องการเขียนแผนการสอนโดยมีตัวชี้วัดข้อที่ 2 สาระที่ 2 และมาตรฐานข้อที่ 2” ข้อใดเขียนการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง
   ก. ต ๒.๒ ข. ต ๕.๒ ม.๕/๒

①

ค. ต ๒.๒ ม.๕/๒ ง. ต ๒.๒ ม.๔-๖/๒

9. ข้อใดเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของวิชาที่มีผู้สอนหลายคนให้ตรงกัน

ก. วิธีการสอน ข. ขอบเขตของเนื้อหา

ค. ลำดับขั้นการเรียนรู้ ง. จุดประสงค์การเรียนรู้

10. หากครูต้องการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรทำสิ่งใดต่อไปนี้เป็นอันดับแรก

ก. เขียนแผนการสอน ข. ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัด

ค. วิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบ ง. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าควรใช้เครื่องมือในตัวเลือกใด (ข้อ ก.-ง.) เพื่อวัดพฤติกรรมในสถานการณ์ที่กำหนดในข้อ 11.-16. ได้อย่างเหมาะสมที่สุด (สามารถใช้ตัวเลือกซ้ำกันได้)

ก. แบบทดสอบ ข. แบบสัมภาษณ์

ค. แบบสอบถาม ง. แบบสังเกต

11. ให้คะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

12. เหตุผลของ ด.ช.กอล์ฟ เหตุใดจึงต้องขอทุนเรียนดีแต่ยากจน

13. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อกิจกรรมรักการอ่านของนักเรียนชั้น ป.6 จำนวน 1,200 คน

14. คัดตัวนักกีฬาโรงเรียนที่มีทักษะการเล่นฟุตซอล

15. วัดความสามารถเรื่องการหารเลขทศนิยม

16. ไหวพริบในการตอบคำถามเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

17. ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างถูกต้อง

ก. สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ→กำหนดจุดมุ่งหมายของสอบ

ข. เขียนข้อสอบ →สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

ค. สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ→เขียนข้อสอบ

ง. ไม่มีข้อใดถูก

18. จากตัวอย่างข้อสอบที่กำหนด ควรปรับปรุงในเรื่องใดมากที่สุด

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในช่วงสงกรานต์ปีนี้เป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับปี 2561

ก. เพิ่มขึ้น 5%

ข. ลดลง 10%

ค. เพิ่มขึ้น 10%

ง. ลดลง 20%

ก. ควรขีดเส้นหรือพิมพ์ตัวหนา ข. ไม่ควรใช้คำปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ

ค. ควรเรียงลำดับตัวเลือกในแต่ละข้อ ง. ไม่จำเป็นต้องปรับปรุง

①

19. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
    ก. ความเที่ยงตรงและความเที่ยงคือสิ่งเดียวกัน
    ข. เครื่องมือวัดผลการศึกษาแต่ละชนิดใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพแตกต่างกัน
    ค. เครื่องมือวัดผลการศึกษาไม่จำเป็นต้องตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง
    ง. ไม่มีข้อใดถูก
20. ข้อสอบฉบับหนึ่งมีคำถามความรู้นอกเหนือจากหลักสูตรแสดงถึงการขาดคุณสมบัติข้อใด
    ก. ความตรง ข. ความเที่ยง
    ค. ความยากง่าย ง. อำนาจจำแนก
21. ข้อใดเป็นวิธีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง
    ก. การซักถามรายบุคคล ข. การใช้แบบทดสอบปรนัย
    ค. การปฏิบัติภาระงานในชีวิตจริง ง. การสังเกตปฏิสัมพันธ์ในการเรียน
22. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง
    ก. เน้นการประเมินกระบวนการทำงาน ข. เน้นการประเมินด้านความรู้
    ค. เน้นการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ง. ไม่เน้นการประเมินทักษะปฏิบัติ
23. ข้อใดเป็นความหมายของการประเมินตามสภาพจริง
    ก. การประเมินที่เน้นการเขียนตอบข้อสอบ
    ข. การประเมินจากงานและกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ
    ค. การประเมินจากภาระงานและกิจกรรมที่สอดคล้องกับชีวิตจริงแบบบูรณาการ
    ง. การประเมินจากทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงานทั้งในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง
24. การกำหนดให้นักเรียนทำกิจกรรมใดได้ผลการประเมินที่สะท้อนสภาพจริงได้น่าเชื่อถือที่สุด
    ก. อธิบายขั้นตอนการสืบค้นข้อมูล
    ข. เสนอผลงานที่ได้จากการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์
    ค. สาธิตการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้ครูและเพื่อนดู
    ง. เขียนแผนภาพแสดงขั้นตอนการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
25. องค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนนรูบริคส์เพื่อใช้ในการประเมินตามสภาพจริงต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญข้อใด
    ก. เกณฑ์การประเมิน และคะแนนแต่ละเกณฑ์
    ข. คะแนน และน้ำหนักคะแนนของแต่ละเกณฑ์
    ค. เกณฑ์การประเมิน และคำอธิบายระดับคุณภาพของแต่ละเกณฑ์
    ง. คำอธิบายระดับคุณภาพของเกณฑ์การประเมิน และน้ำหนักคะแนนของเกณฑ์การประเมิน
26. ข้อใดเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับภาระงาน
    ก. ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก
    ข. สามารถยืดหยุ่นและใช้ได้กับทุกสถานการณ์
    ค. มีการกำหนดคำอธิบายในการให้คะแนนไว้อย่างชัดเจน

①

ง. เป็นข้อความที่ระบุพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้และสังเกตไม่ได้

27. ข้อใด**ไม่ใช่**หลักในการประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

ก. การสะท้อนคิด (reflection)
ข. การประเมินตนเอง (self-evaluation)
ค. ผู้นำทีม (team leader)
ง. การเสริมพลังอำนาจ (empowerment)

28. ใครควรเป็นผู้คัดเลือกผลงานเก็บเข้าแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

ก. ครู
ข. ผู้เรียน
ค. ผู้ปกครอง
ง. เพื่อนร่วมชั้นเรียน

29. ข้อใด**ไม่ใช่**ลักษณะสำคัญของแฟ้มสะสมงาน

ก. มีเกณฑ์ในการคัดเลือกตัดสินผลงาน
ข. มีการลงนามโดยผู้อำนวยการโรงเรียน
ค. มีหลักฐานแสดงผลการประเมินตนเอง
ง. นักเรียนทำการคัดเลือกรายการต่าง ๆ ด้วยตนเอง

30. แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน เป็นการรวบรวมผลงานที่สอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด

ก. ความต้องการของผู้เรียน
ข. ความต้องการของผู้สอน
ค. ความต้องการของสถานศึกษา
ง. จุดมุ่งหมายของการสอน

31. ข้อใด**ไม่ใช่**ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน

ก. ใช้ประเมินพัฒนาการของผู้เรียน
ข. สะท้อนความสามารถออกมาเป็นผลงาน
ค. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามศักยภาพเป็นรายบุคคล
ง. ไม่มีข้อใดถูก

32. ข้อใดสำคัญที่สุดในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ในการประเมินการปฏิบัติงาน

ก. เน้นประเด็นสำคัญของงานตามจุดประสงค์
ข. ตัดสินใจว่าจะใช้เกณฑ์รวมหรือแยกส่วน
ค. ควรให้นักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์
ง. มีความเป็นรูปธรรม

33. ข้อใดเหมาะสมน้อยที่สุดในการกำหนดประเด็นในเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์เพื่อประเมินการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ก. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา
ข. ความพร้อมของผู้นำเสนอ
ค. ลำดับการออกมานำเสนอของกลุ่ม
ง. การออกแบบกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม

①

34. ข้อใดควรปฏิบัติมากที่สุดในการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้เรียน

ก. กำหนดพฤติกรรมที่จะสังเกตอย่างชัดเจน
ข. เตรียมความพร้อมก่อนการสังเกต
ค. สังเกตพฤติกรรมหลายครั้ง
ง. บันทึกผลการสังเกตอย่างเป็นระบบ

35. ในการวัดความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติด้วยแบบทดสอบชนิดใดมีโอกาสในการเดามากที่สุด

ก. แบบกาถูก-ผิด
ข. แบบจับคู่
ค. แบบความเรียง
ง. แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

36. หากครูต้องการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้เรียนว่าทำ-ไม่ทำในแต่ละขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติควรใช้เครื่องมือลักษณะใด

ก. แบบตรวจสอบรายการ
ข. แบบมาตราส่วนประมาณค่า
ค. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

37. ครูควรใช้เครื่องมือใดในการประเมินผลปลายภาคเรียนจึงจะเหมาะสม

ก. ใช้แบบทดสอบ 2 ฉบับร่วมกัน
ข. ใช้แฟ้มสะสมงานที่ประเมินโดยเพื่อน
ค. ใช้โครงงานที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
ง. ใช้วิธีการหลายร่วมกัน

38. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. การใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนทำได้ปีละ 1 ครั้ง
ข. การประเมินเพื่อตัดสินผลเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน
ค. ผลการประเมินมีประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนและผู้สอน
ง. ถูกทั้งข้อ ข. และ ค.

39. ข้อใด**ไม่ใช่**การนำผลสอบไปใช้

ก. การจัดสอนซ่อมเสริม
ข. การรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง
ค. การตัดสินผลการเรียน
ง. การวิเคราะห์หลักสูตร

40. “ครูเอ ใช้วิธีการสอนและประเมินผลย่อยสลับกันไปเพื่อนำผลการประเมินมาออกแบบการพัฒนาการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนที่ได้คะแนนมากช่วยสอนเพื่อนนักเรียนที่ได้คะแนนน้อย” จากสถานการณ์ที่กำหนด ครูเอได้ใช้ผลการประเมินหรือไม่ เพราะเหตุผลใด

ก. ใช้ เพราะเป็นการประเมินที่ตัดสินได้ตก
ข. ใช้ เพราะเป็นนำผลการประเมินมาออกแบบการสอนซ่อมเสริม
ค. ไม่ใช้ เพราะครูไม่ได้เป็นคนพัฒนาผู้เรียนแต่ให้นักเรียนสอนกันเอง
ง. ไม่ใช้ เพราะเป็นการประเมินผลย่อยสลับกับการเรียนการสอนเท่านั้น

---

②

แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

คำชี้แจง

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาฉบับนี้มีลักษณะเป็นแบบประเมินที่ประกอบไปด้วย เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

2. แบบประเมินฉบับนี้ มีทั้งหมด 9 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู มีประเด็นการประเมินทักษะปฏิบัติ 10 ประเด็น ประกอบด้วยการประเมินจาก 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 พิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 3 ประเด็น ส่วนที่ 2 พิจารณาจากการพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 7 ประเด็น

3. ขอให้ท่านประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการดูแลของท่านตามความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพการปฏิบัติงานระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คะแนนที่ได้จากแบบประเมินฉบับนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน นักศึกษาวิชาชีพครู โรงเรียน และมหาวิทยาลัยของนักศึกษาวิชาชีพครู ข้อมูลจากท่านจะถือเป็นความลับ ผู้วิจัยรับรองว่าคะแนนที่ได้จากการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น

4. หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถติดต่อได้ทางเบอร์โทรศัพท์ 06-3154-6656 หรือ e-mail: somphatsorn.mcru@gmail.com หรือ line ID: thaaui

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลจริง

1. **ตำแหน่งของผู้ประเมิน**

☐ ครูพี่เลี้ยง ☐ อาจารย์นิเทศก์

2. **ชื่อนักศึกษาวิชาชีพครู** .....

3. **สาขาวิชาของนักศึกษาวิชาชีพครู**

☐ การศึกษาปฐมวัย ☐ เทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์การศึกษา

☐ พลศึกษา ☐ ภาษาอังกฤษ

②

ตอนที่ 2 ทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู

โปรดพิจารณาทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในความดูแลของท่านตามประเด็นการประเมินที่กำหนดว่านักศึกษามีทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับคุณภาพใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☑ ที่ตรงกับระดับคุณภาพในแต่ละประเด็น

ตัวอย่างการตอบแบบประเมิน หากนักศึกษาวิชาชีพครูเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนการสอนโดยมีการระบุพฤติกรรมที่คาดหวังและเนื้อหาสาระสำคัญได้อย่างถูกต้อง แต่กำหนดเกณฑ์การประเมินไม่ชัดเจน ผลการประเมินระดับคุณภาพการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมจึงอยู่ในระดับ 2 คะแนน สำหรับประเด็นเรื่องการรายงานผลการประเมิน หากท่านพิจารณาจากพฤติกรรมการรายงานผลการประเมินของนักศึกษาวิชาชีพครูและพบว่านักศึกษารายงานผลการประเมินให้นักเรียนหรือผู้ปกครองได้รับทราบเป็นบางครั้ง ไม่ต่อเนื่องตลอดภาคเรียน ผลการประเมินระดับคุณภาพการรายงานผลการประเมินจึงอยู่ในระดับ 2 คะแนน

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
1. การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้อง ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน 2) เนื้อหาสาระสำคัญ 3) เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ❑ (3)	เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ถูกต้อง 1 ใน 3 ประเด็นต่อไปนี้ 1) พฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน 2) เนื้อหาสาระสำคัญ 3) เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ☑ (2)	เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ถูกต้อง 2 ใน 3 ประเด็นต่อไปนี้ 1) พฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน 2) เนื้อหาสาระสำคัญ 3) เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ❑ (1)
2. การรายงานผลการประเมิน		รายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งภาคเรียน ❑ (4)	รายงานผลการประเมินเป็นบางครั้ง ☑ (2)

②

<u>ตัวอย่างการรวมคะแนนในประเมิน</u> คะแนนจากแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 มีคะแนนเต็ม 10 คะแนน ส่วนที่ 2 มีคะแนนเต็ม 36 คะแนน รวมเป็น 46 คะแนน ในการรวมคะแนนให้นำตัวเลขในวงเล็บ ( ) ด้านล่างในแต่ละระดับคุณภาพบวกรวมกันแล้วนำไปใส่ในช่องคะแนนรวมแต่ละส่วน

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
1. ประเด็นที่ 1	☐ (3)	☑ (2)	☐ (1)
2. ประเด็นที่ 2		☐ (4)	☑ (2)

รวมคะแนน ส่วนที่ 1 5 คะแนน

<u>ตัวอย่างการสรุปผลการประเมิน</u> นำคะแนนรวมจากส่วนที่ 1 และคะแนนรวมจากส่วนที่ 2 บวกกันแล้วนำมาเทียบเกณฑ์เพื่อตัดสินระดับทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 3 ระดับตามช่วงคะแนนที่กำหนด

รวมคะแนน ส่วนที่ 1 5 คะแนน

รวมคะแนน ส่วนที่ 2 22 คะแนน

ดังนั้นผลรวมคะแนนเท่ากับ 27 คะแนน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดสรุปได้ว่านักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับดี

ช่วงคะแนน	ระดับทักษะปฏิบัติ
45 - 36	ดี
35 - 26	พอใช้
ต่ำกว่า 26	ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

☐ ดี ☑ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

②

แบบประเมินส่วนที่ 1 พิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู

โปรดพิจารณาทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในความดูแลของท่านตามประเด็นการประเมินที่กำหนดว่านักศึกษามีทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับคุณภาพใด โดยให้ผู้ประเมิน***พิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู*** มีคะแนนเต็ม 10 คะแนน

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
1. การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องตามหลักการและครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน ความรู้ (K) ทักษะ (P) และคุณลักษณะ (A) ❑ (3)	เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แต่ไม่ครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน ความรู้ (K) ทักษะ (P) และคุณลักษณะ (A) ❑ (2)	เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ถูกต้องตามหลักการ แต่ครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน ความรู้ (K) ทักษะ (P) และคุณลักษณะ (A) ❑ (1)
2. การเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่เหมาะสม		ระบุเครื่องมือและวิธีการได้สอดคล้องเหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด ❑ (2)	ระบุเครื่องมือและวิธีการได้สอดคล้องเหมาะสมกับบางคุณลักษณะที่ต้องการวัด ❑ (1)
		ใช้เครื่องมือและวิธีการในการประเมินที่หลากหลาย ❑ (2)	ใช้เครื่องมือและวิธีการในการประเมินไม่หลากหลาย ❑ (1)

②

ส่วนที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
3. การกำหนดเกณฑ์ประเมินชิ้นงานของผู้เรียน	กำหนดประเด็นสำคัญในการประเมินและเกณฑ์การประเมินได้อย่างเหมาะสม ❑ (3)	กำหนดประเด็นสำคัญในการประเมินหรือเกณฑ์การประเมินอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเหมาะสม ❑ (2)	กำหนดประเด็นสำคัญในการประเมินและเกณฑ์การประเมินไม่เหมาะสม ❑ (1)

รวมคะแนน ส่วนที่ 1 ☐

แบบประเมินส่วนที่ 2 พิจารณาจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู

โปรดพิจารณาทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในความดูแลของท่านตามประเด็นการประเมินที่กำหนดว่านักศึกษามีทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับคุณภาพใด โดยให้ผู้ประเมิน***พิจารณาจากการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*** มีคะแนนเต็ม 35 คะแนน

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
1. การออกแบบการวัดและประเมินผลการศึกษา	1) ออกแบบการวัดและประเมินครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน ความรู้ (K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) 2) กำหนดเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินทักษะปฏิบัติ การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน ❑ (3)	1) ออกแบบการวัดและประเมินครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน ความรู้ (K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) 2) กำหนดเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินไม่หลากหลาย ❑ (2)	1) ออกแบบการวัดและประเมินไม่ครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน ความรู้ (K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) 2) กำหนดเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย ❑ (1)

②

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
1. (ต่อ)		ออกแบบให้มีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนอย่างเหมาะสม ❑ (2)	ออกแบบให้มีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนแต่ยังไม่เหมาะสม ❑ (1)
1. (ต่อ)	ใช้การประเมินแบบย่อยและการประเมินแบบรวมได้อย่างเหมาะสม ❑ (3)	ใช้การประเมินแบบย่อยหรือการประเมินแบบรวมอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเหมาะสม ❑ (2)	กำหนดให้มีการประเมินแบบย่อยและการประเมินแบบรวม แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ❑ (1)
1. (ต่อ)	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้รายละเอียดของงานต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ และให้ผู้เรียน/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระงาน ❑ (3)	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้รายละเอียดของงานต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ แต่ไม่ได้ให้ผู้เรียน/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระงาน ❑ (2)	แจ้งให้ผู้เรียนได้รับรู้รายละเอียดของงานต่าง ๆ หลังการปฏิบัติ หรือให้ผู้เรียน/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ❑ (1)
2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างเหมาะสมทุกชิ้น ❑ (3)	สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาบางชิ้น ❑ (2)	เลือกใช้เฉพาะเครื่องมือที่มีอยู่เดิมโดยไม่มีการปรับปรุงให้เหมาะสม ❑ (1)

②

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
2. (ต่อ)	ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษา เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ฯลฯ ได้อย่างถูกต้องทั้งหมด ❑ (3)	ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษาได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 50 ของเครื่องมือทั้งหมด ❑ (2)	ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษาได้ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 50 ของเครื่องมือทั้งหมด ❑ (1)
3. การเขียนข้อสอบ	1) ออกข้อสอบตรงตามผังข้อสอบที่กำหนดไว้ 2) ข้อสอบเน้นให้นักเรียนใช้ความคิดขั้นสูง และประยุกต์หลักการเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ได้ ❑ (3)	1) ออกข้อสอบตรงตามผังข้อสอบที่กำหนดไว้ 2) ข้อสอบไม่เน้นให้นักเรียนใช้ความคิดขั้นสูง และประยุกต์หลักการเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ได้ ❑ (2)	1) ออกข้อสอบไม่ตรงตามผังข้อสอบ 2) ข้อสอบเน้นให้นักเรียนใช้ความคิดขั้นสูง และประยุกต์หลักการเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ได้ ❑ (1)
4. การประเมินตามสภาพจริง	ใช้หลักการประเมินตามสภาพจริงได้เป็นอย่างดีและต่อเนื่อง ❑ (6)	ใช้หลักการประเมินตามสภาพจริงได้เป็นอย่างดีแต่ไม่ต่อเนื่อง ❑ (4)	ใช้หลักการประเมินตามสภาพจริงยังไม่ดีเท่าที่ควรแต่มีการใช้อย่างต่อเนื่อง ❑ (2)
5. การกำหนดเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงานที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง		กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้อย่างเหมาะสมทั้งส่วนที่เป็นกระบวนการ (process) และผลงาน (product) ❑ (2)	กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ต้องการวัดส่วนที่เป็นกระบวนการ (process) หรือผลงาน (product) อย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเหมาะสม ❑ (1)

②

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
6. การให้ข้อมูลป้อนกลับ	ให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ❑ (3)	ให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ❑ (2)	ให้ข้อมูลป้อนกลับที่ไม่ชัดเจน ❑ (1)
		ให้ข้อมูลป้อนกลับจากผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง ❑ (2)	ให้ข้อมูลป้อนกลับจากผลการประเมินไม่ต่อเนื่อง ❑ (1)
7. การใช้ผลการประเมิน		ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ❑ (4)	ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนไม่ต่อเนื่อง ❑ (2)
8. การจัดเก็บผลการประเมิน		จัดเก็บผลการประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบและให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ❑ (2)	จัดเก็บผลการประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบแต่ยังไม่เหมาะสมสำหรับการพร้อมใช้งาน ❑ (1)

รวมคะแนน ส่วนที่ 2 ☐

②

เกณฑ์การตัดสินระดับทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งเป็นผลรวมคะแนนส่วนที่ 1 (10 คะแนน) และส่วนที่ 2 (35 คะแนน)

ช่วงคะแนน	ระดับทักษะปฏิบัติ
45 - 36	ดี
35 - 26	พอใช้
ต่ำกว่า 26	ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

❑ **ดี** ❑ **พอใช้** ❑ **ควรปรับปรุง**

ลงชื่อ .....

( )

ผู้ประเมิน

วันที่ ...../...../.....

③

แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้สึกของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน คำตอบจากการตอบแบบวัดฉบับนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ กับตัวท่าน ข้อมูลจากท่านจะถือเป็นความลับ ผู้วิจัยรับรองว่าคำตอบที่ได้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น

2. แบบวัดฉบับนี้ มีทั้งหมด 2 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 20 ข้อ

3. หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถติดต่อได้ทางเบอร์โทรศัพท์ 06-3154-6656 หรือ e-mail: somphatsorn.mcru@gmail.com หรือ line ID: thaaui

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. **เพศ**

☐ ชาย ☐ หญิง

2. **สาขาวิชา**

☐ การศึกษาปฐมวัย ☐ เทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์การศึกษา

☐ พลศึกษา ☐ ภาษาอังกฤษ

3. **เกรดเฉลี่ยสะสม**

☐ ต่ำกว่า 2.50 ☐ 2.50 – 2.99

☐ 3.00 – 3.49 ☐ 3.50 – 4.00

ตอนที่ 2 เจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา

โปรดพิจารณาข้อรายการประเมินและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน 5 ระดับ ตามเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นสอดคล้องกับความเชื่อของท่านมากที่สุด

4 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นสอดคล้องกับความเชื่อของท่านเป็นส่วนใหญ่

3 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นสอดคล้องกับความเชื่อของท่านบางส่วนและบางส่วนขัดแย้ง

2 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินไม่สอดคล้องกับความเชื่อของท่านเป็นส่วนใหญ่

1 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นขัดแย้งกับความเชื่อของท่านอย่างสิ้นเชิง

③

รายการประเมิน	ระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการฝึกฝน					
2. การวัดและประเมินผลการศึกษามีส่วนทำให้ท่านเกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					
3. งานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาทำให้ท่านเกิดความเครียด					
4. ท่านรู้สึกสนุกสนานที่ได้ใช้การประเมินในการจัดการเรียนการสอน					
5. ท่านชอบใช้เกณฑ์การประเมินเป็นเครื่องมือกระตุ้นผู้เรียน					
6. ท่านอึดอัดใจที่ต้องประเมินความสามารถของผู้เรียน					
7. การประเมินระหว่างเรียนทำให้ครูสอนเนื้อหาสาระหลักได้น้อยลง					
8. บ่อยครั้งที่การประเมินผู้เรียนสร้างความยากลำบากให้กับท่าน					
9. ผลการประเมินของนักเรียนที่ไม่ผ่าน เป็นเรื่องที่ท้าทายความสามารถของครูในการพัฒนาผู้เรียน					
10. การรายงานคะแนนระหว่างเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงพัฒนาตนเองทำให้ผลการประเมินขาดความน่าเชื่อถือ					
11. งานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นงานที่ท้าทาย					
12. ท่านเชื่อมั่นว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาทำให้คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น					
13. การวัดและประเมินผลการศึกษามีคุณค่าต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน					
14. การประเมินผลการศึกษามีประโยชน์ควรนำมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง					
15. การประเมินเป็นเรื่องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เพราะยังไงผู้เรียนก็ได้เลื่อนชั้น					
16. ท่านมักจะใช้การประเมินเพื่อสะท้อนความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน					
17. การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนไม่จำเป็นสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู					
18. ท่านรู้สึกท้าทายหากต้องสร้างเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่มีคุณภาพดีได้เทียบเท่าเครื่องมือมาตรฐาน					
19. ท่านประเมินผู้เรียนด้วยความยุติธรรม					
20. การเสนอผลประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ในทางปฏิบัติ					

ขอขอบคุณที่เต้สละเวลาในการให้ข้อมูลครั้งนี้

④

แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

ชื่อ-สกุล.....สาขาวิชา.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☑ ที่ตรงกับคุณภาพแฟ้มสะสมงานในแต่ละประเด็นการประเมิน และสรุปผลการประเมินคุณภาพแฟ้มสะสมงาน

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
1. ความสอดคล้องระหว่างผลงานกับจุดมุ่งหมายของแฟ้ม	ผลงานมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สะท้อนความสามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ☐ (6)	ผลงานไม่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สะท้อนวามสามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หรือสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ไม่ชัดเจน ☐ (4)	ผลงานไม่มีองค์ประกอบที่สะท้อนความสามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ไม่ชัดเจน ☐ (2)
2. การสะท้อนความคิด	ผู้เรียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับงานของตนเองมากกว่า 80% ☐ (3)	ผู้เรียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับงานของตนเอง 50%-80% ☐ (2)	ผู้เรียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับงานของตนเองน้อยกว่า 50% ☐ (1)
3. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	มีการประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่า 80% ☐ (3)	มีการประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 50%-80% ☐ (2)	การประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องน้อยกว่า 50% ☐ (1)
4. การจัดระบบแฟ้ม	ผลงานในแฟ้มสะสมงานเป็นลำดับ อ่านแล้วเข้าใจไม่สับสน ☐ (3)	ผลงานในแฟ้มสะสมงานปะปนกัน อ่านแล้วพอเข้าใจ ☐ (2)	ผลงานในแฟ้มสะสมงานไม่เป็นลำดับ อ่านแล้วเข้าใจไขว้เขว ☐ (1)

สรุปผลการประเมินคุณภาพแฟ้มสะสมงาน

☐ **ดี** (13-15 คะแนน) ☐ **พอใช้** (9-12 คะแนน) ☐ **ปรับปรุง** (5-8 คะแนน)

ลงชื่อ .....

( )

ผู้ประเมิน

⑤

แบบทดสอบความรู้ในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

คำชี้แจง โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวโดยทำเครื่องหมาย ✖ ลงในกระดาษคำตอบ

1. ปรัชญาของการวัดและประเมินผลการศึกษาตรงกับข้อใด
   ก. วัดเพื่อตัดสินว่าได้หรือตก
   ข. วัดเพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียน
   ค. วัดเพื่อประเมินความสามารถของผู้สอน
   ง. วัดเพื่อค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพผู้เรียน
2. การกระตุ้นให้นักศึกษาใช้การประเมินระหว่างเรียนมีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ
   ก. ตัดสินผลการเรียน
   ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน
   ค. ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน
   ง. ทำนายความสำเร็จในอนาคตของผู้เรียน
3. ท่าน**ไม่จำเป็น**ต้องให้ข้อเสนอแนะนักศึกษาคนใดเพื่อปรับปรุงการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ถูกต้อง
   ก. นายเอ : ซาบซึ้งในความสำคัญของศาสนา
   ข. นายบี : จำหลักปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนได้
   ค. นายซี : เข้าใจความหมายของสังคมศึกษาได้
   ง. นายดี : อธิบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
4. นายดี เลือกใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อกิจกรรมรักการอ่านของนักเรียนชั้น ป.6 จำนวน 1,200 คน ท่านจะให้ข้อเสนอแนะว่าการเลือกใช้เครื่องมือเหมาะสมหรือไม่
   ก. เหมาะสม เพราะเป็นความพึงพอใจของผู้ปกครอง
   ข. เหมาะสม เพราะเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในโรงเรียน
   ค. ไม่เหมาะสม เพราะกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากต้องใช้เวลามาก
   ง. ไม่เหมาะสม เพราะการสัมภาษณ์ไม่เหมาะกับนักเรียนชั้น ป.6
5. หากต้องการวัดและประเมินแบบอิงกลุ่มควรเสนอแนะให้เขียนเกณฑ์การประเมินในข้อใด
   ก. นักเรียนสามารถหารเลขทศนิยมได้ร้อยละ 80
   ข. นักเรียนสามารถแปลคำศัพท์ได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1-3
   ค. นักเรียนสามารถจัดประเภทพืชและสัตว์ได้อย่างน้อย 10 ตัวอย่าง
   ง. นักเรียนสามารถบอกวิธีทำไข่เค็มได้ถูกต้องตามขั้นตอน
6. ข้อสอบฉบับหนึ่งมีคำถามความรู้นอกเหนือจากหลักสูตรแสดงถึงการขาดคุณสมบัติข้อใด
   ก. ความตรง
   ข. ความเที่ยง
   ค. ความยากง่าย
   ง. อำนาจจำแนก
7. จาก A-D ข้อใดจัดลำดับขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบได้ถูกต้อง
   A ความตรง (validity)
   B ความเที่ยง (reliability)
   C ความยาก (difficulty)
   D อำนาจจำแนก (discrimination)
   ก. C → A
   ข. C → D
   ค. D → A
   ง. A → B

⑤

8. จากตัวอย่างข้อสอบที่กำหนด ควรปรับปรุงในเรื่องใดมากที่สุด

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในช่วงสงกรานต์ปีนี้เป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับปี 2561
ก. เพิ่มขึ้น 5%
ข. ลดลง 10%
ค. เพิ่มขึ้น 10%
ง. ลดลง 20%

ก. ควรขีดเส้นหรือพิมพ์ตัวหนา
ข. ไม่ควรใช้คำปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
ค. ควรเรียงลำดับตัวเลือกในแต่ละข้อ
ง. ไม่จำเป็นต้องปรับปรุง

9. ข้อใดเป็นลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง
ก. ครูหนึ่ง ใช้ประเมินที่เน้นข้อสอบแบบปรนัย
ข. ครูสอง ใช้การประเมินจากกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ
ค. ครูสาม ใช้การประเมินภาระงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงแบบบูรณาการ
ง. ครูสี่ ใช้การประเมินจากทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงานด้านสถานการณ์ต่าง ๆ

10. การกำหนดให้นักเรียนทำกิจกรรมใดได้ผลการประเมินที่สะท้อนสภาพจริงได้น่าเชื่อถือที่สุด
ก. อธิบายขั้นตอนการสืบค้นข้อมูล
ข. เสนอผลงานที่ได้จากการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์
ค. สาธิตการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้ครูและเพื่อนดู
ง. เขียนแผนภาพแสดงขั้นตอนการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

11. การระบุวิธีการ/การใช้เครื่องมือในข้อใดจัดเป็นการใช้ประเมินผลตามสภาพจริง
ก. การซักถามรายบุคคล
ข. การใช้แบบทดสอบปรนัย
ค. การปฏิบัติภาระงานในชีวิตจริง
ง. การสังเกตปฏิสัมพันธ์ในการเรียน

12. หากนายซี มาขอคำแนะนำในการออกแบบการประเมินตามสภาพจริง ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ควรเสนอแนะให้ทำสิ่งใดต่อไปนี้เป็นอันดับแรก
ก. เขียนแผนการสอน
ข. ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัด
ค. วิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบ
ง. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

13. ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ควรให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณสมบัติของเกณฑ์การประเมินภาระงานในการประเมินตามสภาพจริงในข้อใดมากที่สุด
ก. ต้องใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก
ข. สามารถยืดหยุ่นและใช้ได้กับทุกสถานการณ์
ค. มีการกำหนดคำอธิบายในการให้คะแนนไว้อย่างชัดเจน
ง. เป็นข้อความที่ระบุพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้และสังเกตไม่ได้

14. ข้อใด**ไม่ใช่**ลักษณะสำคัญของแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาวิชาชีพครู
ก. มีเกณฑ์ในการคัดเลือกตัดสินผลงาน
ข. มีการลงนามโดยผู้อำนวยการโรงเรียน
ค. มีหลักฐานแสดงผลการประเมินตนเอง
ง. นักศึกษาวิชาชีพครูคัดเลือกผลงานด้วยตนเอง

15. ข้อใด**ไม่ใช่**หลักในการประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน
ก. การสะท้อนคิด (reflection)
ข. การประเมินตนเอง (self-evaluation)
ค. ผู้นำทีม (team leader)
ง. การเสริมพลังอำนาจ (empowerment)

⑤

16. แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน เป็นการรวบรวมผลงานที่สอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด
ก. ความต้องการของผู้เรียน ข. ความต้องการของผู้สอน
ค. ความต้องการของสถานศึกษา ง. จุดมุ่งหมายของการสอน
17. ข้อใด**ไม่ใช่**ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน
ก. ใช้ประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ข. สะท้อนความสามารถออกมาเป็นผลงาน
ค. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามศักยภาพเป็นรายบุคคล ง. ไม่มีข้อใดถูก
18. ข้อใด**ไม่ใช่**ข้อจำกัดของการประเมินภาคปฏิบัติ
ก. ความยากง่ายของภาระงาน ข. ความพร้อมของผู้ประเมิน
ค. การบริหารการทดสอบอย่างเท่าเทียม ง. ความลำเอียงของผู้ประเมิน
19. ข้อใดเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินภาคปฏิบัติ
ก. การสังเกตของผู้ประเมิน ข. การทำงานกลุ่ม
ค. ความตั้งใจของผู้เรียน ง. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
20. หากท่านต้องทำการประเมินการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ข้อใดเหมาะสมน้อยที่สุดในการกำหนดประเด็นในเกณฑ์การให้คะแนน
ก. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ข. ความพร้อมของผู้นำเสนอ
ค. ลำดับการออกมานำเสนอของกลุ่ม ง. การออกแบบกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม
21. ครูเติ้ลสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาวิชาชีพครู 1 ครั้ง ก่อนตัดสินผลว่าไม่ผ่าน เป็นสิ่งที่เหมาะสมหรือไม่
ก. เหมาะสม เพราะนักศึกษาต้องมีพฤติกรรมดีเสมอ ๆ
ข. เหมาะสม เพราะครูพี่เลี้ยงมีอำนาจในการตัดสินผล
ค. ไม่เหมาะสม เพราะเป็นการสังเกตพฤติกรรมเพียงครั้งเดียว
ง. ไม่เหมาะสม เพราะต้องให้บริหารเป็นผู้ประเมิน

พิจารณาพฤติกรรรมจากสถานการณ์ที่กำหนดว่าควรใช้การประเมินก่อนเรียน การประเมินระหว่างหรือการประเมินหลังเรียน โดยทำเครื่องหมาย ☑ ลงในช่อง ก. หากเป็นการประเมินก่อนเรียน ช่อง ข. หากเป็นการประเมินระหว่างเรียน และ ช่อง ค. หากเป็นการประเมินหลังเรียน

พฤติกรรม	ก. ก่อนเรียน	ข. ระหว่างเรียน	ค. หลังเรียน
22. ต้องการทราบว่าผู้เรียนเข้าใจแต่ละขั้นตอนที่สอนหรือไม่			
23. ต้องการทราบว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมบ้างหรือไม่			
24. ต้องการทราบว่าผู้เรียนผ่านหรือไม่ผ่านรายวิชาที่เรียน			

25. “ครูเอ ใช้วิธีการสอนและประเมินผลย่อยสลับกันไปเพื่อนำผลการประเมินมาออกแบบการพัฒนาการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนที่ได้คะแนนมากช่วยสอนเพื่อนนักเรียนที่ได้คะแนนน้อย” จากสถานการณ์ที่กำหนด ครูเอได้ใช้ผลการประเมินหรือไม่ เพราะเหตุผลใด
ก. ใช้ เพราะเป็นการประเมินที่ตัดสินได้ตก
ข. ใช้ เพราะเป็นนำผลการประเมินมาออกแบบการสอนซ่อมเสริม
ค. ไม่ใช้ เพราะไม่ครูไม่ได้เป็นคนพัฒนาผู้เรียนแต่ให้นักเรียนสอนกันเอง
ง. ไม่ใช้ เพราะเป็นการประเมินผลย่อยสลับกับการเรียนการสอนเท่านั้น

⑥

แบบประเมินความสามารถในการประเมินเพื่อการเรียนรู้

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์รายงานตนเองเกี่ยวกับสภาพการใช้การประเมินเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ขอให้ท่านรายงานตนเองให้ตรงกับสภาพการปฏิบัติจริง คำตอบจากการตอบแบบประเมินฉบับนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ กับตัวท่านหรือหน่วยงานของท่าน ข้อมูลจากท่านจะถือเป็นความลับ ผู้วิจัยรับรองว่าคำตอบที่ได้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น

2. แบบประเมินฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการประเมินเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 25 ข้อ

3. คำตอบของท่านจากการตอบแบบรายงานตนเองนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ กับตัวท่านหรือหน่วยงานของท่านทั้งสิ้น ข้อมูลจากท่านจะถือเป็นความลับ

4. หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถติดต่อได้ทางเบอร์โทรศัพท์ 06-3154-6656 หรือ e-mail: somphatsorn.mcru@gmail.com หรือ line ID: thaaui

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. **ตำแหน่ง**
   - ☐ ครูพี่เลี้ยง ☐ อาจารย์นิเทศก์
2. **อายุ**
   - ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี
   - ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 – 60 ปี
   - ☐ มากกว่า 60 ปี
3. **ระดับการศึกษา**
   - ☐ ปริญญาตรี ☐ ประกาศนียบัตรบัณฑิต
   - ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. **ขนาดโรงเรียน (อาจารย์นิเทศก์ ข้ามไปตอบข้อ 5)**
   - ☐ ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)
   - ☐ ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน)
   - ☐ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500คน)
5. **ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู**
   - ☐ น้อยกว่า 2 ปี ☐ 2 – 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี
   - ☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 – 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

⑥

ตอนที่ 2 สภาพการประเมินเพื่อการเรียนรู้

โปรดพิจารณาว่าตัวท่านเองมีสภาพการปฏิบัติตามข้อรายการประเมินในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามสภาพการปฏิบัติจริงของท่าน 3 ระดับ ตามเกณฑ์ดังนี้

2 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมหรือได้ปฏิบัติตามข้อรายการนั้น ๆ เป็นประจำ/อย่างต่อเนื่อง
1 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมหรือได้ปฏิบัติตามข้อรายการนั้น ๆ เป็นบางครั้ง
0 หมายถึง หากท่านไม่ได้มีพฤติกรรมหรือไม่ได้ปฏิบัติตามข้อรายการนั้น ๆ

ข้อรายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	2	1	0
1. ท่านได้ระบุความต้องการของนักศึกษาและวิธีการที่จะทำให้นักศึกษาบรรลุสิ่งที่มุ่งพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา			
2. ท่านเข้าใจเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ว่าทำไมนักศึกษายังคงทำงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาผิดพลาดบางประการ			
3. ท่านได้พัฒนากลยุทธ์หรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้เป็นสิ่งสนับสนุนในการพัฒนานักศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างเหมาะสม เช่น การสาธิตงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา การมอบหมายให้ปฏิบัติการสร้างข้อสอบ			
4. ท่านได้ใช้กลยุทธ์หรือวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่หลากหลาย			
5. ท่านได้ให้ตัวอย่างงานที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่ประกอบไปด้วยเป็นตัวอย่างตามมาตรฐานงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน			
6. ท่านได้ใช้สิ่งช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนกระบวนการฝึกประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 7. ท่านได้วางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เป็นองค์ประกอบในการนิเทศ 8. ท่านเก็บรวบรวมสภาพเป็นจุดอ่อน-จุดแข็งเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาและเลือกใช้ในการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนา			
9. ท่านได้ใช้เกณฑ์การประเมินเพื่อจัดเตรียมข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ไปยังนักศึกษา			
10. ท่านได้กระตุ้นนักศึกษาให้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ในงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง			

⑥

ข้อรายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	2	1	0
11. ท่านได้อธิบายและตรวจสอบเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเป้าหมายการเรียนรู้นั้น ๆ			
12. ท่านให้รายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินโดยอธิบายให้นักศึกษาได้รับทราบและอธิบายแนวทางการประยุกต์ใช้ในงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างชัดเจน			
13. ท่านได้ใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้เพื่อประเมินงานของนักศึกษา			
14. ท่านพิจารณาให้งานเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา			
15. ท่านกำกับดูแลและสนับสนุนนักศึกษาด้วยกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด			
16. ท่านได้แนะนำแหล่งเรียนรู้ในการฝึกปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้และได้ตรวจสอบให้มั่นใจในความเข้าใจของนักศึกษา			
17. ท่านสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีทางเลือกในการฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจากการสะท้อนผลความก้าวหน้าและผลจากการได้รับข้อมูลป้อนกลับ (feedback)			
18. ท่านได้สร้างทางเลือกในการฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ปฏิบัติตามที่ท่านให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ไว้			
19. ท่านได้ใช้ข้อมูลจากการนิเทศนักศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อวางแผนสำหรับอนาคตอย่างเป็นทางการร่วมกับนักศึกษาในแต่ละช่วงเวลา			
20. ท่านได้ทบทวน ตรวจสอบดูงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาและได้ให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับงานนั้น ๆ			
21. ท่านได้จัดสรรเวลาในการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไปยังนักศึกษา			
22. ท่านกระตุ้นนักศึกษาให้รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู			
23. ท่านได้ให้ทางเลือกสำหรับการประเมินโดยให้เพื่อนนักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมิน			
24. ท่านได้ให้ทางเลือกสำหรับการประเมินโดยให้มีการประเมินตนเองของนักศึกษา			
25. ท่านได้พัฒนาความมั่นใจในการปฏิบัติงานในขั้นเรียนด้านการวัดและประเมินผลให้กับนักศึกษา			

ขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาในการให้ข้อมูลครั้งนี้

⑦

แบบวัดเจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้สึกของครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านวัดและประเมินผลการศึกษา ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน คำตอบจากการตอบแบบวัดฉบับนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ กับตัวท่านหรือหน่วยงานของท่าน ข้อมูลจากท่านจะถือเป็นความลับ ผู้วิจัยรับรองว่าคำตอบที่ได้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น

2. แบบวัดฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 20 ข้อ

3. หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถติดต่อได้ทางเบอร์โทรศัพท์ 06-3154-6656 หรือ e-mail: somphatsorn.mcru@gmail.com หรือ line ID: thaaui

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. **ตำแหน่ง**

☐ ครูพี่เลี้ยง ☐ อาจารย์นิเทศก์

2. **เพศ**

☐ ชาย ☐ หญิง

3. **สาขาวิชาของนักศึกษาในความดูแลของท่าน**

☐ การศึกษาปฐมวัย ☐ เทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์การศึกษา

☐ พลศึกษา ☐ ภาษาอังกฤษ

4. **ระดับการศึกษา**

☐ ปริญญาตรี ☐ ประกาศนียบัตรบัณฑิต

☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

5. **ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ร่วมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู**

☐ น้อยกว่า 2 ปี ☐ 2 – 5 ปี

☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี

☐ 16 – 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

⑦

ตอนที่ 2 เจตคติต่อการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

โปรดพิจารณาข้อรายการประเมินและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน 5 ระดับ ตามเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นสอดคล้องกับความเชื่อของท่านมากที่สุด

4 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นสอดคล้องกับความเชื่อของท่านเป็นส่วนใหญ่

3 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นสอดคล้องกับความเชื่อของท่านบางส่วนและบางส่วนขัดแย้ง

2 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินไม่สอดคล้องกับความเชื่อของท่านเป็นส่วนใหญ่

1 หมายถึง ท่านรู้สึกหรือเห็นว่าข้อรายการประเมินนั้นขัดแย้งกับความเชื่อของท่านอย่างสิ้นเชิง

รายการประเมิน	ระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ท่านชอบที่จะมอบหมายและประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู					
2. ท่านชอบที่จะกำกับติดตามพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
3. การให้ข้อเสนอแนะด้านการวัดและประเมินการศึกษาเป็นงานที่สนุกสนาน					
4. การสังเกตอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำให้ท่านท้อแท้					
5. ท่านจะมีภาระงานในการประเมินเพิ่มขึ้นหากต้องให้ข้อเสนอแนะ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยเฉพาะ					
6. การพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเรื่องยุ่งยาก					
7. ท่านรู้สึกท้าทายหากได้พัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่ขาดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา					
8. การให้นักศึกษาประเมินตนเองเป็นความเสี่ยงต่อการพัฒนาวิชาชีพครู					
9. ทักษะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นสิ่งที่ฝึกฝนได้					
10. การประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญจำเป็น					
11. ท่านกังวลใจที่ต้องพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา					
12. ท่านเชื่อมั่นว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาทำให้คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น					
13. นักศึกษาวิชาชีพครูจะสามารถวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพหากได้รับการสนับสนุนจากท่าน					

⑦

รายการประเมิน	ระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
14. แม้ไม่มีการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูก็สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ดี					
15. การรายงานผลการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างเปิดเผย ทำให้ผลประเมินขาดความน่าเชื่อถือ					
16. การเปิดโอกาสให้นักศึกษาวิชาชีพครูร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นสิ่งที่ควรทำสำหรับท่าน					
17. การวางแผนการประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยต้นสังกัดของนักศึกษาวิชาชีพครู					
18. การให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ที่มีคุณภาพทั้งทางบวกและทางลบเป็นงานที่มีคุณค่าสำหรับท่าน					
19. การประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษามีส่วนทำให้ท่านเกิดความเบื่อหน่ายในการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์					
20. การประเมินร่วมกันระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ทำให้เกิดความขัดแย้งในการทำงาน					

ขอขอบคุณที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูลครั้งนี้

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ	ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์	ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
4. รองศาสตราจารย์ ดร.จุติมา รัตนพลแสนย์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏสมเด็จเจ้าพระยา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล เอกวรางกุล	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษวรรษ์ แสนปลื้ม	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏอุดรธานี
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวรรธน์ จันทร์เทพย์	ข้าราชการบำนาญ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรัณย์พล วิวรรธมงคล	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
10.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ทองนิล	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
11.ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณี สุจจิตร์จูลล์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
12.ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรางค์ มันยานนท์	ข้าราชการบำนาญ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
13.อาจารย์ ดร.ธัญญรัศม์ ชิดไธสง	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏนครราชสีมา
14.อาจารย์ ดร.ปุญญพัฒน์ จันทร์เพชร	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
15.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา สาระติ	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

16.อาจารย์ ดร.เกรียงวุธ นีละคุปต์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
17.อาจารย์ ดร.เกศินี โสขุมา	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
18.ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติพร ชูเกียรติ	อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
19.ดร.สมชัย สินแท้	ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการปราณบุรี
20.ดร.ธัญญริญญ์ จิรกุลธนศิริโชติ	ครูโรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
21.ดร.สุรเดช อนันตสวัสดิ์	ครูโรงเรียนตลิ่งชันวิทยา
22.ดร.สุดารัตน์ อินทรัตน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
23.นางสาวสมบูรณ์ นิยมศาสตร์	ครูโรงเรียนวัดปากช่อง (จันทรานุมาศวิทยาคาร)
24.นางกรรณิกา คุ้มไพรี	ครูโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา ๒
25.นางอัญชนา ศิริเอก	ครูโรงเรียนเทศบาล ๕ (พหลโยธินรามินทรภักดี)
26.นางรำไพ ชมหมู่	เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก ค
คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

(เฉพาะส่วนการเตรียมความพร้อมของผู้ประเมิน การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ และตัวอย่างการบันทึกผลการพัฒนาสมรรถนะ)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
ของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจฉบับเต็ม
สามารถติดต่อได้ที่ somphatsorn.mcru@gmail.com

คำนำ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจพัฒนาขึ้นเพื่อ 1) พัฒนาครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ให้มีสมรรถนะในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2) พัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยการฝึกปฏิบัติการระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยได้รับการนิเทศ ได้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) จากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการประเมินด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

การนำเสนอคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ แบ่งออกเป็น 3 บท ดังนี้ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ และบทที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะ ในส่วนท้ายของคู่มือมีตัวอย่างการบันทึกผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลศึกษา และคู่มือการใช้ Empowering and Mentoring Application เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้งานทั้งในฐานะผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ได้ศึกษาวัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ขั้นตอนของรูปแบบ การเตรียมความพร้อมของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ การดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนย่อยของรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน พร้อมตัวอย่างบันทึกผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อให้ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หากท่านมีข้อสงสัยประการใดหรือมีข้อเสนอแนะเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถติดต่อข้าพเจ้าได้ที่ somphatsorn.mcru@gmail.com

สมภัสสร บัวรอด

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	**1**
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	1
หลักการของรูปแบบ	1
ขั้นตอนของรูปแบบ	3
แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังงาน	6
การเตรียมความพร้อมของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	16
บทที่ 2 การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ	**17**
กิจกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู	17
กิจกรรมของครูพี่เลี้ยง	20
กิจกรรมของอาจารย์นิเทศก์	24
กิจกรรมของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	27
บทที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะ	**31**
เครื่องมือสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู	31
เครื่องมือสำหรับครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์	33
เครื่องมือสำหรับผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	47
ภาคผนวก	**56**
ภาคผนวก ก ตัวอย่างบันทึกผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลศึกษา	57
ภาคผนวก ข คู่มือการใช้ Empowering and Mentoring Application	60

1.4 การเตรียมความพร้อมของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ในการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ นอกเหลือจากการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์แล้ว การเตรียมผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีความสำคัญด้วยเช่นกัน เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนรูปแบบและทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงาน ส่งถ่ายข้อมูลจากการลงพื้นที่ในโรงเรียนไปยังศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย และทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการตามรูปแบบ ดังนั้นผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. เนื้อหา ผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งศึกษามาตรฐานการปฏิบัติของเป้าหมายการพัฒนาเพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายที่เป็นมาตรฐาน และเป็นประโยชน์ต่อการร่วมออกแบบกิจกรรมการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอีกด้วย

2. วิธีการพัฒนา ผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาในลักษณะของการให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคต่าง ๆ ด้วยการลงพื้นที่และทางออนไลน์ด้วย Empowering and Mentoring Application วิธีการที่ใช้ในรูปแบบในทุกขั้นตอนไม่ได้เป็นการสั่งการให้ปฏิบัติตาม แต่เกิดจากการประเมินตนเอง กำกับตนเอง ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ดังนั้นผู้ประเมินจำเป็นต้องออกแบบวิธีการพัฒนาที่สอดคล้องกับหลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

3. เวลา ผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจจำเป็นต้องใช้เวลาและการบริหารเวลาที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ของรูปแบบคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นสถานการณ์จริง ดังนั้นการประสานงานเพื่อการนัดหมายต่าง ๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุกระยะ

4. ทีมงาน ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์มีจำนวนมากอาจต้องจัดเป็นทีมงานประเมินแบบเสริมพลังอำนาจในจำนวนที่เหมาะสม พิจารณาสัดส่วนและมีการแบ่งหน้าที่ตามโครงสร้างที่จำเป็นต้องวางแผนเพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจแต่ละส่วนให้ชัดเจน

บทที่ 2 การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ

การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 22 สัปดาห์ ในขั้นเตรียม ขั้นฝึกประสบการณ์ และขั้นประเมินผลสามารถสรุปเป็นกิจกรรมจำแนกตามกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู กลุ่มครูพี่เลี้ยง กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ สรุปได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
1. Pre-Training 2 สัปดาห์ก่อนเปิดภาคเรียน	1.1 ศึกษาและทดลองใช้งาน Empowering and Mentoring Application 1.2 เข้าเรียนและทำแบบทดสอบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ใน Empowering and Mentoring Application เพื่อทบทวนความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	นักศึกษาวิชาชีพครูมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	การเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)
2. stablished Mission สัปดาห์ที่ 1-2	2.1 ศึกษางานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 2.2 ร่วมประชุมเพื่อรับฟังแนวทางการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.3 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ของกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
3. Taking Stocks สัปดาห์ที่ 3-4	3.1 ศึกษางานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 3.2 ประเมินตนเองเพื่อเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 3.3 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองและร่วมวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษากับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	ผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจุดแข็ง-จุดอ่อน สามารถกำหนดใน Empowering and Mentoring Application หรือกำหนดเป็นแผนตามแบบฟอร์มอื่น ๆ ได้	หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)
ขั้นตอนที่ 4 Planning สัปดาห์ที่ 5-6	4.1 มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ แนวทางการพัฒนาตนเองในการออกแบบวางแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4.2 กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุตามแผนการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ 4.3 รับฟังข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เพื่อนนักศึกษาวิชาชีพครู และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	แผนการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู/กิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามความแตกต่างระหว่างบุคคล	การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
ขั้นตอนที่ 5 Process Evaluation สัปดาห์ที่ 7-16	5.1 ฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 5.2 กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุตามแผนการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ 5.3 รับฟังข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เพื่อนนักศึกษาวิชาชีพครู และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 5.4 ประเมินตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จและจุดที่มีความต้องการพัฒนาโดยระบุเป็นประเด็นที่ต้องการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5.5 อบรมและสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	• ผลการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู • ประเด็นที่ต้องการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	การปรับปรุงพัฒนา (Improvement) การเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)
ขั้นตอนที่ 6 Outcome Evaluation สัปดาห์ที่ 17-18	6.1 คัดเลือกผลงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและสะท้อนความรู้สึกต่อผลงาน 6.2 นำเสนอแฟ้มสะสมงานตามตัวตนของนักศึกษา	• นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา • แฟ้มสะสมงานที่สะท้อนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู	ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice)

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
ขั้นตอนที่ 7 Sharing สัปดาห์ที่ 19-20	7.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม 7.2 นำเสนอแฟ้มผลงานในนิทรรศการปัจฉิมนิเทศเพื่อสรุปผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูรุ่นต่อไป	ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) หลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge)

2.2 กิจกรรมของครูพี่เลี้ยง

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
1. Pre-Training 2 สัปดาห์ก่อนเปิดภาคเรียน	1.1 ศึกษาและทดลองใช้งาน Empowering and Mentoring Application 1.2 ประชุมสร้างความเข้าใจกับครูพี่เลี้ยงในการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ร่วมกัน ได้แก่ ความสำคัญจำเป็นของการวัดและประเมินผลการศึกษาเป้าหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทของครูพี่เลี้ยง	ความรู้ความเข้าใจในการใช้ Empowering and Mentoring Application	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
2. stablished Mission สัปดาห์ที่ 1-2	2.1 ร่วมประชุมเพื่อรับฟังแนวทางการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.3 ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.4 เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการตามความต้องการจำเป็น	•พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ที่ยอมรับร่วมกันในฐานะผู้ประเมิน •ประเด็นที่ต้องการอบรมเพื่อผลการลงข้อสรุปเลือกเนื้อหาที่ต้องการอบรมพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา •ครูพี่เลี้ยงมีสมรรถนะในการประเมิน	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) การเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)
3. Taking Stocks สัปดาห์ที่ 3-4	3.1 มอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 3.2 ประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	ผลการประเมินสภาพที่เป็นจุดแข็ง-จุดอ่อนของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งสามารถกำหนดใน Empowering and Mentoring Application หรือกำหนดเป็นแผนตามแบบฟอร์มอื่น ๆ ได้	หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
	3.3 ร่วมกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและร่วมวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษากับนักศึกษาวิชาชีพครู		
ขั้นตอนที่ 4 Planning สัปดาห์ที่ 5-6	4.1 ร่วมวางแผนการนิเทศและออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 4.2 กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการวางแผนเพื่อการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4.3 รับฟังความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	•แผนการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู/กิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามความแตกต่างระหว่างบุคคล •มอบหมายงานอย่างต่อเนื่องตามแผนการนิเทศ	การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)
ขั้นตอนที่ 5 Process Evaluation สัปดาห์ที่ 7-16	5.1 กำกับติดตาม การฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างใกล้ชิด 5.2 กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการให้ข้อข้อมูลป้อนกลับที่มีประโยชน์เพื่อให้บรรลุตามแผนการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งปรับปรุงแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	• ผลการปฏิบัติงานและวิธีปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่เหมาะสมประสบการณ์วิชาชีพครู •การให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีประโยชน์เพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครูและการมอบหมายงานอย่างต่อเนื่องตามแผนการนิเทศ	การปรับปรุงพัฒนา (Improvement) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) Ownership) การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
	5.3 รับฟังข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 5.4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา	• ประเด็นที่นักศึกษาวิชาชีพครูควรได้รับพัฒนาจากการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	
ขั้นตอนที่ 6 Outcome Evaluation สัปดาห์ที่ 17-18	6.1 มีส่วนร่วมในการสะท้อนความรู้สึกต่อผลงานในแฟ้มสะสมงานการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 6.2 ประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ 6.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	•ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาวิชาชีพครู • แฟ้มสะสมงานที่สะท้อนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู	ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) ตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge)
ขั้นตอนที่ 7 Sharing สัปดาห์ที่ 19-20	7.1 มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม 7.2 ถอดบทเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป	แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูรุ่นต่อไปขอกลุ่มครูพี่เลี้ยง	หลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) การเรียนรู้ขององค์กร (Organizational learning)

2.3 กิจกรรมของอาจารย์นิเทศก์

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
1. Pre-Training 2 สัปดาห์ก่อนเปิดภาคเรียน	1.1 ศึกษาและทดลองใช้งาน Empowering and Mentoring Application 1.2 ประชุมสร้างความเข้าใจกับอาจารย์นิเทศก์ ในการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ร่วมกัน ได้แก่ ความสำคัญจำเป็นของการวัดและประเมินผลการศึกษา เป้าหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทของอาจารย์นิเทศก์	ความรู้ความเข้าใจในการใช้ Empowering and Mentoring Application	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation)
2. stablished Mission สัปดาห์ที่ 1-2	2.2 ร่วมประชุมเพื่อรับฟังแนวทางการกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.3 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.4 ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.5 เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการตามความต้องการจำเป็น	•พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ที่ยอมรับร่วมกันในฐานะผู้ประเมิน •ประเด็นที่ต้องการอบรมเพื่อผลการลงข้อสรุปเลือกเนื้อหาที่ต้องการอบรมพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา •อาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการประเมิน	การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies) การเสริมพลังความสามารถ (Capacity Building)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
3. Taking Stocks สัปดาห์ที่ 3-4	3.1 มอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในสถานการณ์จริงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 3.2 ประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 3.3 ร่วมกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและร่วมวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษากับนักศึกษาวิชาชีพครู	ผลการประเมินสภาพที่เป็นจุดแข็ง-จุดอ่อนของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งสามารถกำหนดใน Empowering and Mentoring Application หรือกำหนดเป็นแผนตามแบบฟอร์มอื่น ๆ ได้	หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)
ขั้นตอนที่ 4 Planning สัปดาห์ที่ 5-6	4.1 ร่วมวางแผนการนิเทศและออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 4.2 กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการวางแผนเพื่อการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4.3 รับฟังความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาวิชาชีพครู และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	•แผนการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครู/กิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูตามความแตกต่างระหว่างบุคคล •มอบหมายงานอย่างต่อเนื่องตามแผนการนิเทศ	การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community Ownership)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
ขั้นตอนที่ 5 Process Evaluation สัปดาห์ที่ 7-16	5.1 กำกับติดตาม การฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างใกล้ชิด 5.2 กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีประโยชน์เพื่อให้บรรลุตามแผนการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งปรับปรุงแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง 5.3 รับฟังข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูพี่เลี้ยง นักศึกษาวิชาชีพครู และผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 5.4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา	• ผลการปฏิบัติงานและวิธีปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่เหมาะสมประสบการณ์วิชาชีพครู •การให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีประโยชน์เพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครูและการมอบหมายงานอย่างต่อเนื่องตามแผนการนิเทศ • ประเด็นที่นักศึกษาวิชาชีพครูควรได้รับพัฒนาจากการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	การปรับปรุงพัฒนา (Improvement) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) Ownership) การร่วมมือของทุกฝ่าย (Inclusion) ความเป็นเจ้าของ (Community) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Strategies)
ขั้นตอนที่ 6 Outcome Evaluation สัปดาห์ที่ 17-18	6.1 มีส่วนร่วมในการสะท้อนความรู้สึกต่อผลงานในแฟ้มสะสมงานการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 6.2 ประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาร่วมกับครูพี่เลี้ยง 6.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	•ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาวิชาชีพครู • แฟ้มสะสมงานที่สะท้อนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู	ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) การมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic Participation) ตามหลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย	ผลลัพธ์	หลักการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
ขั้นตอนที่ 7 Sharing สัปดาห์ที่ 19-20	7.1 มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม 7.2 ถอดบทเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป	แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูรุ่นต่อไปของกลุ่มอาจารย์นิเทศก์	หลักการองค์ความรู้ชุมชน (Community Knowledge) การเรียนรู้ขององค์กร (Organizational learning)

2.4 กิจกรรมของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย		บทบาทของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
	ปฏิบัติต่อกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	ปฏิบัติต่อกลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	
1. Pre-Training 2 สัปดาห์ก่อนเปิดภาคเรียน	1.1 ประสานความร่วมมือเพื่อจัดประชุมสร้างความเข้าใจชี้แจงขั้นตอน การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนและการใช้งาน Empowering and Mentoring Application 1.2 กระตุ้น กำกับติดตามการเข้าใช้งาน Empowering and Mentoring Application	1.1 ประสานความร่วมมือเพื่อจัดประชุมสร้างความเข้าใจชี้แจงขั้นตอน การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนและการใช้งาน Empowering and Mentoring Application	กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) อำนวยความสะดวก (facilitation)
2. stablished Mission สัปดาห์ที่ 1-2	2.1 ประสานการจัดประชุมเพื่อกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	2.1 ประสานการจัดประชุมเพื่อกำหนดพันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในกลุ่มครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์	อำนวยความสะดวก (facilitation) ให้คำปรึกษา (coaching)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย		บทบาทของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
	กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	
	2.2 กระตุ้นให้นักศึกษาวิชาชีพครู มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางเพื่อกำหนด พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ยอมรับร่วมกัน	2.2 กระตุ้นให้นักศึกษาวิชาชีพครู มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางเพื่อกำหนด พันธกิจหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ยอมรับร่วมกัน 2.3 กระตุ้นให้เกิดการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อนำไปกำหนดเป็นประเด็นการพัฒนามโนทัศน์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	
3. Taking Stocks สัปดาห์ที่ 3-4	3.1 กระตุ้นให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้ศึกษางานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 3.2 สนับสนุนให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้ประเมินตนเองเพื่อเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยการลงพื้นที่และใช้ Empowering and Mentoring Application 3.3 สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเอง	3.1 กำกับติดตามให้มีการมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ 3.2 ร่วมเป็นมิตรวิพากษ์ในประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจุดอ่อน-จุดแข็งของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยการลงพื้นที่และ Empowering and Mentoring Application 3.3 ร่วมวางแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษากับนักศึกษาวิชาชีพครู	ส่งเสริมสนับสนุน (advocacy) สร้างความกระจ่าง (illumination)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย		บทบาทของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
	กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	
ขั้นตอนที่ 4 Planning สัปดาห์ที่ 5-6	4.1 กระตุ้นให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ แนวทางการพัฒนาตนเองในการออกแบบ วางแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4.2 ให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคต่าง ๆ ตามความต้องการที่เป็นผลมาจากการประเมินตนเอง กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุตามแผนการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ ด้วยการลงพื้นที่และใช้ Empowering and Mentoring Application 4.3 กระตุ้นให้นักศึกษาวิชาชีพครูเห็นถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลการศึกษาและความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความสำคัญระหว่างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.1 สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการร่วมกันวางแผนการนิเทศและออกแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู 4.2 ให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคต่าง ๆ ตามความต้องการที่เป็นผลมาจากการประเมินตนเอง กำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการวางแผนเพื่อการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือการพัฒนาร่วมกันระหว่างผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ด้วยการลงพื้นที่และ Empowering and Mentoring Application 4.3 กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแผนและกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาแต่ละประเด็น	สร้างเสรีภาพในการกำหนดตนเอง (liberation) มิตรวิพากษ์ (critical friend) สนับสนุนความร่วมมือ (collaboration)

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย		บทบาทของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
	กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	
ขั้นตอนที่ 5 Process Evaluation สัปดาห์ที่ 7-16	5.1 กระตุ้น กำกับติดตามการฝึกปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 5.2 ให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคต่าง ๆ ตามความต้องการที่เป็นผลมาจากการกำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุตามแผนการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ 5.3 ให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคต่าง ๆ ตามความต้องการที่เป็นผลมาจากการประเมินตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จและจุดที่มีความต้องการพัฒนา 5.4 หาข้อสรุปจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประเด็นที่นักศึกษาวิชาชีพครูควรได้รับพัฒนาจากการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	5.1 ให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคต่าง ๆ ตามความต้องการที่เป็นผลมาจากการกำกับตนเอง ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการให้ข้อมูลป้อนกลับ การปรับปรุงแผนการนิเทศและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูด้วยการลงพื้นที่และ Empowering and Mentoring Application 5.2 หาข้อสรุปจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประเด็นที่นักศึกษาวิชาชีพครูควรได้รับพัฒนาจากการอบรมในการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5.3 สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู	ให้คำปรึกษา (coaching) กระตุ้น กำกับ ติดตาม (mentoring) อำนวยความสะดวก (facilitation) มิตรวิพากษ์ (critical friend)

ช่วงเวลา	กิจกรรมย่อย		บทบาทของผู้ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ
	กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู	กลุ่มครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	
ขั้นตอนที่ 6 Outcome Evaluation สัปดาห์ที่ 17-18	6.1 ร่วมทำหน้าที่มิตรวิพากษ์ผลงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และสนับสนุนการนำเสนอแฟ้มสะสมงานตามตัวตนของนักศึกษาวิชาชีพครู	6.1 ให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคเกี่ยวกับการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาร่วมกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 6.2 สนับสนุนให้เกิดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาภายในโรงเรียน	อำนวยความสะดวก (facilitation)
ขั้นตอนที่ 7 Sharing สัปดาห์ที่ 19-20	7.1 สนับสนุนให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมร่วมกับครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 7.2 กระตุ้นให้นักศึกษาแสดงความสามารถในการนำเสนอแฟ้มผลงานในนิทรรศการปัจฉิมนิเทศ	7.1 สนับสนุนให้เกิดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อถอดบทเรียนกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป	สนับสนุนความร่วมมือ (collaboration)

บทที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีจำนวน 7 เครื่องมือ

ชื่อเครื่องมือ	ผู้ใช้เครื่องมือ	ผู้ถูกประเมิน
①แบบทดสอบความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู
②แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์	นักศึกษาวิชาชีพครู
③แบบวัดเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา	นักศึกษาวิชาชีพครู	นักศึกษาวิชาชีพครู

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างบันทึกผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

- ตัวอย่าง -

บันทึกผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ชื่อ-สกุล สาขา

ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์

เป้าหมายของการพัฒนา

☐ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

.....

☑ การออกแบบและการวัดและประเมินผล

การออกแบบให้มีการประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเรียนในแต่ละบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้

☐ การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

☐ การให้คะแนน การรายงานคะแนนและการใช้ผลการประเมิน

.....

.....

.....

☐ อื่น ๆ

.....

.....

.....

จุดอ่อน-จุดแข็ง

จุดอ่อน	จุดแข็ง
ไม่ได้เขียนกิจกรรมที่แสดงถึงการใช้การประเมินก่อนเรียนในแผนการจัดการเรียนการเรียนรู้	*มีเครื่องมือ /ใบงานที่หลากหลาย สามารถนำมาปรับเป็นกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทดสอบความพร้อมของผู้เรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน*

กระบวนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู

ผลที่คาดหวัง	วิธีดำเนินการ	การให้ข้อมูลป้อนกลับ
มีการประเมินก่อนเรียนในทุกแผนการจัดการเรียนการเรียนรู้ และนำผลการประเมินมาใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น นำผลมาจัดกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถ	☑ สาธิตวิธีทำงาน ครูพี่เลี้ยงกำหนดให้นำตัวอย่างแผนการสอนไปศึกษาและดูวิธีการสอนจริงว่ามีวิธีปฏิบัติอย่างไร ☑ มอบหมายงาน/ฝึกปฏิบัติงาน กำหนดให้นำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 2 มาใช้ในการทดสอบผู้เรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียน ☐ ทำแฟ้มผลงาน ☐ อื่น ๆ	1. จากผลการใช้แบบทดสอบพบว่าสามารถแบ่งนักเรียนออกได้ 3 กลุ่ม คือ เก่ง กลาง และอ่อน ครูพี่เลี้ยงได้เสนอแนะให้พิจารณาผลการประเมินจากใบงานเดี่ยวของนักเรียนก่อน หากไม่มีพัฒนาการที่ดีควรเรียกมาสอนซ่อมเสริมต่อไป 2. ควรเพิ่มเติมกิจกรรมมุ่งการประเมินระหว่างเรียน 3. ควรใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินก่อนเรียน

กระบวนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (ต่อ)

วิธีดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
☑ สาธิตวิธีทำงาน ระยะเวลาที่ใช้ 3 วัน	เกณฑ์การพิจารณา ศึกษาตัวอย่างแผนการสอนที่มีรายละเอียดกิจกรรมที่ใช้การประเมินก่อนเรียนของครูพี่เลี้ยง และดูวิธีการสอนจริงของครูพี่เลี้ยงอย่างน้อย 2 แผนการสอน ก่อนนำไปเขียนแผนการสอนของตนเอง สำหรับอาจารย์นิเทศก์ใช้วิธีการสอบถามความเข้าใจ และดูจากแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงให้มีกิจกรรมการประเมินก่อนเรียน สรุปผลการดำเนินการ ☑ ผ่าน ได้ศึกษาแผนการสอนและดูวิธีการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถเขียนแผนการสอนที่ใช้การประเมินก่อนเรียน ☐ ไม่ผ่าน ....
☑ มอบหมายงาน/ฝึกปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ใช้ 1 สัปดาห์	เกณฑ์การพิจารณา ใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและนำผลการประเมินมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมอย่างน้อย 2 แผนการสอน สรุปผลการดำเนินการ ☑ ผ่าน ใช้การประเมินก่อนเรียนและใช้ผลการประเมินได้อย่างเหมาะสมในทุกแผนการสอน ☐ ไม่ผ่าน ....

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสมภัสสร บัวรอด
วัน เดือน ปี เกิด	1 มีนาคม 2526
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ปี 2547 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2553 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University